

Datum: 2024-05-02

Tid: 17:00

Plats: Bollebygdskolans matsal

Ordförande

Emma Isfeldt (S)

1. Upprop
2. Val av protokollsjusterare
Ärendet i korthet
Förslag digital signering: Onsdag 8 maj, kl 17. Föreslagna justerare: Ulf Rapp (S), Carl Pålsson (FR), ersättare Helena Thelin (S).
3. Meddelanden
Anmälningar
 - KS2429783 KS2024/1-22 Uppföljningsrapport socialnämnden februari 2024
 - KS2429784 KS2024/1-23 Uppföljningsrapport bygg- och miljönämnden februari 2024
 - TSN24167 TSN2024/32-6 §23 TSN Motion om framtida utbyte av kommunens sopkärl, Vänsterpartiet
 - TSN24166 TSN2024/33-4 §22 TSN Medborgarförslag om fler parkbänkar
 - TSN24168 TSN2024/39-3 §24 TSN Medborgarförslag bullerdämpande skydd vid riksväg 40
 - KS2429817 KS2024/1-24 Uppföljningsrapport februari 2024, Teknik- och servicenämnden(TSN202471-1)
 - KS2429818 KS2024/1-25 Årsrapport 2023, Samhällsbyggnadsnämnden(TSN202426-1)
 - KS2429844 KS2024/1-26 Justerat protokoll för Direktionen för Södra Älvsborgs räddningstjänstförbunds (SÄRF) sammanträde 2024-03-15
4. Planeringsstrategi för mandatperiod 2022-2026
KS2022/164
5. Val och arvodesberedningens svar på uppdrag från kommunfullmäktige om arvodesnivåer
KS2021/284
6. Uppföljningsrapport februari 2024, Bollebygds kommun
KS2024/76
7. Årsredovisning 2023 Sjuhärads samordningsförbund
KS2024/63
8. Partistöd 2024 - Folkets Röst
KS2024/98
9. Partistöd 2024 - Liberalerna
KS2024/50

10. Partistöd 2024 - Miljöpartiet
KS2024/100

11. Partistöd 2024 - Sverigedemokraterna
KS2024/108

12. Partistöd 2024 - Vänsterpartiet
KS2024/101

13. Allmänhetens frågestund/frågor om årsredovisningen 18:00

Ärendet i korthet

Allmänheten ges möjlighet att ställa frågor (digitalt) till de förtroendevalda i kommunfullmäktige, om hur skattepengarna användes förra året. Frågorna lämnas in digitalt, och besvaras sen på sammanträdet. Deadline för att lämna in frågor om årsredovisningen är **tisdag 30 april kl 13**. Skickas till kommunstyrelsen@bollebygd.se

14. Revisionsberättelse 2023 för Bollebygds kommun Göran Nordh,
kommunrevisionens
ordförande
KS2024/138

15. Årsredovisning 2023 för Bollebygds kommun
KS2024/16

Sammanfattning

Enligt kommunallagen (11 kap 21 §) ska årsredovisningen godkännas av kommunfullmäktige, och godkännandet ska ske innan fullmäktige beslutar om ansvarsfriheten.

Talarordningen på denna punkt:

- 1) Representant från majoriteten börjar med en inledning på max 10 min.
- 2) Oppositionens (SD/KD) inledning max 10 min.
- 3) Övriga partiers inledning max 10 min. (Talarordning=partierna i storleksordning, flest mandat i fullmäktige är först osv.)

Inga repliker medges under denna första inledningsdel. Därefter lämnas ordet fritt för debatt, med rätt till replik och kontrareplik.

16. Prövning av ansvarsfrihet för kommunstyrelsen 2023
KS2024/132

Sammanfattning

Skrivelse från fullmäktiges presidium gäller för punkterna 16-21 i kallelsen.

17. Prövning av ansvarsfrihet för utbildningsnämnden 2023
KS2024/133

18. Prövning av ansvarsfrihet för socialnämnden 2023
KS2024/134
19. Prövning av ansvarsfrihet för samhällsbyggnadsnämnden 2023
KS2024/135
20. Prövning av ansvarsfrihet för valnämnden 2023
KS2024/136
21. Prövning av ansvarsfrihet för jävsnämnden 2023
KS2024/137
22. Befrielse från uppdrag som ledamot (SD) i kommunfullmäktige
KS2022/212
23. Befrielse från uppdrag, och kompletteringsval, av ledamot (SD)
i stiftelsen Bollebygds hyresbostäder (Bollebo)
KS2022/238
24. Befrielse från uppdrag, och kompletteringsval, av ersättare (SD)
i styrelsen för Åsastugorna
KS2022/239
25. Befrielse från uppdrag, samt kompletteringsval, av ersättare
(FR) i bygg- och miljönämnden
KS2023/277
26. Val till samordningsförbundet FINSAM
KS2022/243
Sammanfattning
KF ska utse ledamot + ersättare för resten av mandatperioden 2022-2026.
27. Fråga (FR) till teknik- och servicenämndens ordförande om
Pfas i dricksvattnet
KS2024/6

4. Planeringsstrategi för mandatperiod 2022- 2026 KS2022/164

§46

KS2022/164

Planeringsstrategi för Bollebygds kommun, mandatperioden 2022-2026

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar Planeringsstrategi för Bollebygds kommun 2022-2026.

Ärendet

Ett nytt lagkrav i plan- och bygglagen innebär att kommunfullmäktige ska ta fram och anta en planeringsstrategi senast två år efter ett ordinarie val. Syftet är att främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering för att hålla översiktsplanen aktuell. I planeringsstrategin ska kommunen redogöra för om det har skett förändringar när det gäller planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt ta ställning till kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen.

Arbetet med planeringsstrategin har pågått under år 2023 och har letts av en styrgrupp med kommunstyrelsens arbetsutskott, dåvarande samhällsbyggnadsnämndens presidium samt en representant per resterande partier som har mandat i kommunfullmäktige. Representanter från tjänstepersonsorganisationen har bistått arbetet i form av en arbetsgrupp.

De strategiska arbeten som föreslås i planeringsstrategin utgör i sig inte beslut om uppdrag utan det hanteras i kommunens budget och genom separata projektuppdrag.

Bollebygds kommuns översiktsplan (antagen i KF 24 mars 2022, § 30) bedöms i huvudsak vara aktuell. Några delar av översiktsplanen bedöms dock vara i behov av revidering, vilket planeringsstrategin redogör för. Behov av ett antal nya strategiska dokument har identifierats och planeringsstrategin redogör även för dessa.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige antar Planeringsstrategi för Bollebygds kommun 2022-2026.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- §42 KSAU Planeringsstrategi för Bollebygds kommun, mandatperioden 2022-2026
- Planeringsstrategi 2022-2026

Skickas till

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Planeringsstrategi för Bollebygds kommun

Dokumenttyp Strategi	Fastställd av Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2024-05-02, § XX	Giltig till 2028
Dokumentsansvarig Plan- och exploateringschef	Gäller för Bollebygds kommun	Granskad/reviderad	Diarienummer KS2022/164

Innehållsförteckning

PLANERINGSSTRATEGI FÖR BOLLEBYGDS KOMMUN	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
INLEDNING.....	4
SYFTE MED PLANERINGSSTRATEGIN	4
ÖVERGRIPANDE FÖRÄNDRINGAR I LAGAR OCH OMVÄRLDEN SEDAN ÖVERSIKTSPLANEN ANTOGS.....	6
UNDERLAG FRÅN LÄNSSTYRELSEN	7
LÄNSSTYRELSEN GRANSKNINGSYTTRANDE ÖVERSIKTSPLAN	7
GENOMGÅNG AV GÄLLANDE ÖVERSIKTSPLAN OCH STRATEGISKA DOKUMENT.....	8
ÖVERSIKTSPLAN 2022, SAMMANFATTNING	8
BOSTADSFÖRSÖRJNINGSPROGRAM.....	9
RIKTLINJER FÖR MARKFÖRSÖRJNING	10
PÅGÅENDE STRATEGISKA ARBETEN	10
SAMMANFATTANDE BEDÖMNING AV ÖVERSIKTSPLANENS AKTUALITET.....	12
TILLVÄXTTAKT	12
PLANERINGSHORISONT	12
TÄTORTSUTVECKLING I OLSFORS, HULTAFORS OCH TÖLLSJÖ.....	12
VINDBRUKSOMRÅDEN	12
RINNA.....	13
BOLLEKOLLEN	13
BRANDSHED	13
VÄSTRA FORSA	13
FORTSATT ÖVERSIKTSPLANARBETE	14
BEHOV AV NYA STRATEGISKA DOKUMENT	14
REVIDERING AV BEFINTLIGA STRATEGIER OCH DOKUMENT	19
KÄLLFÖRTECKNING	21
BILAGOR	21

Arbetsgrupp:

Titel och namn på avdelning samt förvaltning 2023

Didi Carlson, samhällsplanerare, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Helen Ashman, planarkitekt, Norconsult

Carolin Folkesson, samhällsplanerare, Norconsult

Referensgrupp:

Titel och namn på avdelning samt förvaltning 2023

Ann-Charlotte Lind, samhällsbyggnadschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Anna Lund, plan- och exploateringschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Gunilla Kock-Hansson, bygg- och miljöchef, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Peter Garton, park- och avfallschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Jesper Pernheden, VA- och gatuchef, Samhällsbyggnadsförvaltningen

My Nilsson, tf. VA- och gatuchef, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Daniel Kopp, VA-ingenjör, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Amir Solaimanizadeh, trafik/gatuingenjör, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Fia Wickström, näringslivschef, Kommunstyrelseförvaltningen

Lovisa Lundberg, miljö- och hållbarhetsstrateg, Kommunstyrelseförvaltningen

Johan Berntsson, utbildningschef, Utbildningsförvaltningen

Robert Hagström, kultur- och fritidschef, Utbildningsförvaltningen

Sophia Svenjebj, utvecklingschef, Socialförvaltningen

Politisk styrgrupp:

Ulf Rapp, ordförande kommunstyrelsen (S)

Ingrid Anderén, 1:a vice ord. kommunstyrelsen arbetsutskott (M)

Daniel Persson, kommunstyrelsen arbetsutskott (SD)

Jonny Svensson, ordförande samhällsbyggnadsnämnden (S)

Rune Kennborn, vice ord. samhällsbyggnadsnämnden (KD)

Rose-Marie Grune, (MP)

Tomas Ridell, (V)

Joakim Wahlberg, (L)

Fredrik Olofsson (C)

Madeleine Söderlund, (FR)

Inledning

Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen är ett av de viktigaste styrdokumenterna i en kommun för att ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Till översiktsplanen kan fördjupade översiktsplaner tas fram som avser ett avgränsat geografiskt område eller tematiska tillägg som behandlar en specifik fråga, exempelvis vindbruk. Till översiktsplanen kan även olika strategier och inriktningsdokument tas fram, exempelvis bostadsförsörjningsprogram.

En aktuell översiktsplan är viktig för att ge stöd för efterföljande planering och beslut. Översiktsplanen måste vara aktuell för att fungera som vägledning, vid såväl kommunens egna beslut om plan-, lov- och tillsynsärenden, som andra myndigheters beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken. Det är också viktigt att planen är aktuell så att företrädare för regional och statlig planering ska kunna väga in kommunens ställningstaganden, till exempel vid planering av ny infrastruktur som vägar, elledningar på stam- eller regionnätet samt vindkraft.

Denna planeringsstrategi utgör en framtidsytande, politisk helhetsbedömning av kommunens gällande översiktsplan och översiktsplanering. Den bedömer därmed översiktsplanens aktualitet och visar på behov av ändringar eller tillägg.

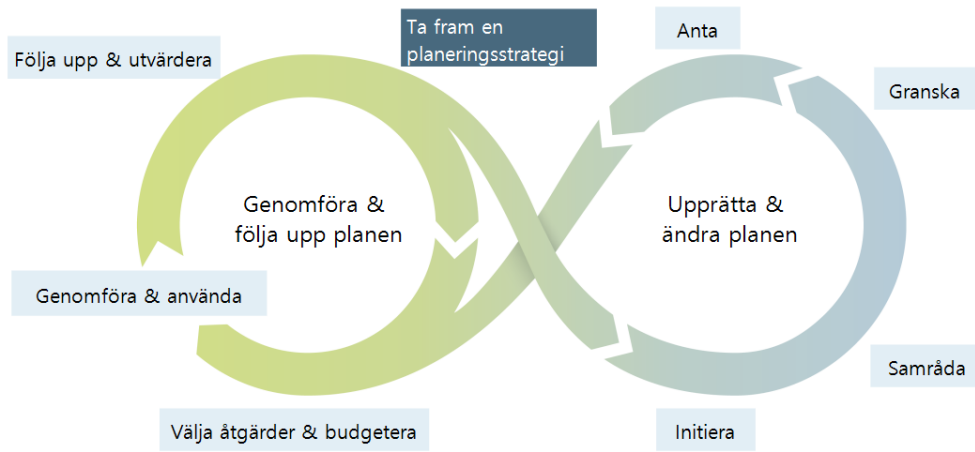
Planeringsstrategin vänder sig till kommunens tjänstepersoner och myndigheter som arbetar med samhällsplanering.

Syfte med planeringsstrategin

Från och med valet år 2022 ersätts den tidigare aktualitetsprövningen med krav om att kommunfullmäktige ska ta fram en planeringsstrategi varje mandatperiod (3 kap. 23 § plan- och bygglagen). Den nya lagstiftningen innebär i sig inga förändringar i översiktsplaneprocessen. I planeringsstrategin ska kommunen fokusera på de strategiska frågor som leder mot målen i kommunens vision med utvecklingen av den fysiska miljön. I samband med framtagandet av planeringsstrategin ska kommunen ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Kommunen ska även bedöma i vilken utsträckning planerna är aktuella. Planeringsstrategin innebär att kommunen ska göra en framtidsytande, politisk helhetsbedömning av översiktsplanen och översiktsplaneringen. Till sin hjälp har kommunen bland annat Länsstyrelsens underlag till planeringsstrategin (bilaga 1).

Syftet med planeringsstrategin är att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framtidsytande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. I detta blir planeringsstrategin det nya centrala verktyget. Planeringsstrategin ska antas senast 24 månader efter ordinarie val. Antar kommunen inte en planeringsstrategi eller en ny översiktsplan senast 11 september 2024 anses översiktsplanen med tillhörande fördjupningar vara inaktuella. Detta innebär bland annat att standardförfarande, samordnat förfarande och förenklat förfarande inte kan tillämpas vid framtagandet av detaljplaner. I stället måste alla detaljplaner tas fram med ett utökat förfarande och antas av kommunfullmäktige. Det innebär också att andra myndigheter saknar vägledning från översiktsplanen vid beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken eller andra lagar. Det medför även att översiktsplanen inte kan fungera som avsett underlag inom områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

De ändringar och fördjupningar som listas i planeringsstrategin måste inte antas inom samma mandatperiod som planeringsstrategin.

Figur från Boverket som visar den kontinuerliga översiktsplaneringen.

Övergripande förändringar i lagar och omvärlden sedan översiktsplanen antogs

Nedan följer redovisning av lagar samt nationella och regionala mål som har tillkommit sedan dokumenten antagits.

Plan- och bygglagen

Ändringar trädde i kraft 1 april 2020 om att kommuner ska anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ordinarie val. Detta ersätter den tidigare aktualitetsprövningen. Syftet med planeringsstrategin är att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. Om kommunen inte antar en planeringsstrategi eller en ny översiktsplan senast 11 september 2024 anses översiktsplanen med tillhörande fördjupningar vara inaktuella.

Plan- och byggförordningen

Ändringar trädde i kraft den 1 april 2023 om att översiktsplaner och regionplaner ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt. Samtidigt fick Boverket ett bemyndigande att ta fram föreskrifter för digitala översiktsplaner och regionplaner. Det gäller för alla översiktsplaner som påbörjas efter den 31 december 2026. Kravet gäller även vid ändring av en plan som påbörjas efter detta datum. Redan beslutade planer som påbörjats före 1 januari 2027 omfattas inte av kravet.

Bostadsförsörjningslagen

Ändringar trädde i kraft den 1 oktober 2022 om att förbättra förutsättningarna för kommunernas planering av bostadsförsörjningen. Uppgifterna i riktlinjerna ska grundas på en analys av vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Det innebär att kraven på analysen tydligare ska inriktas mot bostadsbristen i kommunen. Kommunen ska genomföra sin analys med stöd av ett underlag från Boverket.

Artskyddsförordningen

Från och med 1 oktober 2022 gäller nya regler för hur fåglar är fridlysta enligt artskyddsförordningen. Förändringarna innebär att bestämmelser för fåglar regleras separat i förhållande till andra djurarter i artskyddsförordningen. För skogsbruk innebär förändringarna att fridlysningen gäller på populationsnivå och inte för enskilda individer. Störningar som saknar betydelse för att bibehålla eller återupprätta populationen av en fågelart på en tillfredsställande nivå ska inte omfattas av förbudet.

Vattentjänstlagen

Vid årsskiftet 2022/2023 infördes förändringar i vattentjänstlagen som bland annat innebär att kommuner under 2023 ska ta fram en vattentjänstplan och bedöma vilka åtgärder som krävs för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Det kan eventuellt innebära hårdare krav på rening.

Nya regler om förpackningsinsamlingen

Ändringarna gäller från den 1 januari 2026. Syftet är att förenkla för hushåll och verksamheter att sortera sitt förpackningsavfall. Kommunerna får ansvaret för insamling av hushållens förpackningsavfall samt för insamling på torg, i parker och andra populära platser utomhus. Kommunerna kommer att få ersättning för sitt insamlingsarbete.

Underlag från Länsstyrelsen

Inför kommunens arbete med att ta fram en planeringsstrategi har Länsstyrelsen Västra Götaland ställt samman ett underlag med statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Den 15 juni 2022 inkom Länsstyrelsens underlag som bestod av:

- Länsstyrelsens yttrande med en bedömning av granskningsyttrandets aktualitet och en sammanställning av lagförändringar (bilaga 1).
- Excelfil med förteckning över planeringsunderlag som berör statliga och mellankommunala intressen.

Enligt 3 kap. 26 § PBL ska Länsstyrelsen i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska Länsstyrelsen ange hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen och om Länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller.

Länsstyrelsen bedömer att deras granskningsyttrande (daterat 2021-08-31) till översiktsplanen tillsammans med ändring av översiktsplan för vindbruk (antagen 2011-11-24) i stort är fortsatt aktuella.

Länsstyrelsen granskningsyttrande översiktsplan

Nedan sammanfattas Länsstyrelsens granskningsyttrande (2021-08-31) till översiktsplanen. Hela yttrandet kan läsas i sin helhet i bilagorna. I arbetet med planeringsstrategin har kommunen utgått ifrån granskningsyttrandet som ett av flera underlag.

Kortfattat angav Länsstyrelsen följande i sitt granskningsyttrande till översiktsplanen:

- Översiktsplanen är tydlig i sitt upplägg. Den ger god vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur.
- Berörda riksintressen tillgodoses.
- Översiktsplanen medverkar till att miljö kvalitetsnormerna (MKN) för luft följs. Men länsstyrelsen kan inte utesluta att MKN för vatten påverkas negativt.
- Föreslagna LIS-områden kan vara lämpliga.
- Mellankommunala frågor samordnas på ett lämpligt sätt.
- Många och komplexa planeringsförutsättningar att hantera i efterföljande planering gällande människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion. Länsstyrelsen kan inte utesluta att förslaget medför att det i senare planeringsskede kan ge anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL.

Genomgång av gällande översiktsplan och strategiska dokument

Översiktsplan 2022, sammanfattning

Översiktsplanen (version 2021-10-25) antogs av kommunfullmäktige den 24 mars 2022. Översiktsplanens sammanfattning lyder enligt följande:

”Kommunen har de senaste 20 åren haft en genomgående positiv befolkningsökning om drygt 1,2 %. I den tillväxttakten behövs cirka 50 nya bostäder per år och befolkningen skulle vara ungefär 11 500 personer år 2035. Västra Götalandsregionens befolkningsprognos för åren 2019–2040 beräknar att Bollebygds kommun kan bli en av de fyra mest växande kommunerna i regionen. En kraftig befolkningsstillväxt de senaste åren har också visat att utvecklingen kan gå snabbt. En hög befolkningsutveckling medför i sin tur stora investeringsbehov avseende utbyggnad av kommunal service och allmänna anläggningar såsom till exempel barnomsorg och skola och ställer stora krav på planberedskapen. En av översiktsplanens utgångspunkter är därför att möjliggöra för en befolkningsökning om cirka 3 % (350 personer per år) och en total befolkning om nästan 15 000 personer år 2035. Det innebär totalt 2 250 nya bostäder och cirka 150 stycken per år i snitt om man räknar runt 2,4 personer per bostad, vilket är genomsnittet för Bollebygds kommun idag. Avsikten är att dessa siffror ska aktualitetsprövas minst en gång per mandatperiod. Detta kan med fördel göras i samband med att planeringsstrategin tas fram och antas av kommunfullmäktige, detta görs varje mandatperiod.¹

För att de kommunala investeringsbehoven inte ska bli för stora samtidigt som efterfrågan på olika typer av boenden ska kunna uppfyllas, fördelas befolkningsstillväxten i översiktsplanen enligt principen 80 procent i tätortsområden och 20 procent i landsbygdsområden.

Cirka 1 750 bostäder föreslås tillkomma inom tätortsområden. Detta möjliggörs i huvudsak genom en förtätning inom befintliga bebyggelseområden men också genom att nya områden för bostäder och verksamheter pekas ut. Cirka 700 bostäder bedöms kunna tillkomma genom förtätningar i befintliga bebyggelseområden i Bollebygds tätort, Olsfors, Hultafors och Töllsjö. Översiktsplanen föreslår utöver detta att den huvudsakliga tätortsutbyggnaden ska ske västerut och i första hand i det så kallade Kullaområdet. Här förutsätts 500 bostäder kunna tillkomma. Vidare västerut föreslås Fjällastorp utvecklas och förtätas med cirka 400 bostäder. I översiktsplanen påpekas vikten av att exploatering i Kullaområdet förutsätter en utformning av området i stort, vad som bebyggs och vad som lämnas obebyggt, med stor omsorg för att upprätthålla ett visuellt öppen landskapsrum i dalgångens riktning.

Det finns även mindre utbyggnadsområden i Olsfors och Hultafors med cirka 150 bostäder.

500 bostäder fördelas på landsbygden. I översiktsplanen förespråkas i första hand en landsbygdsutveckling i utpekade lägen där det finns tillgång till kommunikationer, annan service och/ eller där det redan idag finns en samlad bebyggelse. Det innebär att cirka 400 av de 500 bostäderna tillkommer i utpekade utvecklingsområden. Det gäller området mellan Bollebygd, Fjällastorp och Östra Nedsjön utmed Hindåsvägen, norr om Olsfors utmed Gesebolsvägen och utmed Töllsjövägen. I områden utan infrastruktur eller service, vid de aktiva lantbruken eller i känsliga natur- och kulturområden förespråkas ett mer försiktigt förhållningssätt till nybyggnation. Översiktsplanen innehåller ett förslag på områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) avsett för bostäder i Gesebol. Det finns även ett förslag om ett LIS-område för friluftslivändamål.

¹ I planeringsstrategin för 2022-2026 är bedömningen att kommunens Vision 2035 med 12 000 invånare till år 2035 är en rimlig befolkningsökning.

I övrigt föreslås Rinnaområdet som mark för att utveckla ett rekreationsområde. Nya områden för verksamheter föreslås invid Kullamotet samt mellan Rinnaområdet och Grönkulleområdet och utmed Boråsvägen. Vindbruksplanen är inarbetad i översiktsplanen.

Översiktsplanen innehåller ett reservat för Götalandsbanan söder om riksväg 40. Det är den utredningskorridor som Trafikverket avgränsat under hösten 2021. Arbetet pågår och korridoren kommer att avgränsas ytterligare.”

Kommunfullmäktiges beslut om antagande av översiktsplan med villkor

I samband med att kommunfullmäktige antog översiktsplanen den 24 mars 2022 gav fullmäktige samtidigt samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att revidera översiktsplanen. Syftet med uppdraget var att arbeta in en andra fas i översiktsplanen där Västra Forsa ingår i handlingarna. Samhällsbyggnadsnämnden ska löpande rapportera till kommunstyrelsen hur arbetet för uppdraget fortskrider.

Fullmäktige gav även samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan gällande grönområden. Detta uppdrag reviderades sedan genom beslut i kommunfullmäktige (2022-12-07 §160) till att ta fram en grönsplan för Bollebygds tätort och resterande tätorter i senare skeden.

Bostadsförsörjningsprogram

Kommunfullmäktige antog riktlinjerna för bostadsförsörjning 2022-11-17 §131. Syftet med bostadsförsörjningsprogrammet är att:

- Skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder
- Bidra till att ändamålsenliga åtgärder förbereds och genomförs
- Ge en samlad bild över bostadssituationen i kommunen
- Visa hur kommunen tar hänsyn till lokala, nationella samt regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen
- Utgöra faktaunderlag för den kortsiktiga och långsiktiga fysiska planeringen
- Vara vägledande vid ställningstagande för bostadsfrågor
- Identifiera behov av bostäder för särskilda grupper

Bostadsförsörjningsprogrammet för Bollebygds kommun består av tre delar:

1. Befolknings- och bostadsmarknadsanalys
2. Riktlinjer för bostadsförsörjning
3. Handlingsplan för bostadsbyggandet

I analysen redovisas kommunens nulägesituation, förutsättningar och brister kopplat till bostadsförsörjning. Den utgör vidare underlag för riktlinjerna och handlingsplanen. Riktlinjerna är således utformade efter analysen och de behov som finns på bostadsmarknaden och utgör kommunens mål för bostadsförsörjningen. Denna del inkluderar även de nationella och regionala mål som är kopplade till bostadsförsörjning, och som kommunen ska ta hänsyn till. För att målen ska få genomslag har kommunen tagit fram en handlingsplan för bostadsbyggandet. Denna del innehåller strategier och åtgärder kopplade till kommunens riktlinjer och mål för bostadsförsörjningen.

Riktlinjer för markförsörjning

Ett av kommunens redskap för en god planeringsberedskap är strategisk markförsörjning. Att kommunen har en strategi för sitt markinnehav för att påverka samhällsutveckling och samhällsbyggnad i en önskvärd riktning. Riktlinjer för markförsörjning (2022-10-25) är ett av flera verktyg som kommunen kan använda för att skapa förutsättningar för bostadsförsörjning och kommunal service. På kommunägd mark kan kommunen lättare bevara, utveckla och skapa förutsättningar för önskade värden ur ett långsiktigt perspektiv.

- Riktlinjer för markförvärv
 - Förvärva mark för samhällsbyggande och samhällsutveckling
- Riktlinjer för markförsäljning
 - Avyttra mark som inte är aktuell för markanvisning eller uppfyller kommunens syfte med sitt markinnehav
- Riktlinjer för markreserv
 - Syftet med markreserven är att säkerställa områden för bostäder, verksamheter, infrastruktur samt natur-, frilufts- och rekreationsområden

Parkeringsnorm

Kommuner och regioner kan söka stöd för att främja hållbara stadsmiljöer, så kallat stadsmiljöavtal, enligt förordningen (2015:579) om stöd för att främja hållbara stadsmiljöer. Bollebygds kommun ansökte under hösten 2021 om statligt stöd för utbyggnad av gång- och cykelväg vid Bollebygds skolan. Trafikverket beviljade stödet med krav om motprestation att kommunen också gör en översyn av kommunens parkeringsnorm.

Dåvarande samhällsbyggnadsförvaltningen (planenheten) var ansvarig för framtagande av parkeringsnorm. Arbetet påbörjades sommaren 2023 och antogs av dåvarande samhällsbyggnadsnämnden i december 2023, samt av kommunstyrelsen i januari 2024.

Pågående strategiska arbeten

Grönplan för Bollebygds tätort

Kommunfullmäktige beslutade (2022-12-07 §160) om ändrat uppdrag för fördjupad översiktsplan för grönområden till uppdrag om att ta fram grönplan inom översiktsplanens områden T1, T5 och TGU1 som ligger inom Bollebygds tätort. Resterande delar av kommunen kan studeras i kompletterande uppdrag i senare skeden.

Inom ramen för grönplanen inventerar kommunen naturvärden, rekreativa värden och ekosystemtjänster samt stakar ut mål och strategier. Projektet har fått beviljat LONA-bidrag på 50% och Länsstyrelsen önskar att kommunen också tar fram ett åtgärdsprogram som är kopplat till grönplanen.

Kommunfullmäktige behöver besluta om kommunen ska ta fram ett åtgärdsprogram. Det kan ske på två sätt, antingen i samband med beslut om samråd eller antagande av grönplanen.

Flera initiativärenden och medborgarförslag har inkommit där kommunen har svarat att förslaget kan studeras i grönplanen, exempelvis fler lekplatser i kommunen. Frågor som lyfts i medborgarförslagen, särskilt förutsättningar att utveckla lekplatser kommer att lyftas inom arbetet med grönplanen och dess fördupning.

Dåvarande samhällsbyggnadsförvaltningen (planenheten) var ansvarig för att ta fram grönplanen. Arbetet påbörjades januari 2023 och antagande av kommunfullmäktige planeras till sista kvartalet 2024.

VA-plan

VA-plan upprättades år 2021 och innehåller tre dokument: VA-översikt (2021-11-25), VA-handlingsplan (2021-11-29) och VA-policy (2021-11-02). Med hänsyn till nya lagkrav i vattentjänstlagen omarbetas VA-planen och kommer att innehålla en vattentjänstplan i stället för en VA-handlingsplan. Den nya VA-planen kommer att ersätta både VA-handlingsplan och VA-utbyggnadsplan.

Huvudsyftet med vattentjänstplanen är att ge förutsättningar för en god planering av Bollebygd kommuns skyldigheter att ordna allmänna vattentjänster samt att ge berörda möjlighet till insyn och deltagande i processen. Vattentjänstplanen ska fungera som ett styrande dokument och vara en hjälp i prioritering och utveckling av nya bebyggelseområden samt befintliga områden. Planen kommer även att vara ett stöd i den översiktliga planeringen, detaljplaneringen samt bygglovsprocessen för att kunna avgöra om verksamheter och bebyggelse är lämpligt inom ett visst område.

Dåvarande samhällsbyggnadsförvaltningen (VA-enheten) var ansvarig för omarbetning av VA-planen. Arbetet påbörjades första kvartalet 2023.

Sammanfattande bedömning av översiktsplanens aktualitet

Bollebygds kommuns översiktsplan antogs av kommunfullmäktige den 24 mars 2022, §30. Det har endast skett enstaka lagändringar sedan översiktsplanen antogs och dessa bedöms inte inverka på översiktsplanens aktualitet. Den sammanfattande bedömningen är att översiktsplanen i huvudsak är aktuell. Några delar av översiktsplanen bedöms dock vara i behov av revidering och dessa redogörs för i detta kapitel.

Länsstyrelsen har ställt samman ett underlag med statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Länsstyrelsen bedömer också att översiktsplanen i huvudsak är aktuell och att granskningsyttrandet över kommunens översiktsplan i stort är fortsatt aktuella.

Tillväxttakt

Tillväxttakten i översiktsplanen ska utgå ifrån Vision 2035 som anger 12 000 invånare år 2035.

Den vision för befolkningstillväxt som översiktsplanen utgår ifrån bedöms inte vara aktuell. Tillväxttakten som anges i översiktsplanen är 3% vilket motsvarar 15 000 personer år 2035. I september 2022 beslutade kommunfullmäktige om Vision 2035 där en befolkning på 12 000 invånare anges. Denna tillväxttakt stämmer bättre överens med befolkningsprognoser från 2022. Det finns risker med en för stor diskrepansen mellan vision och faktisk befolkningstillväxt då till exempel satsningar på skolor som sedan inte fylls kan leda till att kommunen står med tomma lokaler. En alltför kraftig tillväxt innebär också utmaningar i att hinna bygga ut infrastruktur och kommunal service i den takt som nyinflyttade medborgare förväntar sig.

En tillväxttakt enligt Vision 2035 innebär en bättre anpassning till översiktsplanen överlag i markanvändningskarta och inriktningar för bostäder och samhällsservice.

Planeringshorisont

Översiktsplanens planeringshorisont sträcker sig till år 2035. I perspektivet av en översiktsplan är det en relativt kort planeringshorisont. En längre planeringshorisont skapar bättre möjligheter till en långsiktig och hållbar samhällsutveckling gällande exempelvis kommunal service med utbyggnad av förskolor och skolor med mera. Det skapar också bättre möjligheter att hantera eventuella behov av större kommunala investeringar. Kommunen bedömer att översiktsplanens strategier har bäring på en längre tidshorisont än 2035. Inför nästa planeringsstrategi (nästa mandatperiod) är det tänkbart att frågan om planeringshorisont behöver en djupare analys.

Tätortsutveckling i Olsfors, Hultafors och Töllsjö

För att främja tätortsutveckling i orterna Olsfors, Hultafors och Töllsjö ska kommunen bidra på det sätt och med de verktyg som är möjliga. Den kommunala bostadsstiftelsen utgör ett viktigt verktyg för att gynna tätortsutveckling. Det kan också handla om till exempel samtal med Västtrafik för att främja kollektivtrafik och träffar med tänkbara exploatörer och fastighetsägare. Ett annat verktyg är så kallad dubbel markanvisning. Dubbel markanvisning innebär att markanvisning sker på två platser parallellt där den ena platsen är belägen i ett attraktivt, centralt läge och den andra platsen är belägen i ett marknadsmässigt mindre attraktivt läge.

Vindbruksområden

I och med översiktsplanens antagande i mars 2022 blev vindbruksplanen (2011-11-24) en integrerad del av översiktsplanen. Till följd av den tekniska utvecklingen är de vindbruksverk som anläggs idag ofta högre än de verk som uppfördes år 2011 då vindbruksplanen togs fram. Läs mer i avsnittet ”Fortsatt översiktsplanearbete”.

Rinna

Översiktsplanens intentioner ändras inte för Rinnaområdet. Dock föreslås planeringsförutsättningar för industriändamål och idrotts- och rekreationsändamål studeras i Rinnaområdet. Läs mer i avsnittet ”Fortsatt översiktsplanearbete”.

Bollekollen

Bollekollen pekas inte ut i översiktsplanen då området omfattas av användningen ”Transportinfrastruktur”, till följd av Trafikverkets markreservat för Götalandsbanan genom Bollebygds kommun. Bollekollen är en viktig verksamhet för Bollebygds kommun. Läs mer i avsnittet ”Fortsatt översiktsplanearbete”.

Brandshed

Brandshed pekas inte ut i översiktsplanen. Området är en viktig plats för kommunen som frilufts-, rekreations och idrottsområde. Läs mer i avsnittet ”Fortsatt översiktsplanearbete”.

Västra Forsa

I samband med att kommunfullmäktige antog ny översiktsplan den 24 mars 2022 gav man dåvarande samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att revidera översiktsplanehandlingen för att arbeta in en andra fas i översiktsplanen där Västra Forsa ingår i handlingarna.

En utbyggnad av Västra Forsa förutsätter att det kan bli en ny tågstation i området längs den nya järnvägen (tidigare Götalandsbanan). Trafikverket (2023) har på uppdrag av regeringen utrett vilka åtgärder i järnvägssystemet som behövs för att utöka järnvägskapaciteten i stråket Göteborg–Borås. Trafikverkets förslag omfattar ingen ny station i Bollebygd. Dock öppnar Trafikverket upp för möjlighet till raka spår på de sträckor där en framtida station kan vara aktuell, vilket är en förutsättning för att en station ska kunna byggas. En utbyggnad av Västra Forsa bör föregås av en fördjupad översiktsplan (FÖP) för området. Läs mer i avsnittet ”Fortsatt översiktsplanearbete”.

Trafikverkets förslag innebär också att järnvägskorridoren i översiktsplanen och kust-till-kust-banan är fortsatt aktuella och att kommunen fortsatt behöver ta hänsyn till korridoren i sin fysiska planering.

Fortsatt översiktsplanearbete

Översiktsplanearbetet de närmaste åren ska inriktas på att ta fram nya strategiska dokument och revidera befintliga enligt följande kapitel. Därutöver förekommer löpande övrigt strategiskt arbete som bland annat innebär samverkan med regionala aktörer så som kommunal förbund, Västtrafik, VGR med flera. Det innebär också att följa Boverkets blivande föreskrifter om digital översiktsplanering samt att medverka i det regionala klimatanpassningsarbetet som Länsstyrelsen ansvarar för och där kommunen har vissa åtaganden.

Behov av nya strategiska dokument

De strategiska arbeten som nämns nedan utgör i sig inte beslut om uppdrag utan det hanteras i kommunens budget och genom separata projektuppdrag. Tidplan och budget för respektive projekt bedöms därmed i senare skede.

Energiproduktion

Till följd av den tekniska utvecklingen är de vindbruksverk som anläggs idag ofta högre än de verk som uppfördes år 2011 då vindbruksplanen togs fram. Frågan bör hanteras genom ett tematiskt tillägg till översiktsplanen (TÖP). Ett sådant tillägg kan med fördel inkludera flera fossilfria energikällor då efterfrågan på olika energislag har ökat. Exempel på fossilfria energikällor som kan ingå utöver vindbruk är solenergi, vattenkraft och vätgas. I ett sådant tillägg bör landskapsbilden analyseras för högre vindkraftverk för de två ännu inte utbyggda områdena som pekas ut i översiktsplanen. Tillägget bör även analysera ytterligare områden som kan vara lämpliga för energiproduktion, exempelvis vid bullerutsatta områden som utmed Rv40 och den nya tågsträckan. Olika risk- och säkerhetsfrågor kommer att behöva studeras i tillägget. Kommunen ska ha dialog med medborgare i processen, vilket också regleras i plan- och bygglagen vid tillägg till översiktsplanen.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för framtagande av tematiskt tillägg till översiktsplanen för energiproduktion.

Program för hållbar byggnation

Kommunfullmäktige beslutade 2023-05-04, §52 att ge dåvarande samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ”Program för hållbar byggnation”.

Programmet ska utgå ifrån intentionerna i Miljöpartiets motion till kommunfullmäktige om program för hållbar byggnation, daterad 2022-09-05. I motionen föreslås att programmet tas fram för att minska miljö- och klimatbelastningen från kommunens byggnationer och byggprocesser, och att programmet bland annat bör omfatta val av byggmaterial, relaterade transporter, utemiljö och ekosystemtjänster.

Delar av programmet kan eventuellt ingå i tematiskt tillägg till översiktsplanen för energiproduktion (se avsnittet ”Energiplan”).

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för att ta fram program för hållbar byggnation.

Rinna

Planeringsförutsättningar föreslås studeras för rekreations- och idrottsändamål i Rinnaområdet. Framtagande av planeringsförutsättningar tillåter att områdena och dess förutsättningar studeras på en högre detaljeringsnivå än översiktsplanen. Geografisk avgränsning avgörs inom arbetet.

Detaljplaneuppdrag finns sedan tidigare i Rinnaområdet med följande syften: fritids- och friluftsområde inklusive idrottsplats, gym, elljusspår, promenadspår samt industrimark. Ett flertal uppdrag finns på samma område, men grunduppdraget har inte förändrats. Frågor så som tillgänglighet och goda kopplingar för gång- och cykeltrafikanter, bullerproblematik samt förenlighet med järnvägskorridoren föreslås studeras då planeringsförutsättningarna tas fram.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för analysarbete om planeringsförutsättningar.

Bollekollen

I översiktsplanen står det att ”Trafikverket har pekat ut ett reservat för Götalandsbanan genom Bollebygds kommun. Reservatet utgörs av en korridor som går söder om riksväg 40. Inom reservatsområdet får ny bebyggelse, som kan komma att utgöra ett hinder för banans anläggande och utnyttjande eller som kan komma att påverkas av järnvägstrafiken på sådant sätt att skyddsåtgärder kan behövas, inte uppföras. Befintlig bebyggelse får utvecklas normalt”.

Det är angeläget att järnvägen byggs på sådant sätt att området ska kunna fortsätta fungera som ett tätortsnära grön- och idrottsområde. Kommunen förutsätter att befintlig markanvändning kan samexistera med en framtida järnväg.

Bollekollen är en viktig verksamhet för Bollebygds kommun och utgör ett viktigt idrottsområde i kommunen. Kommunen bör tillsammans med fastighetsägare och aktörer utreda hur området kan fylla en ännu större funktion lokalt och regionalt. Bollekollen ska inkluderas i utvecklingen av Rinnaområdet och analysarbetet om planeringsförutsättningar för rekreation- och idrottsändamål.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för analysarbete om planeringsförutsättningar.

Brandshed

Brandshed bör inkluderas i senare etapper av grönplanen då det är ett viktigt friluft-, rekreations och idrottsområde med närhet till vandringsled, elljusspår, fotbollsplaner och golfbana. Antalet besökare stiger och kommunen är positiv till att utveckla platsen med flera aktiviteter. Brandshed fungerar som en viktig mötesplats för unga, framför allt genom idrottsområdet med fotbollsplaner.

Arbetet med den pågående grönplanen är avgränsad till Bollebygd tätort. Resterande delar av kommunen studeras i kompletterande uppdrag i senare etapper.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för framtagande av grönplan.

Västra Forsa

I samband med att kommunfullmäktige antog ny översiktsplan (2022-03-24, §30) gav man dåvarande samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att revidera översiktsplanehandlingen för att arbeta in en andra fas i översiktsplanen där Västra Forsa ingår i handlingarna. Uppdraget föreslås ske genom att en fördjupad översiktsplan (FÖP) för Västra Forsa tas fram. I en FÖP kan området studeras i ett större sammanhang, bland annat hur goda sammanhängande stråk med Bollebygds och Rävlanda tätort kan skapas, upptagningsområdets storlek, behov av samhällsservice och teknisk infrastruktur. Om en FÖP tas fram behövs inget planprogram då FÖP:en kan utgöra underlag inför kommande detaljplanering.

Bullrande barriärer i form av motorvägen och järnvägen finns mellan Västra Forsa och Bollebygds tätort. Barriäraspekten behöver beaktas så att en utbyggnad av Västra Forsa sker med bra koppling och sammanhängande stråk till Bollebygds tätort. Att skapa sammanhängande stråk med hållbara transporter till Bollebygds tätort kan innebära att jordbruksmark måste tas i anspråk. Västra Forsa bedöms inte rymma underlag för ett separat centrum. Bollebygd centrum och Rävlanda centrum bedöms i huvudsak serva den tillkommande befolkningen. Viss samhällsservice i form av förskola och skola för lägre årskurser bedöms dock behövas.

En utbyggnad av Västra Forsa utgår från möjligheten att det kan bli en ny tågstation i området i samband med ny järnväg (tidigare Götalandsbanan). Den 22 december 2022 gav regeringen Trafikverket i uppdrag att avbryta planeringen av nya stambanor för höghastighetståg och pausa projektet Göteborg–Borås. Samtidigt lämnade regeringen tre nya uppdrag till Trafikverket varav ett berör Bollebygd: stråket Göteborg–Borås. Regeringens uppdrag till Trafikverket syftar till att utreda åtgärder i järnvägssystemet som förbättrar arbetspendlingen i stråket och anslutningen till Landvetter flygplats på ett mer kostnads-effektivt sätt jämfört med projekt Göteborg–Borås som en del av nya stambanor för höghastighetståg.

I rapporten skriver Trafikverket följande om möjlig station i Bollebygd:

Varje station som läggs till adderar tid till den totala restiden, då det blir fler stopp för tågen. För att det ska vara aktuellt med en station måste därmed resandeunderlaget vid stationen vara så stort att det motiverar tillägget av restid och blir samhällsekonomiskt fördelaktigt. Med det resandeunderlag som finns i dag är det inte motiverat att lägga till stationer vid Landvetter södra eller Bollebygd till utbyggnaden. Stationerna har därmed inte tagits med som en förutsättning för de alternativ som tagits fram. Det är dock möjligt att planera för raka spår på de sträckor där en framtida station kan vara aktuell. Om det blir aktuellt med framtida stationer får de prövas i en separat planeringsprocess (Trafikverket 2023 s.26).

För Bollebygds kommun finns det möjlighet till en station om reseunderlaget för arbets- och studiependling blir tillräckligt stort i upptagningsområdet. Dag- och nattbefolkning i Bollebygd, Hindås och Rävlanda uppgår till ungefär samma som i Landvetter, där en station föreslås. Därför bedömer Bollebygds kommun att det kommer att finnas ett tillräckligt befolkningsunderlag när Västra Forsa har bebyggts. Dessutom utgör även pendlare från Hyssna och Borås underlag till en framtida station här. I en fördjupad översiktsplan bör en analys av upptagningsområde göras samt analys för hur god tillgänglighet kan skapas för alla färdmedel. Exempelvis behöver pendelparkering finnas vid stationsläget.

Trafikverket (2023:17) beskriver att Kust till kust-banan används för att leda om tågtrafik vid större störningar och banarbeten på Västra stambanan och Västkustbanan, samt att funktionen som omledningsbana väntas bli större i framtiden när planerade investeringar och underhållsåtgärder genomförs på det övriga stamnätet.

Trafikverkets förslag

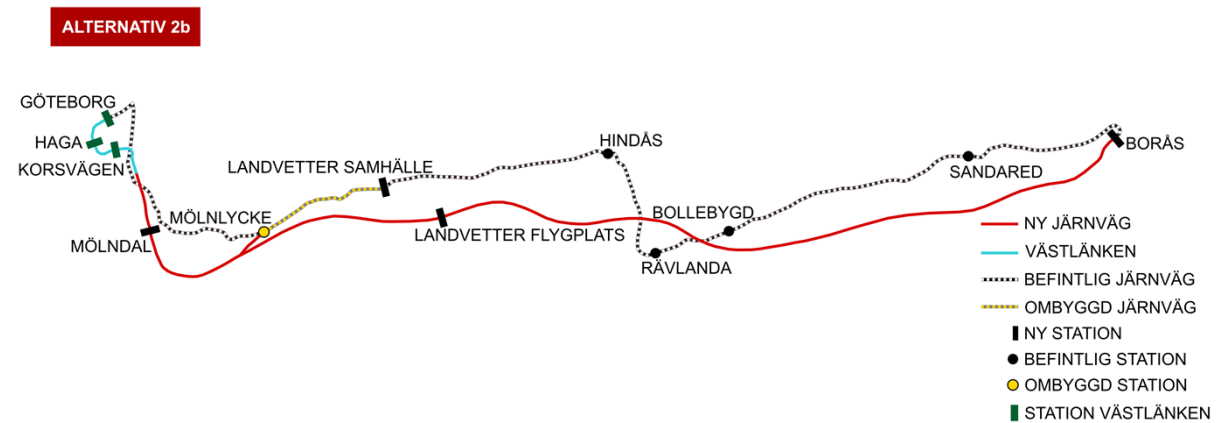
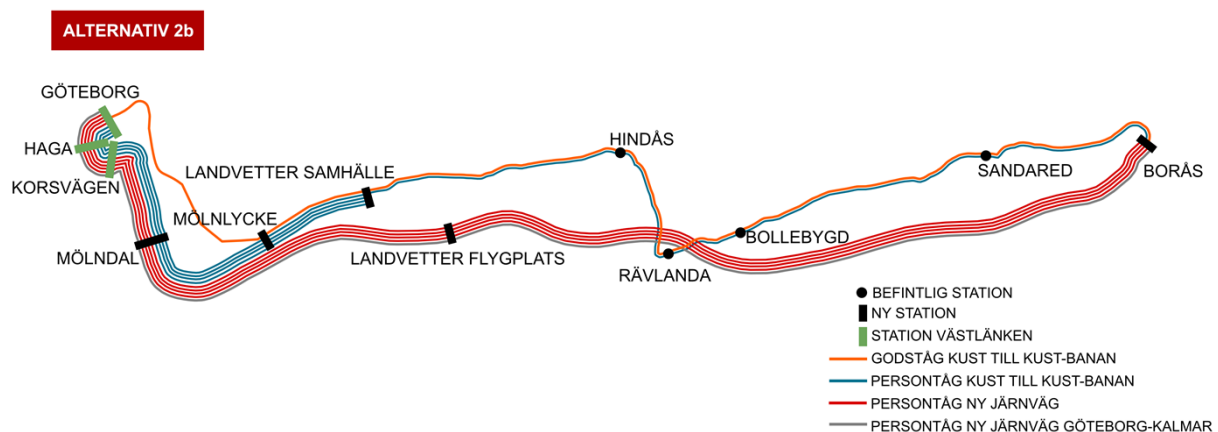

Illustration över Trafikverkets högst rangordnade alternativ 2 b (Trafikverket 2023:5).

Illustrering av trafikering i alternativ 2 b. Figuren visar antal tåg i vardera riktningen per timme i högtrafik. Figuren visar inte antal spår utmed järnvägarna (Trafikverket 2023:46.

Trafikverket har utrett vilka åtgärder i järnvägssystemet som behövs för att utöka järnvägskapaciteten i stråket Göteborg-Borås. Fokus i arbetet har varit att utveckla järnvägen för en förbättrad arbetspendling och anslutning till Landvetter flygplats samt att hitta kostnadseffektiva lösningar utan att trafikstarten försenas till efter år 2038. Trafikverkets högst rangordnade alternativ är en ny dubbelspårig järnväg mellan Göteborg och Borås samt en koppling till Kust-till-kust-banan vid Mölnlycke (alternativ 2 b).

Utgångspunkten är att ge så liten påverkan som möjligt på trafikstart och restid jämfört med den tidigare utredningen om höghastighetsjärnväg, och att tillgodose kopplingar mellan orter med stor arbetspendling. Trafikverket redovisade sitt förslag till regeringen i juni 2023. I oktober 2023 beslutade Regeringen att ge Trafikverket i uppdrag att återuppta planeringen för ny järnväg mellan Göteborg och Borås med fokus på regionalt resande. Regeringen avstod från att välja alternativ.

Trafikverkets högst rangordnade alternativ 2 b innebär (Trafikverket 2023):

- Ny dubbelspårig järnväg anläggs mellan Göteborg och Borås inom samma korridor som utpekad järnvägskorridor för höghastighetsbana. Järnvägen kan ha hastigheter upp till 250 km/tim.
- På den nya järnvägen anläggs stationer i Mölndal, vid Landvetter flygplats och i Borås.
- Det skapas en ny koppling mellan den nya järnvägen och Kust till kust-banan. Mölnlycke station byggs om och en ny station byggs i Landvetter samhälle.
 - Trafikverket har bedömt att samhällena Mölnlycke och Landvetter är orter som har ett tillräckligt stort befolkningsunderlag sett till arbets- och studiependling för att kunna prövas som nya stationsorter i några av de principiella alternativen.
 - Mellan Mölnlycke och Landvetter samhälle byggs en mötesplats på Kust till kust-banan.
- Den nya järnvägen anpassas inte för att passa in i ett hoplänkat system av nya stambanor för höghastighetståg.
- Persontransport ska fortsatt trafikera Kust till kust-banan med 1 tåg/timme i högtrafik.
- Med det resandeunderlag som finns i dag är det inte motiverat att lägga till stationer vid Landvetter södra eller Bollebygd till utbyggnaden. Stationerna har därmed inte tagits med som en förutsättning för de alternativ som tagits fram. Det är dock möjligt att planera för raka spår på de sträckor där en framtida station kan vara aktuell. Om det blir aktuellt med framtida stationer får de prövas i en separat planeringsprocess.

Möjlig trafikstart för alternativ 2 b beräknas till år 2038.

Västsvenskt ställningstagande

För utbyggnaden av järnväg Göteborg-Borås har berörda kommuner i stråket tillsammans med Västra Götalandsregionen, Swedavia, Göteborgsregionen och Boråsregionen skrivit ett gemensamt ställningstagande om vikten av att en ny järnväg prioriteras och tillräckliga medel avsätts för snabb och effektiv hantering. Ställningstagandet påpekar att den nuvarande järnvägen är underdimensionerad och att en utbyggnad skulle gynna företag, arbetspendling och regionens utveckling. Parterna har enats om ett förslag som skiljer sig något från Trafikverkets förslag på följande punkter:

- Mölnlycke centrum, minst fyra spår i en ny station för att framtida fjärtrafik och regionala direkttåg ska kunna passera utan uppehåll.
- Landvetter Södra, banan ska förberedas för en eventuell station i med fyra spår.
- Landvetter flygplats, terminalnära stationsläge under med fyrspårslösning för att möjliggöra att framtida fjärtrafik och regionala direkttåg ska kunna passera utan uppehåll.
- Järnvägsutbyggnaden ska utformas på ett sådant sätt att en framtida station i Bollebygds kommun är möjlig att anlägga. Detta innebär att banan behöver förberedas genom att fyrspårslösning används på lämplig plats längs den berörda sträckan.

Parterna anser att Trafikverkets föreslagna station i Landvetter samhälle inte är aktuell då dess placering lokalt i Landvetter samhälle inte är gynnsam för arbetspendling, dock kan vändspår bli nödvändigt för en effektiv trafikering av Mölnlycke station. Det avgörande argumentet för Västsveriges förslag till järnvägsutbyggnad är att arbetspendlingen kan växa tillsammans med att stråket växer. Vidare betonas vikten av att upprätthålla en restid på 35 minuter mellan Göteborg och Borås samt säkerställa funktionen av Kust till kust-banan för både gods och lokaltrafik.

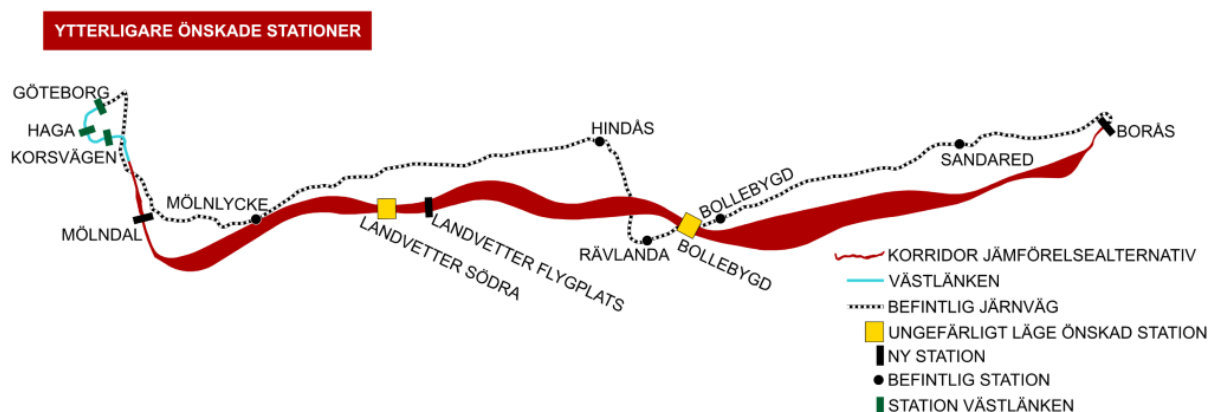

Illustration över ny järnväg och önskemål om ytterligare stationer (Trafikverket 2023:26).

Exploatering av jordbruksmark

Västra Forsa utgörs av jordbruksmark. Lagparagrafer i både plan- och bygglagen och miljöbalken behöver följas vid ianspråktagande av jordbruksmark, vilket bland annat innebär att kommunen behöver argumentera för att ianspråktagandet utgörs av ett väsentligt samhällsintresse och jämföra utbyggnadsområdet med andra rimliga alternativ. Argumentation kan föras kring att det finns ett väsentligt samhällsintresse i att bygga bostäder på jordbruksmark i närheten av en station. Bollebygd är en del av regionen med hållbara transporter som förstärker befintlig service och ser till att utbudet i närområdet fortsatt kan finnas kvar.

I efterföljande FÖP respektive detaljplaner kommer kommunen att ha dialog med parter så som LRF och naturskyddsföreningen med flera.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för framtagande av en fördjupad översiktsplan.

Reningsverk

Nuvarande tillstånd enligt miljöbalken för Bollebygds avloppsreningsverk gäller till och med den 31 december 2025 och processen med att söka ett nytt tillstånd pågår.

Kommunfullmäktige beslutade på sammanträde 2023-12-06, § 138, att ge teknik- och servicenämnden i uppdrag att arbeta vidare för att möjliggöra framtida avloppsrening i egen regi.

Mobilitetsplan

I samband med att kommunfullmäktige beslutade om kommunens budget 2023–2025 fick kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en mobilitetsplan för att ”ta ett helhetsgrepp kring ett ökat hållbart resande. Till grund ska en behovsundersökning ligga som involverar arbetsgivare, anställda och invånare” (Bollebygds kommun 2022:7) Syftet är att förbättra kollektivtrafiken och utbudet i kommunen. I kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2023 står det att en mobilitetsplan kommer att tas fram under året men arbetet har ännu inte påbörjats.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för mobilitetsplanen.

Arkitekturstrategi

Ambitionen är att på sikt ha en arkitekturstrategi. Kommunen har ett Centrumprogram från år 2010 som nu är utdaterat och behöver uppdateras. Förslagsvis ersätts centrumprogrammet av en mer övergripande arkitekturstrategi. En arkitekturstrategi är ett framåtsyftande och övergripande dokument som uttrycker kommunens långsiktiga ambition och vilja för den gestaltade livsmiljön. Arkitekturstrategin är ett process- och dialogverktyg som hjälper till att föra kunskapen kring arkitekturfrågorna framåt och få denna kunskap att användas i kommunens olika processer kopplade till planering, byggande och förvaltning samt slutligen ge kvaliteter i den fysiska miljön. Den bör ha ett helhetsperspektiv som omfattar både befintlig och kommande bebyggelse.

En arkitekturstrategi kan vara ett stöd i kommunens arbete att implementera politiska mål kring gestaltad livsmiljö där mål för arkitektur-, form- och designpolitiken ingår. Det finns flera andra internationella och nationella mål som handlar om gestaltad livsmiljö, exempelvis Agenda 2030, FN:s New Urban Agenda och de för Sverige uppsatta målen för miljöpolitiken och kulturpolitiken.

Det bör undersökas om delar av arkitekturstrategin kan ingå i program för hållbar byggnation (se avsnittet ”Program för hållbar byggnation”).

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för att ta fram arkitekturstrategi.

Kulturmiljö

De senaste kulturhistoriska inventeringarna är från år 1997 framtagna av Länsstyrelsen och år 2004 framtagna av Älvsborgs länsmuseum. På cirka 20 år kan ett flertal byggnader ha blivit mer kulturhistoriskt värdefulla sedan de senaste bedömningarna. Ett antal äldre byggnader i Bollebygds tätort har också rivits och ersatts med nya byggnader vilket gör att inventeringsmaterialet är föråldrat. En uppdaterad inventering och bedömning skulle innebära att kommunen får ett bättre planeringsunderlag att använda vid planering och bygglov.

Kommunstyrelseförvaltningen bör ansvara för framtagande av nytt kulturmiljöunderlag.

Revidering av befintliga strategier och dokument

Lokalresursplan

Planering av lokalresurser innebär strategisk planering av organisationens ägda eller inhyrda fastigheter, samt att lokalerna förvaltas och underhålls på ett effektivt sätt. Planen ska revideras årligen.

Lokalresursplanen för 2024-2033 har reviderats av kommunstyrelseförvaltningen och skickades ut på remiss till facknämnderna mellan 23 maj-31 augusti 2023.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för lokalresursplanen.

Energiplan

Enligt 3§ i lagen om kommunal energiplanering (1998:836) ska det i varje kommun finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. I en sådan plan ska det finnas en analys av vilken inverkan den i planen upptagna verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten och andra resurser. Kommunen behöver ta fram en ny energiplan som uppfyller lagens krav. Nuvarande energiplan är från år 2011. Energiplanen beslutas av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för framtagande av energiplanen.

Översvämningskartering

Kommunen har en översvämningskartering från år 2018 som pekar ut riskområden. Sedan karteringen togs fram har en del nya byggnader tillkommit som kan ha förändrat var riskområdena är. Kommunen bör därför ta fram en uppdaterad översvämningskartering.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för framtagande av översvämningskartering.

Bostadsförsörjningsprogrammet

Kommunerna har huvudansvaret för bostadsförsörjningen enligt bostadsförsörjningslagen. Riktlinjer för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige minst en gång varje mandatperiod. Om förutsättningarna förändras kan det behöva ske oftare än så. Gällande bostadsförsörjningsprogram för 2022–2026 antogs 2022-11-17, §131.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för att ta fram dokumenten. Riktlinjerna beslutas av kommunfullmäktige.

Källförteckning

Bollebygds kommun (2011) *Energiplan för Bollebygds kommun – med energieffektiviseringsstrategi.*

Bollebygds kommun (2022) *Mål och budget 2023–2025 för Bollebygds kommun.*

Trafikverket (2023) *Rapport. Utredning av åtgärder i järnvägssystemet i stråket Göteborg-Borås. Redovisning av regeringsuppdrag.* ISBN: 978-91-8045-190-1.

Västra Götalandsregionen; Göteborgs Stad; Mölndals stad; Härryda kommun; Marks kommun; Bollebygds kommun; Borås Stad, Swedavia, Göteborgsregionens kommunalförbund och Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund (2023) *Ny järnväg Göteborg-Borås, västsvenskt ställningstagande.*

Bilagor

Bilaga 1: Länsstyrelsen Västra Götaland yttrande

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Yttrande

Datum
2022-06-15

Ärendebeteckning
401-1150-2022

Sida
1(3)

Bollebygds kommun
kommunen@bollebygd.se

Statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens (ÖP) aktualitet

Inledning

Inför kommunens arbete med att ta fram en planeringsstrategi har Länsstyrelsen ställt samman ett underlag med statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Underlaget lämnas med stöd av 3 kap. 26 § plan- och bygglagen (PBL).

Enligt 3 kap. 26 § PBL ska Länsstyrelsen i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska Länsstyrelsen ange hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen och om Länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller.

Kommunens gällande översiktsplan

Bollebygds kommun antog sin översiktsplan den 24 mars 2022. Till översiktsplanen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 31 augusti 2021.

Översiktsplanen gäller tillsammans med följande ändringar:

- Ändring av översiktsplan för vindbruk, antagen 24 november 2011. Till ändringen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 26 september 2011.

Bedömning av granskningsyttrandenas aktualitet

Länsstyrelsen bedömer, mot bakgrund av då gällande lagstiftning och förutsättningar, att granskningsyttrandena över kommunens översiktsplan och ändringar av denna i stort är fortsatt aktuella.

Nya underlag gällande statliga och mellankommunala intressen

På [ÖP-portalen](#) har Länsstyrelsen samlat råd och tips för översiktlig planering. ÖP-portalen kompletteras [PBL Kunskapsbanken](#), som tillhandahålls av Boverket.

Postadress:
403 40 GÖTEBORG

Besöksadress:

Telefon:
010-224 40 00 (vxl)

Webbadress:
www.lansstyrelsen.se/vastragotaland

E-post:
vastragotaland@lansstyrelsen.se

För en komplett förteckning över planeringsunderlag hänvisar Länsstyrelsen till [Planeringskatalogen.se](https://www.lansstyrelsen.se/vg/planering/planeringskatalogen). Planeringskatalogen är länsstyrelsernas tjänst som förmedlar länsstyrelsernas och andra statliga myndigheters planeringsunderlag. Dessa kan både bestå av geodata, publikationer av olika slag samt webbsidor. Planeringskatalogen uppdateras löpande i avstämning med berörda statliga myndigheter. De underlag som finns där utgör det planeringsunderlag som de statliga myndigheterna vill förmedla till den fysiska planeringen. Med hjälp av tjänsten kan kommunen söka planeringsunderlag utifrån olika avgränsningar såsom kommun, ämne, datum, myndighet eller fritext.

För att underlätta för kommunen har Länsstyrelsen också förberett en förteckning över nya och reviderade planeringsunderlag som berör statliga och mellankommunala intressen i Bollebygds kommun.¹ Underlaget är hämtat från Planeringskatalogen och omfattar sådant planeringsunderlag som tillkommit sedan januari 2021, då Länsstyrelsen skrev ett samrådsyttrande över kommunens förslag till ny översiktsplan. Med stöd av förteckningen kan kommunen ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet, kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen och för att bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i 3 kap. 3§, 4§ andra stycket 1 och 2 samt 5§ i PBL. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att det kan finnas särskilda kommentarer kring vissa av underlagen i förteckningen. Vänligen notera att förteckningen är som mest aktuell i nära anslutning till datumet för uttaget. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen gör ett eget uttag från Planeringskatalogen om kommunen avser att ta fram sin planeringsstrategi vid ett tillfälle längre fram i tiden.

Övrigt

Länsstyrelsen diskuterar gärna innehållet detta underlag tillsammans med kommunen i samband med att kommunen tar fram sin planeringsstrategi.

¹ Datum för uttag av förteckningen är 2022-05-23. Se bifogad excel-fil.

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Diarienummer Sida
401-1150-2022 3(3)

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av funktionschefen och länsarkitekten Andreas Lidholm med kulturgeografen Torbjörn Sahl som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

Excel-fil, utdrag från Planeringskatalogen

Kommunstyrelseförvaltningen

2024

5. Val och arvodesberedningens svar på uppdrag från kommunfullmäktige om arvodesnivåer KS2021/284

§1

KS2021/284

Svar på uppdrag från kommunfullmäktige om arvodesnivåer**Beslut****Val- och arvodesberedningens förslag till kommunfullmäktige**

Kommunfullmäktige beslutar att inte revidera arvodesreglementets bilaga för årsarvoden.
Arvodena är följande:

Ordf. bygg- och miljönämnden 25%
Vice ord. bygg- och miljönämnden 15%

Ordf. teknik- och servicenämnden 20%
Vice ordf. teknik- och servicenämnden 12%

1:a vice ordf. kommunstyrelsen 75%
2:a vice ordf. kommunstyrelsen 35%

Val- arvodesberedning ska till revideringen inför nästa mandatperiod fokusera på de instanser som berörts av omorganisationen inom samhällsbyggnadsnämnden.

Ärendet

Kommunfullmäktige lämnade följande uppdrag på möte i december 2023; Val- och arvodesberedningen får i uppdrag att ta fram förslag på arvodesnivåer till de instanser som berörts av omorganisationen inom samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen. Förslaget ska senast vara tillbaka till kommunfullmäktiges möte 2023-05-02.

I ärendets handläggning, på uppdrag av val- och arvodesberedningens ordförande, har följande, ungefär lika stora kommuner, kontaktats för att se hur stora/vilka sorters årsarvoden de har; Herrljunga, Svenljunga och Tranemo. Även två grannkommuner har införlivats i handläggningen – Lerum och Härryda kommuner – även om de storleksmässigt är större än Bollebygds kommun.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det kan anses olämpligt att ändra arvodesnivåer och arvodesreglemente under pågående mandatperiod, och föreslår istället att en större genomgång görs inför en ny mandatperiod, under våren/sommaren 2026, om behovet föreligger, samt att fullmäktiges beslut i december 2023 kvarstår.

Kommunfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktiges beslut i december 2023, om revidering av arvodesreglementets bilaga för årsarvoden, står fast (KF 2023-12-06, § 149). Beredningen föreslår att en större genomgång av arvodesreglemente och årsarvoden görs inför ny mandatperiod, under våren/ sommaren 2026.

Ledamöternas förslag till beslut

Tomas Andersson (M) föreslår följande, med bifall av Otto Andreasson (S), Roland Andersson (C) och Jan Lennartzon (FR): Kommunfullmäktige beslutar att inte revidera arvodesreglementets bilaga för årsarvoden. Arvodena är följande:

Ordf. bygg- och miljönämnden 25%
Vice ord. bygg- och miljönämnden 15%

Ordf. teknik- och servicenämnden 20%
Vice ordf. teknik- och servicenämnden 12%

1:a vice ordf. kommunstyrelsen 75%
2:a vice ordf. kommunstyrelsen 35%

Val- arvodesberedning ska till revideringen inför nästa mandatperiod fokusera på de instanser som berörts av omorganisationen inom samhällsbyggnadsnämnden.

Eivor Carlsson (KD) föreslår följande: sverigedemokraterna och kristdemokraterna yrkar;

- att de procentsatser som idag föreligger för ordförande och vice ordförande även appliceras på de nya nämndernas presidier (ordförande + vice ordförande). I dagsläget är det 40 % för ordförande, och 25 % för vice ordförande.
- att 2023 års procentsatser för kommunstyrelsens presidium kvarstår.
- att en stor genomgång av arvodena genomförs inför nästa mandatperiod.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att Tomas Anderssons (M) förslag bifalls av majoriteten av de närvarande ledamöterna, och att det blir beredningens förslag till kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

- PM - årsarvoden och arvoden

Skickas till

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

§58

KS2021/284

Val- och arvodesberedningens svar på uppdrag från kommunfullmäktige om arvodesnivåer

Beslut

Kommunstyrelsen tillstyrker val- och arvodesberedningens förslag;

Kommunfullmäktige beslutar att inte revidera arvodesreglementets bilaga för årsarvoden. Arvodena är följande:

Ordf. bygg- och miljönämnden 25%
Vice ord. bygg- och miljönämnden 15%

Ordf. teknik- och servicenämnden 20%
Vice ordf. teknik- och servicenämnden 12%

1:a vice ordf. kommunstyrelsen 75%
2:a vice ordf. kommunstyrelsen 35%

Val- arvodesberedning ska till revideringen inför nästa mandatperiod fokusera på de instanser som berörts av omorganisationen inom samhällsbyggnadsnämnden.

Reservation

Cecilia Carlhson (KD) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut med följande motivering: Vi reserverar oss mot beslutet då vi anser att beslut om ändringar av arvoden inte ska tas under innevarande mandatperiod.

Lisette Vermeulen (SD) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut med följande motivering: Vi reserverar oss mot beslutet med motivering att arvodesförändring inte bör göras i en mandatperiod. Vi anser att de procentsatserna 40% för ordförande och 25% för vice ordförande i de nya nämnderna kvarstår som i tidigare samhällsbyggnadsnämnd, mandatperioden ut och att arvodena ses över inför kommande mandatperiod.

Ärendet

Kommunfullmäktige lämnade följande uppdrag på möte i december 2023; Val- och arvodesberedningen får i uppdrag att ta fram förslag på arvodesnivåer till de instanser som berörts av omorganisationen inom samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen. Förslaget ska senast vara tillbaka till kommunfullmäktiges möte 2023-05-02.

I ärendets handläggning, på uppdrag av val- och arvodesberedningens ordförande, har följande, ungefär lika stora kommuner, kontaktats för att se hur stora/vilka sorters årsarvoden de har;

Herrljunga, Svenljunga och Tranemo. Även två grannkommuner har införlivats i handläggningen – Lerum och Härryda kommuner – även om de storleksmässigt är större än Bollebygds kommun.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det kan anses olämpligt att ändra arvodesnivåer och arvodesreglemente under pågående mandatperiod, och föreslår istället att en större genomgång görs inför en ny mandatperiod, under våren/sommaren 2026, om behovet föreligger, samt att fullmäktiges beslut i december 2023 kvarstår.

Jäv

Daniel Persson (SD) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut av ärendet.

Förslag till beslut

Val- och arvodesberedningens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att inte revidera arvodesreglementets bilaga för årsarvoden.

Arvodena är följande:

Ordf. bygg- och miljönämnden 25%

Vice ord. bygg- och miljönämnden 15%

Ordf. teknik- och servicenämnden 20%

Vice ordf. teknik- och servicenämnden 12%

1:a vice ordf. kommunstyrelsen 75%

2:a vice ordf. kommunstyrelsen 35%

Val- arvodesberedning ska till revideringen inför nästa mandatperiod fokusera på de instanser som berörts av omorganisationen inom samhällsbyggnadsnämnden.

Ledamöternas förslag till beslut

Ulf Rapp (S) föreslår att kommunstyrelsen tillstyrker val- och arvodesberedningens förslag och finner att så sker.

Reservation

Cecilia Carlhson (KD) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut med följande motivering: Vi reserverar oss mot beslutet då vi anser att beslut om ändringar av arvoden inte ska tas under innevarande mandatperiod.

Lisette Vermeulen (SD) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut med följande motivering: Vi reserverar oss mot beslutet med motivering att arvodesförändring inte bör göras i en mandatperiod. Vi anser att de procentsatserna 40% för ordförande och 25% för vice ordförande i de nya nämnderna kvarstår som i tidigare samhällsbyggnadsnämnd, mandatperioden ut och att arvodena ses över inför kommande mandatperiod.

Beslutsunderlag

- §1 Svar på uppdrag från kommunfullmäktige om arvodesnivåer
- PM - årsarvoden och arvoden
- §149 Kf Revidering av arvodesreglementets bilaga för årsarvoden

Skickas till

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

Handläggare
Suzanna Bengtsson | Kanslichef och kommunsekreterare

PM - årsarvoden och arvoden

KF lämnade följande uppdrag på möte i dec 2023:

BOLLEBYGDS
KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunfullmäktige
Sammanträdesdatum
2023-12-06

§149

KS2021/284

Revidering av arvodesreglementets bilaga för årsarvoden

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att arvodesreglementets bilaga för årsarvoden revideras enligt följande:

Ordförande bygg- och miljönämnden: 25 %
Vice ordförande bygg- och miljönämnden: 15 %

Ordförande teknik- och servicenämnden: 20 %
Vice ordförande teknik- och servicenämnden: 12 %

Årsarvodena för 1:a och 2:a vice ordförande i kommunstyrelsen höjs med 10 % vardera. Utifrån det ändras sista meningen i punkt 3.1 i arvodesreglementet från "Årsarvodet till kommunstyrelsens vice ordförande motsvarar 24 timmar arbete per vecka", till "Årsarvodet till kommunstyrelsens vice ordförande motsvarar 30 timmar arbete per vecka".

Val- och arvodesberedningen får i uppdrag att ta fram förslag på arvodesnivåer till de instanser som berörs av omorganisationen inom samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen. Förslaget ska senast vara tillbaka till kommunfullmäktiges möte 2023-05-02.

I ärendets handläggning, på uppdrag av val- och arvodesberedningens ordförande, har följande, ungefär lika stora kommuner, kontaktats för att se hur stora/vilka sorters årsarvoden de har; Herrljunga, Svenljunga och Tranemo. Även två grannkommuner har införlivats i handläggningen – Lerum och Härryda kommuner – även om de storleksmässigt är större än Bollebygds kommun.

Herrljunga

Har traditionell nämndsorganisation, där samhällsbyggnadsnämnden och internservicenämnden torde ligga närmast Bollebygds nya nämnder BMN och TSN. För kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen	Ordförande 100 %	85,0 %
100%-, 20%-, 60% -tid	1:e vice ordförande 20 %	10 %
	2:e vice ordförande 60 %	51,0 %

Angiven % -sats till höger = (beräknat på riksdagsledamöternas arvode)

Samhällsbyggnadsnämnden	Ordförande	10 %
	Vice ordförande	5 %
Internservicenämnden	Ordförande	8 %
	Vice ordförande	4 %

Svenljunga

Har traditionell nämndsorganisation, där samhällsbyggnadsnämnden torde ligga närmast Bollebygds nya nämnder BMN och TSN.

Fast månadsarvode betalar vi ut till förtroendevalda som är anställda av kommunen. Hos oss är det kommunalrådet och oppositionsrådet.

Kommunstyrelsens ordförande, och tillika kommunalråd, erhåller ett månadsarvode som baseras på 1 inkomstbasbelopp. För 2024 blir det med andra ord 76 200 kronor.

Kommunstyrelsens vice ordförande, tillika oppositionsråd, är enbart anställd på 75 procent. Månadsarvodet baseras på (1 inkomstbasbelopp – 5000 kronor) x 0,75 vilket för 2024 blir 53 400 kronor.

Tabell årsarvoden		
Organ	Förtroendevald	Ersättning för 2024
Kommunfullmäktige	Ordförande	38 100 kronor
Kommunfullmäktige	Vice ordförande (2 stycken)	19 050 kronor
Kommunfullmäktige	Gruppledare	19 050 kronor
Kommunstyrelsens arbetsutskott	Ledamot	38 100 kronor
Barn- och utbildningsnämnden	Ordförande	114 300 kronor
Barn- och utbildningsnämnden	Vice ordförande	76 200 kronor
Socialnämnden	Ordförande	152 400 kronor
Socialnämnden	Vice ordförande	114 300 kronor
Socialnämndens arbetsutskott	Övrig ledamot	38 100 kronor
Samhällsbyggnadsnämnden	Ordförande	114 300 kronor
Samhällsbyggnadsnämnden	Vice ordförande	76 200 kronor
Valberedning, Valnämnden, Interna myndighetsnämnden	Ordförande	Inget årsarvode, ersätts med dubbelt sammanträdesarvode
Revisionen	Ordförande	38 100 kronor
Revisionen	Ledamot	15 240 kronor
Revisionen	Lekmannarevisor (exempelvis i de kommunala bolagen)	7 620 kronor
Samtliga kommunala bolag	Ordförande	114 300 kronor
Samtliga kommunala bolag	Vice ordförande	76 200 kronor

Tranemo

Tranemo kommun har en samverkansnämnd gällande bygg- och miljöfrågor tillsammans med Gislaveds kommun. Värskommun för nämnden och verksamheten är Gislaveds kommun. Både ordförande och två vice ordföranden i gemensam nämnd är politiker från Gislaveds kommun. Därmed svårt att göra jämförelse då Gislaved är en mycket större kommun än Bollebygd.

I övrigt ingen nämnd som liknar TSN. (ingen traditionell nämndsorganisation, utan samverkar med andra kommuner, t ex Gislaved och Svenljunga, kommunstyrelsen är primär beslutsinstans. Finns några utskott under KS).

Årsarvoden utbetalas till kommunala förtroendevalda. Årsarvodet avser uppdraget i och för den nämnd eller motsvarande för vilket årsarvodet utbetalas och inkluderar samtliga uppdrag som har direkt samband med detta.

I årsarvode till ordförande/vice ordförande/motsvarande inkluderas ersättning för bl. a. följande arbete:

- att leda nämndens, utskottets eller beredningens verksamhet
- att följa kommunförvaltningens arbete.
- överläggningar med förvaltningschefen/sektionschefen eller motsvarande och förvaltningen i övrigt
- överläggningar med myndigheter samt med övriga kommunala organ.
- genomgång/beredning inför sammanträde/förrättning, besiktning och dylikt
- representera nämnden i kontakter med massmedia och allmänheten samt vid uppvaktningar och dylikt.
- övriga uppdrag som nämnden, utskottet, eller beredningen kan besluta om.
- Inläsning av handlingar

Kommunstyrelsen		
Ordförande	100 %	777 240 kr
1:e vice ordförande	80 %	349 758 kr
2:e vice ordförande	45 %	621 792 kr

Härryda

Har inte en traditionell nämndsstruktur även om flera nya facknämnder inrättats på senare år, t ex miljö- och bygglovsnämnden. Kommunstyrelsen är i övrigt den största nämnden. Värt att notera är att socialnämnden och nämnden för utbildning, kultur och fritid såsom stora nämnder utbetalar 40 % årsarvode till ordförande, och 20 % till vice ordförande.

Kommunstyrelsen	
ordförande.....	105 %
vice ordförande.....	20 %
2:e vice ordförande/oppositionsråd.....	100 %

Miljö- och bygglovsnämnden	
ordförande.....	25 %
vice och 2:e vice ordförande.....	13 %

Lerum

Har en miljö- och byggnadsnämnd, samt en samhällsbyggnadsnämnd. I SBN finns 2 vice ordföranden, men inte i miljö- och byggnadsnämnden.

Kommunstyrelsens ordförande	100,00%	71500
Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande	4,00%	2860
Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande	90,00%	64350
Miljö- och byggnadsnämnden, ordförande	16,00%	11440
Miljö- och byggnadsnämnden, vice ordförande	12,00%	8580
Samhällsbyggnadsnämnden, Ordförande	40,00%	28600
1:e vice ordförande	8,00%	5720
2:e vice ordförande	12,00%	8580

SAMMANTRÄDEN 2024

BMN i Bollebygd: 11 sammanträden

TSN i Bollebygd: 7 sammanträden

KS i Bollebygd: 10 sammanträden

Herrljunga – KS: 10 sammanträden

Herrljunga – SBN: 9 sammanträden

Herrljunga – internservicenämnden: 9 sammanträden

Svenljunga – KS: 10 sammanträden

Svenljunga – SBN: 10 sammanträden

Tranemo – KS: 11 sammanträden

Tranemo – gemensam BMN (med Gislaved): 11 sammanträden

Härryda – Miljö- och bygglovsnämnden: 9 sammanträden

Härryda – KS: 13 sammanträden

Lerum – Miljö- och byggnadsnämnden: 11 sammanträden

Lerum – Samhällsbyggnadsnämnden: 11 sammanträden

Bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det kan anses olämpligt att ändra arvodesnivåer och arvodesreglemente under pågående mandatperiod, och föreslår istället att en större genomgång görs inför en ny mandatperiod, under våren/sommaren 2026, om behovet föreligger, samt att fullmäktiges beslut i december 2023 kvarstår.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till val- och arvodesberedningen

Kommunfullmäktiges beslut i december 2023, om revidering av arvodesreglementets bilaga för årsarvoden, står fast (KF 2023-12-06, § 149). Beredningen föreslår att en större genomgång av arvodesreglemente och årsarvoden görs inför ny mandatperiod, under våren/sommaren 2026.

§149

KS2021/284

Revidering av arvodesreglementets bilaga för årsarvoden

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att arvodesreglementets bilaga för årsarvoden revideras enligt följande:

Ordförande bygg- och miljönämnden: 25 %

Vice ordförande bygg- och miljönämnden: 15 %

Ordförande teknik- och servicenämnden: 20 %

Vice ordförande teknik- och servicenämnden: 12 %

Årsarvodena för 1:a och 2:a vice ordförande i kommunstyrelsen höjs med 10 % vardera. Utifrån det ändras sista meningen i punkt 3.1 i arvodesreglementet från "Årsarvodet till kommunstyrelsens vice ordförande motsvarar 24 timmar arbete per vecka", till "Årsarvodet till kommunstyrelsens vice ordförande motsvarar 30 timmar arbete per vecka".

Val- och arvodesberedningen får i uppdrag att ta fram förslag på arvodesnivåer till de instanser som berörs av omorganisationen inom samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen. Förslaget ska senast vara tillbaka till kommunfullmäktiges möte 2023-05-02.

Ärendet

Kommunfullmäktige har på sammanträde 2023-11-16 beslutat om ny organisation för samhällsbyggnadsnämnden och samhällsbyggnadsförvaltningen. Beslutet innebär att samhällsbyggnadsnämnden och jävsnämnden upphör 2023-12-31, och två nya nämnder inrättas från 2024-01-01; bygg- och miljönämnden respektive teknik- och servicenämnden. Bygg- och miljönämnden ska ha 7 ledamöter och 7 ersättare, och teknik- och servicenämnden 5 ledamöter och 5 ersättare. I båda nämnderna ska även ordförande och vice ordförande utses, och därigenom behöver arvodesreglementets bilaga för årsarvoden revideras på så vis att samhällsbyggnadsnämndens årsarvoden för ordförande och vice ordförande avslutas per 2023-12-31, och bygg- och miljönämndens respektive teknik- och servicenämndens årsarvoden för ordförande och vice ordförande påbörjas.

De procentsatser som idag föreligger för ordförande och vice ordförande föreslås även appliceras på de nya nämndernas presidier (ordförande + vice ordförande). I dagsläget är det 40 % för ordförande, och 25 % för vice ordförande. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att de nya presidierna ska ha samma procentsats som övriga presidier. Generellt ska arvodesreglementet med tillhörande bilaga för årsarvoden bli föremål för revidering inför ny mandatperiod, 2026-2030. Det arbetet kommer ske under våren/sommaren

2026.

Jäv

Daniel Persson (SD), Ingridh Anderén (M), Jonny Svensson (S) och Sverre Fredriksson (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut i ärendet.

Ajournering

Sammanträdet ajourneras kl 19.10-19.20.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Arvodesreglementets bilaga för årsarvoden revideras enligt följande:

Ordförande bygg- och miljönämnden: 25 %

Vice ordförande bygg- och miljönämnden: 15 %

Ordförande teknik- och servicenämnden: 20 %

Vice ordförande teknik- och servicenämnden: 12 %

Årsarvodena för 1:a och 2:a vice ordförande i kommunstyrelsen höjs med 10 % vardera. Utifrån det ändras sista meningen i punkt 3.1 i arvodesreglementet från "Årsarvodet till kommunstyrelsens vice ordförande motsvarar 24 timmar arbete per vecka", till "Årsarvodet till kommunstyrelsens vice ordförande motsvarar 30 timmar arbete per vecka".

Kommunstyrelsens förslag bifalls av Ulf Rapp (S).

Ledamöternas förslag till beslut

Mathias Carlzon (KD), med instämmande av Hannu Sutinen (L) och Michael Plogell (FR), föreslår följande (utifrån förvaltningens förslag):

Arvodesreglementets bilaga för årsarvoden revideras enligt följande:

Årsarvode för samhällsbyggnadsnämndens ordförande och vice ordförande tas bort och upphör att gälla 2023-12-31.

Årsarvode om 40% för ordförande i bygg- och miljönämnden resp teknik- och servicenämnden införs och gäller från 2024-01-01.

Årsarvode om 25% för vice ordförande i bygg- och miljönämnden resp teknik- och servicenämnden införs och gäller från 2024-01-01.

Val- och arvodesberedningen får i uppdrag att ta fram förslag på arvodesnivåer till de instanser som berörts av omorganisationen inom samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen.

Förslaget ska senast vara tillbaka till kommunfullmäktiges möte 2023-05-02.

Ulf Rapp (S) föreslår följande som tilläggsförslag; Val- och arvodesberedningen får i uppdrag att ta fram förslag på arvodesnivåer till de instanser som berörts av omorganisationen inom samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen. Förslaget ska senast vara tillbaka till

kommunfullmäktiges möte 2023-05-02.

Beslutsgång 1

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag samt ett tilläggsförslag. Ordföranden ställer först kommunstyrelsens förslag mot Mathias Carlzons (KD) m.fl förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag. Omröstning begärs och ska genomföras. Följande beslutsgång godkänns vid omröstningen:

Ja-röst för kommunstyrelsens förslag.

Nej-röst för Mathias Carlzons (KD) m.fl förslag.

Omröstningsresultat 1

Omröstningen utfaller med 15 ja-röster mot 15 nej-röster. En plats står tom. Vid lika röstetal ska ordföranden avge utslagsröst. Ordföranden lägger sin röst på kommunstyrelsens förslag och därmed beslutar kommunfullmäktige enligt kommunstyrelsens förslag. Omröstningslista finns i anslutning till paragrafen i protokollet.

Beslutsgång 2

Sist frågar ordföranden om kommunfullmäktige bifaller eller avslår Ulf Rapps (S) tilläggsförslag och finner att kommunfullmäktige bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

- §212 KS Revidering av arvodesreglementets bilaga för årsarvoden
- Revidering av arvodesreglementets bilaga för årsarvoden

Skickas till

Kanslichef

Paragrafen är justerad

Voteringslista: §149

Ärende: Revidering av arvodesreglementets bilaga för årsarvoden, KS2021/284

Voteringslist(or)

KS förslag mot Mathias Carlzons (KD) m.fl

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Emma Isfeldt (S), ordförande	X		
Lisette Vermeulen (SD), vice ordförande		X	
Ulf Rapp (S), ledamot	X		
Lars-Erik Olsson (S), ledamot	X		
Helena Thelin (S), ledamot	X		
Peter Rosholm (S), ledamot	X		
Emelie Nilsson (S), ledamot	X		
Stefan Hederdal (M), ledamot	X		
Göran Augustsson (M), ledamot	X		
Fredrik Drugge (M), ledamot	X		
Ralf Lindberg (V), ledamot	X		
Rose-Marie Grune (MP), ledamot	X		
Caroline Nordengrip (SD), ledamot		X	
Ewa-Maria Andorff-Ripa (SD), ledamot		X	
Fredrik Lind (SD), ledamot		X	
Michael Plogell (FR), ledamot		X	
Peter Gregorics (FR), ledamot		X	
Carl Pålsson (FR), ledamot		X	
Stefan Larsson (FR), ledamot		X	
Fredrik Olofsson (C), ledamot		X	
Yvonne Andrén (C), ledamot		X	
Hannu Sutinen (L), ledamot		X	
Christina Hein (S), ersättare	X		
Bobbo Bolin (S), ersättare	X		
Oscar Sjöo (M), ersättare	X		
Anders Ejserholm (M), ersättare	X		
Sören Rasmussen (SD), ersättare		X	
Birgitta Rasmussen (SD), ersättare		X	
Jessica Strandberg (KD), ersättare		X	
Mathias Carlzon (KD), ersättare		X	
Resultat	15	15	0

6. Uppföljningsrapport februari 2024, Bollebygds kommun KS2024/76

§49

KS2024/76

Uppföljningsrapport februari 2024, Bollebygds kommun

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige godkänner uppföljningsrapport februari 2024 för Bollebygds kommun.

Ärendet

Kommunens förvaltningar har tagit fram ekonomiska prognoser för 2024. Kommunens helårsprognos är ett resultat på 0,9 miljoner kronor. Det är i linje med det budgeterade resultatet på 0,9 mnkr och motsvarar ca 0,1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Den ofördelade budgeten på 4,0 mnkr prognosticeras att nyttjas till 50 procent. Av investeringsbudgeten på 63,5 mnkr så kommer 56,1 mnkr att nyttjas, utifrån vad som nu är känt.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige godkänner uppföljningsrapport februari 2024 för Bollebygds kommun.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- §53 KSAU Uppföljningsrapport februari 2024, Bollebygds kommun
- Uppföljningsrapport februari 2024 Bollebygds kommun

Skickas till

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

Dnr:KS2024/76

Uppföljningsrapport februari 2024 Bollebygds kommun

[Skriv här]

Innehållsförteckning

1	Ekonomiskt utfall och prognos	3
1.1	Resultaträkning	3
1.2	Driftsredovisning	4
2	Redovisning per nämnd.....	5
2.1	Kommunstyrelsen.....	5
2.2	Utbildningsnämnden	6
2.3	Socialnämnden.....	8
2.4	Teknik- och servicenämnden.....	9
2.5	Bygg- och miljönämnden	10
3	Investeringar	11
4	Personalstatistik.....	13

1 Ekonomiskt utfall och prognos

1.1 Resultaträkning

Resultaträkning

	Perioden				Helår			
	2023		2024		2023		2024	
	Utf.	Utf.	Budg.	Avvik.	Utf.	Prog.	Budg.	Avvik.
Verksamhetens int.	18,9	15,1	17,7	-2,6	135,3	106,0	106,1	-0,2
Verksamhetens kostn.	-115,2	-119,5	-130,9	11,5	-749,9	-754,4	-752,2	-2,2
Avskrivningar	-4,5	-5,4	-5,6	0,1	-31,5	-33,6	-33,6	0,0
Nettokostnad	-100,8	-109,8	-118,8	9,0	-646,2	-682,0	-679,7	-2,3
Skatteintäkter	90,5	94,2	93,9	0,3	553,2	561,9	563,4	-1,5
Gen. statsbidr o utj	18,3	21,4	21,4	0,0	112,8	132,4	128,4	4,0
Resultat	8,0	5,8	-3,5	0,3	19,8	12,2	12,1	2,5
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,3	-0,3	3,5	1,7	1,8	-0,1
Finansiella kostnade	-0,2	0,0	-2,2	2,1	-11,2	-13,0	-13,0	0,0
Res efter skatteint o finansn	7,8	5,7	-5,3	1,8	12,2	0,9	0,9	-0,2
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	-7,7	0,0	0,0	0,0
Summa	7,8	5,7	-5,3	11,1	4,5	0,9	0,9	0,0

Utfall perioden

Utfall för perioden är missvisande då samtliga pensionsbokningar som avser perioden inte är gjorda. Motsvarande bokningar fanns inte heller under föregående period så den jämförelsen skulle kunna göras. Lägre resultat för perioden tyder på lägre resultat än tidigare år.

Prognos helår

Prognosen för året är enligt budget. Det finns pensionskostnader som riskerar överskrida budget samtidigt som det kan finnas intäkter som överskrider budget vad gäller försäljning av exploateringsfastigheter.

[Skriv här]

1.2 Driftsredovisning

Driftsredovisning

	Perioden				Helår			
	2023		2024		2023		2024	
	Utf.	Utf.	Budg.	Avvik.	Utf.	Prog.	Budg.	Avvik.
Valnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Kommunfullmäktige	-0,1	-0,1	-0,3	0,2	-1,5	-1,6	-1,6	0,0
Kommunstyrelse	-9,9	-13,1	-13,3	0,2	-69,5	-76,8	-76,8	0,0
Överförmyndare	-0,3	0,0	-0,1	0,1	-0,7	-0,8	-0,8	0,0
Revision	0,2	-0,1	-0,1	0,1	-0,9	-0,9	-0,9	0,0
Bygg och Miljönämnd	-1,2	-1,7	-2,0	0,2	-8,7	-11,2	-10,6	-0,7
Utbildningsnämnden	-53,3	-57,7	-59,1	1,4	-317,0	-331,4	-330,6	-0,8
Teknik- och servicenämnden	-6,1	-4,2	-4,4	0,3	-30,7	-23,0	-23,0	0,0
Socialnämnden	-27,8	-36,7	-39,6	2,9	-211,8	-222,7	-223,1	0,3
Finansförvaltningen Räntor mm.	0,9	1,7	0,6	1,1	-9,9	4,1	3,6	0,5
Ofördelad budget	0,0	0,0	-0,7	0,7	0,0	-2,0	-4,0	2,0
Avsättning lönerörelse	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-13,5	-13,5	0,0
Pensionsförvaltning	-3,3	2,0	-1,5	3,5	-10,1	-13,0	-9,1	-3,9
Skatter & Gen. Statsbidrag	108,7	115,6	115,2	0,4	665,4	693,9	691,4	2,5
	7,8	5,7	-5,3	11,1	4,5	0,9	0,9	0,0

Utfall perioden

Utfallet för perioden ger inte mycket information på nämnds nivå. Pensionsförvaltningens resultat är missvisande eftersom inte alla kostnader är bokförda.

Prognos helår

I prognosen finns antaganden om att halva ofördelade budgetposten kommer att utnyttjas. Pensionsförvaltningens underskott beräknas att täckas av budgetöverskott för generellt statsbidrag som periodiserats från föregående år.

Då läget på marknaden är osäkert har inte någon intäkt prognostiserats för exploateringsintäkterna. Vid skrivandets stund finns inte heller något politiskt beslut på försäljning. Det bedöms dock som sannolikt att resultatet kommer stärkas om fastigheterna säljs under året.

På samma sätt som föregående år förväntas generella statsbidrag för äldreomsorgen att inkomma till kommunen. Inga beslut har fattats om huruvida statsbidraget ska användas för att stärka resultatet eller för engångssatsningar, varför denna händelse inte har fått någon prognospåverkan.

[Skriv här]

2 Redovisning per nämnd

2.1 Kommunstyrelsen

Utfall

	Perioden				Helår			
	2023	2024			2023	2024		
	Utf.	Utf.	Budg.	Avvik.	Utf.	Prog.	Budg.	Avvik.
Kommunstyrelsen	-0,5	-0,4	-0,4	0,0	-2,1	-2,4	-2,4	0,0
Kommundirektör	-4,2	-6,3	-6,3	0,0	-33,4	-36,7	-36,7	0,0
Ekonomiavdelningen	-2,5	-3,0	-3,3	0,3	-16,4	-19,0	-19,1	0,0
HR-avdelningen	-1,6	-1,3	-1,6	0,3	-8,9	-8,7	-8,7	0,0
Plan och Exploatering	-1,0	-2,0	-1,7	-0,3	-8,2	-9,9	-9,9	0,0
Summa	-9,8	-13,1	-13,3	0,2	-69,0	-76,8	-76,8	0,0

Utfall perioden

Utfallet för perioden är högre än föregående period men inom periodiserad budget. Den största avvikelserna mellan perioderna är att motsvarande period 2023 inte hade med alla kostnader för samordningsförbund och liknande som hörde till perioden. Inom Plan och Exploatering var det högre konsultkostnader innevarande period samt en tillsatt vakant tjänst.

Prognos helår

Förväntad prognos för perioden är budget i balans. Prognosen bygger på att det kommer budgettäckning för ökade kapitalkostnader som gymtomten medför.

[Skriv här]

2.2 Utbildningsnämnden

Utfall

	Perioden				Helår			
	2023	2024			2023	2024		
	Utf.	Utf.	Budg.	Avvik.	Utf.	Prog.	Budg.	Avvik.
Nämnd	-0,1	-0,1	-0,2	0,1	-0,8	-0,8	-1,0	0,2
Kultur & Fritid	-0,9	-1,5	-2,1	0,6	-12,0	-12,1	-12,1	0,0
Förskola	-11,3	-12,3	-13,0	0,7	-70,5	-73,5	-73,5	0,0
Fritidshem	-3,3	-3,5	-4,0	0,6	-20,9	-20,4	-22,4	2,0
Grundskola	-26,4	-27,7	-27,5	-0,2	-147,3	-153,1	-150,0	-3,1
Anpassad grundskola	-2,1	-2,2	-2,9	0,6	-13,1	-14,4	-15,7	1,3
Gymnasie	-8,4	-9,9	-8,7	-1,2	-48,7	-53,3	-51,0	-2,3
Vuxenutbildning	-0,6	-0,4	-0,6	0,2	-2,7	-2,7	-3,8	1,1
Gemensamt	-0,2	-0,2	-0,2	0,0	-1,0	-1,1	-1,1	0,0
Summa	-53,3	-57,7	-59,1	1,4	-317,0	-331,4	-330,6	-0,8

Utfall perioden

Resultatet för perioden är bättre än prognosen för helåret. Det beror på att budgeten inte ligger helt periodiserad på samma sätt som när kostnaderna uppstår. Till exempel betalas Kultur och fritids bidrag ut stötvis under året medan budgeten ligger jämnt fördelad.

Tilläggsbelopp för grundskola och gymnasiet ger också positiv resultatavvikelse för perioden då eftersom utbetalningen inte sker jämnt under året utan väntar på beslut i Individutskottet.

Prognos perioden

Kultur och fritid, förskola och gemensamt prognostiserar ett nollresultat för helåret och nämnden ett mindre överskott.

Fritidshem prognostiserar ett överskott på 2,0 mnkr för helåret. Samtliga enheter visar en nollprognos eller överskott på personalkostnader. Resterande överskott kommer av outnyttjad volymbuffert. Detsamma gäller för överskottet på anpassad grundskola där merparten av överskottet kommer av den centrala volymbufferten. Resterande del kommer av lägre personalkostnader än budgeterat januari till mars.

Grundskola prognostiserar ett underskott på 3,1 mnkr på helåret. Merparten av underskottet (2,9 mnkr) kommer av för höga personalkostnader. Inkluderat i underskottet är också den positiva volymbuffert som finns på *personalkostnader* centralt. Verksamheterna beskriver fortsatt att överskridande är kopplat till både bemanning kring barn med omfattande stödbehov samt att befintliga lokaler gör det svårt att kunna minska bemanningen. Resterande del av underskottet kommer av fler köpta och färre sålda platser (0,1 mnkr) än budgeterat samt att extraturerna på skolskjuts tycks bli något dyrare än budgeterat (0,1 mnkr).

[Skriv här]

Verksamheten gymnasieskola prognostiserar ett underskott på 2,3 mnkr. IM prognostiserar ett överskott och anpassad gymnasieskola prognostiserar ett nollresultat. Hela underskottet och mer utgörs därför av gymnasieskola (2,8 mnkr) där köpta platser står för 3,0 mnkr. Prognosen bygger på att vårterminens kostnader också kommer att inträffa för hösten, med upp eller nedräkning för tillkommande eller minskat elevantal. Prognosen är en stor förändring sedan föregående års överskott som var 1,0 mnkr på köpt gymnasium.

	VT	HT	Medel helår
Elevantal 2023	351	369	360
Elevantal 2024	367	370	369

Elevantalet för 2024 är en skattning där utfallet av elever i januari har använts för alla månader på vårterminen. Höstterminens siffror är baserat på vårterminens siffror samt att det tillkommer 3 elever då 119 elever lämnar år 3 i gymnasiet och 122 elever fyller på ur åk 9 enligt vad statistiken säger nu.

mnkr	Kostnad	Ökning
Kostn jan-jun VT23	21,3	
Kostn jul-dec HT23	22,9	1,6
Kostn jan-jun VT24	23,9	1,0

På vårterminen 2023 var kostnaderna lägre eftersom elevantalet var lägre och genomsnittspriset för programval var lägre. Med tillkommande elevantal på hösten ökade kostnaderna med 1,6 mnkr.

Eftersom elever går läsårsvis bör elevantalet på vårterminen också i stort vara samma som antalet på föregående hösttermin. Merparten av ökningen på 1,0 mnkr är således prisökningar på utbildningar eftersom elevantalet är relativt lika. Nya priser gäller från 1 januari varje år.

Det har också tillkommit en extra kostsam köpt gymnasieplats under hösten 2023 som fortskrider under hela 2024.

I indexuppräknigen ingår köpt verksamhet som beräkningspost men det gör också effektiviseringskravet som beräknas på nämndens totala ram där köpt verksamhet ingår. Nettoutfallet av dessa två ger ramutrymme för prisökning på nästan 0,3 mnkr vilket då inte speglar kostnadsökningen. Indexuppräknigen för gymnasiet utgör 0,8 mnkr.

Eftersom nämnden själva beslutar budget inom sin ram hade effektiviseringskravet för gymnasiet kunnat läggas på mer personalberoende verksamheter såsom förskola eller grundskola för att kunna möjliggöra besparingen. Detta skulle innebära att dessa verksamheter skulle effektivisera 1% utav köpt gymnasieverksamhet inklusive sin egen effektivisering på 1% av ram. Oavsett behöver underskottet hanteras inom hela nämnden.

Utifrån tilldelningen av elevolymer skulle gymnasiets antal minska med 9 elever sett till befolkningsprognosen. Nämnden har därför inför året fått 1,1 mnkr i avdrag för volymer på gymnasiet.

[Skriv här]

Det prognostiserade underskottet för köpta gymnasieplatser beror således på:

- Effektiviseringskrav ihop med indexuppräkning matchar inte prisökningen på utbildningarna
- I snitt är det högre elevantal i år samtidigt som nämnden fått budgetavdrag för minskade volymer
- En dyrare köpt utbildning för helåret 2024

2.3 Socialnämnden

Utfall

	Perioden				Helår			
	2023	2024			2023	2024		
	Utf.	Utf.	Budg.	Avvik.	Utf.	Prog.	Budg.	Avvik.
Socialnämnd	-0,2	-0,2	-0,2	0,0	-0,9	-0,9	-0,9	0,0
Soc chef & Utv enhet	3,3	-2,8	-2,5	-0,3	-12,7	-15,9	-14,1	-1,8
Äldreomsorg	-17,2	-18,1	-20,3	2,1	-107,5	-111,8	-112,9	1,2
Funktionsnedsättning	-6,2	-6,6	-7,9	1,3	-44,2	-44,7	-45,6	0,8
Individ- & Familjeomsorg	-7,9	-8,6	-8,7	0,1	-47,2	-49,4	-49,7	0,2
Flykting	0,4	-0,4	0,0	-0,4	0,8	0,0	0,0	-0,1
Summa	-27,8	-36,7	-39,6	2,9	-211,8	-222,7	-223,1	0,3

Utfall perioden

Avvikelsen visar ett högre resultat än prognos helår. Intäkter och kostnader periodiseras/kostnadsförs olika under året. Timlöner för december är uppbokade i slutet av året, dessa ses inte i avvikelsen per februari. Även några verksamheter inom Socialnämnden bedöms ha en högre framtida kostnad än vad utfallet visar per februari, främst köpta placeringar funktionsnedsättning och individ & familjeomsorg.

Prognos perioden

Äldreomsorg prognostiserar ett överskott på 1,2 mnkr för helåret. Verksamheten har inte behövt ersätta alla luckor som uppstått vid sjuk, föräldralediga och vård av barn. Äldreomsorgen blev tilldelat en tillfällig ramökning 2024, 0,8 mnkr. I februariprognosen ligger detta tillskott som buffert på verksamheten och bidrar till överskottet. Denna buffert kan komma att tas i anspråk vid senare tillfälle, men per februariprognos har verksamhetschef inte sett behov av att nyttja den under 2024.

Funktionsnedsättning prognostiserar ett överskott 0,8 mnkr för helåret. Budgetöverskott beror på vakant boendeplats. Platsen kommer att tilldelas under våren. Även vakant tjänst på serviceboendet påverkar resultatet. Mer intäkter försäljning av assistanstimmar pga. ändrade förutsättningar. Verksamheten har ökade kostnader för placeringar inom korttidsverksamhet och ledsagarservice.

Individ och familjeomsorg prognostiserar ett överskott 0,2 mnkr för helåret. Budgetöverskott beror främst på lägre personalkostnader till följd av förlängda

[Skriv här]

föräldraledigheter och sjukskrivningar. I prognosen ligger även reducerade kostnader ekonomiskt bistånd, en trend som ses över hela riket. Verksamheten har ökade kostnader avseende missbruk placeringar vuxen och barn & unga.

Enheten flykting prognostiserar ett underskott, -0,1 mnkr för helåret vilket beror på lokalkostnader.

Sos chef/utvecklingsenhet/bemanningsenhet prognostiserar ett underskott -1,8 mnkr för helåret. Statsbidrag budgeteras under socialchef, fördelas ut till enheterna när det används. Helårsprognos för budgeterade statsbidrag är att de skall nyttjas under 2024, därför negativ avvikelse i prognos utfall. Motsvarande överskott mot budget finns på övriga verksamheter där bidraget ligger redovisat som prognostiserad intäkt.

Nämnden prognostiserar ett plus minus noll resultat för helåret.

2.4 Teknik- och servicenämnden

Utfall

	Perioden				Helår			
	2023	2024			2023	2024		
	Utf.	Utf.	Budg.	Avvik.	Utf.	Prog.	Budg.	Avvik.
Teknik och servicenämndens ordf	-0,2	0,0	-0,1	0,1	-1,0	-0,6	-0,7	0,0
Förvaltningschef	-1,5	-0,8	-1,2	0,4	-9,8	-6,9	-6,9	0,0
Fastighetschef	0,4	0,7	-0,1	0,8	-5,7	0,0	0,0	0,0
Teknisk chef va/gata	-3,6	-1,6	-1,5	-0,1	-9,2	-9,3	-9,3	0,0
Teknisk chef rh/park	-1,3	-2,2	-1,1	-1,1	-5,5	-6,2	-6,2	0,0
Åsastugorna	0,0	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokalvård	-0,1	0,0	-0,2	0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0
Måltid/kost	0,1	0,0	-0,2	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
Summa	-6,2	-4,2	-4,4	0,3	-31,2	-23,0	-23,0	0,0

Utfall perioden

Utfallet för perioden visar ett överskott, detta trots att VA- och renhållningsverksamheten inte periodiserat förväntade taxeintäkter. Halkbekämpningen har varit dyr med anledning av en intensiv vinter. Även kostnaden för elförbrukning under höglastningstid har varit högre än budgeterat. Förvaltningens bedömning är att avvikelserna kommer balanseras genom överskott på andra håll. VA-verksamhetens positiva resultat från 2023 är inbokad som en intäkt för 2024 och motsvarar 1,4 mnkr. Överskottet från föregående år kommer inte kunna användas till annan verksamhet än VA-verksamhet.

Prognos perioden

Teknik- och servicenämnden prognostiserar ett nollresultat för helåret. Marginalerna är små och då nämnden har en liten ram i relation till omsättning och kostnadsmassa är det ekonomiska arbetet av stor vikt, eftersom eventuella avvikelser kan få större påverkan på

[Skriv här]

kommunen än vad som kan antas vid första anblick.

Nämnden har fått en god start på året och förvaltningens chefer tar gemensamt ansvar för resultatet.

2.5 Bygg- och miljönämnden

Utfall

	Perioden				Helår			
	2023	2024			2023	2024		
	Utf.	Utf.	Budg.	Avvik.	Utf.	Prog.	Budg.	Avvik.
Byggnads- & miljönämndens ordf	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,7	-0,7	0,0
Bygg- och miljöchef	-1,2	-1,7	-1,9	0,2	-8,7	-10,6	-9,9	-0,7
Summa	-1,2	-1,7	-2,0	0,2	-8,7	-11,2	-10,6	-0,7

Utfall perioden

Utfallet för perioden är i sin helhet på plus. Intäkterna är lägre än budget och personalkostnaderna dyrare eftersom nämnden har överlappande kostnad för personal.

Bostadsanpassningarna, som är nämndens största kostnad utöver personal, har kostat mycket mindre än budgeterat för perioden. Detta är också anledningen till att nämndens resultat som helhet för perioden visar positiv avvikelse.

Prognos perioden

Bygg- och miljönämnden lämnar en prognos för helåret på -0,7 mnkr.

Bostadsanpassningarna har under tidigare år i många fall kommit plötsligt och överstigit budget. Det är rimligt att anta att prognosen för bostadsanpassningar följer den demografiska utvecklingen, och eftersom antal äldre i kommunen fortsätter öka i högre takt än de tidigare befolkningsprognoserna bedömer förvaltningen att bostadsanpassningar inte kommer minska jämfört med tidigare år på årsbasis. Skulle utfallet fortsätta vara lågt kan prognosen revideras, men kostnaden för anpassningarna är mycket svårprognostiserad. Vidare bedömer förvaltningen det sannolikt att intäktsgenererande arbetstid inom miljö- och livsmedelsområdena kommer behöva omfördelas till följd av ett föreläggande från länsstyrelsen.

Den största anledningen till den negativa prognosen är det faktum att nämnden har kostnad för dubbla chefstjänster under 6 månader.

[Skriv här]

3 Investeringar

	Utfall perioden	Budget 2024	Prognos 2024	Utfall Ack	Budget total	Prognos total
Kommunstyrelsen:						
Reinvesteringar	0,0	4,0	4,0			
Datahallar	0,0	2,2	2,2		2,2	
Gruppobstad autism	1,0	2,0	2,0	1,7	37,0	37,0
Teknisk servicenämnd:						
Reinvesteringar fastighet	0,2	10,0	10,0			
Reinvestering gata	0,0	1,5	1,5			
Lekredskap	0,0	1	1,0			
Avfall/Park	0,0	2	0,4			
IFO lokaler ombyggnation	0,0	0,0	0,6			
Beachhandbollsplan	0,0	0,0	0,7			
VA	0,3	9	9,0			
Laddstolpar	0,0	0,8	0,8	0,2	1,0	1,0
Ombyggnad Råssa	1,4	5,6	5,6	5,6	10,0	10,0
Servicebyggnader Åsastugorna	0,1	5,6	5,6	0,1	5,6	5,6
Utvidgning GC- nät	0,0	1,5	1,5	0,0	4,5	4,5
Renovering idrottshall	0,0	13,7	9,0	1,3	15,0	9,0
Utbildningsnämnden:						
Reinvesteringar	0	1,3	1,3			
Socialnämnden:						
Reinvesteringar	0	1,3	1,3			
Summa investeringar	3,0	61,5	56,5	8,9	75,3	67,1
<i>Varav skattefinansierad</i>	<i>2,6</i>	<i>46,9</i>	<i>50,1</i>	<i>8,8</i>	<i>69,7</i>	<i>61,5</i>

[Skriv här]

Kommentarer

Teknik- och servicenämnden förväntas investera i linje med budget till allra största del. Det som avviker är främst parkenhetens anslag där samma behov inte längre föreligger. Ett ärende att omprioritera medel till förmån för den beslutade Beachhandbollsplanen samt renoivering av kommunhusets lokaler för att förbättra individ- och familjeomsorgens lokaler kommer lyftas i maj, och därför är prognosen för dessa ej budgeterade projekt med i sammanställningen.

[Skriv här]

4 Personalstatistik

	Perioden innevarande år			Perioden föregående år		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda	561	146	707	536	142	678
Andel tillsvidareanställda (%)	79,35 %	20,65 %	100,00 %	79,06 %	20,94 %	100,00 %
Antal visstidsanställda	64	19	83	39	18	57
Andel visstidsanställda (%)	77,11 %	22,89 %	100,00 %	68,42 %	31,58 %	100,00 %
Antal timavlönade (timmar)	6 085,46	2 892,34	8 977,8	6 783,92	1 789,59	8 573,51
Övertid/fyllnad/mertid (tim)	144,75	155,23	299,98	326,16	81,13	407,29
Andel tillsvidare m. heltid (%)	91,09 %	93,84 %	91,65 %	90,30 %	94,37 %	91,15 %
Sjukfrånvaro (%)	7,98 %	5,27 %	7,41 %	8,62 %	3,54 %	7,52 %
Sjukfrånvaro över 59 dagar (%)	44,09 %	31,93 %	42,27 %	50,30 %	30,47 %	48,28 %
Sjukfrånvaro under 31 år (%)	3,67 %	8,57 %	5,20 %	6,20 %	3,46 %	5,34 %
Sjukfrånvaro 31-49 år (%)	7,23 %	4,31 %	6,58 %	7,58 %	2,38 %	6,41 %
Sjukfrånvaro över 49 år (%)	9,80 %	5,57 %	9,08 %	10,54 %	5,68 %	9,67 %

Anställda

Mellan 2023-2024, perioden januari till februari, har antalet tillsvidareanställda i kommunen ökat med 29 medarbetare. Ökning ses i samtliga förvaltningar. Visstidsanställda för samma period i kommunen har ökat totalt med 26 medarbetare. Ökningen ses inom samtliga förvaltningar.

Arbetade timmar

Användandet av antal arbetade timmar utförda av timavlönade har ökat med 404,29 timmar totalt i kommunen. Utbildningsförvaltningen har ökat antalet arbetade timmar utförda av timavlönade med 721,46 timmar, ökningen återfinns främst inom skolan. Mer-, fyllnads- och övertidstimmar för perioden har minskat med 107,31 timmar kommunövergripande. Minskningen ses främst på Socialförvaltningen inom äldreomsorgen.

Tillsvidareanställda på heltid

Antal tillsvidareanställda med heltid har ökat med 0,40%. Ökningen finns inom samtliga [Skriv här]

förvaltningar.

Sjukfrånvaron

Den totala sjukfrånvaron i kommunen har minskat från föregående period med 0,11%.
Högst sjukfrånvaro återfinns bland kvinnor inom åldersspannet 50 år och äldre.
Långtidsjukfrånvaron har minskat i kommunen.

[Skriv här]

7. Årsredovisning 2023 Sjuhärads samordningsförbund KS2024/63

§51

KS2024/63

Årsredovisning 2023 Sjuhärads samordningsförbund

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisning 2023 för Sjuhärads samordningsförbund. Kommunfullmäktige beviljar även ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Ärendet

Samordningsförbundet är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalands-regionen samt Borås Stad, Bollebygds, Herrljungas, Marks, Svenljungas, Tranemos, Ulricehamns och Vårgårdas kommuner som medlemmar. Uppgiften är i första hand att verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering till egen försörjning. Det som förbundet finansierar kompletterar myndigheternas ordinarie verksamhet. Till största del utfördes verksamhet av personal med anställning i Sjuhärads olika kommuner. Samordningsförbundet stödjer också aktivt insatser som syftar till att skapa strukturella förutsättningar för att myndigheterna ska kunna samarbeta bättre och för att förebygga ohälsa hos kvinnor och män. Det kan t.ex. handla om kompetensutveckling och kunskapsutbyte. Ändamålet för förbundet är att underlätta och uppnå en effektiv resursanvändning.

Årsredovisningen innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för budgetåret 2023. Ägarparterna bidrar med varsin del till medlemsfinansieringen och för kommunerna står deras andel i relation till befolkningens mängd vid föregående halvårsskifte, för Bollebygds del har kostnaden varit 212 tkr för 2023.

I årsredovisningen kan utläsas att både egna medlemsanslag och externa medel har varit lägre 2023 än tidigare år. Basverksamhet har bedrivits kontinuerligt och framförallt har förbundet haft en lägre grad av projektdrift. I enlighet med verksamhetsplan har det egna kapitalet minskat. Merparten av aktiviteterna är pre-rehabiliterande insatser till kvinnor och män i ålder 16-64 år som står utanför arbetsmarknaden och som varit eller riskerat att bli aktuella hos två eller fler av förbundets medlemmar.

Revisorerna konstaterar följande: För helåret 2023 redovisar förbundet ett negativt resultat om 805 tkr. Revisionskontoret noterar att förbundet redovisar ett negativt balanskravsresultat på 805 tkr. Enligt förbundet ska det negativa balanskravsresultatet ej regleras inom tre år. Detta då det minskar samordningsförbundets eget kapital i enlighet med nationellt utfärdade riktlinjer. Revisorerna noterar att förbundet på så vis åberopar synnerliga skäl för att det negativa balanskravsresultatet inte ska återställas inom tre år, och man bedömer i och med det att årsredovisningen innehåller en förklaring till hanteringen, vilket uppfyller regelverket i lag om

kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Revisorerna tillstyrker vidare att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet. Enligt lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser ska varje förbundsmedlem var för sig pröva frågan om ansvarsfrihet.

Förslag till beslut**Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisning 2023 för Sjuhärads samordningsförbund. Kommunfullmäktige beviljar även ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- §54 KSAU Årsredovisning 2023 Sjuhärads samordningsförbund
- beslutad årsredovisning 2023 Sjuhärads samordningsförbund
- Revisionsberättelse Sjusam 2023 Signerad
- Sakkunniga bitrådets yttrande Sjusam signerat

Skickas till

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

Årsredovisning 2023

Beslutas av styrelsen 2024-02-02

SJUHÄRADS SAMORDNINGSFÖRBUND

Kommunerna Bollebygd | Borås | Herrljunga | Mark | Svenljunga | Tranemo | Ulricehamn | Vårgårda och

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Försäkringskassan

ARBETSFÖRMEDLINGEN
SWEDISH PUBLIC EMPLOYMENT SERVICE

Innehållsförteckning sidor

1.	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	4
1.1.	Översikt över verksamhetens utveckling.....	5
1.2.	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	6
1.3.	Händelser av väsentlig betydelse.....	6
1.4.	Styrning och uppföljning av verksamheten	6
1.5.	God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning.....	8
1.6.	Väsentliga personalförhållanden.....	11
1.7.	Förväntad utveckling	11
2.	RESULTATRÄKNING.....	13
3.	BALANSRÄKNING	14
4.	KASSAFLÖDESANALYS	14
5.	DRIFTREDOVISNING	15
6.	NOTER.....	16
7.	STYRELSENS UNDERSKRIFT	18

1. Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för år 2023.

Organisation

Samordningsförbundet är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen samt Borås Stad, Bollebygd, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda kommuner som medlemmar. Förbundets organisation består av en styrelse som utses av medlemmarna. Presidium bildas av ordförande och vice ordförande. Till sin hjälp har styrelsen ett kansli.

Uppdrag

Samordningsförbundets uppgift är i första hand att finansiera insatser för att medborgare ska få samordnat stöd och rehabilitering för att nå egen försörjning. På individnivå verkar samordningsförbundet genom att finansiera insatser som bedrivs av de samverkande parterna, till största del utfört av personal med anställning i Sjuhärads olika kommuner.

Samordningsförbundet stödjer också aktivt insatser som syftar till att skapa strukturella förutsättningar för att myndigheterna ska kunna samarbeta bättre och för att förebygga ohälsa hos anställda kvinnor och män. Det kan t.ex. handla om kompetensutveckling och kunskapsutbyte.

Finansiering

Ägarparterna bidrar med varsin del till medlemsfinansieringen och för kommunerna står deras andel i relation till befolkningens mängd vid föregående halvårsskifte.

Europeiska socialfonden står därutöver för ytterligare medel administrerat genom två olika utbetalande myndigheter (ESF och Jordbruksverket genom Leader) och inom två olika programområden (PO1 och PO2).

Ägarparternas bidrag	tkr
Försäkringskassa	4 506
Arbetsförmedlingen	4 506
Kommuner	5 000
Delregionala nämnden södra	5 000
Totalt	19 011

Bollebygd	212
Borås	2495
Herrljunga	207
Mark	772
Svenljunga	237
Tranemo	262
Ulricehamn	547
Vårgårda	268

Utöver 19 miljoner i förbundsfinansiering tillkommer 2,3 miljoner socialfondsmedel.

Verksamhetsidé och vision

Genom Sjuhärads samordningsförbund kan de fyra ägarparterna verka tillsammans och komma närmare varandra i en smidig samarbetsform. Samordningsförbundet är ett sätt att finansiera rehabilitering och ett sätt att arbeta för nytänkande och flexibilitet genom att pröva nya vägar att arbeta och tillsammans göra det som ingen enskild part har ansvar för att göra. Samverkande professioner och organisationer skapar gemensam syn kring olika behov och förbättrar sätt att stärka individens aktivitetsförmåga. Gemensam kraft med människans möjligheter i fokus!

1.1. Översikt över verksamhetens utveckling

Belopp i tkr	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Verksamhetens intäkt från medlemmar rad 1	+19 011	+19 032	+19 032	+19 032	+19 087	+19 620
Externa projekt mm rad 2	+2 685	+5 988	+10 859	+9 624	+7 185	+14 953
Verksamhetens totala kostnader	-22 501	-25 020	-29 798	-28 275	-26 319	-34 218
Årets resultat	- 805	0	93	378	-47	355
	3038/ 9554	3843/ 12 802	3843/ 15 140	3 750/ 12 564	3 372 / 10 126	3 419 / 14 482
Soliditet	32%	30%	25%	30%	33%	24%
Antal anställda	0	0	0	0	0	0

Både egna medlemsanslag och externa medel har varit lägre 2023 än tidigare år. Basverksamhet har bedrivits kontinuerligt och framförallt har förbundet haft en lägre grad av projektdrift. I enlighet med verksamhetsplan har det egna kapitalet minskat.

Merparten av aktiviteterna är pre-rehabiliterande insatser till kvinnor och män i ålder 16 - 64 år som står utanför arbetsmarknaden och som varit eller riskerat att bli aktuella hos två eller fler av förbundets medlemmar. 73 % av förbundets totala medel har använts till Aktiv Kraft, Gröna vägen Framåt och Studiesteget. Samtliga parter har möjlighet att remittera till alla verksamheter och Försäkringskassan har aktualiserat stora delar av deltagarantalet. Utbud av aktiviteter har anpassats efter lokala behov och förutsättningar. Samtliga aktiviteter är öppna för alla boende i Sjuhärad. Det finns en låg grad av flöden mellan kommunerna med undantag för en av verksamheterna i Borås, Gröna vägen framåt, som har ca en tredjedel inresande. Enligt skattningar med stöd av progressionsmätningar kommer deltagarna närmare arbete genom de insatser som sker och myndigheterna får underlag för fortsatt handläggning och stöd till berörda individer.

Strukturövergripande har processledning av såväl deltagarinsatser som myndighetsinsatser skett. När tveksamheter uppstår kring olika deltagarfrågor visar parterna god vilja till att gemensamt bidra till varandras viktiga uppdrag för målgruppens bästa. Samverkan kring processer för personer som saknar sjukpenninggrundande inkomst har varit aktuell i delar av det geografiska området och då involverat alla parter.

Året har medfört samarbeten med både andra samordningsförbund och enskilda kommuner utanför Sjuhärad. Samordningsförbundet Insjöriket har under året etablerat en verksamhetsform som har stora likheter med driftsformerna i Sjuhärad. Män i hälsa avslutades med positiva resultat för den grupp av enskilda deltagare som examinerades och med utvecklat metodarbete möjligt för fler aktörer att nyttja. VO-College nationellt, Varbergs kommun och en förvaltning i Göteborgs Stad har aktualiserat fortsatt nyttjande av hela eller delar av konceptet.

Förbundet har fortsatt haft avtalade personella resurser för att möjliggöra goda avslut av innevarande projektdrift och bereda medlemmarnas behov och önskemål av nya. Personalen har efter avslutade projekt stöttat överlämnande av metoder till intressenter och till en liten del bidragit i verksamheter direkt till deltagargrupper.

Sjuhärads samordningsförbund har nyttjat de medel som stått till förfogande och tagit kostnader för verksamhet i linje med anslagen budget. Avsikten var ett negativt resultat. Kostnaderna beräknades överstiga förväntade intäkter med mellan 469-1069tkr beroende på eventuell projektdrift. Verksamhetsresultatet för 2023 är minus 805 tkr, vilket är inom beräknat intervall.

1.2. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Styrelsen har sedan tidigare bedömt att förbundet har ett långsiktigt behov av eget kapital på minst 2 mnkr för att bedriva sin verksamhet. Sett till enbart medlemmarnas finansiering har det egna kapitalet tidigare legat i överkant mot den så kallade trappan. Förbundet har haft en lägre projektomfattning under året, med fortsatt hög försiktighetsprincip i all projektdrift. Det egna kapitalet har som avsett minskats, och är 3038 tkr vid utgången av året.

Merparten av förbundets aktiviteter är avtalade att utföras mot en fast årsersättning till den part som utför insatserna. I verksamheterna sker tillämpning av verkningsfulla evidensbaserade metoder som ACT, Progressionsmätning och Jobmatch Talent. Metoderna värderas högt av såväl chefer som personal och deltagare i de olika kommunerna. Både deltagare och personal intygar att det gett dem bra verktyg för insikt och förändring. Utförarmodellen skapar enkelhet och en stabil grund och innebär få riskmoment för förbundet i både utförande och ekonomiskt utfall.

Två projekt har avslutats och ett nytt projekt har beviljats under året. Ersättning för kostnader inom externt finansierade projekt baseras på en blandning av schablonbelopp och faktiska kostnader. Projektredovisning och ansökan till finansiär om utbetalning för att täcka projektets kostnader sker efter att förbundet betalat. Formerna gör att avräkning släpar, med osäkerhet om eventuell differens mellan medfinansiering, kostnader och ersättning tills allt är slutavräknat och slutreviderat. När jordbruksverket är utbetalande myndighet kan särskilda avdrag dessutom ske vid utebliven måluppfyllelse. Förbundet har iakttagit särskild riskbedömning och försiktighet för att undvika negativa återverkningar efter genomförda projekt.

Investeringar har i likhet med tidigare år varken planerats eller skett under året.

1.3. Händelser av väsentlig betydelse

Den nya mandatperioden har medfört ett historiskt stort byte av ledamöter i styrelsen. Att samtliga politiskt utsedda ledamöter, för 9 av 11 medlemmar, ersätts av nya representanter samtidigt påverkar såklart förutsättningarna.

Efter att en nationell mall till förbundsordning presenterats i samband med årsskiftet inför 2023 var förbundsordningen åter aktuell i samband med medlemsrådet. Medlemmarna diskuterade nuvarande representation, utökning och parternas syn på önskat samarbete.

Förbundsordning har under året diskuterats ingående av styrelsen och efter en remissrunda har ett förslag till nya skrivningar skickats till medlemmar som om det antas av samtliga medlemmar kan komma att gälla vid halvårsskiftet 2024.

Med anledning av minskande driftsmedel från parterna och minskat eget kapital har styrelsen inlett en process för gemensamma digitala informationer och aktiviteter. Det beräknas kunna effektivisera utförandet och kan om möjligt komma att ske i projektform.

Strax före årsskiftet involverades förbundet i ett ärende gällande laglighetsprövning enligt kommunallagen. En person har överklagat styrelsens beslut om budget till förvaltningsrätten i Jönköping och förbundet har behövt se över rutiner för tillkännagivanden av sammanträde som ska vara offentligt.

1.4. Styrning och uppföljning av verksamheten

Medlemmarna samlades i mars till samråd om ägarparternas behov av olika insatser. Merparten av ägare hade till mötet utsett andra representanter än den person som är styrelseledamot, vilket bedöms som positivt för förankring, kunskaps spridning och att resurser ska kunna nyttjas på bästa sätt utifrån medlemmarnas behov.

Den nysammansatta styrelsen har under året successivt tagit del av såväl pågående verksamheter som att diskutera eventuellt nya projekt. Förbundets beredningsmöten har under året varit digitala. En projektansökan om externa medel har fått bifall till finansiering och en ansökan har fått avslag. Den planerat nya förbundsordningen är det styrdokument som styrelsen under året lagt mest kraft på. Ordentliga överläggningar har skett kopplat till vikten av att alla parter samverkar kring beslut för medborgarnas bästa.

Styrelsen har hållit sex möten, plus medlemsmötet i mars, med följande ledamöter:

Ann-Charlotte Angren, Arbetsförmedlingen
Anette Ryberg, Försäkringskassan
Annette Carlson (M), Västra Götalandsregionen
Arne Olsson (KD), Vårgårda kommun
Carina Fredriksen (S), Herrljunga kommun
Eva-Karin Haglund (S), Tranemo kommun
Helen Eriksson (S), Marks kommun
Ireen Wolter (L), Ulricehamns kommun
Jonas Ryhr, Arbetsförmedlingen
Kjell Persson (M), Svenljunga kommun
Lars-Erik Olsson (S), Bollebygds kommun
Leif Dahl (S), Västra Götalandsregionen, vice ordförande
Marie Samuelsson (S), Borås Stad
Sofia Sandänger, Försäkringskassan, ordförande

Ordförande har tillsammans med vice planerat för styrelsens kallelser etc i rollen av presidium. Ordförande har sedan tidigare styrelsebeslut möjlighet att avgöra i vilken utsträckning ledamöter och ersättare får delta i styrelsemöten på distans. Distansmöten har inte genomförts under året. Styrelsen fastställde under sitt första möte attest- och delegationsordning, riskbedömning samt plan för internkontroll för 2023. Vid mötet därefter antogs åter befintligt styrdokument för arbetsmiljö och uppgifter i det systematiska arbetsmiljöarbetet har som tidigare delegerats till förbundschefen.

Förbundets medlemmar höll personal för kansliet enligt antagna riktlinjer och har ansvarat som huvudmän för verksamheter i respektive kommun. Utförare har ansvarat för uppföljning av lokalt deltagande individer i verksamheterna. Aidentifierade progressionsmätningar och antal har inkommit till kansliet för att noteras i uppföljning Finsam.

Bokföring och redovisningstjänster har köpts av ekonomiservice i Mariestad genom Västra Götalandsregionen. Borås stad har administrerat styrelsens arvoden.

Förbundet har konton i två olika banker.

Förbundets Dataskyddsombud, genom Boråsregionen, har granskat verksamheten.

Granskningsprotokoll visar att förbundet i hög grad lever upp till ställda krav.

1.5. God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning

Uppföljning av verksamheten

Verksamheterna tillämpar intag från hela området men resande mellan kommunerna sker endast i begränsad utsträckning och då särskilt till den naturunderstödda rehabiliteringsinsats som endast finns i Borås. Utöver boende inom Sjuhärad har fem personer boende i närområden till Sjuhärad deltagit i förbundets aktiviteter. Det är okänt om det finns motsvarande omvänt flöde.

Digitala aktiviteter har varit komplement i verksamheterna, för att möta deltagare och för flerpartsmöten. Digitala möten har fungerat väl och är i flera fall det enda alternativet för myndigheters handläggare. Deltagare kan även ha digitalt möte på plats hos verksamheten ifråga. För deltagare behöver digitala sammankomster också kombineras med fysiska för möjligheter till social träning, att bryta social isolering och öka viktig känsla av sammanhang.

Enligt verksamhetsplan hade 770 personer möjlighet att delta i olika individriktade aktiviteter och 650 personer har deltagit. Unga i ålder 20 - 30 med funktionsnedsättning kan enligt verksamhetsplanen få ett utökat stöd enligt pulsmodellen. Deltagande i Puls skrivs vanligtvis in i Aktiv kraft och aktualiseras därifrån till extra stöd. Progressionsmätning som samtalsunderlag och stöd för utformning av handlingsplan har dokumenterats för 380 individer, men har utförts av fler och är med undantag för deltagare i Män i hälsa avsedd för samtliga deltagare.

Dokumenterade progressionsmätningar								
	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Värgårda
Kvinnor	14	139	15	58	7	14	25	12
Män	5	43	4	24	4	4	7	5

Flertalet aktiviteter har haft särskild prioritet för att kunna möta personer med funktionsnedsättning och/eller aktivitetsersättning. Några verksamheter upplever sig ha haft ett ganska jämnt flöde av efterfrågade platser, medan andra uppger att det varit periodvis låg efterfrågan. Variationer kan i flera fall kopplas till omorganisationer hos en annars aktiv remittent. Pulsmodellen som sedan föregående år ingår i Aktiv Kraft som en möjlig del för unga med funktionsnedsättning sänker i viss mån antalet individer som kan ta del av insatser. Att prioritera långsiktigt stöd till den särskilt utsatta målgruppen beräknas motsvara två inskrivna i Aktiv Kraft.

Metoder som skapades i de två Socialfondsprojekt som avslutats under året har delvis överlämnats till andra aktörer för fortsatt nyttjande. Nätverket för Chefoskopet, en metod som används för att chefer ska bli mer hållbara i arbetslivet, implementerades nationellt och hanteras nu av Suntarbetsliv. Västra Götalandsregionens kunskapscentrum ISM, Institutet för stressmedicin, har tagit fram en filmserie utifrån arbetet i PRIA. Det ger ett ytterligare led i att kunna sprida den forskning som finns om hur organisatoriska förutsättningar påverkar hälsa hos chefer och medarbetare. Metodmaterialet nyttjas fortsatt i regionen efter projektets upphörande. Material kopplat till metoden Vårdskap har överlämnats till VO-college och Män i hälsa har antagits för fortsatt nyttjande av Varbergs kommun. Göteborgs stad sökte medel för att använda metoden, men beviljades istället en förstudie om mäns förutsättningar att börja arbeta inom vård och omsorg.

Målgrupper

Störst andel av medlen, 73 %, nyttjades under året till prerehabiliterande individriktade insatser som 458 kvinnor och 183 män tagit del av. Ytterligare nio män har deltagit i Män i hälsa.

Deltagande personer kan vara 16 - 66 år, aktuella hos minst två medlemmar, eller riskerar att bli aktuella hos minst två. Deltagare är vanligen arbetslösa och ej omedelbart anställningsbara. Oftast med sammansatt problematik och lång frånvaro, eller avsaknad av debut, i arbetslivet.

Förbundet ställer upp ett antal kriterier som ska vara ordnade inför deltagande och remitterter har generellt svarat upp väl till urval av målgrupp och stöd så att målgruppen ska kunna ta del av rehabiliteringsinsatsen.

Utöver den direkta målgruppen enligt ovan har också personer med offentlig anställning utbildats i strukturövergripande och förebyggande syfte genom förbundets projekt Pria och Män i hälsa. Personerna inbjuds genom sin roll i arbetslivet och deras arbetstid bekostas då generellt av respektive arbetsgivare medan själva utbildningsinsatsen bekostas genom förbundet.

Därutöver spridningskonferens, kompetensutvecklingsinsatser genom processledning, metodutveckling och utbildningar i JobMatch Talent och ACT. Personal i rehabiliteringsinriktad verksamhet har deltagit, men även chefer, politiker och personer på nationell nivå i mottagarled.

För strukturövergripande verksamhet registreras antal utan könsfördelning. Antalet deltagare i strukturövergripande insatser är 538 personer.

Insatser

Aktiv kraft har gett olika aktiviteter som inkluderar ACT, arbetsmarknadskunskap, enskilda samtal, promenader ”walk and talk”, naturvistelse, yoga och träning på gym– med stor lokal variation.

Aktivitetsnivån för deltagare har varit låg från början för att sedan gradvis ökas under de 24 veckor deltagande kan pågå med mål att komma närmare möjlighet att arbeta eller ta del av andra aktiviteter. Metoden Pulsstöd gör att unga med funktionsnedsättning fått mer långtgående stöd och arbetsprofilanalyser till stöd för att underlätta deltagarna att lära mer om sig själva och att kunna sikta mot relevanta arbeten. Flerpartssamtal och individuell handlingsplan har följts upp och reviderats under de maximalt 12 månader som deltagande fått stöd enligt Puls.

Studiesteget har bedrivits för två grupper under vårtermin respektive hösttermin i Borås för att underlätta studier för kvinnor och män som står särskilt långt från arbete.

Gröna Vägen Framåt har bedrivit verksamhet i Björbostugan och i den omgivande naturen riktat till personer med stressrelaterad psykisk ohälsa. Deltagare har arbetat utifrån egna handlingsplaner med stöd av arbetsprofilanalyser kombinerat med ACT och arbetstränande naturbaserade aktiviteter.

ACT, Acceptance Commitment Training, som metod och förhållningssätt löper som en röd tråd genom alla förbundsfinansierade aktiviteter. Arbetsprofilanalyser med verktyget JobMatch Talent förstärker ett tidigt jobbfokus för deltagare i vissa aktiviteter. Progressionsmätning har använts som metodmaterial för att mäta och stimulera progression mot arbete i alla verksamheter utom för de män som utbildats till undersköterskor.

Både projekt och ordinarie budget finansierar strukturövergripande delar. Personal i Sjuhärads kommuner har varit största målgrupp att delta i de olika utbildningsinsatserna.

Både Leaderprojektet Män i hälsa samt i ESF-projektet PRiA gav utbildningsinsatser för att underlätta långsiktig kompetensförsörjning och främja ett hållbart arbetsliv.

Uppföljning och resultat för individriktade insatser

Aktiv kraft med extrastöd enligt Pulsmodellen, Gröna vägen Framåt, Studiesteget och Undersköterskeutbildning Män i hälsa har nyttjats av 458 kvinnor och 192 män. Antalet är totalt deltagarantal och inte unika individer då en deltagare inom Puls vanligen först deltar inom ramen för Aktiv Kraft och därefter blir Pulsdeltagare. Pulsdeltagare har därmed noterats som två inskrivningar. Pulsstödet har uteslutande getts till unga deltagare. Det kan även förekomma övergångar och upprepat deltagande mellan andra verksamheter, men det är mindre vanligt.

Budgeterat totalantal i samtliga aktiviteter var 770 personer, medan 650 rapporterats vara nyttjat. Den lägre siffran nyttjande kan tyda på att fler individer fått del av extra stöd. Omfattning av aktivitet och deltagartid i Puls påverkas av individens behov vilket gör att antalet personer som kan ta del av Aktiv kraft får stå i relation till hur många pulsdeltagare som är inskrivna och i vilken utsträckning de får extra stöd. En lägre siffra kan å andra sidan även visa på att remitteringen varit lägre än förväntat, eller att verksamheterna av olika skäl haft svårt att ta emot deltagare på grund av tillfälliga köer eller personalomsättning. Utförarna rapporterar om en blandning av flera olika skäl.

Avidentifierade uppgifter om progressionsmätningar med skattning av deltagarutveckling har sammanställts för 380 deltagare. Ett fåtal av dessa individer går vidare till arbete eller studier direkt efter insatsen. Ärendena är ofta komplexa och leder vanligen vidare till fortsatt rehabilitering eller gemensam kartläggning. Flera av kommunerna som utförare upplever att deltagarna står längre ifrån arbete och har ett sämre hälsotillstånd än tidigare.

Några rapporter har kommit in om utmaningar med att nå myndigheter, nå samsyn och samverka med myndigheter och vården om personer med funktionsvariationer och samsjuklighet som riskerar att hamna i utanförskap.

Vanligare är uppgifter om att verksamheten varit uppskattat och att såväl deltagare som remittent uppskattar att det leder till utveckling för den enskilde.

En av kommunerna har genomfört en egen enkät och utifrån påståendet ”Jag upplever att jag genom mitt deltagande i PULS har närmast mig nästa steg mot arbete eller studier” uppger 75 % av de deltagande att det stämmer mycket bra samt 25 % att det stämmer.

Uppföljning och resultat för strukturövergripande insatser

Förbundets strukturövergripande insatser har i uppföljning Finsam noterats till 538 deltagande personer vilket med nätt marginal överstiger uppsatta mål om 500 personer. Deltagare redovisas endast till antal, men det är en övervägande andel kvinnor som medverkat. Flest personer har deltagit i olika kompetensutvecklingsinsatser, och då främst genom projekt PRIA. ACT för eget bruk, för att tillämpa på arbetsplatser och som grupphandledarutbildning. JobMatch Talentutbildningar har samma spridning, från insikter kring den egna personen till aktiv tillämpning på arbetsplatser och att kunna förmedla nyttjande vidare till andra.

Arbetsmarknadsenheterna hos kommunerna har utbildats i coaching kopplat till de evidensbaserade metoder som de förväntas använda till förbundets deltagare. Slutligen har ett antal mötesformer ägnats åt samverka för förbundets parter, medlemsmöte, beredningsmöten och samverka kring individer utan sjukpenninggrundande inkomst.

Förbundet har därutöver medverkat till kunskapsspridning i samband med möten, konferenser osv som andra arrangerar men enbart de möten och utbildningar som arrangeras genom förbundets kansli och projekt rapporteras som antal till uppföljning Finsam.

Förbundets strukturövergripande projekt PRIA har både tillämpat redan väletablerade metoder, och medverkat till utveckling i samverkan med Leaderprojektet Män i hälsa. Ett nätverk kopplat till nyttjande av Chefoskopet har efter projektet övertagits av Suntarbetsliv som också tillhandahåller det digitala materialet kring metoden Chefoskopet. Parallellt med undersköterskeutbildningen Män i hälsa formades metoden värdskap för att ge medarbetare utrymme och tid att reflektera över sitt självledarskap och utvecklas gentemot varandra i arbetsgruppen och till brukare och anhöriga. Vårdskapskonceptet och dess material har överlämnats till VO-College nationellt och Män i hälsa konceptet samt kvarvarande material överlämnas till Varbergs kommun.

Projektmetoderna rapporteras vara framgångsrika. I verksamhetsrapporter som lämnas uppges generellt väl fungerande samarbeten mellan enskilda handläggare och tjänstemän på Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, VG regionen och kommunen.

Flera kommuner uppger att de anser att samordningsförbundets insatser bidrar till att kvalitetssäkra kommunens insatser, och att det skapar nytta i bredare led än det som finansieras genom förbundet. Centralt och lokalt arrangerade aktiviteter nyttjas och följs upp av parterna. Såväl personal i operativt arbete som remitterter framför att förbundets individinriktade och strukturövergripande aktiviteter direkt och indirekt ökar deltagarnas möjligheter till förvärvsarbete. Avslutningsvis konstateras att såväl ekonomiska som verksamhetsmässiga mål bedöms vara uppnådda.

Balanskravsresultat

-805 tkr	Årets resultat enligt resultaträkningen
- 0	Samtliga realisationsvinster
+0	Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet
+0	Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet
-/+ 0	Orealiserade vinster och förluster i värdepapper
+/- 0	Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper
= -805 tkr	Balanskravsresultat

Kommentar: Det negativa balanskravsresultatet skall ej regleras då det planenligt minskar samordningsförbundets eget kapital i enlighet med nationellt utfärdade riktlinjer. Se 1.2

1.6. Väsentliga personalförhållanden

Förbundet har inga egna anställda men kansliet bemannas med följande tjänster:

Förbundschef ansvarar för förbundets övergripande förvaltning enligt styrelsens anvisningar, och har i detta stöd av en biträdande. Projektledare har delansvar för projektet ifråga, tillsammans med Ekonom och Administratör som hanterar den många gånger omfattande redovisning som projekt medför. Därutöver ytterligare en projektmedarbetare under årets första månader.

Tjänster avtalas till kansli i enlighet med sina antagna riktlinjer för rekrytering av personal och omfattar både hel och deltid.

Förbundets styrelse är inte formell arbetsgivare, men ett arbetsmiljöansvar följer med kansliets drift. Förbundet hyr för kansliet lokaler genom en extern hyresvärd och har därmed egna ytor för kontor och mindre möten, utbildningar etc.

1.1. Förväntad utveckling

Förbundet väntas anta en ny förbundsordning i samband med halvårsskiftet. Den främsta förändringen i den nya förbundsordningen är att antal ledamöter utökas med åtta personer. Ärendet har diskuterats ingående av styrelsen och har diskuterats i samband med upprepade medlemssamråd samt att synpunkter beaktats efter remiss till medlemmar.

Den basverksamhet med Aktiv kraft och extra stödomfattning enligt Pulsmetoden som finns i varje kommun beräknas fortsatt vara grunden för utveckling i förbundsregi. Som komplement drivs även fortsatt Gröna vägen framåt som gemensam stadigvarande basresurs för området. Utifrån vad parter och deltagare har behov av kan dessa verksamheter försiktigt omdanas när det finns behov eller sker samhällsförändringar.

Exempelvis kommer mer studiemotiverande och studiestödande innehåll att inkluderas som delar i Aktiv kraft när den deltagarinriktade aktiviteten Studiesteget upphör med det nya året. Denna och fler verksamhetsförändringar görs för att effektivisera. Med minskande partsgemensam budget blir det än viktigare att inte låsa en fast resurs till en liten grupp och att sträva efter att nå bredare till målgruppen med innehåll som parterna anser är angelägna.

Förbundet behöver utveckla rutinerna för uppföljning av individinriktad deltagaraktivitet. Uppföljningen har försvårats när Uppföljning Finsam ersatte det tidigare systemet SUS. De som ansvarar som huvudmän för respektive lokalt utförande hanterar personuppgifter för deltagare, men det har visat sig vara både svårare och mer tidskrävande än beräknat att avidentifiera och sammanställa de volymer av deltagarantal som hanteras genom förbundet.

Samarbete med intilliggande samordningsförbund planeras kvarstå. De båda förbundens utförande är snarlika efter den processledning som utförts mot ersättning av faktiska utlägg. Båda förbunden bedöms ha nytta av fortsatt erfarenhetsutbyte och samarbete. Kontakter och erfarenhetsutbyte finns även med andra förbund, i VG-regionen och i andra delar av landet.

Undersköterskeutbildningen i Projekt Män i hälsa som avslutades under året har till skillnad från förbundets övriga projekt inte kunnat implementeras lokalt. Metoden och det material som finns är överenskommet att överlämnas till Varbergs kommun för fortsatt tillämpning. VO-college nationellt har tagit emot metoden Värdskap och det material som utvecklats parallellt med Män i hälsa och fanns kvar efter att ESF projekt PRIA upphört.

Det finns ytterligare behov av insatser och ambitioner om fortsatt projektdrift. Under året har förbundet inlett dialog med medlemmarna om att söka ytterligare projekt. Avsikten är att fortsätta tillämpa evidensbaserade metoder för att stärka deltagare och strukturövergripande utveckling, samtidigt som projekt kan öppna upp för att pröva nytt.

Socialfondsmedel finns beslutade genom ESF för projekt Vilja, från januari 2024 - december 2025. Projektet riktas till kommun- och regionanställda och ska bidra till mer hållbarhet i arbetslivet. Jämställdhet, tillgänglighet och likabehandling är grundvärden parallellt med att odla deltagares professionella omdöme. ACT, JobMatch Talent och Mentorskap är exempel på metoder som används i olika paket av kompetensutveckling.

Förbundet planerar att sänka sitt egna kapital ytterligare något under kommande år, vilket kommer att stå i relation till omfattning av projektdrift och i vilken mån försiktighet till risker med projektdrift beräknas. Ekonomiskt innebär projektdrift att mer medel omsätts. Ofta görs även åtaganden gällande annat än de faktiska utgifter som sker och medfinansiering är ofta omfattande. Återbetalning görs i efterhand, efter prövning från respektive finansiär, vilket sedan kan överprövas av revisorer för socialfondsmedel.

Förbundet har i dagsläget stabil ekonomi, men kommer tvingas att minska omfattningen av insatser om trenden med minskande resurser kvarstår.

2. Resultaträkning

Resultaträkning

Belopp i kr.

	Not	2023	2022
<i>Intäkter</i>			
Män i Hälsa		665 324,79	561 138,81
PRIA		1 642 775,00	3 036 386,00
Positiv Rörelse		0,00	829 726,00
PULS		0,00	247 079,00
Moves		54 068,00	1 274 895,00
Övriga intäkter	Not 1	124 989,52	-14,68
Summa Verksamhetens intäkter		2 487 157,31	5 949 210,13
<i>Kostnader</i>			
Arvoden		-164 885,37	-142 864,00
Reseersättning		-14 853,64	-9 928,93
Sociala avgifter		-45 871,00	-37 316,00
Övriga Personalkostnader		-1 265 488,98	-1 538 598,69
Verksamhetsanknutna kostnader	Not 2	-20 510 769,31	-22 828 801,13
Lokalkostnader		-181 799,98	-160 000,00
Övriga kostnader	Not 3	-313 558,74	-301 791,29
Summa Verksamhetens kostnader		-22 497 227,02	-25 019 300,04
RES1 Verksamhetens nettokostnad		-20 010 069,71	-19 070 089,91
Erhållna bidrag från huvudmännen		19 011 000,00	19 032 000,00
Övriga finansiella intäkter		197 579,21	41 811,61
Övriga finansiella kostnader		-3 503,87	-3 783,33
Summa Finansiella intäkter/kostnader		19 205 075,34	19 070 028,28
RES2 Resultat före extraordinära poster		-804 994,37	-61,63
Extraordinära intäkter		0,00	0,00
Extraordinära kostnader		0,00	0,00
RES3 PERIODENS RESULTAT		-804 994,37	-61,63

3. Balansräkning

Belopp i kr.

	Ingående balans 2023-01-01	Förändring	Utgående balans 2023-12-31
TILLGÅNGAR			
<i>Anläggningstillgångar</i>	0,00	0,00	0,00
Summa anläggningstillgångar	0,00	0,00	0,00
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Kortfristiga fordringar	4 172 039,00	-2 021 839,00	2 150 200,00
Likvida medel	8 629 863,46	-1 225 817,76	7 404 045,70
Summa omsättningstillgångar	12 801 902,46	-3 247 656,76	9 554 245,70
SUMMA TILLGÅNGAR	12 801 902,46	-3 247 656,76	9 554 245,70
EGET KAPITAL, AVS. och SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Eget kapital	3 842 877,86	0,00	3 842 877,86
Periodens resultat		-804 994,37	-804 994,37
Summa Eget kapital	3 842 877,86	-804 994,37	3 037 883,49
<i>Skulder</i>			
Kortfristiga skulder	8 959 024,60	-2 442 662,39	6 516 362,21
Summa skulder	8 959 024,60	-2 442 662,39	6 516 362,21
SUMMA EK, AVS. och SKULDER	12 801 902,46	-3 247 656,76	9 554 245,70

4. Kassaflödesanalys

Belopp i kr.

	2023	2022
<i>Löpande verksamhet</i>		
Årets resultat	-804 994,37	-61,63
Kassaflöde från löpande verksamhet	-804 994,37	-61,63
<i>Förändring av rörelsekapital</i>		
Kortfristiga fordringar	2 021 839,00	161 575,00
Kortfristiga skulder	-2 442 662,39	-2 337 771,18
Överlåtelse inkomster		
Förändring av rörelsekapital	-420 823,39	-2 176 196,18
<i>Investeringar</i>		
Investeringar	0,00	0
Investeringsnetto	0,00	0
<i>Finansieringar</i>		
Långfristiga fordringar	0,00	0
Långfristiga skulder	0,00	0
Finansieringsnetto	0,00	0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	-1 225 817,76	-2 176 257,81

5. Driftredovisning

Belopp tkr	Utfall 2023			Budget 2023	Avvikelse 2023	Utfall 2022		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto	Utfall-Budget netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Ordinarie	19011	-19816	-805	-1069	264	19032	-19032	0
Projektrelaterat	2685	-2685	0	0	0	5988	-5988	0
Summa	21696	-22501	-805	-1069	264	25020	-25020	0

		Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
1001	Styrelse (arvoden, konferenser, bilers etc)	-247	-230	-17
1002	Revisionskostnader	-66	-65	-1
1003	Gemensamma kostnader (ekonomiservice)	-118	-115	-3
1010	Kansli (förbundschef, hyra, IT, mtrl)	-1 555	-1 400	-155
1010	Kansli (projektledningspersonal) avräknat projektfinansiering	-1 435	-1 640	205
3001	Aktiv Kraft Borås	-6 050	-6 050	0
3005	Utbildning/Utveckling	-340	-380	40
3006	Gröna Vägen Framåt	-1 955	-1 955	0
3008	Aktiv Kraft Mark	-2 370	-2 370	0
3011	Aktiv Kraft Bollebygd	-650	-650	0
3013	Aktiv Kraft Svenljunga och Tranemo	-1 552	-1 550	-2
3016	Aktiv Kraft Ulricehamn	-1 650	-1 650	0
3018	Aktiv Kraft Vårgårda	-800	-800	0
3019	Aktiv Kraft Herrljunga	-650	-650	0
3045	Studiesteget i Borås	-700	-700	0
	Ränta	198	0	198
	Processledning till annat samordningsförbund	125	125	0
Summa		-19 816	-20 080	264

Budget var beräknad till ett intervall inom minus 469tkr-1069 tkr, dvs max 20 080 tkr kostnad. Två projekt har avslutats och inget nytt har startat under året. Förbundet har fortsatt haft personal knutna till kansliet för att kunna planera för och ha beredskap inför nya projekt.

Generellt beräknas förbundets projekt kostnadsneutralt. En positiv differens uppstår mellan föregående års försiktighetsprinciper och kostnader inom ramen för projekt, vid sidan av extern finansiering. Den kostnad för personal som täcks inom projekt nedan har i ovanstående matris avräknats mot projektledningspersonal.

Processledning har utförts av förbundschef tillsammans med biträdande och redovisas separat för att tydliggöra att det handlar om faktiska omkostnader för det förbund som köpt tjänsten ifråga.

På samma vis redovisas ränta separat för att tydliggöra kostnadsbalans mellan parternas ordinarie och tillkommen extern finansiering.

		2023
3043	PRIA, Faktiska	-439
3044	PRIA, Schablonbaserade	-1 024
3046	Leader Män i hälsa	-286
	Förbundets projektrelaterade personalkostnader	-613
	Ränta	-198
	Processledning till annat förbund	-125
Summa		-2 685

6. Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är i tillämpliga delar upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Vissa anpassningar har gjorts till Finsam:s verksamhet, i enlighet med anvisad nationell mall.

Not 2. Resultaträkning

<i>Not 1 Övriga intäkter</i>	2023	2022
3740 Öres- och kronutjämning	-10,48	-14,68
3919 Övriga intäkter	125 000,00	
Summa:	124 989,52	

<i>Not 2 Verksamhetsanknutna kostnader</i>	2023	2022
5538 Verksamhetsanknutna IT-kostnader	-1 188,00	-10 161,47
5539 Övriga verksamhetsanknutna tjänster	-20 339 034,41	-22 247 612,06
5540 Övriga verksamhetsanknutna kostnader	-5 870,00	-16 874,95
5541 Verksamhetsanknutna personalkostnader	0,00	-3 750,00
5542 Verksamhetsanknutna resekostnader	-3 511,03	-287 698,90
5544 Verksamhetsanknutna utbildn., kurs, konferens	-161 165,87	-228 309,70
5545 Verksamhetsanknutna trycksaker	0,00	-28 550,00
5548 Verksamhetsanknutna telefonkostnad, mobil	0,00	-5 844,05
Summa:	-20 510 769,31	-22 828 801,13

<i>Not 3 övriga kostnader</i>	2023	2022
6230 Datakommunikation	-28 315,50	-25 369,00
6419 Övriga förbrukningsinventarier	-1 717,60	-19 033,36
6410 Styrelsearvoden	0,00	-1 975,00
6451 Kontorsmaterial	-5 384,36	-6 369,44
6911 Kostnader för information och licenser	-30 046,44	-17 512,97
7071 Representation (ej personal)	-3 379,94	-2 632,15
7212 Tele, mobil	-13 530,33	-9 678,70
7251 Postbefordran	-40,00	-52,00
7541 IT-tjänster	0,00	-6 918,38
7551 Konsultarvoden spec utredn	-118 455,00	-113 153,45
7599 Övriga tjänster *	-92 372,53	-84 662,58
7619 Övriga kostnader	-20 317,04	-14 434,26
Summa:	-313 558,74	-301 791,29

* Konto 7599 Räkenskapsrevision utgör 46330kr av totala revisionskostnader (enl sida 15, matris kst 1002). Därav 28000kr för KPMG, statens upphandlade bolag, och 18330kr för biträdande utsett av förtroendevald revisor för kommunerna och VGregion. (Räkenskapsrevisionen utgör därmed halva biträdandekostnaden)

Not 4. Noter till Balansräkning

	2023	2022
<i>Not 1: Kortfristiga fordringar</i>		
1511 Kundfordringar	2 111 000,00	2 248 500,00
Kortfristiga fordringar hos		
1610 ledamöter	0,00	0,00
1687 Redovisningskonto, Ludvikamoms	39 200,00	110 039,00
1712 Upplupna intäkter	0,00	1 813 500,00
Summa:	2 150 200,00	4 172 039,00
<i>Not 2: Likvida medel</i>		
1920 Plusgiro Nordea	11 274,92	5 486,74
1930 Bankgiro Swedbank	5 127 922,32	6 401 679,26
1970 Företagskonto	2 264 848,46	2 222 697,46
Summa:	7 404 045,70	8 629 863,46
<i>Not 3: Kortfristiga skulder</i>		
2411 Leverantörsskulder	682 381,16	6 623 485,58
2991 Upplupna kostnader	5 833 981,05	2 335 539,02
Summa:	6 516 362,21	8 959 024,60

7. Styrelsens underskrift

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

Uppdraget som ledamot är ett personligt mandat och underskrift sker inte i egenskap av representant för en myndighet utan från personens roll i Samordningsförbundets styrelse, därav parenteser nedan

Borås 2024-02-02

.....
Sofia Sandänger
Ordförande
(Försäkringskassan)

.....
Leif Dahl
Vice Ordförande
(Västra Götalandsregionen)

.....
Lars-Erik Olsson
Ledamot
(Kommunerna; Bollebygds kommun)

.....
Ann-Charlotte Angren
Ledamot
(Arbetsförmedlingen)

Till

Förbundsstyrelsen i Sjuhärads Samordningsförbund
Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner i
Sjuhärads Samordningsförbund
Regionfullmäktige i Västra Götaland

Revisionsberättelse för Sjuhärads Samordningsförbund år 2023

Mitt uppdrag är att granska räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Sjuhärads Samordningsförbund (organisationsnummer 222000 – 2105) för verksamhetsåret 2023. Uppdraget är vidare att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Granskningen har utförts enligt lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser, kommunallagen, lag om kommunal bokföring och redovisning, God revisionsred i kommunal verksamhet samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Granskning har utförts i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen har genomförts med biträde av sakkunniga och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning. Till revisionsberättelsen bifogas rapporten Granskning av Sjuhärads Samordningsförbunds Årsredovisning år 2023.

Granskningen visar att förbundets årsredovisning i huvudsak är upprättad i enlighet med de krav som finns för resultat- och balansräkning. Jag bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av Sjuhärads samordningsförbunds resultat och ställning. Jag bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt har upprättats i enlighet med LKBR och god redovisningsred.

Årsredovisningens struktur, modell för analys av finansiell utveckling och ställning samt den ekonomiska redovisningen av verksamheten är i huvudsak god. Kassaflödesanalysen är uppställd och överensstämmer i allt väsentligt med övriga delar i årsredovisningen.

För helåret 2022 redovisar förbundet ett negativt resultat om 805 tkr. Revisionskontoret noterar att förbundet redovisar ett negativt balanskravsresultat på 805 tkr. Enligt förbundet ska det negativa balanskravsresultatet ej regleras inom tre år. Detta då det minskar samordningsförbundets eget kapital i enlighet med nationellt utfärdade riktlinjer. Jag noterar att förbundet på så vis åberopar synnerliga skäl för att det negativa balanskravsresultatet inte ska återställas inom tre år. Jag bedömer att årsredovisningen innehåller en förklaring till hanteringen, vilket uppfyller regelverket i LKBR.

Sjuhärads Samordningsförbund har i Verksamhetsplan 2023-2025 beslutat om ett övergripande mål och två delmål. Samordningsförbundet har överlag redovisat vad de gjort under året för att uppnå det övergripande målet och delmålen. Förbundet redovisar i årsredovisningen en bedömning om att de mål som satts upp i verksamhetsplan 2023-2025 har uppnåtts. I årsredovisningen redogörs därutöver för insatser, resultat och aktiviteter utifrån förbundets individinriktade och strukturövergripande insatser.

Jag noterar att Sjuhärads Samordningsförbunds verksamhetsplan och årsredovisning 2023 båda har en skrivning om god ekonomisk hushållning. Jag konstaterar att förbundet uppnår

sitt finansiella delmål. Förbundets samlade bedömning är att verksamheten når såväl det finansiella målet som verksamhetsmässiga målen och att kraven för god ekonomisk hushållning därmed kan anses vara uppfyllda. Min bedömning är att förbundets ställningstagande avseende god ekonomisk hushållning för året nu utgår ifrån både det finansiella målet såväl som de verksamhetsmässiga målen.

Sjuhärads Samordningsförbund har en plan för intern kontroll för 2023 som antagits av Förbundsstyrelsen. Styrelsen har genomfört en egen riskanalys och den är dokumenterad. Sjuhärads Samordningsförbund redovisar uppföljningen av intern kontroll löpande på tre styrelsemöten under året. Uppföljning av den interna kontrollen är beslutad av Förbundsstyrelsen den 15 december 2023.

Jag bedömer att Sjuhärads Samordningsförbund inom ramen för årsredovisningen redogör för väsentliga händelser och lämnar genom sin förvaltningsberättelse en översiktlig redogörelse över hur förbundets verksamhet utvecklats under året. Jag noterar att måluppföljningen försvårats under året då verksamhetssystemet bytts ut. Förhållandena medför att graden av måluppfyllelse för verksamheten inte fullt ut går att bedöma när det gäller det övergripande målet och ett delmål. Beskrivningen av måluppfyllelsen för verksamheten behöver utvecklas till kommande år. Med utgångspunkt i att Samordningsförbundet i årsredovisningen 2023 ändå redogör för aktiviteter i syfte att uppnå Förbundsstyrelsens fastställda mål, bedömer jag ändå att redovisningen av verksamhetsresultaten i huvudsak är förenliga med de mål som Förbundsstyrelsen fastställt.

Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

Jag tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för år 2023.

BORÅS 2024-02-16

Bo-Lennart Bäcklund

Revisor för medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen

Bilaga:

Rapport Granskning av Sjuhärads Samordningsförbunds Årsredovisning år 2023

Document history

COMPLETED BY ALL:
16.02.2024 11:31

SENT BY OWNER:
Anna Duong · 16.02.2024 11:21

DOCUMENT ID:
SkYXvhnja

ENVELOPE ID:
HJHGD330p-SkYXvhnja

DOCUMENT NAME:
Revisionsberättelse Sjusam 2023.pdf
2 pages

Activity log

RECIPIENT	ACTION*	TIMESTAMP (CET)	METHOD	DETAILS
1. BO-LENNART BÄCKLUND bobacklund@gmail.com	Signed Authenticated	16.02.2024 11:31 16.02.2024 11:29	eID Low	Swedish BankID (DOB: 1962/04/18) IP: 94.234.98.135

* Action describes both the signing and authentication performed by each recipient. Authentication refers to the ID method used to access the document.

Custom events

No custom events related to this document

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above. Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR compliant

eIDAS standard

PAdES sealed

Revisionsberättelse

för Sjuhärads Samordningsförbund, org. nr 222000-2105

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision och granskning av årsredovisningen för Sjuhärads Samordningsförbund för år 2023 enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision¹. Förvaltningsberättelsen har granskats enligt särskild instruktion.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året. Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till förbundet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar av årsredovisningen.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, driftredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

- måste vi informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Revisorns granskning av förvaltningsberättelsen

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*.

Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

¹ Med anpassning till de specifika förutsättningar som föreligger i ett finansiellt samordningsförbund. Främst att rapporten inte avges av "sakkunnigt biträde" eller ställts till "de förtroendevalda revisorerna".

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt förbundsordning

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Sjuhärads Samordningsförbund för år 2023.

Vi tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Vi bedömer även sammantaget att styrelsen i Sjuhärads Samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig samt att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred för kommunal verksamhet i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisorsred i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot förbundet.

Som en del av en revision enligt god revisionsred i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Jönköping den 26 februari 2024

KPMG AB

DocuSigned by:

EB5D5B7C700D403...

Lisa Tenggren

Auktoriserad revisor

Certificate Of Completion

Envelope Id: 7507125D53944404B87B81835E286A2B	Status: Completed
Subject: Complete with DocuSign: Revisionsberättelse 2023 Sjuhärads samordningsförbund_auktoriserad.pdf	
Source Envelope:	
Document Pages: 2	Signatures: 1
Certificate Pages: 2	Initials: 0
AutoNav: Enabled	Envelope Originator:
Envelopeld Stamping: Enabled	Lisa Tenggren
Time Zone: (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna	PO Box 50768
	Malmö, SE -202 71
	lisa.tenggren@kpmg.se
	IP Address: 80.84.38.135

Record Tracking

Status: Original	Holder: Lisa Tenggren	Location: DocuSign
2/27/2024 9:08:51 AM	lisa.tenggren@kpmg.se	

Signer Events

Lisa Tenggren
 lisa.tenggren@kpmg.se
 KPMG AB
 Security Level: Email, Account Authentication (None)

Signature

DocuSigned by:

 EB5D5B7C700D403...
 Signature Adoption: Pre-selected Style
 Using IP Address: 80.84.38.135

Timestamp

Sent: 2/27/2024 9:11:19 AM
 Viewed: 2/27/2024 9:12:18 AM
 Signed: 2/27/2024 9:12:23 AM

Authentication Details

Identity Verification Details:
 Workflow ID: facedebc-e28d-4182-adbf-789fd673b01
 Workflow Name: DocuSign ID Verification
 Workflow Description: The signer will need to identify themselves with a valid government ID.
 Identification Method: Electronic ID
 Type of Electronic ID: BankID Sweden
 Transaction Unique ID: 14bf315a-28eb-5fc5-88e9-8a90b2421bbe
 Country or Region of ID: SE
 Result: Passed
 Performed: 2/27/2024 9:12:06 AM

Electronic Record and Signature Disclosure:
 Not Offered via DocuSign

In Person Signer Events	Signature	Timestamp
Editor Delivery Events	Status	Timestamp
Agent Delivery Events	Status	Timestamp
Intermediary Delivery Events	Status	Timestamp
Certified Delivery Events	Status	Timestamp
Carbon Copy Events	Status	Timestamp
Witness Events	Signature	Timestamp
Notary Events	Signature	Timestamp
Envelope Summary Events	Status	Timestamps
Envelope Sent	Hashed/Encrypted	2/27/2024 9:11:20 AM
Certified Delivered	Security Checked	2/27/2024 9:12:18 AM
Signing Complete	Security Checked	2/27/2024 9:12:23 AM
Completed	Security Checked	2/27/2024 9:12:23 AM

Payment Events

Status

Timestamps

RAPPORT 2023

Granskning av Sjuhärads Samordningsförbunds Årsredovisning

2024-02-16

Anna Sandström
Anna Duong

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	3
1.1 Syfte och revisionsfrågor	3
1.2 Avgränsningar	4
1.3 Revisionskriterier	4
1.4 Ansvarig nämnd/styrelse	5
1.5 Metod	5
1.6 Projektorganisation	5
2 GRANSKNINGSRESULTAT	6
2.1 Årsredovisning	6
2.2 Förvaltningsberättelse	6
2.3 Redovisningsprinciper	7
2.4 Resultaträkning	7
2.4.1 Ekonomiskt resultat	7
2.4.2 Verifikationer och stickprov	7
2.5 Balansräkning	8
2.6 Kassaflödesanalys	8
2.7 Drift- och investeringsredovisning	8
2.8 Balanskrav	8
2.9 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	8
2.10 Bedömning av Förbundsstyrelsens mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	9
2.11 Övriga iakttagelser	9
2.12 Måluppfyllelse	9
2.13 Intern kontroll	10
3 SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	11

1 Inledning

Enligt kommunallag (2017:725) ska förbundets revisorer pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Revisorerna ska även bedöma om årsredovisningen är förenligt med de mål och prioriterade insatser som Förbundsstyrelsen beslutat i verksamhetsplanen för år 2023.

Granskningen sker utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv. Granskning av årsredovisningen inklusive verksamhetsmässigt resultat/måluppfyllelse har genomförts av Borås Stads revisionskontor och redovisas i innevarande rapport.

Årsredovisningen och revisorernas bedömning ska behandlas av varje medlemskommuns Kommunfullmäktige samt Regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen. Syftet är bland annat att ge Kommunfullmäktige och Regionfullmäktige underlag för uppföljning och styrning av den fortsatta verksamheten, så att god ekonomisk hushållning kan säkerställas. Det är även ett underlag för respektive medlems ansvarsprövning av Sjuhärads Samordningsförbund. Ställningstagandena i revisorernas revisionsberättelse utgår från en samlad bedömning av all den granskning av förbundets verksamhet som har genomförts under året.

1.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att den ska vara ett underlag till revisorernas ställningstagande i revisionsberättelsen gällande ansvarsfrihet. Granskningen sker utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv. Denna styr vilka Rekommendationer från Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) som används i granskningen.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Är årsredovisningen upprättad enligt gällande lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), gällande rekommendationer från RKR samt i enlighet med god redovisningssed?
 - Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? (med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar)
 - Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Ger årsredovisningen en rättvisande bild av resultatet för förbundet?
- Har balanskravet uppfyllts?
- Har verksamheten bedrivits på ett sätt som gör att förbundsstyrelsens beslutade mål, finansiella likväl som verksamhetsmässiga, för god ekonomisk hushållning uppnåtts?
- Granskningen kommer även avse nedanstående områden:
 - Förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning).
 - Resultaträkning.
 - Kassafödesanalys.
 - Balansräkning.
 - Väsentliga personalförhållanden.
 - Intern kontroll.

Granskning av verksamheten

I årets granskning har revisorerna beslutat om en särskild bevakning av förbundets verksamhetsmål i förhållande till förbundets uppställda mål, delmål och aktiviteter för god ekonomisk hushållning. Granskningen har genomförts genom genomgång av förbundets dokumentation inom området samt genom löpande granskning av handlingar och protokoll. Kompletterande intervjuer med företrädare för förbundet har genomförts.

1.2 Avgränsningar

Avgränsningar finns i samband med Sjuhärads Samordningsförbunds storlek, då man är under tio stycken anställda, gällande väsentliga personalförhållanden. Granskning av förbundets pensionsåtagande genomförs inte då anställda på kontoret inköps som tjänster i förbundet och pensionsredovisning åligger deras arbetsgivare. Granskning av förbundets investeringsredovisning genomförs inte heller då förbundet inte har några materiella investeringar i den bemärkelsen.

1.3 Revisionskriterier

Granskningen har utförts enligt lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210), kommunallag (2017:725), lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), God revisionssed i kommunal verksamhet samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Granskningen har utförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning.

Räkenskaperna granskas enligt följande:

- Att redovisningen följer kraven enligt 11 kap. kommunallagen.
- Att upplysning lämnats om utfallet, finansieringen av verksamheten och den ekonomiska ställningen vid årets slut.
- Att årsredovisningen är upprättad med iakttagande av god redovisningssed. God redovisningssed innebär att redovisningsskyldiga i första hand ska följa lagar och rekommendationer och i övriga fall, då det inte finns någon specifik regel, tillämpa god sed.
- Att redovisningen är materiellt rätt (alla tillgångar och skulder existerar och avser Sjuhärads Samordningsförbund).
- Att redovisningen är rätt periodiserad (alla intäkter och kostnader avser redovisningsåret).

Övriga delar har granskats översiktligt i syfte att bedöma om de uppgifter som ska ingå i årsredovisningen enligt lag och rekommendationer från RKR har lämnats.

1.4 Ansvarig nämnd/styrelse

Förbundsstyrelsen i Sjuhärads Samordningsförbund är ansvarig.

1.5 Metod

Granskningen har utförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen grundas på analys av resultat- och balansräkning samt utökad granskning av poster och processer som är av väsentlig betydelse för resultat och ställning. Granskningen innefattar att granska ett urval av underlag och annan information i räkenskapssammandraget samt att pröva de redovisningsprinciper som använts i verksamheten. Planeringen har genomförts med utgångspunkt i en risk- och väsentlighetsanalys, där insatser koncentreras till där risken för väsentliga fel är störst. Därutöver ska granskningen innehålla en bedömning om årsredovisningen är rättvisande, d.v.s. att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till felaktigt beslutsfattande. Granskningen genomförs med kontrollmålsmetodik och ett kvalitetssäkrat systemstöd, Hogia Audit. Granskning av samtliga fakturaunderlag och stickprov av specifikationer har genomförts. Stickprov av konton med större avvikelser under 2023 har utförts.

En genomgång av balanskontona samt rutiner för periodiseringar har genomförts. Vidare har avstämningar, stickprov, bankåtaganden samt kontroll av moms- och skatteredovisning utförts.

Avstämning har skett med tjänstepersoner vid Sjuhärads Samordningsförbund.

1.6 Projektorganisation

Anna Sandström är granskningsledare och granskningsmedarbetare är Anna Duong vid Revisionskontoret.

2 Granskningsresultat

Kommunerna Vårgårda, Herrljunga, Borås, Tranemo, Ulricehamn, Bollebygd, Mark och Svenljunga bildar tillsammans med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Västra Götalandsregionen Sjuhärads samordningsförbund. Styrelsen består av fyra ledamöter och tio ersättare. En ledamot och en ersättare från var och en av parterna Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Västra Götalandsregionen och kommunerna. Dessutom ersättare från de sju kommuner som inte har en ordinarie ledamotsplats.

2.1 Årsredovisning

Enligt 1 kap. 3 § lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska Samordningsförbundet upprätta en årsredovisning.

En årsredovisning ska bestå av:

- en resultaträkning,
- en balansräkning,
- en kassaflödesanalys,
- noter,
- en driftredovisning,
- en investeringsredovisning, och
- en förvaltningsberättelse

Revisionskontoret bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning. Revisionskontoret bedömer att årsredovisningen, med undantag av investeringsredovisning som inte är aktuellt för förbundet, i allt har väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala bokförings- och redovisningslagen och god redovisningssed.

Årsredovisningens struktur, modell för analys av finansiell utveckling och ställning samt den ekonomiska redovisningen av verksamheten är i huvudsak god.

2.2 Förvaltningsberättelse

Enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11 kap. ska en förvaltningsberättelse innehålla följande delar:

- Utvecklingen av verksamheten
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Förväntad utveckling
- Väsentliga personalförhållanden
- Andra förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning
- God ekonomisk hushållning
- Ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat

I förvaltningsberättelsen ska information lämnas om viktiga händelser som inträffat under året. Revisionskontoret bedömer att Sjuhärads Samordningsförbunds årsredovisning i huvudsak följer den uppställning som anges i 11 kap. i LKBR. Rubrikerna följer inte exakt den ordning som anges i lagstiftningen.

Revisionskontoret noterar att väsentliga personalförhållanden är undantagna från redovisning enligt 11 kap. § 6 LKBR.

Revisionskontoret konstaterar att förvaltningsberättelsen i Sjuhärads Samordningsförbunds årsredovisning innehåller en sammanställning av mål, projekt och aktiviteter. I årsredovisningen genomförs en samlad bedömning om att målen för god ekonomisk hushållning uppnås under 2023.

Revisionskontoret bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning.

2.3 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen har samma redovisningsprinciper använts som vid föregående bokslut.

2.4 Resultaträkning

Enligt 5 kap. 1 § LKBR ska resultaträkning i sammandrag redovisa samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret.

Revisionskontoret bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat och att noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster. Resultaträkningen är uppställd enligt LKBR.

2.4.1 Ekonomiskt resultat

Sjuhärads Samordningsförbund redovisar ett underskott på ca 805 tkr för perioden 2023-01-01 – 2023-12-31.

2.4.2 Verifikationer och stickprov

Enligt 3 kap. 8 § LKBR ska det finnas en verifikation för varje ekonomisk händelse. Har en kommun eller en region tagit emot en uppgift om den ekonomiska händelsen i en form som anges i 3 kap. 12 § första stycket LKBR, ska denna uppgift användas som verifikation, i förekommande fall kompletterad med uppgifter enligt 3 kap. 9 § LKBR första stycket. Om det behövs med hänsyn till arten av den mottagna verifikationen, får bokföringen i stället grundas på en särskilt upprättad hänvisningsverifikation.

Enligt 3 kap. 9 § LKBR ska verifikationen innehålla uppgifter om när den har sammanställts, när den ekonomiska händelsen har inträffat, vad denna avser, vilket belopp den gäller och vilken motpart den berör. I förekommande fall ska verifikationen även innehålla upplysning om handlingar eller andra uppgifter som har legat till grund för den ekonomiska händelsen samt var dessa finns tillgängliga.

Revisionskontoret har genomfört granskning av samtliga av förbundets reskontra. Totalt har 38 kontroller genomförts utan anmärkning. Alla verifikationer inklusive bokslutsdispositioner har granskats.

2.5 Balansräkning

Enligt 6 kap. 1 § LKBR ska balansräkningen i sammandrag redovisa kommunens eller Samordningsförbundets samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda pantar och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Revisionskontoret bedömer att balansräkningen är uppställd enligt LKBR och omfattar tillräckliga noter. Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser. Årets resultat enligt balansräkningen stämmer överens med resultaträkningen. Årets resultat 2023 har ombokats till 2024. Revisionskontorets samlade bedömning är att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Revisionskontoret rekommenderar att posterna under rubriken omsättningstillgångar i balansräkningen flyttas till rubriken Fodringar och Kassa och bank. Detta för att följa 6 Kap. 2 § LKBR.

Styrelsen har bedömt att förbundet har ett långsiktigt behov av eget kapital på minst 2 mnkr för att bedriva sin verksamhet. Det egna kapitalet uppgår per den 2023-12-31 till 3 038 tkr och uppfyller därmed förbundsstyrelsens målsättning.

2.6 Kassaflödesanalys

Enligt 8 kap. 1 § LKBR ska kassaflödesanalysen redovisa kommunens eller Samordningsförbundets in- och utbetalningar under räkenskapsåret. I kassaflödesanalysen ska anges belopp för motsvarande post för det föregående räkenskapsåret.

Revisionskontoret bedömer att kassaflödesanalysen är uppställd enligt RKR R13 Kassaflödesanalys och i allt väsentligt överensstämmer med övriga delar av årsredovisningen.

2.7 Drift- och investeringsredovisning

Enligt 10 kap 1-2 §§ LKBR ska driftredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten. Investeringsredovisningen ska innehålla en samlad redovisning av kommunens eller Samordningsförbundets investeringsverksamhet.

Revisionskontoret noterar att det finns en driftredovisning i Sjuhärads Samordningsförbunds årsredovisning. Förbundet inte har några investeringar och upprättar därmed ingen investeringsredovisning.

2.8 Balanskrav

Ett samordningsförbund ska enligt kommunallagen göra en avstämning av balanskravet som redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt kommunallagen regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte regleras ett negativt resultat.

Revisionskontoret noterar att förbundet redovisar ett negativt balanskravsresultat på 805 tkr. Enligt förbundet ska det negativa balanskravsresultatet ej regleras då det planenligt minskar samordningsförbundets eget kapital i enlighet med nationellt utfärdade riktlinjer. Se avsnittet 1.2 i förbundets årsredovisning - *Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning*. Revisionskontoret noterar att förbundet därmed åberopar synnerliga skäl för att det negativa balanskravsresultatet inte ska återställas inom tre år.

2.9 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Enligt 1 kap. 4 § LKBR ska bokföring och redovisning fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed.

Bokslutsprocessen har adekvata anvisningar som har informerats i rimlig tid innan bokslutet ska vara genomfört. Huvudsakliga bokslutsjusteringar har bokförts i redovisningssystemet.

2.10 Bedömning av Förbundsstyrelsens mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Från och med år 2006 gäller för samtliga kommuner och samordningsförbund att det ska fastställas mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning enligt 11 kap 1 § kommunallagen.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om målen och riktlinjerna för en god ekonomisk hushållning enligt 11 kap. 6 § första och andra styckena kommunallagen har uppnåtts och följts.

Förbundet har i budget och verksamhetsplan 2023-2025 beslutat om ett finansiellt mål och det är att Förbundet ska uppvisa ett eget kapital på lägst 2 mnkr.

Revisionskontoret noterar att Sjuhärads Samordningsförbunds budget och årsredovisning har en skrivning om god ekonomisk hushållning. Förbundet uppnår det finansiella målet men redovisar ett negativt resultat för år 2023. Förbundets samlade bedömning är att verksamheten når såväl det finansiella som verksamhetsmässiga målen och att kraven för god ekonomisk hushållning därmed kan anses vara uppfyllda.

2.11 Övriga iakttagelser

Enligt förbundsordning för Sjuhärads Samordningsförbund § 13 Budget framgår det att budgeten ska innehålla en detaljerad budget för innevarande budgetår samt en plan för ekonomin under den kommande treårsperioden. Revisionskontoret noterar att budget och verksamhetsplan 2023-2025 innehåller budget för tre år. Revisionskontoret noterar även att förbundet redovisar kostnaden för räkenskapsrevision i en not.

2.12 Måluppfyllelse

Sjuhärads Samordningsförbunds målarbete

Sjuhärads Samordningsförbunds förbundsordning utgör grunden för förbundets verksamhet. I verksamhetsplan 2023-2025 har Förbundsstyrelsen beslutat om ett övergripande mål och två delmål. Dessa är:¹

Övergripande mål

- **De strukturövergripande och individinriktade aktiviteterna ökar deltagarnas möjligheter till förvärsarbete.**

Indikator för det övergripande målet är: *Progressionsmätning av berörda deltagare påvisar positiv utveckling av de faktorer som enligt evidens ökar sannolikhet för individerna att komma i arbete.*

Delmål

- **Parterna nyttjar och följer upp de deltagaraktiviteter som avtalats**

Både strukturövergripande och individinriktat nyttjas de aktiviteter/insatser som bekostas. Indikator för delmålet är: *Minst 85 % av totalt gemensamt beräknat deltagarantal är komplett inskrivna i SUS.*

- **Förbundet ska ha minst 2000 tkr eget kapital för oförutsedda händelser.**

Budgetens finansiella och verksamhetsmässiga mål följs upp tertialvis. Indikator för delmålet är: *ekonomisk redovisning.*

¹ Verksamhetsplan 2023-2025, kap. 3, sid 4

I linje med målen fastställer Sjuhärads samordningsförbund prioriterade insatser uppdelat i individinsatser samt strukturövergripande aktiviteter i sin verksamhetsplan. Merparten av förbundets aktiviteter är avtalade att utföras mot en fast årsersättning till den part som utför insatserna. I verksamheterna används metoder som ACT, Progressionsmätning och Jobmatch Talent. Metoderna värderas, enligt Förbundets årsredovisning, högt av såväl chefer som personal och deltagare i de olika kommunerna.

Förbundet uppger i årsredovisningen att indikatorn för det övergripande målet, *de strukturövergripande och individinriktade aktiviteterna ökar deltagarnas möjligheter till förvärvsarbete*, har varit svår att mäta under året. Detta då verksamhetssystemet bytts ut. Mot bakgrund av den uppföljning som ändå har kunnat genomföras under året bedömer förbundet ändå att det övergripande målet uppnås för 2023.

Förbundet uppger i årsredovisningen att rutinerna för uppföljning av individinriktad deltagaraktivitet behöver utvecklas. Uppföljningen har försvårats när systemet Finsam ersatte det tidigare systemet SUS. Förbundets strukturövergripande insatser har i Finsam noterats till 538 deltagande personer. Beslut om verksamhetsplan 2023-2025 fattades innan SUS hade fasats ut helt. Förbundet uppger i årsredovisningen att delmålet, *parterna nyttjar och följer upp de deltagaraktiviteter som avtalats*, uppnås.

I årsredovisningen redovisar Förbundet att ekonomin är i balans och förbundets eget kapital skapar handlingsfrihet och medger fortsatt verksamhetsdrift och projektdrift. Eget kapital ligger, enligt årsredovisningen på 3 038 tkr per 31 december 2023. Förbundet uppger i årsredovisningen att delmålet, *Förbundet ska ha minst 2000 tkr eget kapital för oförutsedda händelser*, uppnås.

Sammanfattningsvis konstateras att Sjuhärads Samordningsförbund överlag har redovisat vad de gjort under året för att uppnå det övergripande målet och två delmål. Förbundet redovisar i årsredovisningen en bedömning om att de mål som satts upp i verksamhetsplan 2023-2025 har uppnåtts. I årsredovisningen redogörs därutöver för insatser, resultat och aktiviteter utifrån förbundets individinriktade och strukturövergripande insatser. Revisionskontoret noterar att måluppföljningen försvårats under året då verksamhetssystemet bytts ut. Förhållandena medför att graden av måluppfyllelse inte går att bedöma när det gäller det övergripande målet och ett delmål.

2.13 Intern kontroll

Grundläggande granskning av styrning och intern kontroll syftar till att översiktligt bedöma om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner som på en rimlig nivå säkerställer att:²

- verksamheten lever upp till målen och är effektiv,
- informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig,
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

Förbundsstyrelsen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med förbundsordning samt verksamhetsplan. Förbundsstyrelsen för Sjuhärads Samordningsförbund har vidare ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Sjuhärads Samordningsförbund har en plan för intern kontroll, innehållande sju kontrollmoment, för 2023 som antagits av Förbundsstyrelsen. Förbundsstyrelsen har genomfört en egen riskanalys som legat till grund för internkontrollplanen.

Sjuhärads samordningsförbund har genomfört löpande uppföljning av den interna kontrollen och rapporterat till Förbundsstyrelsen. Uppföljning av den interna kontrollen är beslutad av Förbundsstyrelsen den 15:e december 2023.

Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

3 Sammanfattande bedömning

I granskning av Sjuhärads Samordningsförbunds årsredovisning ska revisorerna i huvudsak utgå ifrån lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser, kommunallagen, lag om kommunal bokföring och redovisning, rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning och God redovisningssed. Granskning har utförts i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision. Revisorerna ska bedöma om resultatet i redovisningen är förenligt med de mål som Förbundsstyrelsen beslutat om. Ett viktigt underlag för revisorerna är Förbundsstyrelsens analys i förvaltningsberättelsen. Revisorernas bedömning baseras på en genomgång av styrelsens redovisning och analys i årsredovisning och bokslut samt de kontroller som utförs av olika underlag. Den interna kontrollen bedöms utifrån riskanalys, plan för intern kontroll samt dess uppföljning. I den sammanfattande bedömningen ingår i förekommande fall också granskningsresultat från granskning av bevakningsområden.

Granskningen visar att förbundets årsredovisning i huvudsak är upprättad i enlighet med de krav som finns för resultat- och balansräkning. Revisionskontoret bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av Sjuhärads samordningsförbunds resultat och ställning. Revisionskontoret bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt har upprättats i enlighet med LKBR och god redovisningssed.

Årsredovisningens struktur, modell för analys av finansiell utveckling och ställning samt den ekonomiska redovisningen av verksamheten är i huvudsak god. Kassaffödesanalysen är uppställd och överensstämmer i allt väsentligt med övriga delar i årsredovisningen.

För helåret 2023 redovisar förbundet ett underskott om 805 tkr. Revisionskontoret noterar att förbundet redovisar ett negativt balanskravsresultat på 805 tkr. Enligt förbundet ska det negativa balanskravsresultatet ej regleras inom tre år. Detta då det minskar samordningsförbundets eget kapital i enlighet med nationellt utfärdade riktlinjer. Revisionskontoret noterar att förbundet på så vis åberopar synnerliga skäl för att det negativa balanskravsresultatet inte ska återställas inom tre år. Revisionskontoret bedömer att årsredovisningen innehåller en förklaring till hanteringen, vilket uppfyller regelverket i LKBR.

Sjuhärads Samordningsförbund har i Verksamhetsplan 2023-2025 beslutat om ett övergripande mål och två delmål. Samordningsförbundet har överlag redovisat vad de gjort under året för att uppnå det övergripande målet och delmålen. Förbundet redovisar i årsredovisningen en bedömning om att de mål som satts upp i verksamhetsplan 2023-2025 har uppnåtts. I årsredovisningen redogörs därutöver för insatser, resultat och aktiviteter utifrån förbundets individinriktade och strukturövergripande insatser.

Revisionskontoret noterar att Sjuhärads Samordningsförbunds verksamhetsplan och årsredovisning 2023 båda har en skrivning om god ekonomisk hushållning. Revisionskontoret konstaterar att förbundet uppnår sitt finansiella delmål. Förbundets samlade bedömning är att verksamheten når såväl det finansiella målet som verksamhetsmässiga målen och att kraven för god ekonomisk hushållning därmed kan anses vara uppfyllda. Revisionskontorets bedömning är att förbundets ställningstagande avseende god ekonomisk hushållning för året nu utgår ifrån både det finansiella målet såväl som de verksamhetsmässiga målen.

Sjuhärads Samordningsförbund har en plan för intern kontroll för 2023 som antagits av Förbundsstyrelsen. Styrelsen har genomfört en egen riskanalys och den är dokumenterad. Sjuhärads Samordningsförbund redovisar uppföljningen av intern kontroll löpande på styrelsemöten under året. Uppföljning av den interna kontrollen är beslutad av Förbundsstyrelsen den 15 december 2023.

Revisionskontoret bedömer att Sjuhärads Samordningsförbund inom ramen för årsredovisningen redogör för väsentliga händelser och lämnar genom sin förvaltningsberättelse en översiktlig redogörelse över hur förbundets verksamhet utvecklats under året. Revisionskontoret noterar att måluppföljningen försvårats under året av verksamhetssystemsbyte. Förhållandena medför att graden av måluppfyllelse för verksamheten inte fullt ut går att bedöma när det gäller det övergripande målet och ett delmål. Beskrivningen av måluppfyllelsen för verksamheten behöver utvecklas till kommande år. Med utgångspunkt i att Samordningsförbundet i årsredovisningen 2023 ändå redogör för aktiviteter i syfte att uppnå Förbundsstyrelsens fastställda mål, bedömer Revisionskontoret ändå att redovisningen av verksamhetsresultaten i huvudsak är förenliga med de mål som Förbundsstyrelsen fastställt.

Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

Borås 2024-02-16

*Andreas Ekelund,
Revisionschef, Revisionskontoret
Borås Stad*

*Anna Sandström
Certifierad kommunal yrkesrevisor, Revisionskontoret
Borås Stad*

BORÅS
STAD

REVISIONSKONTORET

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen

Bkk3b1WnT-Hy7Rb1W3p

Document history

COMPLETED BY ALL:
20.02.2024 09:01

SENT BY OWNER:
Anna Duong · 19.02.2024 15:11

DOCUMENT ID:
Hy7Rb1W3p

ENVELOPE ID:
Bkk3b1WnT-Hy7Rb1W3p

DOCUMENT NAME:
Rapport Granskning av Sjuhärads samordningsförbunds årsredovisning 2023.pdf
13 pages

Activity log

RECIPIENT	ACTION*	TIMESTAMP (CET)	METHOD	DETAILS
1. OLOF ANDREAS EKELUND andreas.ekelund@boras.se	Signed Authenticated	19.02.2024 16:30 19.02.2024 16:29	eID Low	Swedish BankID (DOB: 1974/03/20) IP: 148.160.250.6
2. ANNA SANDSTRÖM anna.sandstrom@boras.se	Signed Authenticated	20.02.2024 09:01 20.02.2024 09:01	eID Medium	Swedish BankID (DOB: 1970/11/30) +46768887159

* Action describes both the signing and authentication performed by each recipient. Authentication refers to the ID method used to access the document.

Custom events

No custom events related to this document

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above. Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR compliant

eIDAS standard

PAdES sealed

Sakkunniga bitrådets yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, driftredovisning samt noter

Till revisorerna i Sjuhärads Samordningsförbund (organisationsnummer 222000 – 2105)

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sjuhärads Samordningsförbund utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för år 2023-01-01–2023-12-31.

Våra uttalanden i detta yttrande är förenliga med innehållet i den revisionsrapport som har överlämnats till kommunens förtroendevalda revisorer 2023-02-16.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och redovisning samt noter

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för Sjuhärads Samordningsförbund för år 2023-01-01–2023-12-31.

Förvaltningsberättelsen har granskats enligt särskilda instruktioner. Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, driftredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året. Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga bitrådets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till kommunen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga bitrådets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, driftredovisning samt noter inte

Borås Stads Revisionskontor

Besöksadress: Sturegatan 42

Postadress: Borås Stad, Revisionskontoret, 501 80 Borås

Webbplats: boras.se/revisionskontoret

Telefonnummer: 033-35 71 56

innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som en del av en revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

1. identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, driftredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
2. Skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
3. Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
4. Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, driftredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
5. Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt ”Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse” i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden. En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Borås Stads Revisionskontor

Besöksadress: Sturegatan 42

Postadress: Borås Stad, Revisionskontoret, 501 80 Borås

Webbplats: boras.se/revisionskontoret

Telefonnummer: 033-35 71 56

Undertecknande

Borås den 16 Februari 2024

Revisionskontoret Borås Stad

Andreas Ekelund
Revisionschef

Anna Sandström
Ansvarigt sakkunnigt biträde
Av Skyrev certifierad kommunal yrkesrevisor

Borås Stads Revisionskontor

Besöksadress: Sturegatan 42

Postadress: Borås Stad, Revisionskontoret, 501 80 Borås

Webbplats: boras.se/revisionskontoret

Telefonnummer: 033-35 71 56

Document history

COMPLETED BY ALL:
19.02.2024 11:16

SENT BY OWNER:
Anna Duong · 16.02.2024 12:59

DOCUMENT ID:
ry1mCanjT

ENVELOPE ID:
rJMM0p2sT-ry1mCanjT

DOCUMENT NAME:
Sakkunniga biträdets yttrande Sjusam.pdf
3 pages

Activity log

RECIPIENT	ACTION*	TIMESTAMP (CET)	METHOD	DETAILS
1. OLOF ANDREAS EKELUND andreas.ekelund@boras.se	Signed Authenticated	16.02.2024 13:03 16.02.2024 13:02	eID Low	Swedish BankID (DOB: 1974/03/20) IP: 148.160.250.6
2. ANNA SANDSTRÖM anna.sandstrom@boras.se	Signed Authenticated	19.02.2024 11:16 19.02.2024 11:15	eID Medium	Swedish BankID (DOB: 1970/11/30) +46768887159

* Action describes both the signing and authentication performed by each recipient. Authentication refers to the ID method used to access the document.

Custom events

No custom events related to this document

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above. Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR
compliant

eIDAS
standard

PAdES
sealed

8. Partistöd 2024 - Folkets Röst KS2024/98

§54

KS2024/98

Partistöd 2024 - Folkets Röst

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar om utbetalning av partistöd till (FR) för år 2024 med 59 592 kr.

Ärendet

Kommunfullmäktige fastställde i december 2020 bestämmelser för kommunalt partistöd i Bollebygds kommun. Bestämmelserna överensstämmer med kommunallagens krav kring partistöd – att partistöd bara betalas ut till ett parti som är en juridisk person, och som har mandat i kommunfullmäktige. Vidare regleras i bestämmelserna att varje parti årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet använts för att stärka det politiska partiets ställning i den kommunala demokratin. Redovisningen ska avse perioden 1 januari-31 december och lämnas in till kommunstyrelse-förvaltningen inom angiven tid. Redovisningen ska omfatta både det partistöd som utbetalats under året och det partiet eventuellt har sparat från tidigare år. En av partiet utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen av partiets användning av partistödet överensstämmer med syftet med det kommunala partistödet. Granskningsrapporten ska bifogas till partiets redovisning. I beslut i september 2017 beslutade fullmäktige att partistödet ska beslutas om kontinuerligt allteftersom enskilt parti inkommit med de handlingar som krävs, vilket Folkets Röst nu gjort. Partistödet består av ett bidrag per parti och ett bidrag per mandat: 44 % av prisbasbeloppet/parti
15 % av prisbasbeloppet/mandat
År 2024 beräknas ett prisbasbelopp till 57 300 kr.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar om utbetalning av partistöd till (FR) för år 2024 med 59 592 kr.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Partistöd 2024 - Folkets Röst
- Granskningsrapport 2024 (FR)

Skickas till

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

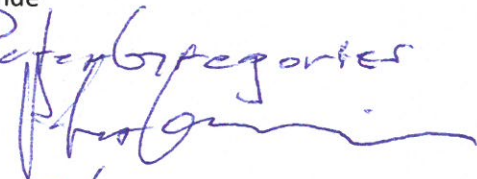
Granskningsrapport gällande mottagande av lokalt partistöd

Rapporten gäller (parti):

Juridisk person (registrerad lokal partiförening) <i>Stefan Larsson / FR</i>	Organisationsnummer <i>80 24 91 - 69 29</i>
Adress <i>Kutterv. 7</i>	Postadress <i>51737 bollebygd</i>
Telefon <i>0702-528272</i>	Bankkonto eller postgiro <i>6664-861400348</i>

Mottaget partistöd för granskningsperioden

Granskningsperiod <i>2023</i>	Mottaget stöd (kr) <i>54 600 :-</i>
----------------------------------	--

Ordförande	Kassör
Namn <i>Peter Gregorier</i>	Namn <i>Stefan Larsson</i>
Signatur 	Signatur <i>Stefan Larsson</i>
Datum <i>17/3-24</i>	Datum <i>17/3-24</i>

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats

<i>Hyra Förråd</i>	<i>4126 :-</i>
<i>Möteskostnad</i>	<i>277 :-</i>
<i>Internetkostnad</i>	<i>211 :-</i>
<i>Bankavgift</i>	<i>1712 :-</i>
<i>Övriga kostnader</i>	<i>1419 :-</i>

Granskningsrapport gällande mottagande av lokalt partistöd

Ifylls av den särskilde granskaren som utsetts av partiet.

Kommentarer om hur det lokala partistödet använts

Annonsering Borås Tidning
Annonsmarknaden

Hyra av garage

Turnering (kubb. Hestrafors)

Bankavgifter.

Härmed intygas att partiet har följt bestämmelserna för partistöd i Bollebygds kommun gällande användning av partistöd:

Intygas av: <i>Carina Larsson</i>	Namnförtydligande <i>Carina Larsson</i>
Datum <i>17/3-24</i>	Ort <i>Bollebygds</i>

9. Partistöd 2024 - Liberalerna KS2024/50

§53

KS2024/50

Partistöd 2024 - Liberalerna**Beslut****Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige**

Kommunfullmäktige beslutar om utbetalning av partistöd till (L) för år 2024 med 33 807 kr.

Ärendet

Kommunfullmäktige fastställde i december 2020 bestämmelser för kommunalt partistöd i Bollebygds kommun. Bestämmelserna överensstämmer med kommunallagens krav kring partistöd – att partistöd bara betalas ut till ett parti som är en juridisk person, och som har mandat i kommunfullmäktige. Vidare regleras i bestämmelserna att varje parti årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet använts för att stärka det politiska partiets ställning i den kommunala demokratin. Redovisningen ska avse perioden 1 januari-31 december och lämnas in till kommunstyrelse-förvaltningen inom angiven tid. Redovisningen ska omfatta både det partistöd som utbetalats under året och det partiet eventuellt har sparat från tidigare år. En av partiet utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen av partiets användning av partistödet överensstämmer med syftet med det kommunala partistödet. Granskningsrapporten ska bifogas till partiets redovisning. I beslut i september 2017 beslutade fullmäktige att partistödet ska beslutas om kontinuerligt allteftersom enskilt parti inkommit med de handlingar som krävs, vilket Liberalerna nu gjort.

Partistödet består av ett bidrag per parti och ett bidrag per mandat:

44 % av prisbasbeloppet/parti

15 % av prisbasbeloppet/mandat

År 2024 beräknas ett prisbasbelopp till 57 300 kr.

Förslag till beslut**Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunfullmäktige beslutar om utbetalning av partistöd till (L) för år 2024 med 33 807 kr.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- §55 KSAU Partistöd 2024 - Liberalerna
- Granskningsrapport Liberalerna, 2023

Skickas till

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Granskningsrapport gällande mottagande av lokalt partistöd

Rapporten gäller parti: Liberalerna

Juridisk person (registrerad lokal partiförening) Liberalerna Bollebygd	Organisationsnummer 06802522-9397
Adress C/o Sutinen, Berghällsvägen 2	Postadress 517 71 Olsfors
Telefon 070-6091470	Bankkonto eller postgiro BG 509-2548

Mottaget partistöd för granskningsperioden

Granskningsperiod 2023-01-01 - 2023-12-31	Mottaget stöd (kr) 30.975 kr
--	---------------------------------

Ordförande Cecilia Baggesen-Gyllunger	Kassör Hannu Sutinen
Signatur 	Signatur
Datum 2024-02-07	Datum 2024-02-07

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats.

Bankavgifter	1.200,00
Serviceavgift länsförbundet	6.195,00
Reklam	2.211,00
Möteskostnader	1.716,85
Kontorsmaterial	699,00
Övriga kostnader	3.661,00
Medel överförd från balansräkningen	15.292,15
Summa	30.975,00

Granskningsrapport gällande mottagande av lokalt partistöd

ifylls av den särskilde granskaren som utsetts av partiet

Kommentarer om hur det lokala partistödet använts.

Jag har granskat partiets redovisning av det lokala partistödet och kan intyga att redovisningen är korrekt och följer bestämmelserna om kommunalt partistöd.

Härmed intygas att partiet har följt bestämmelserna för partistöd i Bollebygds kommun.

Intygas av <i>Eira Caarp</i>	Namnförtydligande Eira Caarp
Datum 2024-02-07	Ort Bollebygd

10. Partistöd 2024 - Miljöpartiet KS2024/100

§55

KS2024/100

Partistöd 2024 - Miljöpartiet

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar om utbetalning av partistöd till (MP) för år 2024 med 33 807 kr.

Ärendet

Kommunfullmäktige fastställde i december 2020 bestämmelser för kommunalt partistöd i Bollebygds kommun. Bestämmelserna överensstämmer med kommunallagens krav kring partistöd – att partistöd bara betalas ut till ett parti som är en juridisk person, och som har mandat i kommunfullmäktige. Vidare regleras i bestämmelserna att varje parti årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet använts för att stärka det politiska partiets ställning i den kommunala demokratin. Redovisningen ska avse perioden 1 januari-31 december och lämnas in till kommunstyrelse-förvaltningen inom angiven tid. Redovisningen ska omfatta både det partistöd som utbetalats under året och det partiet eventuellt har sparats från tidigare år. En av partiet utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen av partiets användning av partistödet överensstämmer med syftet med det kommunala partistödet. Granskningsrapporten ska bifogas till partiets redovisning.

I beslut i september 2017 beslutade fullmäktige att partistödet ska beslutas om kontinuerligt allteftersom enskilt parti inkommit med de handlingar som krävs, vilket Miljöpartiet nu gjort. Partistödet består av ett bidrag per parti och ett bidrag per mandat:

44 % av prisbasbeloppet/parti

15 % av prisbasbeloppet/mandat

År 2024 beräknas ett prisbasbelopp till 57 300 kr.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar om utbetalning av partistöd till (MP) för år 2024 med 33 807 kr.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Partistöd 2024 - Miljöpartiet
- Granskningsrapport (MP)

Skickas till

Justerandes sign

| Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Granskningsrapport gällande mottagande av lokalt partistöd

Rapporten gäller parti: Miljöpartiet i Bollebygd

Juridisk person (registrerad lokal partiförening) MILJÖPARTIET DE GRÖNA I BOLLEBYGD	Organisationsnummer 802516-5583
Adress c/o PETER KRAHL RYDBERG	Postadress Tröskelvägen 4, 517 37 Bollebygd
Telefon 0721684182	Bankkonto eller postgiro 8032-5. 4 343 905-0

Mottaget partistöd för granskningsperioden

Granskningsperiod 2023-01-01 till 2023-12-31	Mottaget stöd (kr) 30 975
---	------------------------------

Ordförande Rose-Marie Grune	Kassör Peter Krahl Rydberg
Signatur 	Signatur
Datum 2024-02-01	Datum 2024-02-01

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats.

Möteskostnader	3 591 kr
Utbildning/Kongresser	7 738 kr
Administrativa kostnader	1 200 kr
Övriga andra externa kostnader	3 451 kr
Summa kostnader	15 980 kr
Överföring till kommande år	80 648 kr

Granskningsrapport gällande mottagande av lokalt partistöd

Ifylls av den särskilde granskaren som utsetts av partiet

Kommentarer om hur det lokala partistödet använts.

Såvitt jag kennat bedöma
har partistödet använts på
desett sätt.

Härmed intygas att partiet har följt bestämmelserna för partistöd i Bollebygds kommun.

Intygas av <i>Rutger Fridholm</i>	Namnförtydligande Rutger Fridholm
Datum <i>2024-02-07</i>	Ort <i>Lenum</i>

11. Partistöd 2024 - Sverigedemokraterna KS2024/108

§57

KS2024/108

Partistöd 2024 - Sverigedemokraterna

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar om utbetalning av partistöd till (SD) för år 2024 med 76 782 kr.

Ärendet

Kommunfullmäktige fastställde i december 2020 bestämmelser för kommunalt partistöd i Bollebygds kommun. Bestämmelserna överensstämmer med kommunallagens krav kring partistöd – att partistöd bara betalas ut till ett parti som är en juridisk person, och som har mandat i kommunfullmäktige. Vidare regleras i bestämmelserna att varje parti årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet använts för att stärka det politiska partiets ställning i den kommunala demokratin. Redovisningen ska avse perioden 1 januari-31 december och lämnas in till kommunstyrelse-förvaltningen inom angiven tid. Redovisningen ska omfatta både det partistöd som utbetalats under året och det partiet eventuellt har sparat från tidigare år. En av partiet utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen av partiets användning av partistödet överensstämmer med syftet med det kommunala partistödet. Granskningsrapporten ska bifogas till partiets redovisning. I beslut i september 2017 beslutade fullmäktige att partistödet ska beslutas om kontinuerligt allteftersom enskilt parti inkommit med de handlingar som krävs, vilket Sverigedemokraterna nu gjort. Partistödet består av ett bidrag per parti och ett bidrag per mandat:

44 % av prisbasbeloppet/parti

15 % av prisbasbeloppet/mandat

År 2024 beräknas ett prisbasbelopp till 57 300 kr.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar om utbetalning av partistöd till (SD) för år 2024 med 76 782 kr.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Partistöd 2024 - Sverigedemokraterna
- Granskningsrapport SD Bollebygd
- Granskningsrapport SD Bollebygd

Skickas till

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Granskningsrapport gällande mottagande av lokalt partistöd

Rapporten gäller parti: SVERIGEDEMOKRATERNA

Juridisk person (registrerad lokal partiförening) Sverigedemokraterna Bollebygd	Organisationsnummer 802472-0073
Adress c/o Ewa-Maria Andorff-Ripa, Gräsmossen 1	Postadress 517 33 Bollebygd
Telefon 0705-692186	Bankkonto eller postgiro 8304-5 4 333 849-0

Mottaget partistöd för granskningsperioden

Granskningsperiod 2023	Mottaget stöd (kr) 70350:-
---------------------------	-------------------------------

Ordförande Lisette Vermeulen	Kassör Ewa-Maria Andorff-Ripa
Signatur 	Signatur
Datum 18/3-24	Datum 18/3-24

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats.

Ekonomisk redovisning från SD Bollebygd 2023.

Inkomsterna under det gångna året har bestått av Partistödet från kommunen på 70350:- och återbäring av medlemsavgifter på 2900:-

Vi har spenderat 19915,50:- på aktiviteter, kampanj och reklam. Riksorganisationens Serviceavgift på 3004:-, tidskrifter 4479:-, möteskostnader 4291:-, milersättningar 1050:-, bankavgifter 1212:- samt övriga kostnader på 2188:-

Årets totala utgifter landade på 37110:- och föreningen redovisar ett positivt resultat på 36140:-

Överskottet sparas för framtida valrörelser, medlemsvård och utbildningar.

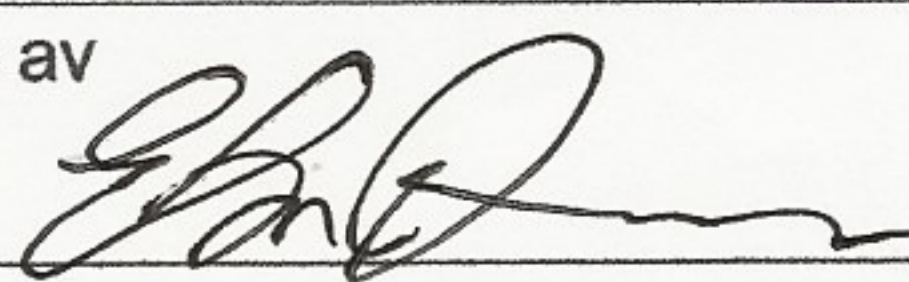
Granskningsrapport gällande mottagande av lokalt partistöd

Ifylls av den särskilde granskaren som utsetts av partiet

Kommentarer om hur det lokala partistödet använts.

Jag intygar att partiets användning av partistödet verensstämmer med syftet med det kommunala partistödet.

Härmed intygas att partiet har följt bestämmelserna för partistöd i Bollebygds kommun.

Intygas av 	Namnförtydligande Elin Axelsson
Datum 18/3-24	Ort Bollebygd

12. Partistöd 2024 - Vänsterpartiet KS2024/101

§56

KS2024/101

Partistöd 2024 - Vänsterpartiet

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar om utbetalning av partistöd till (V) för år 2024 med 33 807 kr.

Ärendet

Kommunfullmäktige fastställde i december 2020 bestämmelser för kommunalt partistöd i Bollebygds kommun. Bestämmelserna överensstämmer med kommunallagens krav kring partistöd – att partistöd bara betalas ut till ett parti som är en juridisk person, och som har mandat i kommunfullmäktige. Vidare regleras i bestämmelserna att varje parti årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet använts för att stärka det politiska partiets ställning i den kommunala demokratin. Redovisningen ska avse perioden 1 januari-31 december och lämnas in till kommunstyrelse-förvaltningen inom angiven tid. Redovisningen ska omfatta både det partistöd som utbetalats under året och det partiet eventuellt har sparat från tidigare år. En av partiet utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen av partiets användning av partistödet överensstämmer med syftet med det kommunala partistödet. Granskningsrapporten ska bifogas till partiets redovisning. I beslut i september 2017 beslutade fullmäktige att partistödet ska beslutas om kontinuerligt allteftersom enskilt parti inkommit med de handlingar som krävs, vilket Vänsterpartiet nu gjort. Partistödet består av ett bidrag per parti och ett bidrag per mandat: 44 % av prisbasbeloppet/parti
15 % av prisbasbeloppet/mandat. År 2024 beräknas ett prisbasbelopp till 57 300 kr.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar om utbetalning av partistöd till (V) för år 2024 med 33 807 kr.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Partistöd 2024 - Vänsterpartiet
- Granskningsrapport (V)

Skickas till

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

Granskningsrapport gällande mottagande av lokalt partistöd

Rapporten gäller (parti): **Vänsterpartiet**

Juridisk person (registrerad lokal partiförening) Vänsterpartiet Bollebygd	Organisationsnummer 866601-6194
Adress Djursnäs 28	Postadress 518 90 Sandared
Telefon 0793 014073	Bankkonto eller postgiro Nordea; 21 50 43-1

Mottaget partistöd för granskningsperioden

Granskningsperiod 2023-01-01 – 2023-12-31	Mottaget stöd (kr) 30 975
--	------------------------------

Ordförande: Tomas Ridell	Kassör: Barbro Ridell
Signatur: 	Signatur:
Datum: 2024-03-12	Datum: 2024-03-12

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats

<p>Kostnader: Administrativa kostnader för kansli, erforderliga licenser och internetabonnemang samt bankkostnader: 4 310 SEK. Kostnader för utbildningar, medlemsmöten, samt övriga aktiviteter: 49 005 SEK. Totalt: 53 315 SEK.</p> <p>Resultat från rapporten för 2022; -41 499 SEK</p> <p>Totalt underskott för 2023 på: -64 139 SEK</p>

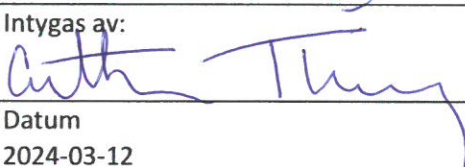
Granskningsrapport gällande mottagande av lokalt partistöd

Ifylls av den särskilde granskaren som utsetts av partiet.

Kommentarer om hur det lokala partistödet använts

Härmed intygas att det partistöd som utbetalats har använts för att stärka det politiska partiets ställning i den kommunala demokratin, både genom utåtriktade aktiviteter samt utbildningar/seminarier som främjar den politiska diskussionen. De administrativa kostnaderna är en förutsättning för att upprätthålla den politiska verksamheten.

Härmed intygas att partiet har följt bestämmelserna för partistöd i Bollebygds kommun gällande användning av partistöd:

Intygas av: 	Namnförtydligande Arthur Thiry
Datum 2024-03-12	Ort Bollebygd

14. Revisionsberättelse 2023 för Bollebygds kommun KS2024/138

BOLLEBYGDS
KOMMUN

Revisorerna

2024-04-24

Till
Fullmäktige i Bollebygds kommun
organisationsnummer 212000-2973

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedd revisor den verksamhet som bedrivits i kommunens stiftelse. Granskningen av kommunen har utförts av sakkunniga från PwC som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente i den omfattning som revisorernas begränsade budget medgett.

Vi noterar i den grundläggande granskningen att samhällsbyggnadsnämnden för 2023 hade ett ekonomiskt underskott och att samhällsbyggnadsnämnden och utbildningsnämnden inte hade en tillräckligt god måluppfyllelse avseende verksamhetsmålen.

Jula
W.A.

Vi bedömer att samhällsbyggnadsnämnden har bedrivit verksamheten på ett inte helt ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att utbildningsnämnden har bedrivit verksamheten på ett i huvudsak ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att kommunstyrelsen och de övriga nämnderna har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att samhällsbyggnadsnämndens interna kontroll inte har varit helt tillräcklig.

Vi bedömer att styrelsens och de övriga nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2023.

Bollebygd 2024-04-24

Göran Nordh

Jan-Åke Andersson

Maria Finnälä

Elin Axelsson

Margaretha Almqvist-Malmsjö

Bilagor

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys,
drift- och investeringsredovisning samt noter, 2023

Revisionsrapport Granskning av god ekonomisk hushållning 2023

Revisionsrapport Grundläggande granskning 2023

Handwritten signatures and initials in blue ink.

Deltagare

BOLLEBYGDS KOMMUN 212000-2973 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-04-25 07:17:06 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: MARIA FINNILÄ

Datum

Maria Finnilä

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

2024-04-25 06:59:43 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: Margaretha Anna Almqvist-Malmsjö

Datum

Margaretha Almqvist-Malmsjö

Leveranskanal: E-post

Grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2023

Bollebygds kommun

April 2024

Projektledare: Marie Lindblad
Projektmedarbetare: Henric Eliasson

Innehållsförteckning

Sammanfattning	03
Inledning	06
Kommunstyrelsen	08
Samhällsbyggnadsnämnden	13
Socialnämnden	18
Utbildningsnämnden	23
Bilaga: Sammanställning av revisionsfrågor för alla revisionsobjekt	28

Sammanfattning

Sammanfattande revisionell bedömning

Granskningsområde	Kommunstyrelsen	Samhällsbyggnadsnämnden	Socialnämnden	Utbildningsnämnden
Ändamålsenlighet	Grön	Gul	Grön	Gul
Ekonomiskt tillfredsställande	Grön	Röd	Grön	Grön
Intern kontroll	Grön	Gul	Grön	Grön

Rekommendationer

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer:

- Att utbildningsnämnden på ett tydligare sätt redovisar utfallet för samtliga verksamhetsmål samt tydliggör vilka åtgärder som avses vidtas vid bristande måluppfyllelse.
- Att samhällsbyggnadsnämnden säkerställer att åtgärder vidtas för att nå såväl de verksamhetsmässiga som ekonomiska målen.

Inledning

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Kommunstyrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har kommunstyrelsens och nämndernas förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin

Nr 1 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt (2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (3).

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget 2023.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2023. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor". Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gult (delvis) och röd (otillräckligt).

Kommunestyrelsen

Sammanfattning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 5a</i>	Grön	Styrelsens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under 2023
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 5b</i>	Grön	Styrelsens verksamhet bedöms ha bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt under 2023.
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-d</i>	Grön	Den interna kontroll bedöms som tillräcklig.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har styrelsen antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Ja. Kommunstyrelsen antog en verksamhetsplan för 2023 vid sammanträdet 2023-01-24 - §14
2. Budget	a) Har styrelsen antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Ja. Kommunstyrelsen antog en budget för 2023 vid sammanträdet 2023-01-24 - §14
3. Mål	a) Finns mål formulerade för styrelsens verksamhet?	Grön	Ja. Målen för kommunstyrelsens verksamhet anges i verksamhetsplan och budget för 2023. Totalt nio specifika verksamhetsmål har antagits. Målen har fastställts av kommunfullmäktige.
	b) Finns mål formulerade för styrelsens ekonomi?	Grön	Ja. Målen för styrelsens ekonomi anges i verksamhetsplan och budget för 2023. Totalt två specifika finansiella mål har antagits: <ul style="list-style-type: none"> • Resultat som andel av skatteintäkter och generella statsbidrag. • Kommunens egenfinansieringsgrad som andel av investeringar
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	Ja. De finansiella målen har tillhörande nyckeltal för att mäta måluppfyllelsen. Verksamhetsmålen är i flera fall formulerade som aktiviteter som ska genomföras.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	a) Har styrelsen upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?	Röd	I dokumentet "Styrmodell för Bollebygds kommun" tydliggörs hur nämnderna skall rapportera sina resultat till kommunfullmäktige. Denna fastställdes 2020-12-09 §161 Vi har inte kunnat verifiera att styrelsen fattat beslut om hur återrapportering till styrelsen ska ske.
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Gul	I delårsrapport per 2023-08-31 redovisas endast prognostiserat resultat för fyra av styrelsens verksamhetsmål upp. Styrelsens ekonomiska mål följs inte upp i delårsrapporten. Dock lämnas en prognos för helåret 2023 på +2,0 mnkr. Nämnden behandlade delårsrapporten vid sammanträdet 2023-09-26 - §157
	c) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul	I delårsrapporten följs inte alla verksamhetsmål upp. För de mål som följs upp redovisas vilka aktiviteter som genomförts för att uppnå målen. I styrelsens årsredovisning för 2023 bedöms åtta av nio verksamhetsmål uppnås.
	d) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön	I delårsrapporten per 2023-08-31 redovisas inte någon prognos för styrelsens ekonomiska mål. Dock lämnas en prognos för helåret 2023 på +2,0 mnkr. Styrelsen har därmed vidtagit tillräckliga åtgärder för att nå en ekonomi i balans. I den kommunövergripande årsredovisningen för 2023 redovisas en positiv budgetavvikelse på +1,6 mnkr.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När styrelsen uppsatta mål för verksamheten?	Grön	Ja. Styrelsen uppnår åtta av nio verksamhetsmål. Ett mål bedöms som delvis uppnått.
	b) När styrelsen uppsatta mål för ekonomin?	Grön	Ja. I styrelsens årsredovisning för 2023 bedöms de ekonomiska målen uppnådda under 2023. Utöver detta redovisar styrelsen ett positivt resultat på + 2,8 mnkr under 2023. I den kommunövergripande årsredovisningen för 2023 redovisas en positiv budgetavvikelse på +1,6 mnkr.

Samhällsbyggnadsnämnden

Sammanfattning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 5a</i>	Gul	Nämndens verksamhet har delvis bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under 2023
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 5b</i>	Röd	Nämndens verksamhet har inte bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt under 2023.
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-d</i>	Gul	Nämndens interna kontroll under 2023 bedöms som delvis tillräcklig.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendation:

- Att samhällsbyggnadsnämnden säkerställer att åtgärder vidtas för att nå såväl de verksamhetsmässiga som ekonomiska målen.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Ja. Nämnden antog en verksamhetsplan för 2023 vid sammanträdet 2023-01-23 -§3
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Ja. Nämnden antog en budget för 2023 vid sammanträdet 2023-01-23 -§3
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön	Målen för nämndens verksamhet anges i verksamhetsplan och budget för 2023. Totalt fem nämndspecifika verksamhetsmål har antagits. Målen har fastställts av kommunfullmäktige.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Grön	Ja. Nämnden har antagit en budget för 2023. Antagen budget räknas som finansiellt mål.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	Ja, verksamhetsmålen och de finansiella målen för samhällsbyggnadsnämnden kan anses mätbara.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?	Röd	I dokumentet: Styrmodell för Bollebygds kommun, anges att nämnderna skall rapportera sina resultat till kommunfullmäktige. Denna fastställdes 2020-12-09 §161. Vi har inte kunnat verifiera att nämnden fattat beslut om hur återrapportering till nämnden ska ske.
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Grön	Ja. Nämndens delårsrapport per 2023-08-31 följer upp verksamhetsmålen. Delårsrapporten följer upp det ekonomiska utfallet.
	c) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul	<p>Delvis. I delårsrapporten per 2023-08-31 bedöms tre av fem verksamhetsmål uppnås under 2023. Två av fem mål bedöms delvis uppnås. Granskningen kan inte verifiera att några tydliga åtgärder har vidtagits.</p> <p>I årsredovisningen följs samtliga av nämndens verksamhetsmål upp. Tre mål bedöms som uppfyllda, ett mål som delvis uppfyllt och ett som ej uppfyllt.</p>
	d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Röd	<p>I nämndens delårsrapport redovisas ett negativt resultat om -1,1 mnkr under perioden jan-aug 2023. Dock lämnas en helårsprognos för nämndens ekonomi för 2023 på 0 mnkr i budgetavvikelse. Nämnden behandlade delårsrapporten vid sammanträdet 2023-09-25 - §129</p> <p>Enligt nämndens årsredovisning för 2023 redovisas en negativt budgetavvikelse på -7,8 mnkr för helåret.</p> <p>Utifrån det större negativa utfallet för helåret har nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder för en ekonomi i balans.</p>

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Gul	I årsredovisningen följs samtliga av nämndens verksamhetsmål upp. Tre mål bedöms som uppfyllda, ett mål som delvis uppfyllt och ett som ej uppfyllt.
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Röd	Enligt nämndens årsredovisning för 2023 redovisas en negativt budgetavvikelse på -7,8 mnkr för helåret.

Socialnämnden

Sammanfattning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 5a</i>	Grön	Nämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under 2023.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 5b</i>	Grön	Nämndens verksamhet har bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt under 2023.
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-d</i>	Grön	Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig under 2023.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Ja. Nämnden antog en verksamhetsplan för 2023 vid sammanträdet 2023-01-17 - 2§
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Ja. Nämnden antog en budget för 2023 vid sammanträdet 2023-01-17 - 2§
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön	Ja. För nämndens verksamhet har fem mål formulerats med tillhörande aktiviteter för att uppnå målen. Utöver detta har nämnden fått två utredningsuppdrag av fullmäktige att genomföra under 2023.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Grön	Ja. Nämnden har antagit en budget för 2023. Antagen budget räknas som finansiellt mål.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	Ja. Både verksamhetsmålen och de finansiella målen bedöms som mätbara.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?	Röd	I dokumentet: Styrmodell för Bollebygds kommun, anges att nämnderna skall rapportera sina resultat till kommunfullmäktige. Denna fastställdes 2020-12-09 §161 Vi har inte kunnat verifiera att nämnden fattat beslut om hur återrapportering till nämnden ska ske.
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Grön	I delårsrapport per 2023-08-31 redovisas resultat för nämndens verksamhetsmål. En redovisning av nämndens ekonomi för delåret samt en prognos för helåret 2023 lämnas. Nämnden behandlade delårsrapporten vid sammanträdet 2023-09-19 - §87.
	c) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Grön	I nämndens delårsrapport per 2023-08-31 bedöms fyra av fem verksamhetsmål uppnås under 2023. Ett mål bedöms delvis uppnås. För det mål som delvis uppnås redovisas planerade åtgärder för att uppnå målet för helåret 2023. I nämndens årsredovisning bedöms tre av fem verksamhetsmål uppnådda, medan två bedöms som delvis uppnådda.
	d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön	Enligt nämndens delårsrapport per 2023-08-31 prognostiseras en positiv budgetavvikelse på +5,5 mnkr under 2023. I nämndens årsredovisning redovisas en positivt budgetavvikelse på +3,2 mnkr för helåret 2023. Nämnden bedöms därmed ha vidtagit tillräckliga åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Grön	Ja. Nämnden redovisar tre av fem verksamhetsmål som uppnådda under 2023. Två verksamhetsmål bedöms som delvis uppfyllda,
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Grön	I nämndens årsredovisning redovisas en positivt budgetavvikelse på +3,2 mnkr för helåret 2023. Nämnden bedöms därmed ha vidtagit tillräckliga åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans.

Utbildningsnämnden

Sammanfattning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 5a</i>	Gul	Nämndens verksamhet har delvis bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under 2023.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 5b</i>	Grön	Nämndens verksamhet har bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt under 2023.
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-d</i>	Grön	Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig under 2023.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendation:

- Att utbildningsnämnden på ett tydligare sätt redovisar utfallet för samtliga verksamhetsmål samt tydliggör vilka åtgärder som avses vidtas vid bristande målpuppfyllelse.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Ja. Nämnden antog en verksamhetsplan vid sammanträdet 2022-12-14 -§96
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Ja. Nämnden antog en budget vid sammanträdet 2022-12-14 - §96
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön	<p>Ja. Totalt sex verksamhetsmål för utbildningsnämnden finns formulerade i den antagna verksamhetsplanen, som antagits av fullmäktige:</p> <p>I nämndens verksamhetsplan finns även två mål som tagits fram av nämnden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förutsättningarna för undervisningens kvalitet ska förbättras. • Bollebygds kommun ska vara en kommun som erbjuder förutsättningar för ett jämlikt och berikande kultur- och fritidsutbud för hela befolkningen i livets alla skeden.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Grön	Ja, nämnden har antagit en budget för 2023. Antagen budget räknas som ekonomiskt mål.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	Ja. Nämndens verksamhetsmål har tillhörande metoder och strategier för att mäta måloppfyllelsen. Nämndens budget följs upp genom analys av det ekonomiska utfallet per delår och helår.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?	Röd	<p>I dokumentet: Styrmodell för Bollebygds kommun, anges att nämnderna skall rapportera sina resultat till kommunfullmäktige. Denna fastställdes 2020-12-09 §161</p> <p>Vi har inte kunnat verifiera att nämnden fattat beslut om hur återrapportering till nämnden ska ske.</p>
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Grön	<p>I delårsrapport per 2023-08-31 redovisas både resultaten kring verksamhetsmålen och utfall mot budget vid 2023-08-31 samt en prognos för helåret 2023. Nämnden behandlade delårsrapporten vid sammanträdet 2023-09-20 - §62</p>
	c) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul	<p>I delårsrapport per 2023-08-31 framgår att nämnden upprättat enhetsplaner för att utveckla måluppfyllelsen. Nämndens två verksamhetsmål bedöms delvis uppfyllas under 2023. Av fullmäktiges mål följs två upp i delårsrapporten som uppfyllda.</p> <p>Vi har inte identifierat några åtgärder för att höja måluppfyllelsen i anslutning till hantering av delårsrapport.</p> <p>I nämndens årsrapport för 2023 bedömer kommunen två av fullmäktiges mål som uppnådda. Det är genomgående svårt att av årsrapporten utröna graden av måluppfyllelse för övriga mål, då inga tydliga bedömningar görs.</p> <p>För de två mål som antagits av nämnden redovisas ingen statistik för 2023.</p>

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön	<p>I nämndens delårsrapport år 2023 prognostiseras en positiv budgetavvikelse på +2,4 mnkr för helåret 2023.</p> <p>I nämndens årsredovisningen för 2023 redovisas en positiv budgetavvikelse på +5,4 mnkr. Nämnden bedöms därför ha vidtagit tillräckliga åtgärder för att nå en ekonomi i balans.</p>
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Gul	<p>I nämndens årsrapport för 2023 bedömer kommunen två av fullmäktiges mål som uppnådda och en som delvis uppnådd.</p> <p>För de två mål som antagits av nämnden redovisas ingen statistik för 2023.</p>
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Grön	<p>I nämndens årsredovisningen för 2023 redovisas en positiv budgetavvikelse på +5,4 mnkr.</p>

Bilaga: Sammanställning av revisionsfrågor för alla revisionsobjekt

Sammanställning revisionsfrågor

Revisionsfråga	KS	SBN	SN	UN
1. Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?				
2. Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?				
3. Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?				
4. Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?				
5. Är målen uppföljningsbara (mätbara)?				
6. Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?				
7. Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?				
8. Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?				
9. Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?				
10. När nämnden uppsatta mål för verksamheten?				
11. När nämnden uppsatta mål för ekonomin?				

Fördjupning - ledamöters deltagande på sammanträden

Den grundläggande granskningen har ett lite tillägg gällande att undersöka om det finns brister i ledamöters deltagande på sammanträden och om detta riskerar medföra att arvode utbetalas utan att deltagande i sammanträden sker.

Av arvodesregler för Bollebygd kommun framgår att arvode utgår enligt följande:

Årsarvode - till KF-presidium, KS-presidium, till nämndernas presidier samt till revisorerna.

Förrättningsarvode utgår om ledamot kallats till:

- a. sammanträde med kommunfullmäktige, fullmäktigeberedning, kommunstyrelsen och övriga nämnder, nämndutskott, nämndberedningar, utredningskommittéer, projektgrupper och arbetsgrupper, liksom revisorernas sammanträden
- b. presidiemöte i fullmäktige, fullmäktigeberedning, nämnd eller utskott
- c. sammankomst med kommunal samrådsinstans/intressentsammansatt instans

Förrättningsarvodet är för år 2024 532,73 kr/timme för första timmen och därefter 152,21 kr/påbörjad halvtimme.

Fördjupning - ledamöters deltagande på sammanträden

Utifrån protokollsgranskning har vi identifierat frånvaro för valda ledamöter i styrelsen och nämnder. Nedan redovisas de ledamöter som har haft en mer omfattande frånvaro under 2023 (antal frånvarande möten av det totala antalet nämndsammanträden)

Fredrik Olofsson, Kommunstyrelsen (7/11)

Peter Rosholm, Utbildningsnämnden (5/10)

Emelie Nilsson, Samhällsbyggnadsnämnden (4/12)

Jesper Berens Samhällsbyggnadsnämnden (5/12)

Ingen av dessa ledamöter har ingått i ett presidium och har därför inte haft något årsarvode.

2024-04-24

Marie Lindblad

Uppdragsledare

Marie Lindblad

Projektledare

pwc.se

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Bollebygds kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2023-09-xx. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Till revisorerna i Bollebygds kommun (org.nr 212000-2973)

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Bollebygds kommun utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för år 2023-01-01–2023-12-31.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för Bollebygds kommun för år 2023-01-01–2023-12-31. Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar^[1] är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till kommunen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna andra information återfinns på sidorna [4-27, 53-75]. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med

årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga bitrådets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

1. identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
2. Skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
3. Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

4. Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

5. Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har inte konsoliderats i enlighet med LKBR. De sammanställda räkenskaperna har inte upprättats med enhetliga principer då kommunens stiftelses redovisning har konsoliderats utan anpassning till LKBR.

Undertecknande

Datum enligt digital signatur

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Peter Ek
Auktoriserad revisor

[1]De granskade lagstadgade delarna återfinns på sidorna [28-52].

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-04-24 13:08:52 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: PETER EK

Datum

Peter Ek

Auktoriserad revisor

Leveranskanal: E-post

Granskning av god ekonomisk hushållning per 2023-12-31

Bollebygds kommun

Revisionsrapport
April 2024

*Projektledare: Marie Lindblad
Projektmedarbetare: Henric Eliasson*

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas delårsrapport/årsredovisning i samband med fullmäktiges behandling av respektive rapport. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i årsredovisningen förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?
2. Är resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

I granskning av delårsrapport riktas fokus mot om det finns förutsättningar att mål och balanskrav kommer att uppnås för perioden.

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10, 11:12 och 13:2 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 17 Delårsrapport respektive rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser årsredovisning som upprättats per 2023-12-31 och som behandlats av kommunstyrelsen 2024-04-16.

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt).

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef/redovisningschef.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- Kommunfullmäktige beslutade om två finansiella mål för god ekonomisk hushållning för 2023:
 - *“Det ekonomiska resultatet ska över mandattiden motsvara 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.”*
 - *“Minst 40 procent av kommunens skattefinansierade investeringar och exploateringar ska finansieras med egna medel över mandatperioden”*
- Fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning följs upp i den kommunövergripande årsredovisningen för 2023.
- Enligt kommunens årsredovisning bedöms målet: *“Det ekonomiska resultatet ska över mandattiden motsvara 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag”* som uppfyllt. Målet: *“Minst 40 procent av kommunens skattefinansierade investeringar och exploateringar ska finansieras med egna medel över mandatperioden”* bedöms som uppfyllt.
- Enligt årsredovisningen bedöms fem av fullmäktiges verksamhetsmål som uppnådda, tre som delvis uppnådda och två som ej uppnådda.

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

- Kommunen redovisar ett positivt balanskravsresultat på +3,9 mnkr under 2023.
- Kommunen har inget negativt balanskravsresultat att reglera från tidigare år.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i delårsrapport respektive årsredovisning förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?

- **Finansiella mål**

Ja, uppfyllt

- **Verksamhetsmål**

Delvis, uppfyllt

2. Revisionsfråga 2

Är resultat i delårsrapport respektive årsredovisning förenligt med balanskravet?

- **Följsamhet till balanskravet**

Ja, uppfyllt

2024-04-24

Marie Lindblad

Uppdragsledare

Marie Lindblad

Projektledare

15. Årsredovisning 2023 för Bollebygds kommun KS2024/16

§50

KS2024/16

Årsredovisning 2023 för Bollebygds kommun

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisning 2023 för Bollebygds kommun.

Kommunfullmäktige korrigerar resultatutjämningsreserv, RUR till totalt 98,8 miljoner kronor från dagens 100,1 miljoner kronor till följd av tillämpning av nya redovisningsprinciper.

Kommunfullmäktige ombudgerar kvarstående investeringsbudget rörande belysning (gatubelysning) om 0,6 miljoner kronor till 2024 års investeringsbudget.

Ärendet

Bollebygds kommuns årsredovisning innehåller årsbokslut och redovisar det ekonomiska resultatet och kommunens verksamhet under föregående år. I årsredovisningen beskrivs vad kommunen har arbetat med under föregående års verksamhet och hur kommunen har klarat att följa de gemensamma målen.

Kommunens resultat 2023 blev ett överskott med 4,5 miljoner kronor. Det var 4,1 miljoner kronor bättre än det budgeterade resultatet. 1,6 miljoner kronor av budgetavvikelsen kommer från nämndernas verksamheter medan övriga överskottet kommer från skatteintäkter, generella statsbidrag och kostnadsutjämnning. Kommunkoncernen gjorde ett resultat på 8,0 miljoner kronor. Båda de finansiella målen som är ställda för kommunen är uppnådda. Av kommunfullmäktiges tio verksamhetsmål bedömer kommunstyrelsen att fem mål uppnås, tre uppnås delvis och två uppnås inte.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner årsredovisning 2023 för Bollebygds kommun.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige korrigerar resultatutjämningsreserv, RUR till totalt 98,8 miljoner kronor från dagens 100,1 miljoner kronor till följd av tillämpning av nya redovisningsprinciper.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige ombudgerar kvarstående investeringsbudget rörande belysning (gatubelysning) om 0,6 miljoner kronor till 2024 års investeringsbudget.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- §51 KSAU Årsredovisning 2023 för Bollebygds kommun
- Årsredovisning 2023 Word-version

Skickas till

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

2023

INLEDNING

4. Kommunstyrelsens ordförande har ordet

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

5. Den kommunala koncernen
8. Översikt över verksamhetens utveckling
9. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
13. Händelser av väsentlig betydelse
15. Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
16. God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
21. Balanskravsresultatet
22. Förväntad utveckling
24. Väsentliga personalförhållanden

DRIFTREDOVISNING

28. Budgetbeslut m.m. under året
28. Driftredovisning

INVESTERINGSREDOVISNING

32. Investeringsredovisning 2023

FINANSIELLA RAPPORTER

36. Finansiella rapporter

MÅLUPPFÖLJNING

53. Kommunfullmäktiges mål
55. Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

56. Barn och utbildning
56. Förskola
57. Förskoleklass, grundskola och fritidshem
59. Gymnasieskola
60. Vuxenutbildning
61. Kultur och fritid
62. Socialnämnden
67. Samhällsbyggnadsnämnden
68. Renhållning
70. VA-verksamheten
70. VA-redovisning
74. Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder (Bollebo)

REVISIONSBERÄTTELSE

75. Revisionsberättelsen

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Efter valet 2022 bildades en majoritet bestående av S, M, V och Mp. Tillsammans fick partierna 16 mandat av fullmäktiges totalt 31. Detta är den styrande majoritetens första årsredovisning.

Vi hade som mål att under året fatta en rad stora strategiska beslut. Ett av dem var lokalisering av förskola, skola och allaktivitetshall. En fråga som dragits i långbänk alltför länge. Målsättningen var att en så stor majoritet i fullmäktige som möjligt skulle rösta för, och 29 av 31 gjorde det. Beslutet blev att både befintligt skolområde och Fjällastorp där c:a 300 bostäder planeras skall utvecklas.

Frågan om kommunen ska avleda spillvattnet till Gryaab eller fortsätta med rening i egen regi avgjordes också under året. Nu pågår ett intensivt arbete med tillstånd för fortsatt drift av vårt eget reningsverk.

I november beslutade fullmäktige att Samhällsbyggnadsnämnden och dess förvaltning skulle delas upp i en Bygg- och Miljönämnd samt en Teknik- och servicenämnd med motsvarande förvaltningar. De strategiska delarna inom fastighet och plan och exploatering placeras i KS.

I nämnderna startades en hel del intressanta saker upp. Det kommer bli spännande att följa familjecentralens och förebyggarnas arbete. För högstadieläverna har frukost börjat serveras och vår anpassade grundskola har utvecklats och blivit ännu bättre. Arbetet med Låddekärrsbu är i full gång och planen är att det skall möjliggöras uppförande av ett verksamhetsområde.

Kommunen har pågående förhandlingar med Västtrafik, VGR och Trafikverket med syfte att förbättra kollektivtrafiken i hela kommunen. Vi driver också frågan via Boråsregionen.

Upphandlingar skall ske med större fokus på hållbarhet och de lokala entreprenörerna skall ges bättre möjligheter att kunna vara med och lämna anbud. Det är ett steg i att förbättra de befintliga och kommande lokala företagens förutsättningar att bedriva sina framgångsrika verksamheter i kommunen.

Personalomsättningen i kommunen som helhet var 12 procent vilket är en minskning med ca 5 procentenheter jämfört med 2022. Andelen tillsvidarean-

ställda med heltid har under 2023 minskat med cirka en procentenhet i kommunen totalt, arbetet med införandet av rätt till heltid fortsätter. Den totala sjukfrånvaron har minskat från 8,4 procent 2022 till 8,1 procent 2023. Det kan tyvärr konstateras att löneskillnaden mellan män och kvinnor återigen ökar. Det har startats ett arbete för att medvetandegöra organisationens chefer om detta och stärka dem att sätta könsneutrala löner där erfarenhet och kompetens är i fokus.

Kommunens befolkning har under 2023 ökat med 30 personer.

2023 har varit ett svårt år med höga räntor, stigande inflation och ökande arbetslöshet men kommunen har trots det lyckats hålla budget och även fått ett litet överskott på 4,5 miljoner eller 0,7%. Det kommer att behöva höjas kommande år för att klara våra finansiella mål för mandatperioden. Vi känner att vi har ett rimligt bra utgångsläge för att fortsätta utveckla vår kommun på bästa sätt.

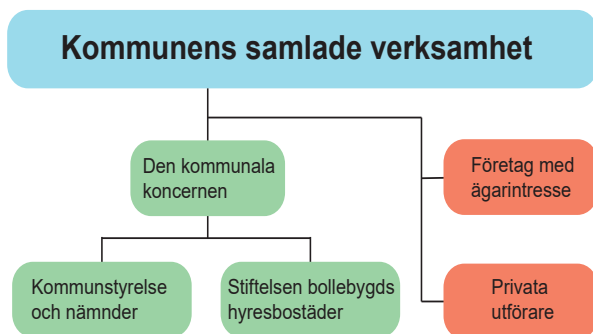
Inget är dock möjligt utan kommunens invånare, föreningar, företag, politiker och främst alla våra anställda. Er insats har gjort skillnad. Tack ska ni alla ha!

Ulf Rapp (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen omfattar Bollebygds kommun samt Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder (Bollebo). Utöver koncernen finns andra intressenter som privata utförare och kommunala företag där kommunen är delägare, nedan finns en kort beskrivning.

Bollebygds kommuns högsta beslutande instans, kommunfullmäktige, består av 31 ledamöter och 22 ersättare. Under verksamhetsåret 2023 har majoriteten bestått av Socialdemokraterna, Moderaterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet i samverkan. Tillsammans har de 16 mandat i kommunfullmäktige där Socialdemokraterna med 8 mandat är det största partiet.

Kommunens verksamhet var organiserad under de fyra nämnderna, utbildningsnämnden, socialnämnden och samhällsbyggnadsnämnden, samt kommunstyrelsen. Vid sidan av dessa fanns även valnämnd, jävsnämnd, överförmyndare och revisionen.

Antal mandat vid val till kommunfullmäktige		
Parti	2019-2022	2022-2026
Folkets röst	5	4
Moderaterna	5	6
Centerpartiet	3	2
Kristdemokraterna	2	2
Liberalerna	1	1
Sverigedemokraterna	6	6
Socialdemokraterna	7	8
Miljöpartiet	1	1
Vänsterpartiet	1	1
Summa	31	31

De fetade siffrorna visar på majoriteten som formades efter valet 2018 och 2022.

Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder förvaltar 414 lägenheter belägna i kommunen, samt 13 lokaler och ett äldreboende.

Verksamhetslokaler ägs i första hand av kommunen, undantaget äldreboendet som ägs av Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder och vissa kontorslokaler för samhällsbyggnadsförvaltningen som ägs av privat aktör.

Privata utförare finns främst inom det fria skolvälet, varav Gadden är den största med undervisning från förskoleklass till och med årskurs 6, skolan finns i Bollebygd. Kommunen har ingen gymnasieskola utan gymnasieplatser köps från främst Borås stad, (utgjorde 49 procent av gymnasiekostnaderna) men även från Härryda kommun (ca 16 procent). Köpta gymnasieplatser från privata utförare utgjorde ca 26 procent.

I övrigt köps verksamhet inom individ- och familjeomsorgen och LSS-verksamheten avseende vissa typer av boende, placeringar för vård eller daglig verksamhet. Kommunen har infört LOV inom hemtjänsten men någon extern utförare har inte funnits under 2023.

Kommunen är delägare i Kommuninvest ekonomisk förening. Under 2019 blev kommunen delägare i Gryaab och förvärvade 103 aktier vilket motsvarade 1,13 procent av företaget. Totalt är det åtta kommuner som äger företaget varav Göteborgs stads ägarandel utgör ca 70 procent. Gryaab renar främst avloppsvatten.

Kommunalförbund och avtalssamverkan

Förbund	Verksamhet	Kostnad 2023, mnkr
Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund (SÄRF)	Räddningstjänst	10,8
Sjuhärads samordningsförbund	Olika rehabiliterande insatser åt arbetslösa eller sjukskrivna invånare	0,2
Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund	Tillväxt, regional utveckling, infrastruktur och välfärdsfrågor. Business region Borås ingår här.	0,8

Kommunallagen är sedan 2019 uppdaterad med reglering kring avtalsamverkan (KL, kap 9, § 37-38). Bestämmelsen innebär ett krav på kommunstyrelsen (styrelsen) att årligen rapportera kommunens avtalssamverkan. Rapporteringsskyldigheten innebär att styrelsen årligen måste sammanställa befintliga och nya samverkansavtal och rapportera dessa till fullmäktige. Syftet med rapporteringen är att fullmäktige ska få en överblick över den samverkan som kommunen ingår i. Det är upp till de enskilda kommunerna att avgöra hur rapporteringsskyldigheten ska fullgöras. I Bollebygds kommun görs redovisningen i stycket som följer.

Samverkansavtal lokalt folkhälsoarbete, med södra delregionala nämnden

Prioriterade utvecklingsområden har varit att integrera folkhälsa i kommunens ordinarie verksamhet samt att de insatser som görs ska främja förutsättningarna för en jämlik hälsa. Målområden för folkhälsoarbetet har under många år varit barn och ungas uppväxtvillkor, hälsofrämjande livsmiljö, drogforebyggande arbete samt att främja föreningars folkhälsoinsatser.

Samverkansavtal avseende Energi- och klimatrådgivning, med Borås Stad, Herrljunga kommun, Härryda kommun och Vårgårda kommun

Samarbetskommunerna har ett gemensamt mål att erbjuda kostnadsfri och opartisk energi- och klimatrådgivning till sina kommuninvånare och de som verkar i kommunerna i enlighet med kraven i Förordning (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning. Den kommunala samverkan syftar till att uppfylla kraven i 3-9 § Förordning (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning genom att erbjuda opartisk rådgivning, fri från kommersiella intressen med lokal kunskap som garanteras genom de samarbetande kommunernas offentliga uppdrag och lokala kännedom.

Samverkansavtal inom plan- och bygglagens område mellan kommuner inom Sjuhärad

(Ulricehamns kommun, Svenljunga kommun, Borås Stad, Tranemo kommun, Herrljunga kommun, Vårgårda kommun och Marks kommun) Avtalet omfattar myndighetsutövning inom plan- och bygglagens område. Syftet med avtalet är att kunna nyttja varandras personalresurser och därigenom minska sårbarheten samt öka kapaciteten och effektiviteten. Vid behov ska kommuner som omfattas av avtalet kunna kontakta någon av de andra kommunerna för stöd. Den tilltänkta uppdragstagaren har alltid rätt att inte anta uppdraget. Uppdragstagaren har rätt till ersättning från den andra kommunen för sitt arbete.

Samverkansavtal inom miljö- och hälsoskyddsområdet och livsmedelsområdet mellan kommuner inom Sjuhärad

(Ulricehamns kommun, Svenljunga kommun, Borås Stad, Tranemo kommun, Herrljunga kommun, Vårgårda kommun och Marks kommun) Avtalet omfattar miljö- och hälsoskyddsområdet och livsmedelsområdet. Målet med avtalet är att kunna nyttja varandras personalresurser och därigenom öka kapaciteten, minska sårbarheten och öka effektiviteten. Vid behov ska kommuner som omfattas av avtalet kunna kontakta någon av de andra kommunerna för att be om hjälp. I avtalet benämns detta som att beställa uppdrag. Den tilltänkta uppdragstagaren har alltid rätt att inte anta uppdraget. Uppdragstagaren har rätt till ersättning från den andra kommunen för sitt arbete.

Samverkansavtal för regional yrkesutbildning inom BRvux, med Borås Stad, Herrljunga kommun, Marks kommun, Svenljunga kommun, Tranemo kommun, Ulricehamns kommun och Vårgårda kommun

Samverkansavtalet syftar till att bland annat samverka kring planering och dimensionering av yrkesutbildningar för de vuxnas efterfrågan och behov av utbildning den enskilda individen och arbetsmarknadens behov i de samverkande kommunerna tillgodoses, samt att bidra till dimensionering och till-

växt inom Boråsregionen samt stödja och samverka med regionens näringsliv/arbetsliv inom såväl privat som offentlig sektor.

Samverkansavtal social jour, med Borås Stad

Individ- och familjeomsorgsnämnden i Borås Stad åtar sig att tillhandahålla socialjourverksamhet för den ingående avtalskommunen. Borås Stad har arbetsgivaransvaret för personal som ingår i socialjourverksamheten. Individ- och familjeomsorgsnämnden i Borås Stad ansvarar för att rätt kompetens och tillräckliga resurser ställs till jourverksamhetens förfogande. Avtalskommun har, utöver sin allmänt stödjande funktion, att under avtalstiden bidra med medel för verksamhetens utförande. Avtalskommun förbinder sig att med ansvarig chef medverka i referensgrupp. Avtalet löper från och med 2018-12-01 och tillsvidare.

Samverkansavtal kulturskolan, med Härryda kommun.

Målet med samverkansavtalet är att ge Bollebygdseleverna tillgång till kommunal kulturskola, att stärka Kulturskolans utbud i de östra delarna av Härryda kommun samt att kunna erbjuda lärare i Härryda kommun med ofrivillig deltid möjlighet att arbeta heltid. Härryda kommun är värdkommun för Kulturskolan med innebörd att Kulturskolans personal är anställd i Härryda kommun som svarar för ledning och personaladministration. Härryda kommun ansvarar för elevadministration. Härryda kommun tar även fram informationsmaterial och anordnar prova-på-dagar. Ett framgångsrikt arbete med att sprida kunskap om kulturskolan och dess utbud förutsätter emellertid medverkan från Bollebygds kommun, med tillgång till dess etablerade informationskanaler. Respektive kommun ansvarar för lokaler för Kulturskolans verksamhet inom den egna kommunen. Så som Kulturskolan är organiserad bär Härryda kommun kostnaderna för driften i form av lärarresurser, administration m.m. Bollebygds kommun finansierar verksamheten med 800 tusen kronor (enligt avtal påskrivet 2014, dock indexuppräknas ersättningen.)

Samverkansavtal inom samhällsstrategiska tjänster, med Marks kommun och Svenljunga kommun

Avtalet syftar till ett erfarenhets- och kunskapsutbyte inom samhällsplanering både operativt och strategiskt. Avtalet innebär att någon av avtalsparterna kan köpa tjänst av någon av de andra avtalsparterna om den kommunen har möjlighet att sälja sådan tjänst. Dessutom innebär avtalet en breddning till innehåll, från att endast omfatta GIS till att omfatta samhällsstrategiska tjänster.

Överförmyndare i Samverkan

Kommunen ingår i organisationen Överförmyndare i Samverkan (ÖiS). Där ingår även Falköping, Hjo, Ulricehamn, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Gullspång, Herrljunga, Vårgårda, Svenljunga och Tranemo. Överförmyndarkontoret finns i Skövde, men var och en av de samverkande kommunerna har fortfarande en egen överförmyndare. Överförmyndaren har delegerat sina beslutsbefogenheter till tjänstemän på det gemensamma kontoret såsom granskning av årsräkningar och arvodesbeslut. Undantag är avslagsbeslut, och vitesföreläggande, som fattas av kommunens överförmyndare.

Samverkansavtal om öppenvårdsmottagning Mini-Maria, med Borås stad

Avtalet syftar till att erbjuda öppenvårdsverksamhet för unga upp till 21 år eller genom biståndsbeslut från hemkommunen. Borås stad har i sin tur ett samverkansavtal med Västra götlandsregionen. I avtalet ingår inte någon myndighetsutövning.

Samverkansavtal om Vård och Omsorgscollege, med parterna inom Vård- och omsorgscollege Sjuhärad

(Borås stad, Mark, Svenljunga, Tranemo och Ulricehamns kommuner samt Västra Götalandsregionen, Arbetsförmedlingen, Vårdförbundet och Kommunal Vänerväst)

Avtalet syftar till att garantera en samordningsstruktur som bidrar till en hållbar kompetensförsörjning till vård- och omsorgssektorn i Sjuhärad/Boråsregionen. Avtalet gäller under samma period som VO-college Sjuhärads certifieringsperiod 2020–2024.

Översikt över verksamhetens utveckling

Ekonomiskt resultat 2023

- Det ekonomiska resultatet för kommunen blev ett överskott med 4,5 miljoner kronor. Det är 4,1 miljoner kronor bättre än det budgeterade resultatet på 0,4 miljoner kronor.
- Nämndernas budgetöverskott blev tillsammans 1,6 miljoner kronor.
- Kommunens skatteintäkter blev 14,8 miljoner kronor bättre än budgeterat.
- Resultatet för kommunen motsvarade 0,7 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Siffrorna nedan är omräknade enligt redovisningsprinciper 2023.
- Resultatet för Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder blev 3,5 miljoner kronor. Resultatet för kommunkoncernen blev 8,0 miljoner kronor efter att interna mellanhavanden exkluderats.

10-årig översikt, kommunen

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Utdebitering, skatt, kr	21,59	21,59	21,59	21,59	21,59	21,59	21,59	21,59	21,59	21,59
Årets resultat, mnkr	6,9	21,3	37,6	33,3	27	2,2	20	56,4	44,5	4,5
Årets resultat ^[1] , kr/invånare	801	2 423	4 134	3 593	2 863	232	2 092	5 855	4 616	1 252
Verksamhetens nettokostnader, mnkr	398,3	402,8	424,4	465,7	497,6	545,9	558,4	551,7	592,7	646,2
Verksamhetens nettokostnader, % av skatteintäkter och generella statsbidrag	97%	94%	91%	93%	95%	98%	96%	90%	92%	97%
Nettoinvesteringar, mnkr	42,1	29,2	91,5	66,2	47,3	27,1	21,9	27,9	68,7	74,8
Självfinansieringsgrad, (samtl invest.) %	59%	135%	64%	84%	113%	108%	224%	309%	109%	48%
Eget kapital, mnkr	175	196	234	267	297	299	319	376	420	413
Soliditet enl. balansräkningen, %	35	35	39	40	42	43	45	53	57	57
Soliditet, inkl. samtliga pensionsförpliktelser, %	3	7	13	17	20	22	25	33	38	38
Långfristiga skulder, mnkr (exkl. förutb intäkter.)	217	241	240	268	267	248	211	151	105	107
Långfristiga skulder, kr/invånare	25 061	27 435	26 354	28 963	28 274	26 088	22 083	15 641	10 871	11 045
Antal anställda, tills vidare	492	513	561	581	630	634	641	650	661	683
Befolkningen	8 652	8 799	9 102	9 262	9 427	9 495	9 544	9 634	9 703	9 730

Kommentarer:

2023 bryter trenden med högre resultat som rätt senaste tre åren nettoinvesteringar ökar återigen jämfört med tidigare år. Med ökade investeringar följer

ökad långfristig belåning en annan faktor som höjer belåningen är att självfinansieringsgraden sjunkit till följd av lägre resultat.

10-årig översikt, Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Årets resultat, mnkr	4	3,2	2,4	4	1	0,2	2,5	2,5	3,9	3,5
Hyresintäkter, mnkr	33,1	32,8	37,6	37,6	37,6	39,0	40,7	43,8	45,0	47,3

¹Årets resultat, efter finansiella poster.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Demografiska förändringar

Befolkningen har under året ökat med 30 personer eller 0,3 procent. Det är ungefär i linje med den befolkningsökning som finns i riket i stort.

Antal födda var 89 personer vilket är något högre än föregående år men lägre än året dessförinnan. 2022 var det lägsta födsloalet sedan 2002. 2023 års födsloal är mer i linjen med hur det varit de senaste tio åren. Om 2022 därmed var ett undantagsår eller om fler år med lägre födsloal kommer att följa är svårt att bedöma.

	2022	2023
Antal invånare början av året	9 634	9 703
Antal födda	76	89
Antal döda	-79	-79
Födelsenetto	-3	10
Inflyttning	585	620
Utflyttning	-556	-592
Flyttnetto	29	28
Invandring	46	28
Utvandring	-12	-38
Invandringsnetto	34	-10
Justeringar ¹	9	2
Antal invånare slutet av året	9 703	9 733

¹Justeringar är förändringar som beror på händelser som rapporterats i efterhand till SCB.

In- och utflyttningarna visar i den här sammanställningen in och utflyttningar inom Sverige. De allra flesta in och utflyttade har flyttat inom länet. I modern tid har det aldrig flyttat ut så många som det gjort 2023. Samtidigt måste ökade utflyttningstal även ställas i relation till att Bollebygd aldrig har haft fler invånare. Totalt utflyttat inom riket och utvandring till annat land som andel av befolkningen var 2023 6,5 procent vilket är jämförbart med siffror från 2019-2020 då motsvarande andel var 6,3 procent av totala invånarantalet.

Sett till invånare som flyttat mellan Bollebygd och övriga världen har det skett ett trendbrott då 2023 innebar att fler människor flyttade ut än flyttade in. Senast detta hände var 2005. Även i riket i stort har det varit färre inflyttade människor från andra länder. Den åldersgrupp som ökade mest under året var gruppen äldre seniorer som ökat med 40 personer. Grupper som har minskat tydligt är F-klass+ lågstadiålder samt yngre seniorer.

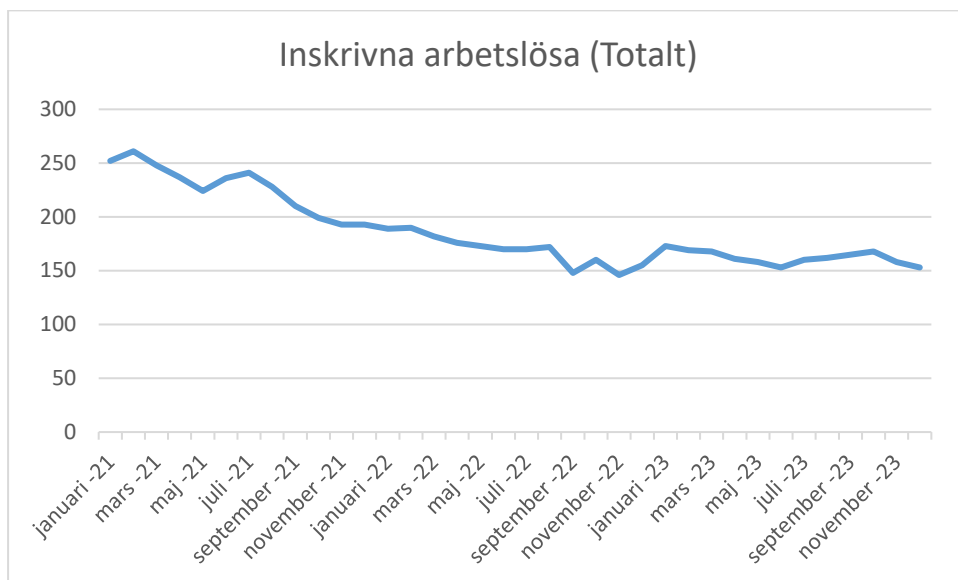
Antal invånare har ökat med 30 personer under 2023 till 9 733 personer. De kommande tio åren prognosticeras befolkningsökningen till 488 personer, varav de närmsta fem åren ökar med 236 personer.

Den befolkningsprognos som Bollebygd beställt visar på lägre antal barn totalt sett såväl fem som tio år framåt i tiden. Notera särskilt att gruppen Äldsta seniorerna över 85 år ökar från dagens 241 personer till 454 personer i prognosen 2033 vilket motsvarar 88 procent ökning. Detta kommer sannolikt innebära ökat behov av äldreomsorg.

Åldrar	Grupp	Antal invånare dec 2022	Antal invånare dec 2023	Förändring 2022-2023	Prognos 2028, förändr mot 2023	Prognos 2033 förändr mot 2023
0	Nyfödd	80	96	16	-9	-7
1-5	Förskola	568	570	2	-34	-27
6-9	F-klass+lågst.	528	481	-47	-2	-30
10-12	Mellanstadie	405	416	11	-70	-52
13-15	Högstadie	402	401	-1	-1	-34
16-18	Gymnasium	369	368	-1	21	-14
19-64	Vuxen	5 260	5 296	36	190	369
65-74	Yngre senior	1 070	1 030	-40	-13	63
75-84	Äldre senior	794	834	40	58	7
85-	Äldsta seniorerna	227	241	14	97	213
	Summa	9 703	9 733	+30	+236	+488

Antal invånare har ökat med 30 personer under 2023 till 9 733 personer. De kommande tio åren prognosticeras befolkningsökningen till 488 personer, varav de närmsta fem åren ökar med 236 personer.

Utvecklingen på arbetsmarknaden

Källa: Arbetsförmedlingen

Antalet inskrivna arbetslösa har i stort varit oförändrad under 2023. I december 2022 var det 169 inskrivna arbetslösa medan samma period 2023 hade 160 inskrivna vilket är en minskning med 5 procent. I länet och riket finns en trend om ökande arbetslöshet igen.

Bollebygd hade fjärd kvartalet 2023 ett nyckeltal om 3,3 procent arbetslösa av den registerbaserade arbetskraften anger Arbetsförmedlingen. Jämfört med hela Västra Götalands län är det endast två kommuner som hade lägre andel arbetslösa.

Byggande

	Färdigställda bostadshus					Planerat byggande 2024
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Flerbostadshus	0	24	0	9	2	1
Småhus	44	15	31	23	31	27

Under 2023 färdigställdes 31 småhus och 2 flerbostadshus. Totalt innebär det 65 färdigställda bostäder, varav:

- 48 är bostadsrätter (av färdigställda småhus såldes 14 som bostadsrätter)
- 17 är äganderätter

Bergadalen

Under året har exploateringsprojekt Bergadalen2 kommit i ett slutskede och för kommunens räkning har 14 villatomter samt 3 byggrätter styckats av inför kommande försäljning.

Risker

Finansiella risker

Den av fullmäktige beslutade finanspolicyen är från 2014. Policyen omfattar inget särskilt om riskhantering vid upplåning med undantag att upplåning i placeringssyfte inte är tillåtet. Det finns planer på att ta fram en ny policy. Nuvarande policy fokuserar mer på placering av tillgångar än finansiering av investeringar. Kommunkoncernen har begränsad finansiell risk på tillgångssidan varför också en ny policy skulle behövas.

Tillgångar

Ungefär 6 miljoner kronor av tillgångarna är placerade i fonder med varierande riskprofil. Fonderna redovisas som kortfristiga placeringar. Sammantaget bedöms risken för denna placering som låg, då beloppet sett till kommunens storlek är relativt litet och fonderna inte har någon större riskprofil.

I stort sett alla långsiktiga placeringar består av insatskapital i Kommuninvest, vilket innebär låg risk. Även aktieposten i GRYAAB bedöms vara en säker placering.

Kommunens fordringar består till största del av fordringar mot staten avseende kommunalskatt och fastighetsavgift. Dessa fordringar innebär inte någon finansiell risk.

Eftersom Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder inte har några betydande placeringar, gäller riskbedömningen för finansiella tillgångar för hela koncernen.

Skulder

Kommunen hade vid ingången av 2023 lån på 56 miljoner kronor (samtliga hos Kommuninvest). Under året har belåningen ökat med 10 miljoner kronor. Av lånet på 66 miljoner kronor var 26 miljoner kronor bundet med fast ränta och 40 miljoner kronor löpte med rörlig ränta. Stiftelsen har vid årets utgång lån på 217 miljoner kronor. Det innebär att stiftelsen är koncernens största låntagare som påverkas mest av ränteförändringar.

Kommunens långfristiga lån

Skuld	Bindningstid	Ränta
40 mnkr	Tills vidare	Rörlig
26 mnkr	2015-2025	2,21 %

Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder

Skuld	Bindningstid	Ränta
30 mnkr	2019-2024	0,09%
25 mnkr	2020-2025	0,58%
22 mnkr	2020-2026	0,66%
12 mnkr	2020-2024	0,26%
14 mnkr	2020-2025	0,34%
5 mnkr	2022-2026	3,27%
29 mnkr	2022-2026	3,29%
20 mnkr	2022-2025	3,29%
21,5 mnkr	2022-2027	3,35%
38,5 mnkr	2024	4,42%
217 mnkr		

Se även not 22 för fler uppgifter i tabellform. Genomsnittliga räntan har stigit med 2,3 procent till 3,6 procent för kommunen och från 1,69 procent till 1,92 procent för koncernen. Av koncernens totala skuld till Kommuninvest utgör kommunens del 23 procent. Genomsnittliga kapitalbindningstiden har sjunkit till 1,4 år från 2,0 år på koncernnivå. Det innebär att den största delen av koncernens lån kommer att behöva tas upp på nytt inom närmsta tiden.

När lån bundna med låg ränta löper ut kommer det innebära en kraftig ökning av kapitalkostnader för framför allt stiftelsen. Kommunen är relativt lågt belånad vilket innebär kortsiktigt lägre finansiell risk utifrån räntenivån. För kommunen del utgör dock pensionsskulden en risk. En del kommuner har valt att

säkra pensionsskulden eller spara pengar i särskilda fonder för att minimera den risken. Bollebygds kommun har inte valt att göra det. Det är svårt att säga vilken strategi som kommer vara bäst på lång sikt. Så länge kommunen är nettolåntagare finns det både för och nackdelar mot att försäkra pensionsåtagandet.

För stiftelsens del löper lån på 42 miljoner kronor ut under 2024. Båda lånen har haft extremt låga räntekostnader på ca 63 tusen kronor per år. Om hela lånet kommer att refinansieras till aktuellt ränteläge kommer kostnaden att öka till ca 1,7 miljoner kronor, vilket utgör ungefär 3,5 procent av 2023 års hyresintäkter. Räntekostnaderna skulle öka med ungefär 45 procent 2024 i så fall. Stiftelsen bedöms kunna klara av den ökade kostnaden med tanke på senaste årens resultatnivå vilket innebär att risken för kommunen inte bedöms som allvarlig. För Stiftelsen kan dock verksamhetsutmaningen vara betydande och planerat underhåll kommer kanske få skjutas på framtiden.

För kommunen ligger den största risken i framtida investeringar då investeringsbehovet är stort medan priset på kapital för närvarande är högt.

Kommunens pensionsförpliktelser

Här nedan följer en tabell där pensionsförpliktelserna är uppställda enligt rådet för kommunal redovisningsrekommendationer. Det är viktigt att göra en samlad bedömning av pensionsförpliktelserna, då redovisningen i de finansiella rapporterna sker enligt den så kallade blandmodellen, så som lagen om kommunal bokföring och redovisning (6 kap §4) föreskriver.

Blandmodellen innebär att pensioner som intjänats före år 1998 inte ska tas upp som en skuld i balansräkningen. Nedan finns dessa redovisade under punkt 1.b Ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt. Den del av tjänstepensionen som är för-månsbaserad och intjänad efter 1997 redovisas under punkt 1.a Avsättning inklusive särskild löneskatt. Skillnaden mellan de två sätten att redovisa pensionerna är att kostnaden i resultaträkningen tas vid olika tidpunkter. För pensioner intjänade före år 1998 tas kostnaden upp i samband med att pensionen betalas ut, medan pensioner som intjänats därefter har kostnadsförts vid intjänandet och därefter redovisats som en avsättning i balansräkningen. Avsättningen löses sedan upp i takt med att pensionerna betalas ut, samtidigt som den ökar i takt med att nya pensioner tjänas in.

Förändringen mellan 2022 och 2023 för avsättningen förklaras i huvudsak av tre olika delar. Nyintjänade pensioner och utbetalda pensioner ger en nettoökning om cirka 9 miljoner kronor, medan ränte- och basbeloppsuppräknings av befintliga pensioner har ökat avsättningen med cirka 4 miljoner kronor.

Tidigare år har ansvarsförbindelsen för pensioner intjänade före 1998 minskat i takt med att pensionerna betalats ut, men för 2023 har ansvarsförbindelsen ökat på grund av förändringar av basbeloppet.

Det finns inga egna förvaltade pensionsmedel, vilket kan ses ur perspektivet att Bollebygds kommun är en nettolåntagare totalt sett.

Pensionsförpliktelse (belopp i mnr)	2022	2023
1. Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	183,5	196,8
a. Avsättning inkl. särskild löneskatt	50,2	63,7
b. Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	133,3	135,7
2. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	0	0
3. Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0
4. Summa pensionsförpliktelse (inkl. försäkring och stiftelse)	183,5	196,8
Förvaltade pensionsmedel – Marknadsvärde		
5. Totalt pensionsförsäkringskapital	0	0
a. Varav överskottsmedel	0	0
6. Totalt kapital, pensionsstiftelse	0	0
7. Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	0	0
8. Summa förvaltade pensionsmedel	0	0
Finansiering		
9. Återlånade medel	183,5	199,3
10. Konsolideringsgrad*	0	0

*konsolideringsgrad - andel av pensionsförpliktelser som täcks av medel i stiftelse, försäkring eller egna förvaltade pensionsmedel

Upplysning avseende egna förvaltade pensionsmedel: Bollebygds kommun har inga eget förvaltade pensionsmedel.

Händelser av väsentlig betydelse

Socialnämnden:

11-timmars dygnsvila

Från och med den 1 oktober 2023 trädde EU:s arbetstidsdirektiv i kraft. Enligt detta direktiv ska alla medarbetare ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod, och arbetspass ska följas av dygnsvila. Direktivets syfte är att säkerställa medarbetarnas möjlighet till återhämtning. Omställningen påverkar Socialnämndens verksamheter betydligt, både när det gäller schemaläggning och budget. För att möta de nya reglerna tillsattes en arbetsgrupp under våren. Denna består av en HR-specialist, fackliga företrädare, enhetschefer och administratörer. En styrgrupp har också bildats, bestående av förvaltningsledningen.

Under året har arbetsgruppen arbetat för att skapa förutsättningar för Socialnämndens verksamheter genom att ta fram stöddokument, implementera tekniska åtgärder i verksamhetssystemen för att säkerställa efterlevnad av lagkrav, utveckla nya scheman för personalen samt sprida information och kunskap. Omställningen genomfördes i tid, och arbetsgruppens förberedelser har bidragit till en trygg och säker övergång för medarbetarna.

Familjecentral

Under hösten 2023 invigdes Familjecentralen i Bollebygd. Familjecentralen samordnar Bollebygds kommun, Närhälsan och Västra Götalandsregionens resurser under ett och samma tak, där personal finns representerad från socialtjänst, skola, barnavårdscentralen och mödrahälsovården. Det är en mötesplats för blivande föräldrar samt barn och deras föräldrar.

Familjecentralens syfte är att i samverkan minska:

- fysisk, psykisk och social ohälsa bland barn
- ojämlikheten i hälsa bland barn
- risken att barn hamnar mellan samhällets trygghetssystem som gör att barnet inte får rätt stöd i rätt tid.

Förebyggande Team

Under hösten 2023 har Socialnämnden startat ett Förebyggande Team i samarbete mellan Bollebygds kommun och Närhälsan Bollebygd. Teamet består av biståndshandläggare, arbetsterapeut och sjuksköterska. Det riktar sig till äldre personer utan insatser och erbjuder hälsofrämjande stöd och behandling för att upprätthålla god hälsa och öka möjligheterna att bo kvar hemma.

Teamet har till syfte att tidigt upptäcka behov av stöd i hemmet, erbjuda tidiga insatser och minska risken för akuta sjukhusbesök.

Utbildningsnämnden:

Elevhälsoarbetet har stärkts i skollagen

Sedan den 2 juli 2023 gäller nya skrivningar i skollagen om skolans elevhälsoarbete för all personal i skolan.

- elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal
- elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete
- elevhälsan vid behov ska samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten det ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare.

I verksamheten innebär detta att det har arbetats med organisation av såväl central som lokal elevhälsa för att skapa en robust och tillgänglig verksamhet. Detta är ett arbete som kommer fortsätta.

Nya kurs- och läroplaner (Lgr22)

Skolverket har genomfört ändringar i samtliga tre delar av kursplanerna: syftet, det centrala innehållet och betygskriterierna. I syftestexten har fokus lagts på fakta och förståelse, vilket tydliggörs genom användningen av uttrycket ”kunskaper om” i målen för vissa ämnen. Det centrala innehållet har anpassats med avseende på omfattning, konkretisationsgrad och progression. För att ge lärarna bättre förutsättningar att sätta mer rättvisande betyg och för att undvika att betygskriterierna styr undervisningen har betygskriterierna gjorts mindre detaljerade. Syftet med dessa ändringar i kursplanerna är att göra dem till ett effektivare arbetsverktyg för lärarna.

Nationellt kvalitetssystem

Skolverket har, i samarbete med andra skolmyndigheter, utvecklat ett nationellt kvalitetssystem som kan utgöra en utgångspunkt för det systematiska kvalitetsarbetet. Detta kvalitetssystem används även i de kvalitetsdialoger som erbjuds till alla skolhuvudmän.

Verksamheten kommer att fortsätta arbeta utifrån de tydliggjorda nationella målsättningarna för varje skolform. Förvaltningen kommer att använda delmålen som är kopplade till dessa målsättningar för att skapa likvärdighet och tydlighet i det systematiska kvalitetsarbetet.

Samhällsbyggnadsnämnden:

Framtida VA-lösning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har arbetat vidare med framtida VA-lösning och har genomfört utredningar i syfte att ta fram underlag för ett inriktningsbeslut kring vägval, egen regi eller Gryaab.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har även arbetat med uppdraget att söka tillstånd för den mellanperiod som blir för en tillfällig lösning.

Genom beslut i kommunfullmäktige under året har beslut tagits att ge teknik- och servicenämnden i uppdrag att arbeta vidare för att möjliggöra framtida avloppsrening i egen regi.

Lokalisering ny skola

Samhällsbyggnadsförvaltningen har utrett ett flertal förslag till lokalisering av ny skola i Bollebygd. Med skola avses här nya lokaler för 7–9, förskola, allaktivitetshall samt option för nya lokaler för F-3.

Kommunfullmäktige har genom beslut antagit en kombination av de lokaliseringsförslag som utretts.

För skola F-9 samt en allaktivitetshall är uppdraget till kommunstyrelsen att starta arbetet på befintligt skolområde. För förskola ges uppdraget till kommunstyrelsen att starta en planprocess för alternativ Fjällastorp.

Medfinansiering statlig infrastruktur

Samhällsbyggnadsförvaltningen har i dialog med Trafikverket tagit fram beslutsunderlag för medfinansiering av gång- och cykelväg längs väg 554. Trafikverket har under slutet av året startat upp projektet efter att kommunfullmäktige beslutat om kommunens del av finansieringen. Projektet är önskvärt utifrån att knyta samman en badplats med samhället samt att nya bostadsområden planeras. Projektet bidrar till att ge en förbättrad trafiksäkerhet och tillgänglighet för oskyddade trafikanter som färdas längs med sträckan. Kostnaden för kommunens förpliktelse i avtalet är tagen under året.

Väsentliga händelser som inträffat efter årets utgång

Omorganisation av Samhällsbyggnadsnämnden

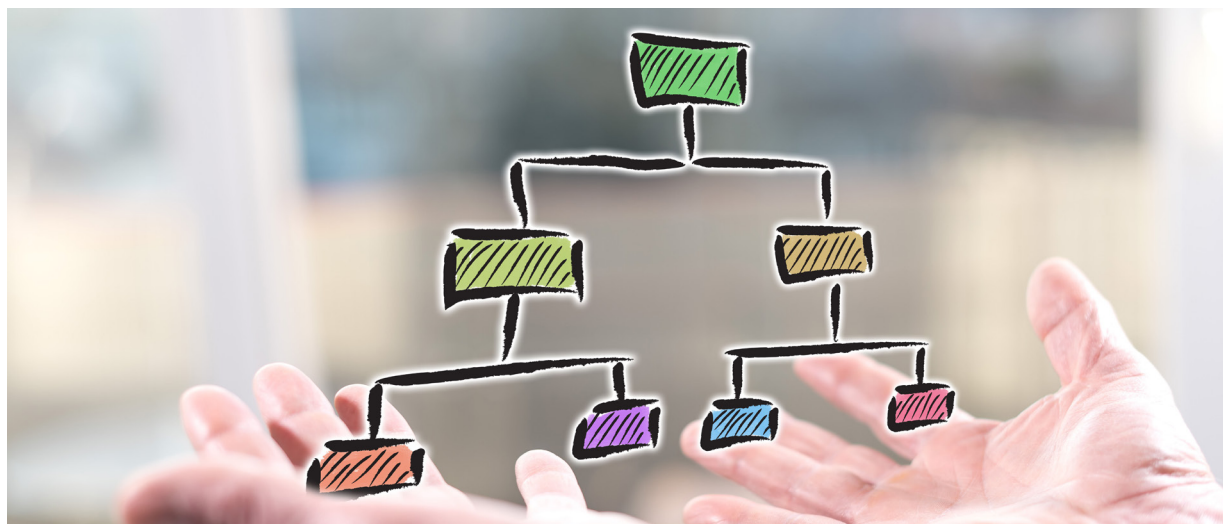
En översyn och förändring av samhällsbyggnadsförvaltningens organisation har skett. Översynen skedde och beslutet om förändringen fattades 2023 men den nya organisationen började inte gälla förens 2024. Det som föranledde denna översyn var att Mark- och miljödomstolen genom dom 2021-02-09 meddelat Bollebygds kommun att det kan uppkomma misstanke om brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning i ett ärende som jävsnämnden hanterat. Domen riktade sig till jävsnämnden, i ett ärende där samhällsbyggnadsnämnden var sökande.

Beslut om ny organisation har tagits och ny organisation trädde i kraft 1 jan 2024. Detta innebär att Jävsnämnden upplösts och Samhällsbyggnadsnämndens delats upp och nya förvaltningar och nämnder bildas. De nya nämnderna är Bygg- och miljönämnden och Teknik- och servicenämnden. I samband med omstruktureringen har ansvaret för strategiska fastighetsfrågor och plan- och exploateringsfrågor överförs till Kommunstyrelsen.

Övertaget ansvar för insamlingen av återvinning

Från och med den 1 januari 2024 övertar Sveriges kommuner ansvaret för insamlingen av förpackningar från hushåll, både genom återvinningsstationer och genom insamling vid fastigheterna. Fastighetsnära insamling måste vara införd senast år 2027.

Samtidigt blir det obligatoriskt för både hushåll och verksamheter att sortera ut matavfall, det vill säga biologiskt nedbrytbart köks- och livsmedelsavfall. Denna lagändring grundar sig på ett EU-krav som stipulerar att mat- och restavfall inte längre får blandas utan måste samlas in separat. Bollebygds kommun samarbetar med närliggande kommuner angående införandet av särskilda fyrfackskärl.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunens mål- och budgetarbete

Kommunfullmäktige beslutar om kommunens vision, övergripande mål, mål för god ekonomiskushållning och budgetramarna. Vision och övergripande mål beslutas inför varje ny mandatperiod, men kommunfullmäktige kan också inför varje år besluta om mål på nämndnivå.

Mål- och budgetförutsättningar är det första underlag som tas fram i den årliga budgetprocessen. Underlaget tas fram av kommunstyrelsen under februari månad och innehåller omvärldsanalys, strategiska kommuninterna frågor. Syftet är att visa på eventuella förändringar i verksamheter och öka kunskapen om vilka förutsättningar som gäller för verksamheterna. I mål- och budgetförutsättningarna finns de preliminära ramarna för det nästkommande budgetåret och plan för de två därpå följande åren. Preliminära ramarna utgör grunden för nämndernas fortsatta budgetarbete.

I maj sammanträder budgetberedningen och då presenterar nämnderna konsekvenserna av de preliminära ramarna samt hur de ska ta sig an de mål som blivit föremål för dialog med kommunstyrelsen. I augusti/september uppdateras budgetförutsättningarna och respektive nämnd presenterar ytterligare information för budgetberedningen.

Under oktober månad tar den politiska beredningen vid som mynnar ut i ett budgetförslag för nästkommande år samt plan för de kommande två åren. Budgeten beslutas av kommunfullmäktige i november.

Nämnderna kan även fritt besluta om egna mål för sin verksamhet samt relevanta nyckeltal.

Uppföljning av mål och ekonomi sker kontinuerligt, vid fyra tillfällen per år delges fullmäktige det ekonomiska resultatet och förväntad årsprognos. Målen följs upp i delårsrapporten och i årsredovisningen.

Från och med 2022 beslutade kommunfullmäktige om en budget per större investeringsprojekt, nämnderna har dock möjlighet att göra mindre omfördelningar mellan projekt. Utöver budget per enskilda större investeringsprojekt antar också fullmäktige den lokalförsörjningsplan som uppdateras varje år. Tidigare år var det i stället en investeringsram per nämnd.

Under hösten 2023 antogs en ny styrmodell och en riktlinje för investeringsredovisning vilket innebär förändringar i mål- och budgetarbetet. De största förändringarna är att förutom budget för nästkommande år antas även de preliminära ramarna på kommunfullmäktiges sammanträde i november samt att nämndernas budgetunderlag antas under augusti vilket ger en betydligt längre tid för beredning i förvaltningsorganisationen.

Kommunens arbete med intern kontroll

Arbetet med internkontroll regleras i det reglemente som beslutades under 2015. Där fastslås kommunstyrelsens och övriga nämnders ansvar. Kortfattat innebär det att varje nämnd ska göra en risk- och väsentlighetsanalys årligen och sedan rapportera vilka kontroller som gjorts och resultaten av dessa. Kommunstyrelsen ska årligen utvärdera den samlade interna kontrollen och rapportera detta till kommunfullmäktige samt eventuellt föreslå förbättringar. Kommunstyrelseförvaltningen gör dessutom vissa stickprovskontroller årligen, en plan för detta presenteras i kommunstyrelsen. I december 2020 antogs riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Även i nämndernas reglementen berörs frågan om uppsiktsplikt.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Avstämning av mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige beslutade om två finansiella mål i budgeten för 2023. När budget för 2024 antogs under 2023 reviderades målen för att tydligare kunna bedöma måluppfyllelse tidigare under mandatperioden:

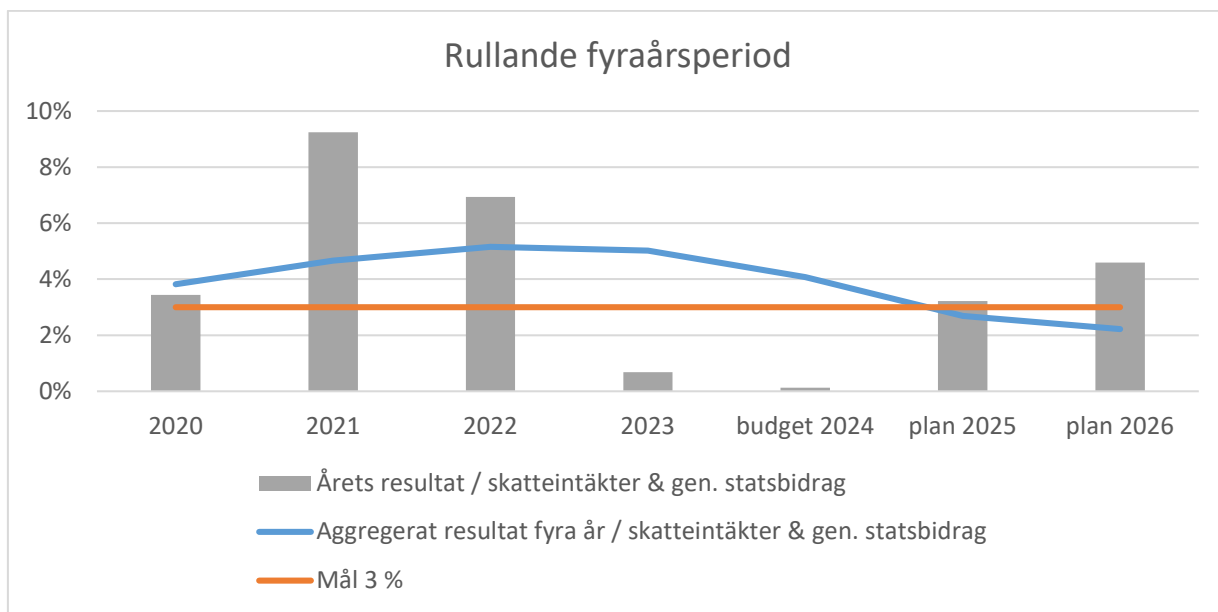
Det ekonomiska resultatet ska över mandattiden motsvara 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. (budget 2023)

Det ekonomiska resultatet ska motsvara 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag för en rullande fyraårsperiod. (budget 2024)

Vid mandatperiodens slut sammanfaller de båda formuleringarna av målet. I början av mandatperioden är målet för 2023 svårare att utvärdera eftersom resultatet för kommande år endast är planerat.

mande budgeterade och planerade resultat vägas in. Diagrammet visar tydligt en dipp i den blå linjen allteftersom de höga resultatåren 2021 och 2022 fasas ur beräkningen. Det ser ut som att resultatet inte skulle nå upp till det finansiella målet vid mandatperiodens slut 2026 eftersom det blå strecket befinner sig under det röda strecket 2026.

Resultatet 2023 tyngs av två händelser av engångskaraktär som hade kunnat redovisats annorlunda. Hade så gjorts skulle resultatet utifrån planerade resultat varit nära 3 procent (2,8 procent). Det handlar dels om en rättelse av fel i redovisningen som hade kunnat rättas mot eget kapital då det avsåg fel i tidigare års redovisning och dels om en avsättning till bidrag för statlig infrastruktur som skulle vara möjlig att lösa upp under maximalt 25 år. Totalt avser dessa poster 17 miljoner kronor. Bedömningen som gjordes var dock att resultatet blir mer rättvisande när dessa poster redovisas i sin helhet 2023. Utifrån den tolkning som gjorts av aktuella lagar och redovisningsrekommendationer skulle båda sätten att redovisa vara tillåtna.

Diagrammets blå linje visar aggregerat resultat / aggregerade skatteintäkter och generella statsbidrag för en rullande fyraårsperiod. För 2020-2022 innehåller således den blå linjen uppgifter som inte syns i uppställningen. Måluppfyllelsen för föregående mandatperiod visas genom att det blå strecket ligger på 5,2 procent för 2022.

För 2023 är resultatet genom skatteintäkter & generella statsbidrag 0,7 procent. Rullande fyraårsperiod ger 2023 ett utfall på 5,0 procent. Det innebär att målet såsom det formulerats i budget 2024 är uppnått.

Såsom målet formulerades i budget 2023 måste kom-

Det finns också möjlighet för kommunen att leverera högre resultat än budgeterat/planerat under resterande mandatperiod. Något som talar för högre resultat än budget för 2024 är att försäljning av kommunens exploateringsfastigheter inte finns budgeterade för 2024 även om det är troligt att försäljning kommer att ske.

Utifrån dessa resonemang bedöms finansiella målet att resultatet ska motsvara 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag uppfyllt 2023.

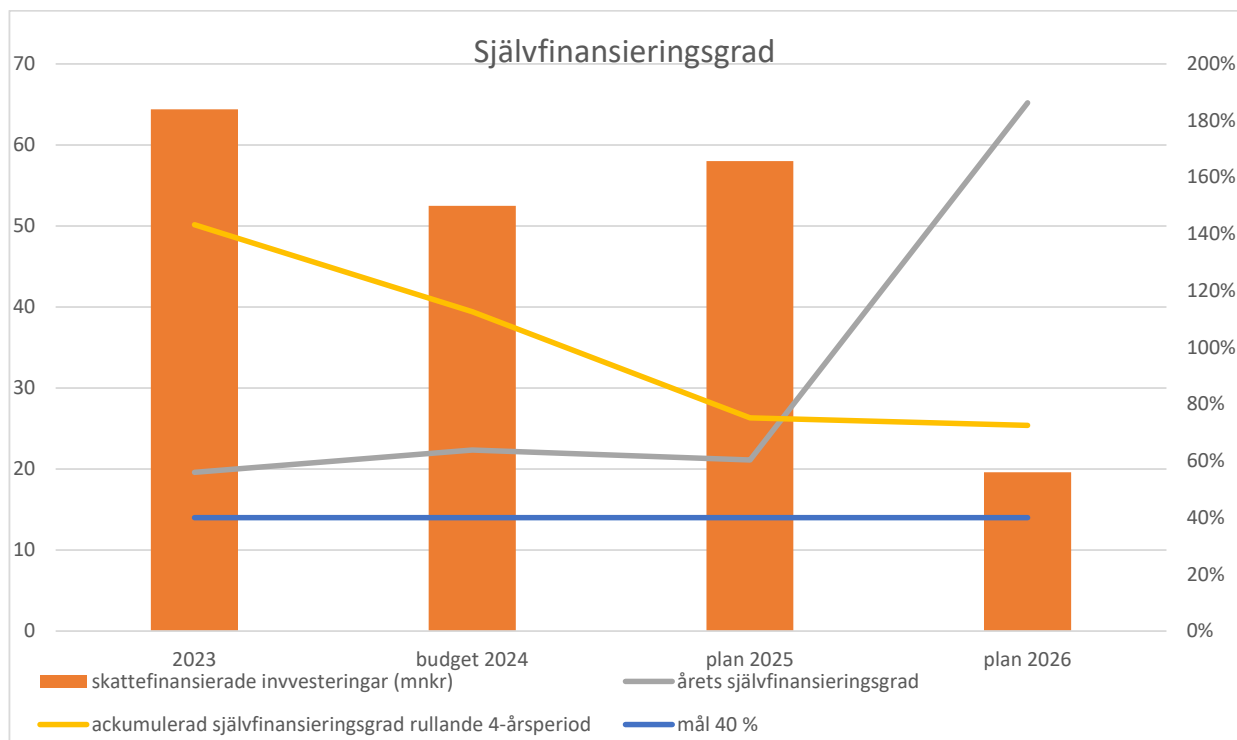
Minst 40 procent av kommunens skattefinansierade investeringar och exploateringar ska finansieras med egna medel över

mandatperioden. (budget 2023)

Minst 40 procent av kommunens skattefinansierade investeringar och exploateringar ska finansieras med egna medel över en rullande fyraårsperiod. (budget 2024)

investeringar för ytterligare 160 miljoner kronor kunna göras under mandatperioden för att hamna på 40 procent självfinansieringsgrad.

Utifrån detta resonemang bedöms målet om självfinansieringsgrad av investeringar som uppfyllt.

Självfinansieringsgraden har beräknats genom att: (årets resultat - avskrivningar) dividerats med (årets nettoinvesteringar + netto exploateringar)

När självfinansieringsgraden är över 100 procent behöver inte kommunen teckna nya lån för att finansiera årets investeringar eller exploateringsverksamhet. Diagrammet visar att målet uppfylls eftersom det gula strecket befinner sig över det blå strecket.

Årets skattefinansierade investeringar och exploateringar blev 64,4 miljoner kronor, vilket utgjorde 56 procent av årets resultat och årets avskrivningar. Ackumulerat för senaste fyra åren hamnar självfinansieringsgraden av skattefinansierade investeringarna på 140 procent. Detta är klart över målet på 40 procent sett ur ett rullande fyraårsperspektiv.

I en prognos över självfinansieringsgraden sett över hela innevarande mandatperioden skulle målet också vara uppfyllt med 73 procent vid plan 2026. I den prognosen finns dock endast genomförda och redan beslutade investeringsprojekt samt reinvesteringar medräknade. Den långsiktiga investeringsplanen rymmer projekt för ytterligare en miljard kronor. Det är dock inte sannolikt att alla dessa kommer genomföras under mandatperioden. Allt annat lika skulle

Avvikelse mot budget

Enligt rådet för kommunal redovisnings normerade rekommendationer ska upplysning om totala budgetavvikelsen och förklaring lämnas. För Bollebygds kommuns del har ingen budget på koncernnivå upprättats vilket innebär att ingen redovisning av sådan budgetavvikelse kan lämnas. Den mest relevanta totala budgetavvikelsen anses vara den för resultatbudgeten. På så vis bedöms redovisningen leva upp till rekommendationen. Se kommentarer till drift- och investeringsbudget för budgetavvikelse för dessa redovisningar.

Nettokostnaderna hade en avvikelse på 1,6 miljoner kronor mot budget vilket motsvarar en avvikelse på 0,3 procent. Avvikelsen var dock större för enskilda nämnder. Se vidare analys för respektive nämnd under driftsredovisningen. Den procentuellt största avvikelsen för nettokostnaderna står intäkterna för. Det beror bland annat på icke budgeterade riktade statsbidrag och en icke budgeterad intäkt relaterad till exploateringsverksamheten. Det är vanligt med större procentuell avvikelse bland intäkterna än kostnaderna vilket kan förklaras av att om ett bidrag erhålls för en insats som sedan genomförs blir procentuella avvikelsen högre på intäktssidan än på kostnadssidan givet att varken kostnaden eller intäkten var budgeterad sedan början.

Nettokostnadsutvecklingen på 9 procent förklaras bland annat av att pensionskostnaderna ökade från 35 miljoner kronor till 52 miljoner kronor. Rensat för pensionskostnader skulle nettokostnadsutvecklingen varit 6,4 procent. Vad gäller just pensionskostnader är dessa högre än normalt till följd av inflationen. Prognosen för pensionskostnaderna närmsta åren är att kostnaden kommer vara 10 miljoner kronor lägre från och med 2025. Personalkostnaden exklusive kostnader för pensioner och sociala avgifter hade en ökning på 4,6 procent. Till stor del förklaras ökningen av lönerevisionen.

Överskottet mot budget för skatteintäkter kan förklaras av att regleringsbidraget blev högre än prognos vid budgettillfället. Därutöver erhöll kommunen positiv slutavräkning för skatteåren 2021-2022. Båda dessa ökningarna har med släpande inflationsjustering att göra. Utfallet för generella statsbidraget blev lägre än budgeterat eftersom restriktion kring nyttjandeperiod för två generella statsbidrag riktade mot äldreomsorgen justerades i slutet av året. Istället för att redovisa hela bidraget på 2023 såsom ursprungliga restriktionen stipulerade skulle en stor del periodiseras till 2024. Ingen budgetjustering gjordes.

Extraordinära posten som avser felrättning finns beskriven i not 10.

	2022	2023	Budget 2023	Avvikelse	%	Förändring
Verksamhetens int.	125,5	135,3	110,3	25,0	22,7%	7,8%
Verksamhetens kostn.	-687,5	-749,9	-729,5	-20,4	-2,8%	9,1%
Avskrivningar	-30,7	-31,5	-28,6	-2,9	-10,2%	2,8%
Verksamhetens nettokostnad	-592,7	-646,2	-647,8	1,6	0,3%	9,0%
Skatteintäkter	525,9	553,2	538,3	14,8	2,8%	5,2%
Gen. statsbidr o utj	115,2	112,8	116,7	-3,9	-3,3%	-2,0%
Verksamhetens resultat	48,4	19,8	7,2	12,6		
Finansiella intäkter	1,2	3,5	1,2	2,3	199,6%	182,7%
Finansiella kostnader	-5,6	-11,2	-8,0	-3,2	-40,0%	99,1%
Res efter finansiella poster	44,1	12,2	0,4	11,8		
Extraordinära poster	0,0	-7,7	0,0	-7,7		
Årets resultat	44,1	4,5	0,4	4,1		

För noter se Resultaträkning under finansiella rapporter. Siffror för 2022 är omräknade för att följa 2023 års redovisningsprincip kring finansiell leasing.

Ekonomisk ställning

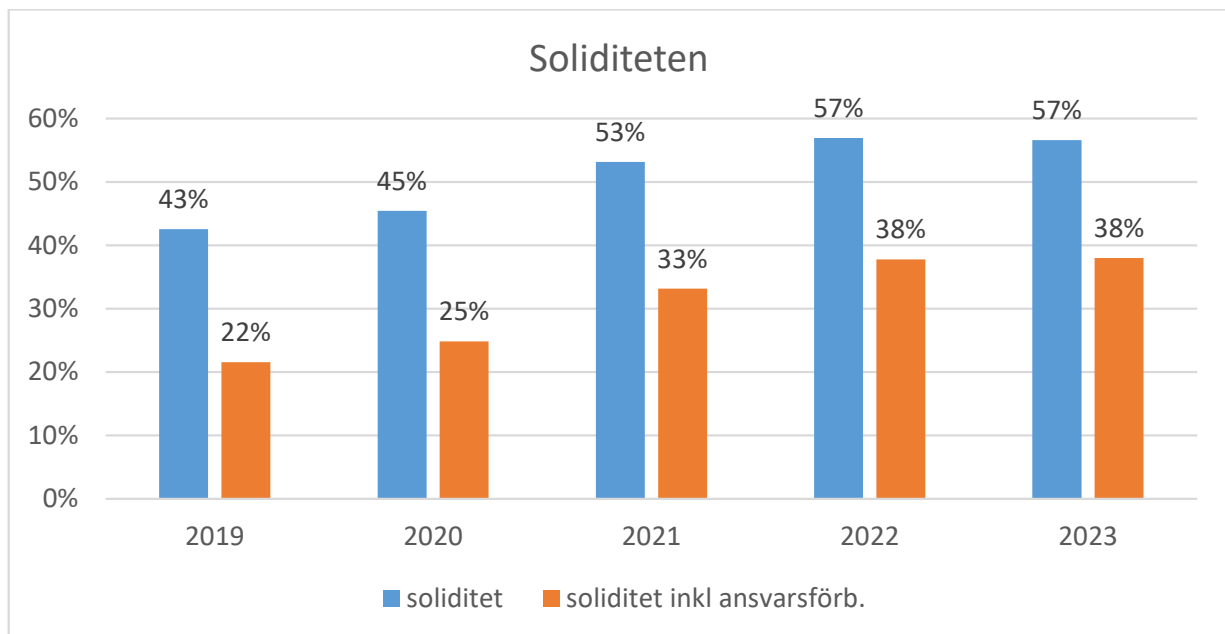
En måttlig investeringstakt under året utan att några större lån tecknats har inneburit en oförändrad soliditet såväl sett utifrån blandmodellen som inklusive pensionsförbindelser utanför balansräkningen.

I diagrammet nedan visas utvecklingen av soliditeten i kommunen. De senaste årens positiva resultat har använts till att amortera skulder snarare än att investera i nya tillgångar. Investeringsbudgeten som tagits av fullmäktige har inte utnyttjats till fullo de senaste åren. Det innebär att soliditeten har ökat men även behovet av nyinvestering. Soliditeten beräknas sjunka så framtida planerade resultat inte kommer kunna finansiera nya investeringsprojekt till fullo.

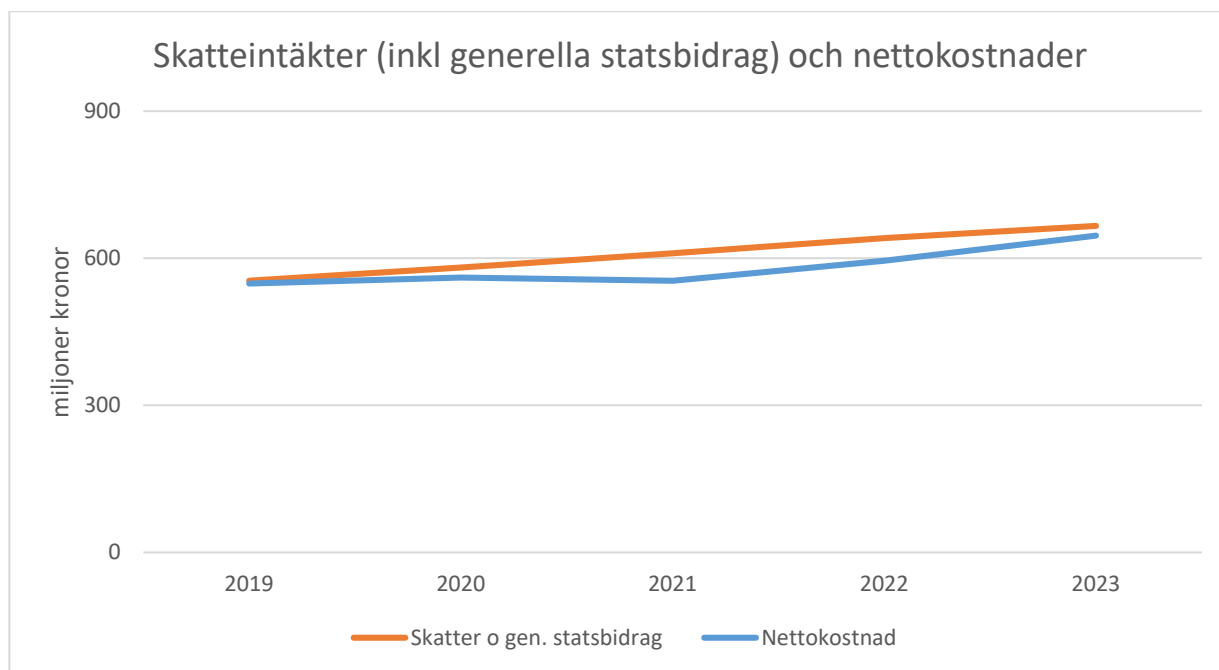
Tidigare år har skillnaden mellan soliditeten enligt balansräkningen och soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen minskat vilket har berott på att endast pensioner intjänade innan 1998 redovisas som pensionsförpliktelse utanför linjen. I takt med att denna förpliktelse minskar kommer skillnaderna mellan staplarna att med tiden försvinna. Under 2023 har dock uppräknningar av basbeloppet för pensionsförpliktelsen inneburit att inte pensionsförpliktelsen minskat och således är relationen den samma som tidigare år.

I diagrammet nedan är soliditeten beräknad utifrån att Bollegårdens äldreboende har klassats som ett finansiellt leasingavtal i linje med gällande redovisningsrekommendationer (RKR R5). Jämförelsesiffror i diagrammet för 2019-2022 har beräknats som om redovisningsprincipen var implementerad redan då. För 2022 var soliditeten 63 procent då Bollegården hanterades som ett operationellt avtal men efter omräkning ligger den på 57 procent.

Anledningen att den här redovisningsprincipen påverkar soliditeten är att finansiella leasingavtal vid avtalets start ger lika stor tillgång som skuld och då inte påverkar soliditeten. Sedan sker tillgångens avskrivning inte i samma takt som skuldens amortering. Avskrivningen sker linjärt medan skulden amorteras utifrån en annuitetsberäkning där räntekostnaderna i början av avtalet är höga och amorteringen låg vilket ger negativ inverkan på soliditet och resultat. Mot slutet av avtalet gäller det omvända och amorteringen är hög och räntan låg vilket innebär en positiv påverkan på resultat och soliditet. Från och med 2025 beräknas leasingkontraktet för Bollegården generera positivt resultat och börja återställa minskad soliditet till följd av redovisningsprinciperna.

Nedanstående diagram visar utvecklingen av nettokostnader och skatteintäkter och generella statsbidrag. Skatteintäkterna ökade med 3,9 procent medan nettokostnaderna ökade med 8,6 procent. Som regel innebär det lägre resultat när nettokostnaderna ökar i snabbare takt än skatteintäkterna. Kombinationen av lågkonjunktur och hög inflation har inneburit att skattekraften inte ökat i samma omfattning som kostnadsutvecklingen.

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

Utifrån de finansiella målen finns förutsättning att uppnå målen till mandatperiodens slut även om det också finns utmaningar. Sammantaget bedöms det föreligga god ekonomisk hushållning sett till måluppfyllelsen av 2023 års mål.

I regeringens proposition 2004/05:100 ges följande tolkning av begreppet ”god ekonomisk hushållning”: ”Varje generation bör bära kostnaden för den service som generationen själv beslutat om och själv konsumerar.” Enkelt uttryckt innebär det att kommunen inte ska dra på sig skulder för driften av den kommunala servicen som sedan kommande generationer måste betala. Fullmäktiges finansiella mål syftar till att säkerställa att så inte sker.

En bibehållen soliditet är också en indikation på god ekonomisk hushållning. Det kan finnas situationer då det är motiverat att sänka soliditeten och ändå kunna argumentera för att det råder god ekonomisk hushållning men en bibehållen eller stärkt soliditet ger större finansiellt handlingsutrymme vilket får anses vara bättre.

Nettokostnadsutvecklingen i relation till skattekraftsutvecklingen är problematisk. Att kommunen ändå kan hålla ett positivt balanskravsresultat i tider med hög ökning av pensionskostnader och allmän prisökning i samhället får ändå anses som positivt.

I kommunfullmäktiges antagna budget anges att god ekonomisk hushållning anses råda ”då merparten av verksamhetsmålen är uppfyllda samtidigt som de två finansiella målen är uppfyllda”. Av de tio verksamhetsmålen bedömer kommunstyrelsen att fem mål uppnås, tre uppnås delvis och två uppnås ej. Fem uppfyllda mål anses vara merparten av målen även om marginalen är liten. Utifrån att kommunen förväntas göra ej budgeterade exploateringsvinster anses även de båda finansiella målen uppfyllda och därmed fastslås att god ekonomisk hushållning råder enligt definitionen i antagen budget.

Balanskravsresultatet

LKBR (Lag om kommunal bokföring och redovisning) kräver att "Årets resultat efter balanskravsjusteringar" samt "Årets balanskravsresultat" redogörs i förvaltningsberättelsen. Balanskravsjusteringar görs förenklat uttryckt för att kommuner inte ska kunna sälja tillgångar för att finansiera den löpande driften. Om kommunen har ett negativt balanskravsresultat innebär det att den har haft en förlust under perioden, vilket kan indikera att kommunens ekonomiska ställning är instabil och att det finns en risk för framtida ekonomiska problem. Därför säger lagen att kommunen i förvaltningsberättelsen ska redogöra för när och på vilket sätt ett eventuellt underskott ska regleras. Bollebygds kommun har de senaste åren haft ett positivt balanskravsresultat.

serven föreslås justeras till 98,8 miljoner kronor till följd av korrigerad redovisning av finansiell leasing. Reserven kommer kunna tas i anspråk för att utjämnas för sjunkande intäkter under en lågkonjunktur. SKR (Sveriges kommuner och regioner) har valt att tolka det som att medel från reserven kan nyttjas när skatteunderlaget understiger den genomsnittliga skatteutvecklingen de senaste tio åren.

Från och med januari 2024 kommer ingen ny reservation till resultatutjämningsreserv kunna göras till följd av ny lagstiftning. Befintlig reserv kommer finnas kvar och kunna nyttjas till utgången av 2033. Möjlighet till en ny typ av resultatreserv införs från 2024 i resultatutjämningsreservens ställe.

Redovisningsår	2020	2021	2022	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	19,4	55,9	44,1	4,5
- reducereing av samtliga realisationsvinster	-0,7	0,0	0,0	0,0
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0,0	0,0	0,0
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0,0	0,0	0,0
-/+ orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-0,4	-1,0	0,8	-0,6
-/+ återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	18,3	54,9	44,9	3,9
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-12,5	-48,8	-37,6	0
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	0
= Balanskravsresultat	5,8	6,1	7,3	3,9

Årets resultat efter balanskravsjusteringar är 3,9 miljoner kronor. Justeringen som har gjorts är att orealiserad redovisad vinst i kommunens värdepapper har räknats bort. Jämförelsesiffror för föregående år är omräknade för att visa resultatet såsom det hade varit med samma redovisningsprincip av finansiell leasing som tillämpas fullt ut under 2023.

Under året har inga realisationsvinster gjorts som påverkat balanskravet.

En procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämningsbidrag är för året 6,7 miljoner kronor. Enligt 11 kap. 14 § kommunallagen och av kommunfullmäktige antagna riktlinjer är det därmed inte möjligt att göra någon reservation till resultatutjämningsreserven för 2023 då balanskravsresultatet underskrider detta belopp.

Bollebygds kommun har vid 2023 års ingång en resultatutjämningsreserv på totalt 100,1 miljoner kronor som har byggts upp under 2020 till 2022. Re-

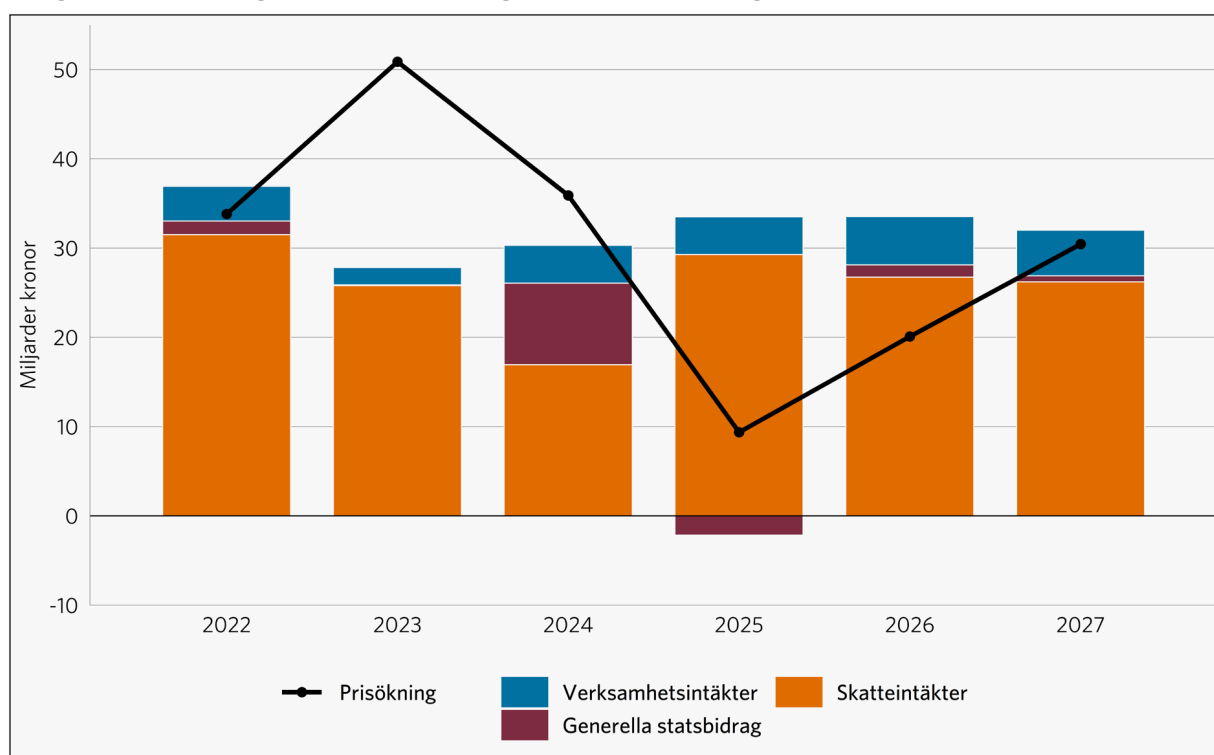
Förväntad utveckling

Omvärldsanalys

Kommunens ekonomi både på intäkt- och kostnadssidan är starkt sammankopplade med utvecklingen i riket. Även om den demografiska utvecklingen ser olika ut i olika kommuner och regioner påverkar ändå utvecklingen i riket alla kommuner på ett likartat sätt till följd av det långtgående kostnadsutjämningsystem som finns. Det är alltså av avgörande betydelse även för Bollebygds kommun hur den demografiska förändringen i riket utvecklas.

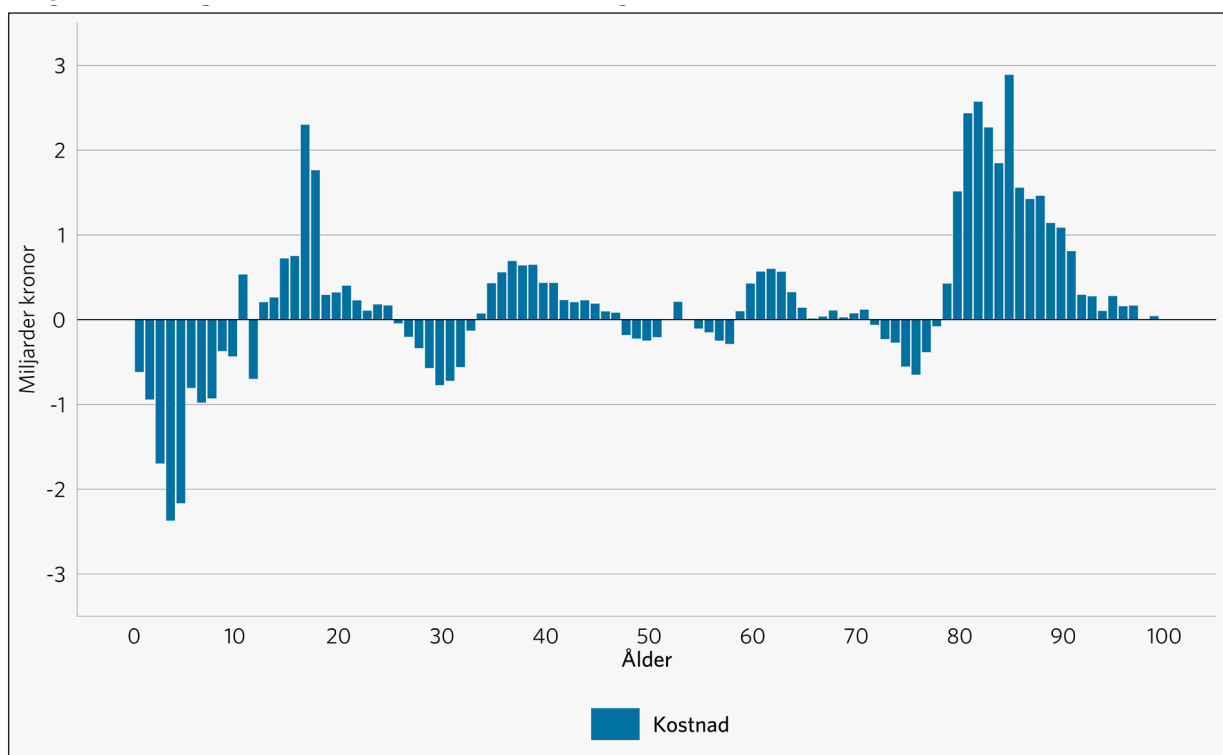
Av tabellen nedan framgår de närmsta årens intäktsökningar samt prisutvecklingen för riket. Fram till 2027 beräknas skatteunderlaget i riket öka med runt 4,3 procent om året, vilket är högre än den senaste 10-årsperioden. Men till följd av den höga inflationen och kraftigt ökade pensionskostnaderna beräknas det reella skatteunderlaget i stället minska med 2,7 procent under 2023 och 1,0 procent 2024. Först år 2025 ses en reell ökning av skatteunderlaget, som då beräknas bli rekordstor.

Diagram: Utveckling av olika intäktslag samt prisutveckling

Samtidigt sker nu den förändring av befolkningens sammansättning som under lång tid har förutspått där andelen äldre i befolkningen ökar kraftigt samtidigt som antalet barn minskar. I tabellen nedan beskriver Sveriges Kommuner och Regioner den demografiskt motiverade kostnadsökningen mellan 2022–2027 fördelat på ålder. Totalt uppgår den demografiskt drivna kostnadsökningen till 0,6 procent årligen, men i den beräkningen finns med att antalet barn, och därmed kostnaden för utbildning minskar, sett enbart till behov inom äldreomsorgen är alltså förändringen mycket större.

Diagram: Demografiskt beräknade kostnadsökningar 2022–2027

väljärden. Det handlar till exempel om en nybyggd förskola i Fjällastorp, ny-/ombyggnad av skola i centralorten, fler platser på äldreboende och nya gruppboenden inom funktionsnedsättning. Kommunen står även inför stora investeringar inom sin VA-verksamhet. Kommunfullmäktige beslutade 2019 att bli delägare i Gryaab för att på sikt ansluta kommunens avlopp till Gryaabs anläggning i Göteborg. Under 2023 har kommunfullmäktige istället beslutat om en ny inriktning mot om-/tillbyggnad av befintligt avloppsreningsverk. Även Olsfors reningsverk planeras att läggas ner för att i stället förlägga överföringsledningar från Olsfors till Bollebygds avloppsreningsverk.

Bollebygd

För Bollebygds del är det precis som för riket i stort en förväntad kraftig ökning av äldreomsorg som kommer driva kommunens kostnadsutveckling de närmsta tio åren. Samtidigt är Bollebygd en kommun med ambitionen att växa och utveckla samhället. Även om befolkningstillväxten i riket nu förutspås något lägre än tidigare är prognosen fortsatt att befolkningen i Bollebygd kommer öka. Det kommer, förutom fler äldre, innebära fler personer i yrkesverksam ålder vilket innebär ökade möjlighet till kompetensförsörjning och skatteintäkter.

Investeringar

Till följd av både befolkningstillväxten, den åldrande befolkningen och uppsägningar av hyresavtal kommer de närmsta åren innebära stora investeringar i

De identifierade investeringsbehoven som är antagen av kommunfullmäktige visar på ett investeringsbehov på ca 1 miljard kronor. Totalt kommer alltså en kraftig ökning av investeringstakten de närmsta åren vilket till stor del kommer behöva finansieras genom lån. Det leder till ökade kapitalkostnader och försämrad soliditet. Eftersom kommunen i dagsläget har ett relativt gott utgångsläge innebär inte den försämrade soliditeten en alltför påtaglig risk, däremot kommer de ökade kapitalkostnaderna kräva effektiviseringar inom den övriga kostnadsmassan. Genom att utforma de nya verksamhetslokalerna på ett sätt som möjliggör samordningsvinster blir effektiviseringarna lättare att genomföra utan påverkan på verksamheten.

Väsentliga personalförhållanden

Under 2023 har fokus varit kompetensförsörjning ur flera perspektiv inom hela kommunen. Kommunstyrelseförvaltningens uppdrag är att stödja övriga förvaltningar i deras arbete och parallellt med det har förvaltningen sökt nya samarbeten som ett led i kompetensförsörjningsarbetet.

På samhällsbyggnadsförvaltningen har arbetet bedrivits inom arbetsmiljöområdet där insatser har genomförts för att vidareutveckla dialogen mellan medarbetare och chef i den röda tråden för att tydliggöra sammanhang och uppdrag. Arbetet har också inriktats på att skapa ett hållbart arbetsliv för att stärka attraktiviteten.

På socialförvaltningen har arbetet med tillitsfull dialog och hållbar organisation fortsatt. I det arbetet ingår att organisera arbetet så att arbetsmiljön förbättras. Under året har ändringar i regler och förordningar påverkat socialförvaltningens medarbetare genom bland annat införandet av EUs arbetstidsdirektiv och reglerna om yrkesbevis för undersköterskor. Kompetensförsörjning är en av socialförvaltningens viktiga frågor och under året har fler medarbetare vidareutbildats inom sin anställning. Arbetet har också inriktats på att utveckla nya metoder i syfte att öka rekryteringsmöjligheterna och hitta nya medarbetare.

Utbildningsförvaltningens arbete med kompetensförsörjning har till stora delar handlat om arbetsmiljö och förutsättningar. I dialog mellan chefer och medarbetare har man arbetet med hur hållbara förutsättningar skapas för att hantera uppdragen, arbetsbelastning och möjligheten till återhämtning. Ett annat viktigt dialogområde har varit dialogen om balansen mellan krav och resurser.

Rekrytering

Pensionsavgångar, personalomsättning och frånvaro av olika slag gör att Bollebygds kommun har ett kontinuerligt rekryteringsbehov för i princip alla befattningar med tonvikt på medarbetare till socialförvaltningen. Under 2023 annonserades 253 lediga tjänster ut i kommunen. Av dessa annonserades 132 i socialförvaltningen, 81 i utbildningsförvaltningen, 30 på samhällsbyggnadsförvaltningen och 10 på kommunstyrelseförvaltningen.

Personalomsättningen i kommunen som helhet var 12 procent vilket är en minskning med cirka 5 procentenheter jämfört med 2022. Bryter man ner siffrorna på förvaltningsnivå är personalomsättningen störst i socialförvaltningen med 15 procent, näst störst i samhällsbyggnadsförvaltningen med 14 procent. Utbildningsförvaltningens personalomsättning

är ca 10 procent och kommunstyrelseförvaltningen har ca 6 procent. Det innebär att det finns ett mer eller mindre ständigt rekryteringsbehov.

Flertalet av kommunens yrkeskategorier är så kallade bristyrken vilket innebär att det inte finns tillräckligt med tillgänglig arbetskraft på arbetsmarknaden och utifrån det råder det en tydlig konkurrens om arbetskraft med rätt kompetens. Det är de arbetssökandes marknad. Flera förvaltningar upplever att det är mycket svårt att hitta kompetenta medarbetare och varje ledigt arbete kan utifrån det annonseras flera gånger då man inte lyckats rekrytera första gången en annons var ute. Utöver det pågår det också en ständig rekrytering av korttidsvikarier till kommunens verksamheter. Allt detta sammantaget innebär att chefer i framför allt de personalintensiva verksamheterna fått lägga mycket tid på rekrytering under året.

Kompetensförsörjning

Liksom andra kommuner har Bollebygds kommun utmaningar när det gäller kompetensförsörjning. Utmaningarna handlar dels om att det inte finns tillräckligt med utbildade personer eller personer med rätt kompetenser samtidigt som det finns många som står utanför arbetsmarknaden. Arbetet med kompetensförsörjning är en ständigt pågående process som innehåller flera delar. En viktig del av kompetensförsörjningen är att arbeta med att utveckla och behålla medarbetare genom till exempel kompetensutveckling. Organisationens chefer lyfter kontinuerligt kompetensutvecklings- och utvecklingsbehov med medarbetarna i den röda tråden samtalen för att både nu och i framtiden ha medarbetare med god och uppdaterad kompetens. Den röda tråden är Bollebygds kommuns process för medarbetarplan och uppföljning av medarbetare. Hållbar och strategisk lönebildning där jämställdhet och konkurrenskraft är i fokus är en annan viktig aspekt av den strategiska kompetensförsörjningen.

Jämställdhet mellan kvinnor och män

Organisationens chefer arbetar kontinuerligt i arbetsgrupperna med jämställdhetsperspektivet mellan kvinnor och män. En viktig del i jämställdhetsarbetet är att varje år genomföra en lönekartläggning ur ett jämställdhetsperspektiv, en så kallad jämställdhetsanalys. Det kan konstateras att löneskillnaden mellan män och kvinnor när man mäter alla anställdas löner i Bollebygds kommun, som 2021 var 75 kronor, återigen ökar. 2022 var skillnaden 500 kronor till kvinnornas nackdel och 2023 700 kronor till kvinnornas nackdel. En slutsats som kan dras av det är att när det inte finns satsningar i kollektivavtalen för de stora kvinnodominerade grupperna inom vård och omsorg ökar löneskillnaderna till männens förmån.

Analys visar att cheferna i organisationen i löneöversyn varje år fördelar sitt löneökningstrymme könsneutralt. Flera studier visar på att det finns olika förväntningar på lön hos män och kvinnor. Män har högre förväntningar på lön i en rekryteringssituation än kvinnor och börjar förhandla lön i en högre nivå. Vid nyrekrytering tenderar chefer av båda könen att sätta högre löner på män än på kvinnor. Det bidrar till att löneskillnaderna mellan könen kvarstår.

Då löneskillnaderna mellan män och kvinnor ökar har det startats ett arbete för att medvetandegöra organisationens chefer om detta och stärka dem att sätta könsneutrala löner där erfarenhet och kompetens är i fokus. Andelen kvinnor och män i organisationen ligger på samma nivå som tidigare år, det vill säga 80 procent kvinnor och 20 procent män.

Heltidsorganisation

Heltid som norm är dels en kompetensförsörjningsfråga, dels en jämställdhetsfråga. Det är en kompetensförsörjningsfråga utifrån att arbetskraften som finns tillgänglig inte kommer att räcka till för att möta de behov av arbetskraft som Bollebygds kommun och Sverige står inför med en minskande befolkning i arbetsför ålder. De medarbetare vi redan har anställda måste arbeta heltid i större utsträckning för att täcka de behov som finns idag och de som kommer att finnas i framtiden. En jämställdhetsfråga utifrån att kvinnor, inom framför allt vård och omsorg, inte har samma möjlighet att försörja sig både i yrkesverksam ålder och senare vid pensionen.

Andelen tillsvidareanställda med heltid har under 2023 minskat med cirka en procentenhet i kommunen totalt. I utbildningsförvaltningen har andelen heltidsanställda minskat med cirka 0,7 procentenheter och på socialförvaltningen är minskningen 2,2 procentenheter. Övriga förvaltningar har ökat sin andel något.

Hälsa och arbetsmiljö

Resultatet på medarbetarenkäten visar att kommunens medarbetare upplever att de har en god arbetsmiljö. Hållbart medarbetarengagemang (HME) visar på 81 vilket är lite högre än resultatet för de kommuner som mäter HME. Kommunens medarbetare har också en hög övergripande nöjdhet med arbetssituation, upplever en god stämning på arbetsplatsen och upplever att de har ett meningsfullt och utvecklande arbete. Resultatet visar dock på att 36 procent av medarbetarna upplever att de inte hinner göra ett gott arbete inom ramen för sin arbetstid. Över tid kan det leda till effekter i hälsa hos medarbetare om långvarig hög belastning utan återhämtning och vila blir en del av vardagen.

Alla organisationens arbetsgrupper har utifrån resultatet av medarbetarenkäten tagit fram en handlingsplan med åtgärder som en viktig del av arbetsmiljöarbetet. Handlingsplanerna följs upp i kommande års medarbetarenkät.

Den 1 oktober 2023 började EU:s arbetstidsdirektiv gälla fullt ut, där huvudregeln utgår från att alla medarbetare ska ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod. Med det menas att dygnsvila och arbete ska läggas alternerande, det vill säga arbetspass, vila, arbetspass, under varje 24 timmars period. Syftet med arbetstidsdirektivet är att säkerställa medarbetarnas tid till återhämtning och därmed säkra en bättre arbetsmiljö.

Dialogen i den röda tråden samtalen är en viktig del i arbetsmiljöarbetet och ger organisationens chefer möjlighet att följa upp medarbetarnas hälsa och arbetsmiljö.

Den totala sjukfrånvaron har minskat marginellt från 8,4 procent 2022 till 8,1 procent 2023. Kvinnors sjukfrånvaro var 4,2 procentenheter högre än männens sjukfrånvaro 2023, vilket är en ökning jämfört med 2022. Sjukfrånvaron håller sig på liknande nivå som 2022 och det kan med största sannolikhet kopplas till att de medarbetare som har möjlighet att arbeta hemifrån gjort detta trots att man varit sjuk. Man hade annars behövt sjukskriva sig men det har man inte gjort utan har kunnat fortsätta arbeta hemifrån trots lättare sjukdom. De medarbetare som inte kan arbeta hemma har i lika stor utsträckning som 2022 varit frånvarande från arbetet på grund av sjukdom.

Andelen långtidssjukskrivna över 60 dagar av det totala antalet sjukskrivna har ökat från 32,3 procent 2022 till 41,32 procent 2023. Det indikerar att det är fler av dem som blir sjukskrivna som blir det för en längre tid och det tar längre tid att komma tillbaka till arbetet. Sjukfrånvaron är fortfarande högst i åldersgruppen +50 år. Sjukfrånvaron beror både på strukturella orsaker och på andra orsaker som är kopplade till den enskilde medarbetaren. Strukturella orsaker

Förvaltning	2023	2022
Kommunstyrelseförvaltningen	2 %	0,5 %
Samhällsbyggnadsförvaltningen	8,2 %	8,3 %
Socialförvaltningen	9,4 %	9,8 %
Utbildningsförvaltningen	7,8 %	8,3 %
Totalt	8,1 %	8,4 %

Sjukfrånvaro per förvaltning

till sjukfrånvaro kan vara ohälsosam schemaläggning med för lite återhämtning mellan arbetspassen, långa arbetspass, arbetspass med otillräcklig bemanning, för många antal medarbetare per chef eller otydliga

uppdrag. De sjukfrånvaroorsaker som kopplas till den enskilde medarbetaren beror både på fysiska och psykiska sjukdomar.

Under 2023 inkom 546 avvikelser i medarbetarnas arbetsmiljö. Det är en minskning med 177 jämfört med föregående år. Av avvikelserna är 279 tillbud, 135 olycksfall och 132 riskobservationer. Orsaker till avvikelserna är ohälsosam arbetsbelastning, skadad av person samt hot och våld. Olycksfallen som rapporterats gäller främst hot och våld samt skadad av person. Flest avvikelser har inträffat i klassrum eller på skolgård.

Under 2023 har det inkommit 24 anmälningar om kränkande särbehandling. Samtliga anmälningar har utretts och åtgärder satts in utifrån framtagen handlingsplan i varje ärende..

Frånvaron för vård av sjukt barn uppgick under 2023 till motsvarande 7 årsarbetare vilket är två årsarbetare färre än för 2022.

Arbetet för att främja hälsa fortsätter och 70 procent av medarbetarna har nyttjat sitt friskvårdbidrag vilket är 7 procentenheter högre än föregående år.

	2023			2022		
	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro, totalt	9 %	4,9 %	8,1 %	9,2 %	5,3 %	8,4 %
Sjukfrånvaro ≥ 60 dagar	43 %	30,1 %	41,3 %	34,1 %	20 %	32,3 %
Sjukfrånvaro ≤ 29 år	7,7 %	4 %	6,5 %	8,7 %	7,1 %	8,3 %
Sjukfrånvaro 30-49 år	8,3 %	3,5 %	7,2 %	8,9 %	4,2 %	7,7 %
Sjukfrånvaro ≥ 50 år	10,4 %	7,9 %	10 %	9,8 %	7,8 %	9,4 %

Personalvolym

Den 31 december 2023 hade Bollebygds kommun 683 tillsvidareanställda och 99 tidsbegränsat anställda medarbetare, totalt 782 personer. Antalet tillsvidareanställda har ökat med 22 personer och antalet tidsbegränsat anställda har ökat med 18 personer jämfört med 2022. Det innebär att totalt antal anställda har ökat med 40 personer jämfört med 2022. Andelen visstidsanställda i förhållande till totalt antal anställda har under de senaste fem åren varit på i stort sett samma nivå, för 2023 var det drygt 12 procent av kommunens medarbetare som hade en visstidsanställning. Av 683 tillsvidareanställda utgjorde kvinnorna 80 procent (544 stycken). Andelen kvinnor av de visstidsanställda var 72 procent, eller 71 kvinnor. Antalet timmar utförda av timavlönade medarbetare var 2023; 107 402 timmar vilket motsvarar drygt 51 årsarbetare. Det är en liten minskning jämfört med 2022.

I både socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen har antalet timmar utfört av timavlönade medarbetare ökat medan antal timmar utförda av timavlönade medarbetare i övriga förvaltningar minskat. Uttaget av övertid ligger på i stort sett samma nivå som tidigare år och motsvarar ca 3 årsarbetare.

Förvaltning	2022	2023
Kommunstyrelseförvaltningen	1 153	870
Samhällsbyggnadsförvaltningen	9 216	7 163
Socialförvaltningen	60 817	63 766
Utbildningsförvaltningen	32 068	35 603
Totalt	103 254	107 402

Arbetade timmar per förvaltning som utförs av timavlönade vikarier

Lönebildning

Löneökningstrycket i löneöversyn 2023 var 3 procent av den totala lönesumman. Kommunals lönekollektivavtal hade en koppling till det så kallade märket inom industrin och det resulterade i ett högre utfall inom Kommunals avtalsområde, 4,1 procent och 3 procent föra övriga avtalsområden. Det innebär att det totala utfallet för löneöversyn 2023 var 3,38 procent.

Framtid

För att upprätthålla och förbättra välfärden som medborgarna förväntar sig och behöver, ställs allt högre krav på motiverade, engagerade och kompetenta medarbetare. Precis som andra arbetsgivare i Sverige, står Bollebygd inför utmaningen att locka medarbetare till välfärdsyrkena, erbjuda en god arbetsmiljö och möjligheter till långsiktig professionell utveckling. Det kräver strategisk kompetensförsörjning där alla perspektiv måste undersökas och ifrågasättas.

Arbetet måste fokusera på att hitta nya lösningar för att möta framtida behov och medarbetare. Det kommer att genomföras enligt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) strategier för att hantera kompetensutmaningen när färre tillgängliga arbetare måste ta hand om fler invånare med behov, den så kallade demografiska utmaningen.

Åldersfördelning

Medelåldern på tillsvidareanställda och tidsbegränsat anställda medarbetare i Bollebygds kommun var 46,08 år. Medelåldern för tidsbegränsat anställda var 45,52 år under 2023. Under 2023 avslutade 6 medarbetare sin anställning med pension.

Ålder	kvinnor	män	Totalt
29 år eller yngre	34	11	45
30-39 år	138	36	174
40-49 år	139	45	184
50-59 år	152	33	185
60-65	67	11	78
66 och över	14	3	17
Totalt	544	139	683

Ålder för samtliga tillsvidareanställda i kommunen 2023-12-31.

Driftredovisning

Budgetbeslut m.m. under året

Kommunens budget, nettokostnader (mnr)	KF beslut	Tekniska just.	Löner	Generellt statsbidrag	Aktuell ram
<i>Budget per nämnd:</i>					
Kommunfullmäktige	-1,6				-1,6
Revisionen	-0,9				-0,8
Valnämnden	0				-0,2
Överförmyndare	-0,8				-0,8
Jävsnämnden	-0,1				-0,1
Kommunstyrelsen	-62,8	-0,1	-0,8		-63,7
Utbildningsnämnden	-315,1	-1,1	-6,2		-322,4
Socialnämnden	-205,3	-0,3	-3,9	-5,5	-215,0
Samhällsbyggnadsnämnd	-38,8	-0,8	-0,7		-40,3
Summa nämnder	-625,2	-2,3	-11,6	-5,5	-644,6
<i>Budget övrigt:</i>					
Ofördelad budget	-4,0				-4
Lönerörelse	-11,6		11,6		0
Pensioner och räntenetto mm	-7,5	2,3			-5,2
Summa finansförvaltningen	-23,1	2,3	11,6		-9,2
Skatteintäkter och generella statsbidrag	648,7			5,5	654,2
Resultatet	0,4	0	0	0	0,4

Kommunfullmäktige beslutade i december 2022 att nämndernas ramar skulle uppgå till 625,2 miljoner kronor. Samtidigt fördelades 23,1 miljoner kronor i en ofördelad budget, till lönerörelsen 2022 samt för pensioner och räntenetto mm (finansförvaltningen). Skatteintäkter och generella statsbidrag budgeterades till 648,7 miljoner kronor vilket innebar ett resultat på 0,4 miljoner kronor.

Tekniska justeringar har genom mandat av kommunfullmäktiges budgetbeslut genomförts i januari av ekonomiavdelningen till följd av förändrad internränta och PO-tillägg. Totalt uppgår de tekniska justeringarna till 2,3 miljoner kronor.

De avsatta budgetmedlen för att täcka ökade kostnader till följd av lönerörelsen 2023 har fördelats till nämnderna utifrån fördelning av färdiga löneavtal.

Efter beslut från Socialstyrelsen avseende prestationsbaserade statsbidrag som i externredovisningen klassas som generella beslutade fullmäktige att socialnämndens ram skulle öka för 2023 samt att budgeten för generella statsbidrag på kommunnivå skulle öka med samma belopp. Inga nya budgetbeslut fattades efter ändrat beslut angående bidragets periodisering.

Driftredovisning	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Nettobudget	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	avvikelse
Per nämnd								
Kommunfullmäktige	0,0	0,0	-1,5	-1,2	-1,5	-1,2	-1,6	0,1
Revison	0,0	0,0	-0,9	-0,8	-0,9	-0,8	-0,9	0,0
Valnämnd	0,0	0,0	0,0	-0,4	0,0	-0,4	0,0	0,0
Överförmyndare	0,0	0,0	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,8	0,1
Jävsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Kommunstyrelse	4,6	4,3	-65,4	-61,3	-60,8	-56,9	-63,7	2,8
Utbildningsnämnden	33,6	35,6	-350,6	-333,8	-317,0	-298,2	-322,4	5,4
Samhällsbyggnadsnämnden	129,8	114,2	-177,9	-157,4	-48,1	-43,3	-40,3	-7,7
Socialnämnden	39,4	46,4	-251,9	-232,8	-212,5	-186,3	-215,0	2,6
Pensioner m.f gem poster	14,9	5,0	-19,7	-10,9	-4,8	-5,9	-3,1	-1,7
Avgår interna poster	-87,1	-80,1	87,1	78,6	0,0	-1,5	0,0	0,0
Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader inkl avskrivningar enligt RR	135,3	125,5	-781,4	-720,7	-646,2	-595,2	-647,8	1,6

Belopp i miljoner kronor. Det kan finnas avrundningar som gör att summeringarna inte alltid ser ut att stämma. Obalans i interna poster 2022 beror på generellt statsbidrag som redovisats som intäkt med intern motpart. I nämndernas årsrapporter inkluderas även eventuella räntekostnader vilket gör att total budgetavvikelse kan skilja sig åt.

Driftredovisning	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Nettobudget	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	avvikelse
Per verksamhet								
Politisk verksamhet	0,0	0,0	-9,0	-10,5	-9,0	-10,5	-10,3	1,3
Infrastruktur, skydd	17,1	7,6	-63,5	-46,1	-46,4	-38,5	-42,5	-3,9
Kultur och fritid	0,5	0,9	-15,9	-16,7	-15,4	-15,7	-15,6	0,2
Pedagogisk verksamhet	59,3	57,9	-361,4	-340,2	-302,1	-282,2	-308,2	6,1
Vård och omsorg	44,1	50,2	-254,0	-235,3	-209,8	-185,1	-210,4	0,6
Särskilt riktade insatser	5,0	4,6	-7,5	-7,3	-2,5	-2,8	-4,9	2,4
Affärsverksamhet	42,5	36,4	-42,1	-36,9	0,4	-0,5	-0,9	1,4
Gemensamt	53,8	47,9	-115,2	-106,3	-61,4	-58,3	-54,9	-6,5
Avgår interna poster	-87,1	-80,1	87,1	78,6	0,0	-1,5	0,0	0,0
Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader inkl avskrivningar enligt RR	135,3	125,5	-781,4	-720,7	-646,2	-595,2	-647,8	1,6

Belopp i miljoner kronor. Det kan finnas avrundningar som gör att summeringarna inte alltid ser ut att stämma. Obalans i interna poster 2022 beror på generellt statsbidrag som redovisats som intäkt med intern motpart.

Kommunstyrelsen

Under 2023 hade kommunstyrelsen ett överskott på 2,8 miljoner kronor. Jämfört med 2022 ökade nettokostnaderna med 3,9 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning på 6,9 procent. Den största ökningen låg inom personalkostnaderna, som ökade med 2,3 miljoner kronor (8,7 procent). Lönesumman steg med 5,4 procent medan personalomkostnaderna (PO) ökade med 16,5 procent. Av den totala ökningen i personalkostnader kan 1,2 miljoner kronor förklaras av ökade pensionskostnader. Personalkostnaderna utgjorde ungefär hälften av kommunstyrelsens totala kostnader.

Kostnaden för köpt huvudverksamhet, som står för 22 procent av kostnadsmassan, ökade med 0,9 miljoner kronor (7,4 procent) jämfört med föregående år. Ökningen berodde till stor del på en höjning av medlemsavgiften i Södra Älvsborgs Räddningstjänsteförbund (SÄRF).

Den positiva avvikelserna gentemot budgeten berodde på att kommunstyrelsen tilldelades budgettillskott för insatser som ännu inte hade genererat kostnader, till exempel införandet av återbruksverksamhet, vilket sammanlagt uppgick till 0,8 miljoner kronor. Dessutom fanns det vakanser till följd av föräldraleligheter och uppsägningar. Under 2023 hade kommunstyrelsen lägre kapitalkostnader eftersom vissa större IT-investeringar hade avslutats och reinvesteringar ännu inte hade genomförts på grund av att det inte behövts ännu.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden redovisar ett överskott på 5,4 miljoner kronor för 2023. Samtliga verksamheter förutom grundskola och kultur och fritid redovisar överskott. De största överskotten återfinns hos fritidshem, anpassad grundskola och gymnasieskola. Nettokostnaden ökade totalt sett med 6,3 procent.

Intäkterna har minskat med 5,5 procent och beror att statsbidraget Skolmiljarden försvann till i år samt att coronastödet för sjuklöner som kommunen fick i inledningen av förra året inte finns i år.

Minskningen i kostnader för bidragsutbetalningar på 54,7 procent beror på att det extra investeringsstödet för Hestrafors IF inte finns i år.

Priserna för köpta platser ökar vanligtvis varje år då andra huvudmän också måste ta höjd för ökade löner, personalomkostnader och indexuppräknings. För perioden är skillnaden dock 2,1 procent jämfört med förra året. Kostnadsökningarna ligger på grundskolan men främst på gymnasiet där elevantalet ökat under höstterminen, dock mindre än prognostiserat

under våren på grund av utflyttningar. För minskningen står köpt anpassad gymnasieskola, förskola och vuxenutbildning. Ökningarna på vissa utav verksamheterna tas till merparten ut av minskningarna hos de andra.

Personalkostnaderna har ökat med 6,7 procent. Avtalsmässig löneökning var mellan 3,2 procent och 4 procent 2023 där kommunals löneavtal var det högre. Procentsatsen för personalomkostnaderna (PO) ökade också markant mellan 2022 och 2023 med 4,78 procentenheter. Utifrån personalstatistiken har antalet tillsvidareanställda och visstidsanställda ökat. Lokalkostnader ökar med 4,6 procent och beror på ökade kostnader i internhyresmallen, där ökade kostnader för bland annat el stigit samt att halvårskostnad i hyra för nya matsalen i Bollebygdsskolan tillkommit jämfört med föregående år. Överskottet för lokalkostnader beror därför på att nämnden fått budget på helåret för nya delen av matsalen i Bollebygdsskolan men lokalerna togs i drift först i juni.

Övriga kostnader har ökat med 11,0 procent som utgörs av bland annat lokalvård 12,1 procent och måltid 13,9 procent där nämnden förvisso får budgettäckning för merparten men som påverkar kostnadsökningen.

Transportkostnader ökade med 16,4 procent detta år, där skolskjuts ökat med 20,1 procent. Kostnadsökningen 1,1 miljoner kronor och merparten återfinns på grundskolan. Kostnaden ökade också på anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola. Ökningen beror på stor indexuppräknings av avtalet från augusti förra året och tillkommande indexuppräknings från och med augusti i år, samt tillkommande turer på grundskolan under hösten.

Kostnader för leasing av elev- och personaldatorer har ökat med 9,7 procent. Ökningen beror på att många utav treårsavtalen löpte ut i juni i år, med ökning i kostnader på nya avtal samt återköp som följd. Kostnader för bokinköp har ökat med 51 procent till följd av statsbidraget Inköp vissa läromedel som är återbetalningsskyldigt om inköp inte görs samt att bidraget stipulerar att bokinköp för läromedel inte får minska utöver bidraget.

Kostnader för kapitalkostnader (ränta och avskrivning) på investeringar har ökat med 6,7 procent.

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar ett överskott på 3,2 miljoner kronor för 2023. Nettokostnaden blev 25,9 miljoner kronor högre än föregående år, vilket är en ökning med 14 procent.

Intäkterna är 7 miljoner kronor lägre än 2022, vilket är en reduktion med 15 procent. Reduktionen härrör främst minskade intäkter på bostads- och lokalhyror. Sociala hyreskontrakt har reducerats till följd av uppsagda lägenheter då behovet minskat. Reducerande intäkter på bidrag avser mindre intäkt från Försäkringskassan. Reducerad andel brukare som kommunen får ersättning för assistans som överstiger 20 timmar/vecka från Försäkringskassan. Även minskade intäkter driftsbidrag mellan åren förklarar nämndens intäktsreduktion.

Socialnämndens bruttokostnader blev 18,9 miljoner kronor högre jämfört med 2022, vilket är en ökning med 8,1 procent. Ökningen avser i huvudsak kostnader för köpta placeringar och personalkostnader. Köpta placeringar har en ökning med 7,3 miljoner kronor jämfört med 2022. Ökade kostnader förekommer till följd av köpta placeringar för vuxna (missbruksvård och socialpsykiatriskt boende), för barn och unga på institution samt i familjehem. Nyttillkomna placeringar både på vuxna och barn och unga men också omplaceringar till mer kostsamma alternativ. Enheten myndighetsteam barn och unga återsöker 0,7 miljoner kronor av placeringskostnader 2023. Även kostnaden för köpta placeringar gruppboende, boende enligt LSS och korttidsvistelse ökar mellan åren.

Personalkostnaderna ökade med 11,5 miljoner kronor jämfört med 2022, vilket är en ökning med 7,2 procent. Av kostnadsökningen avser 3,9 miljoner kronor årets lönerörelse, vilket socialnämnden erhållit utökad budget för. Ökad PO (sociala avgifter) mellan åren påverkar personalkostnadsökningen markant, en ökning med 4,78 procent. Anledningen till höjningen är dels höjda premier i det nya pensionsavtal som ska tillämpas från och med 1 januari 2023, dels på grund av kraftigt ökat prisbasbelopp och andra faktorer som leder till högre kostnader för den förmånsbestämda pensionen.

Kostnaden för bidrag har reducerats med 2,3 miljoner kronor jämfört med 2022. Mindre utbetalt ersättning till Försäkringskassan på grund av reducerad antal 20 timmars ansvar under året. (kommunen får inte ersättning de 20 första timmarna assistans i veckan). Även reducerade kostnader ekonomiskt bistånd påverkar resultatet.

Övriga kostnader är 2,2 miljoner kronor högre än 2022, vilket är en ökning med 9,3 procent. Generellt har inflationstakten under året varit 9 procent. Ökningen avser i huvudsak skyddsutrustning, förbrukningsmaterial, reparationer och underhåll, städ- o renhållningstjänster och licenser. Kostnadsökningen härrör inflation i viss grad. Även viten på grund av

ej verkställda beslut, exempelvis avsaknad av boendeplatser LSS.

Kapitalkostnaderna ökade med 0,3 miljoner kronor på grund av högre internränta mellan åren.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett resultat för verksamhetsåret 2023 på -7,7 miljoner kronor.

Intäkterna för året ökade med 15,6 miljoner kronor jämfört med 2022. Denna ökning beror främst på upplösningen av VA-fonden, men även höjda taxer och bidragsintäkter bidrog till förändringen på årsbasis.

Kostnaderna har ökat med 20,5 miljoner kronor jämfört med föregående år. Både utvecklingen mellan åren och avvikelser mot budget beror till stor del på nedskrivningar och utrangeringar av anläggningar. Särskilt påverkade var nedskrivningen av "Fjällastorpskolan" som genomfördes i december efter kommunfullmäktiges nya beslut i skolfrågan.

Dessutom har halkbekämpning och konsultkostnader kostat betydligt mer än föregående år och vad som var budgeterat för 2023.

Pensioner med flera gemensamma poster samt kommentar till interna poster

Posten innehåller pensionskostnader exklusive kostnader som täcks av personalens PO-pålägg. Detta resulterade i ett underskott på 5 miljoner kronor jämfört med budgeten. Dessutom har andra poster som inte var budgeterade och som inte tydligt hör till nämndernas vanliga verksamhet redovisats här. Det inkluderar en exploateringsintäkt på 6,4 miljoner kronor och kostnader för bidrag till statlig infrastruktur på -9,3 miljoner kronor.

Investeringsredovisning 2023

Investeringsredovisning	Budget KF	Utfall	Avvikelse
Kommunstyrelsen	4,0	3,4	0,6
<i>IT-investeringar</i>	3,0	3,2	-0,2
<i>Reinvesteringar inventarier</i>	1,0	0,2	0,8
Samhällsbyggnadsnämnden	61,6	32,1	29,5
<i>Lokalresursplan</i>	21,2	7,1	14,1
<i>Reinvesteringar fastighet</i>	10,0	10,0	0,0
<i>Renovering idrottshall</i>	15,0	0,1	14,9
<i>GC-vägar</i>	3,0	1,8	1,2
<i>Belysning</i>	1,0	0,4	0,6
<i>Laddstolpar</i>	1,0	0,3	0,7
<i>Lekplatser</i>	1,0	1,0	0,0
<i>Reinvesteringar gata</i>	0,0	0,9	-0,9
<i>Inventarier kontor</i>	0,0	0,6	-0,6
<i>Taxefinansierad verksamhet</i>			
<i>Rollpack (avfallskomprimator)</i>	0,4	0,4	0,0
VA	9,0	9,2	-0,2
<i>Reinvesteringar Åsastugorna</i>	0,0	0,3	-0,3
Utbildningsnämnden	1,3	1,3	0,0
<i>Reinvesteringar inventarier</i>	1,0	0,9	0,1
<i>Digitalisering</i>	0,3	0,3	0,0
<i>Lagfart konstgräsplan</i>	0,0	0,1	-0,1
Socialnämnden	1,7	1,6	0,1
<i>Reinvesteringar inventarier</i>	1,0	0,9	0,1
<i>Digitalisering</i>	0,7	0,7	0,0
Summa investeringar	68,6	38,4	30,2
<i>varav taxefinansierad verksamhet</i>	9,4	9,9	-0,5
Strategiska markinköp KS	20,0	24,7	-4,7
Strategiska markinköp SBN	5,0	0,0	5,0
Exploateringsverksamhet	25,0	11,2	13,8
<i>varav Bergadalen</i>		10,6	
Finansiell leasing personbilar	0,0	0,5	-0,5
Total investeringsverksamhet	118,6	74,8	43,8

Inga gåvor som klassas som anläggningstillgång har erhållits under året.

Kommentarer till investeringsredovisningen

Under året har samhällsbyggnadsnämnden genomfört reinvesteringar i linje med budget. Reinvesteringstakten av fastigheterna är hög och genom den höga reinvesteringstakten bättras beståndet på snabbt. Renoveringen av idrottshallen genomfördes inte under året utan startar i stället under 2024 med reviderad, lägre budget. Bortsett från idrottshallen och investeringarna inom ramen för lokalresursplanen har kommunen investerat till största del i linje med budget. Några, i sammanhanget, mindre avvikelser finns men totalt sett ligger investeringarna inom ramen - även om avvikelserna för lokalresursplan och idrottshall räknas bort.

Strategiska markinköp har gjorts i kommunen avseende två tomter där det finns strategiskt värde för framtida potentiella verksamhetslokaler eller exploatering. Av tradition har fullmäktiges budget delat upp så att KS förfogat över 20 miljoner kronor och SBN

över ytterligare 5 miljoner kronor. För 2023 har dock 24,7 miljoner kronor av budgeten nyttjats av KS. Då SBN inte gjort några strategiska markinköp har den totala budgeten för markinköp inte överskridits.

Lokalresursplanen avser skapa en bild av behovet av nya verksamhetslokaler. Under varje år uppdateras planen och tar hänsyn till förändringar i verksamheternas behov, demografisk prognos samt övriga omvärldsfaktorer. Lokalresursplanen blir, efter politiskt beslut, ett underlag till den långsiktiga investeringsbudgeten. Den långsiktiga investeringsbudgeten innehåller tidigt beräknade investeringskostnader för dessa projekt. Se specifikation i tabellen nedan för särredovisning av årets största planerade projekt, inklusive beräknad totalutgift. Under året färdigställdes utbyggnaden av Bollebygdskolans matsal. Resterande projekt flyter på eller tar en annan inriktning under 2024.

Lokalresursplan		Totalutgift		Varav årets investeringar		
Projekt	Tot. budget	Ack. utfall	kvarstår	Budget	Utfall	Avvikelse
Matsal Bollebygdskolan	15,0	12,5	2,5	4,0	1,5	2,5
Allaktivitetshall	15,0	0,0	15,0	0,5	0,0	0,5
Gruppbostad autism	37,0	1,6	35,4	3,7	1,2	2,5
Hembygdsvägen	30,0	0,2	29,8	2,0	0,0	2,0
Skollokaler Bollebygdskolan	350,0	0,0	350,0	2,5	0,0	2,5
Förskola Olsfors	70,0	0,3	69,7	0,5	0,3	0,2
Ombyggnad Råssa	10,0	4,3	5,7	8,0	4,1	3,9
Summa investeringar LRP	527,0	18,9	508,1	21,2	7,1	14,1

Sambandet mellan drift- och investeringsredovisningen och andra finansiella rapporter

Från driftsredovisning	Intäkter	Kostnader	Nettokostnad	Från investeringsredovisning	Budget KF	Utfall	Avvikelse
Intäkter och kostnader	135,3	-781,4	-646,2	Totalt investerat	115	74,8	40
Resultaträkning 2023				Omsättningstillgång		-1,5	
Verksamhetens int.	135,3			Ansk. finansiell anläggning		0,9	
Verksamhetens kostn.	-749,9			Från kassaflödesanalys 2023			
Avskrivningar	-31,5			Löpande verksamhet	62,2		
Nettokostnad	-646,2			Investeringsverksamhet	-74,8		
Skatteintäkter	553,2			Finansieringsverksamhe	7,8		
Gen. statsbidr o utj	112,8			Årets kassaflöde	-4,8		
Resultat	19,8			Från balansräkning 2022 2023			
Finansiella intäkter	3,5			Anläggningstillgångar	546	588	
Finansiella kostnader	-11,2			Kassa	45,5	40,7	
Resultat efter skatteint och Finansnetto	12,2			Eget kapital	408,5	413,0	
Extraordinära poster	-7,7			Långfristig upplåning	99	107	
Årets resultat	4,5						

Finansiella rapporter, kommunen

Finansiella rapporter

Resultaträkning

(mkr)	Noter	Kommunen		Koncernen	
		2022	2023	2022	2023
Verksamhetens intäkter	3	125,5	135,3	159,0	172,0
Verksamhetens kostnader	4	-687,5	-749,9	-711,3	-776,5
Avskrivningar	5	-30,7	-31,5	-37,0	-38,0
Verksamhetens nettokostnader		-592,7	-646,2	-589,2	-642,5
Skatteintäkter	6	525,9	553,2	525,9	553,2
Generella statsbidrag och utjämning	7	115,2	112,9	115,2	112,8
Verksamhetens resultat		48,4	19,8	51,9	23,5
Finansiella intäkter	8	1,3	3,5	1,0	3,7
Finansiella kostnader	9	-5,6	-11,2	-4,1	-11,6
Resultat efter finansiella poster		44,1	12,2	48,8	15,6
Extraordinära poster	10	0,0	-7,7	0,0	-7,7
Årets resultat		44,1	4,5	48,8	8,0

Balansräkning

(mkr)	Noter	Kommunen		Koncernen	
		<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	11	1,4	2,8	1,4	2,8
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	12	520,8	558,3	755,0	791,6
Maskiner och inventarier	13	15,1	18,1	16,8	19,5
Finansiella anläggningstillgångar	14	8,3	9,2	7,3	8,2
Summa Anläggningstillgångar		545,6	588,3	780,6	822,1
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	15	33,9	27,8	34,2	28,0
Fordringar	16	66,8	66,7	67,6	66,9
Kortfristiga placeringar	17	5,7	6,3	5,6	6,3
Kassa, bank	18	45,5	40,7	91,7	65,1
Summa Omsättningstillgångar		151,8	141,5	199,1	166,3
Summa Tillgångar		697,5	729,8	979,7	988,5
Eget Kapital, Avsättningar och Skulder					
Eget kapital	19	408,5	413,1	477,4	485,4
Årets resultat		44,1	4,5	48,8	8,0
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	50,2	63,8	50,2	63,8
Andra avsättningar	21	0,0	9,3	1,3	10,5
Skulder					
Långfristiga skulder	22	125,4	134,1	260,9	230,1
Kortfristiga skulder	23	113,3	109,6	189,9	198,7
Summa Eget Kapital, Avsättningar och Skulder		697,5	729,8	979,7	988,5
Panter och ansvarsförbindelser					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	24	0,3	0,3	0,3	0,3
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	25	133,4	135,7	133,4	135,7
Övriga ansvarsförbindelser	26	251,9	219,8	3,0	2,9

Kassaflödesanalys

(mkr)	Kommunen		Koncernen		
	Noter	2022	2023	2022	2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		44,5	4,5	48,3	8,0
Justering för ej likviditetspåverkande poster	28	32,7	52,1	42,4	60,8
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		77,1	56,6	90,8	68,8
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter		4,6	0,9	4,6	0,9
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		-19,7	0,1	-19,3	4,6
Ökning/minskning av förråd och varulager		-1,7	6,1	-1,9	6,2
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		4,3	-1,5	5,7	-2,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		64,6	62,2	79,9	77,8
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-1,2	-2,1	-1,2	-2,1
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar		-65,2	-71,8	-67,5	-77,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Erhållna offentliga bidrag		1,8	0,0	1,8	0,0
Förvärv av finansiella tillgångar		-0,1	-0,9	-0,1	-0,9
Avyttring av finansiella tillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-64,7	-74,8	-66,9	-80,1
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		0,0	10,4	0,0	10,4
Amortering av skulder för finansiell leasing		0,0	-2,6	0,0	-2,6
Amortering av långfristiga skulder		-44,4	0,0	-44,4	-32,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-44,4	7,8	-44,4	7,8
Årets kassaflöde		-44,4	-4,8	-31,4	-26,5
Likvida medel vid årets början		90,1	45,5	123,3	91,7
Likvida medel vid årets slut		45,5	40,7	91,7	65,2

Noter

1 - Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisningsrekommendationer.

Från och med 2023 redovisas hyreskontraktet mellan kommunen och Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder som finansiell leasing. Förändringen innebär att skillnaden mellan räntekostnad + amortering och avskrivningskostnader redovisas direkt mot eget kapital som en följd av byte av redovisningsprincip.

Under året har räntekostnader samt avskrivningskostnader belastat resultatet i enlighet med rekommendation RKR R5. Tillgång och skuld har justerats i balansräkningen. Då det handlar om koncernintern leasing har bokfört värde vid leasingkontraktets ingång använts som verkligt värde. Beräknat restvärde har tagits fram genom att framräknat bokfört värde samt planerade investeringar enligt underhållsplan har räknats samman. Se mer under stycket om leasing.

Jämförelsetal för föregående år har omräknats enligt den nya principen.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag	Ägarandel
Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder	100 %
GRYAAB	1,13 %

Inga förändringar i sammansättningen av kommunkoncernen har skett under räkenskapsåret. Vid konsolidering av Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder har inte omräkning av stiftelsens redovisning gjorts till LKBR. Då stiftelsen följer K2-redovisning innebär detta ett avsteg från RKR R16. En omräkning skulle innebära att tillgångarna värderats högre då en del av stiftelsens underhållskostnader skulle ha redovisats som investering i ny komponent.

GRYAAB ingår inte i de sammanställda räkenskaperna eftersom dess andel av kommunala kommunkoncernens omsättning och omslutning är obetydlig. Avloppsverksamheten är förvisso av särskild betydelse för kommunen men GRYAAB hanterar i nuläget inte avloppsvatten ifrån Bollebygds kommun.

Värderings- och omräkningsprinciper Anläggningstillgångar

Utvecklingsarbete och immateriella rättigheter av väsentligt värde som medför framtida ekonomiska för-

delar eller servicepotential tas upp som immateriell tillgång. Med väsentligt värde menas minst ett prisbasbelopp. Detsamma gäller rättigheter utan begränsad nyttjandeperiod som till exempel ledningsrätter. Immateriella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Samtliga immateriella tillgångar är förvärvade. Förvärvade IT licenser skrivs av linjärt under avtalstiden som är 3 – 8 år.

Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdeminskning. Materiella anläggningstillgångar som har betydande komponenter med väsentlig skillnad i nyttjandeperiod skrivs av separat. Några justeringar har inte skett på gamla investeringar. I snitt har de fastigheter där investeringen gjordes innan 2015 en avskrivningstid på 33 år, som vägt snitt. Om någon befintlig fastighet genomgår större renovering görs ny bedömning av komponenter.

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal (till exempel leasing) används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid.

För tillgångar av särskild teknisk karaktär görs individuell bedömning av nyttjandeperioden, vilken därmed kan avvika från kommunens normala avskrivningstider. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (till exempel verksamhetsförändringar, teknikskiften och organisationsförändringar).

För tillgångar med en nyttjandeperiod överstigande 10 år görs dock alltid en omprövning vid större reparations- eller ombyggnadsåtgärder eller när halva respektive två tredjedelar av ursprungligt bedömd nyttjandeperiod förflutit. Om en ny bedömning av nyttjandeperioden avviker från tidigare fastställd nyttjandeperiod ändras avskrivningstiden alltid, om den bedöms vara kortare. Bedöms nyttjandeperioden vara längre, ändras den normalt bara om det oavskrivna beloppet för tillgången överstiger 500 000 kronor.

Korttidsinventarier med förväntad genomsnittlig nyttjandetid på max 3 år och inventarier av mindre värde, upp till ett prisbasbelopp, kostnadsförs direkt. Inventarier som köps in inom ramen för nämndernas planerade investeringsbudget och därmed är av särskild betydelse för verksamheten tas alltid upp som en anläggningstillgång under förutsättning att den förväntade nyttjandetiden överstiger 3 år och

värdet är minst ett halvt prisbasbelopp.

Inventarier som är avsedda för krisberedskap redovisas som anläggningstillgång med livslängd som överstiger det normala för motsvarande inventarier.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta. För finansiella instrument värderade till verkligt värde har börskursen den 31/12 använts.

Tomter för försäljning värderas kollektivt per exploateringssteg där totala utgifterna fördelas per tomt utifrån yta. I anskaffningsvärdet ingår mark, andel av projektering och direkta utgifter för åtgärder på tomtmarken.

Mindre lager av till exempel kontorsmaterial eller förbrukningsartiklar inom verksamheterna kostnadsförs direkt i samband med inköp och tas inte upp som omsättningstillgång.

VA-verksamhetens förråd redovisas till bestämd mängd och fast värde. Varje år görs en inventering av förrådet för att säkerställa att verkliga värdet stämmer överens med upptagna värdet.

Kommunen har för närvarande inga beredskapslager eller överlager.

Leasing

Majoriteten av de bilar som kommunen leasar är klassade som operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgång. I de fall som nuvärdet av minimileaseavgifterna överstigit 80 procent av bilens verkliga värde vid leasingperiodens början har leasingkontraktet klassats som finansiell leasing och bilen tagits upp som tillgång. Kommunen har sju bilar som redovisas som finansiell leasing. I en del fall har avtalet blivit förlängt vilket inte föranleder omklassificering.

Kommunen leasar Bollegårdens äldreboende från Stiftelsen Bollebos hyresbostäder. Avtalet sträcker sig mellan 2011 och 2036. Avtalet förlängs därefter med fem år i sänder. Den kapitaliserade delen av hyreskostnaden har använts för att beräkna minimileaseavgiften. Implicit ränta har beräknats inklusive ej garanterat restvärde där restvärdet har tagits fram utifrån redovisat värde med tillägg av 23 miljoner kronor som kommit från underhållsplan. Inga andra fastigheter är upptagna som finansiell leasing. Tidigare år har den här leasen felaktigt varit redovisad som operationell. Från och med bokslut 2023 är den korrekt upptagen som finansiell tillgång och jämförelsetalen för föregående år har omräknats enligt den

nya principen.

Finansiella leasingavtal med ett avtalsvärde per objekt understigande ett halvt prisbasbelopp har klassificerats som ej uppsägningsbara operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgång. Dessa avtal ingår i noten för ej avskrivningsbar operationell leasing.

Skulder och avsättningar

90 procent av erhållna anläggningsavgifter för VA redovisas som förutbetalda intäkter och periodiseras på 50 år. Resterande del intäktsförs direkt.

Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10.

Kommunen har varken tillgångar eller skulder i utländsk valuta.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller kommunexterna poster, innehåller driftredovisningen även interna intäkter och kostnader såsom köp och försäljning mellan nämnderna. Poster som finns i resultaträkningen, men inte i driftredovisningen, är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader. Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är:

- Personalomkostnader, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. Dessa kalkyleras schablonmässigt till att uppgå till 44,53 procent av lönekostnaden.
- Kapitalkostnader, i form av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Kapitalkostnaderna beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas avskrivningsbara värde och ränta på tillgångarnas bokförda restvärde. Den internt beräknade räntan har satts till 1,5 procent. Påförd ränta kan aldrig uppgå till mer än redovisade anskaffningsvärdet för tillgången. För information om avskrivningstider, se redovisningsprinciper.

Samhällsbyggnadsnämndens kostnader som fördelas mellan kommunens lika verksamheter genom interndebitering är:

- Hyreskostnader: Internhyran sätts till fastighetsavdelningens självkostnad inklusive avskrivningskostnader och ränta på bundet kapital.
- Kost: Debitering sker av kommunens produk-

tionskök till budgeterat pris för utbildningsnämnden sätts ett fast pris per år medan socialnämnden debiteras abonnemang för respektive månad samt ett årligt fast pris. Utöver detta interndeberas ströbeställningar av till exempel kaffe och andra livsmedel. Eventuella budgetavvikelse vidarefaktureras ej men redovisas schablonmässigt på korrekt verksamhetskod.

- Lokalvård: En budget för respektive verksamhet sätts varje år. Den budgeten interndeberas under året till respektive nämnd. I särskilda fall sker även utökad fakturering om uppdraget ändrats under året. Eventuella budgetavvikelse vidarefaktureras ej men redovisas schablonmässigt på korrekt verksamhetskod.
- Vaktmästeri: Förvaltningarna beställer vaktmästartjänster som därefter interndeberas.

Redovisningsprinciper för investeringsredovisningen

Investeringsredovisningen visar årets utgifter för avslutade samt pågående investeringsprojekt. Varje år fattar kommunfullmäktige beslut om investeringsbudget samt flerårsplan. Inga beslut om investeringsprojekt med flerårig löptid har tagits i budgeten. Långsiktiga investeringsprojekt hanteras i Lokalresursplanen som särredovisas. Kommunfullmäktige har fattat beslut om ett årligt anslag om 25 miljoner kronor för exploateringsverksamhet där projekt kan sträcka sig över flera år men inte tagit ställning till hur mycket enskilda projekt ska kosta per år. I investeringsredovisningen kan poster för exploateringsverksamhet även innehålla utgifter som i externredovisningen klassas som omsättningsstillgång. Se särskild omräkning av dessa.

Budget för strategiska markinköp om totalt 25 miljoner kronor syftar till att ge kommunstyrelsen utrymme att agera ifall ett strategiskt objekt kommer ut på marknaden. Markinköpsens ram är inte att se som planerat markinköp utan maximal ram för markinköp. Kommunfullmäktige beslutar om en investeringsbudget per projekt. Respektive nämnd har mandat att göra omfördelningar mellan projekt som understiger 5 miljoner kronor.

Omfördelning mellan projekt inom lokalresursplanen godkänns av kommunstyrelsen. Ombudgetering mellan år prövas av kommunfullmäktige i samband med prövning av årsredovisningen. Att vissa leasingavtal för fordon redovisas som finansiell leasing har inte beaktats i kommunens budgetarbete. Årets tecknade avtal redovisas som en egen post i redovisningen. Ökat insatskapital till Kommuninvest redovisas som en investering i finansiella anläggningstillgångar men tas inte upp i investeringsredovisningen.

2 - Uppskattningar och bedömningar

Bergadalen

För exploateringsprojektet Bergadalen² har huvudentreprenörens kostnader fördelats mellan tomter och kommunens tekniska anläggningar utifrån kalkylen i entreprenörens anbud. 77 procent av kostnaderna har redovisats som anläggningstillgång medan 23 procent har fördelats som tomtmark. Kostnader direkt hänförliga till särskild anläggning har tagits upp där medan schablon har använts för gemensamma kostnader. Värdering har gjorts av oberoende värderingsfirma som konstaterat att marknadsvärdet är högre än den redovisade exploateringsstillgången av tomtmark.

	Kommunen		Koncernen	
	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
3 - Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	7,4	8,9	7,4	8,9
Taxor och avgifter	47,2	55,4	44,0	52,7
Hyror och arrenden	5,3	4,4	41,6	42,4
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	54,1	49,6	54,2	49,6
Bidrag och gåvor från privata aktörer	0,0	0,0	0,0	0,0
Offentliga bidrag (investeringar)	0,1	0,1	0,0	0,1
EU-bidrag	1,0	0,9	1,0	0,9
Övriga bidrag	2,6	0,9	2,6	0,9
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	7,5	7,1	7,0	7,1
Intäkter från exploateringsverksamhet	0,2	7,9	0,2	7,9
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	0,1	0,0	0,1	0,0
Övriga verksamhetsintäkter	0,0	0,0	1,0	1,5
Summa verksamhetens intäkter	125,5	135,3	159,0	172,0
4 - Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-396,3	-422,0	-401,4	-427,3
Pensionskostnader	-29,5	-41,4	-30,0	-41,7
Lämnade bidrag	-24,1	-27,8	-24,1	-27,8
Köp av verksamhet	-124,7	-136,2	-124,7	-136,2
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader	-28,7	-26,8	-4,3	-47,5
Inköp av material och varor	-22,5	-22,9	-0,6	-22,9
Inköp av tjänster	-31,0	-35,8	-17,4	-35,8
Realisationsförluster och utrangeringar	-1,5	-4,2	-1,5	-4,2
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	0,0	-0,6	0,0	-0,5
Bolagsskatt	0,0	0,0	-1,0	-0,8
Övriga kostnader	-29,1	-32,3	-103,7	-31,7
Summa verksamhetens kostnader	-687,5	-749,9	-708,7	-776,5
5 - Av- och nedskrivningar				
Avskrivning immateriella tillgångar	-0,4	-0,7	0,4	-0,7
Avskrivning byggnader och anläggningar	-24,1	-22,8	30,2	-28,9
Avskrivning maskiner och inventarier	-6,2	-8,1	6,4	-8,4
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa av- och nedskrivningar	-30,7	-31,5	37,0	-38,0

	Kommunen		Koncernen	
	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
6 - Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	511,7	543,0	511,7	543,0
Preliminär slutavräkning innevarande år	11,3	7,6	11,2	7,6
Slutavräkningsdifferens föregående år	3,0	2,5	3,0	2,5
Mellankommunal kostnadsutjämning	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga skatter	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa skatteintäkter	525,9	553,2	525,9	553,2
7 - Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	67,7	75,2	67,7	75,2
Kostnadsutjämning	-1,3	-5,4	-1,3	-5,4
Regleringsbidrag/avgift	26,5	22,6	26,5	22,6
Kommunal fastighetsavgift	21,6	22,8	21,6	22,8
Bidrag/avgift för LSS-utjämning	-2,0	-5,4	-2,0	-5,4
Övriga bidrag i utjämningsystemet	0,2	0,0	0,2	0,0
Övriga generella bidrag från staten	2,6	3,1	2,6	3,1
Summa generella statsbidrag och utjämning	115,2	112,9	115,2	112,8
8 - Finansiella intäkter				
Utdelningar från koncernföretag	0,0	0,0	0,0	0,0
Utdelningar på aktier och andelar	0,0	0,0	0,0	0,0
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	0,0	0,6	0,0	0,6
Ränteintäkter	0,4	2,3	0,4	3,1
Borgensavgifter	0,9	0,6	0,0	0,0
Övriga finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansiella intäkter	1,3	3,5	0,4	3,7
9 - Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-3,4	-5,7	-0,5	-6,1
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-1,2	-5,5	-1,2	-5,5
Kostnader från finansiella anläggningstillgångar	-0,9	0,0	-0,8	0,0
Förlust vid försäljning av finansiella instrument	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserad värdeminskning finansiella instrument	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga finansiella kostnader	-0,2	0,0	-0,2	0,0
Summa finansiella kostnader	-5,63	-11,2	-2,8	-11,6
Genomsnittlig upplåningsränta efter räntesäkring	1,3 %	3,3 %		
Genomsnittlig upplåningsränta före räntesäkring	0,8 %	3,8 %		
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med	0,4	-0,4		

	Kommunen		Koncernen	
	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
10 - Extraordinära poster				
Extraordinär intäkt/kostnad (redovisa post för post)	0,0	-7,7	0,0	-7,7
Summa extra ordinära poster	0,0	-7,7	0,0	-7,7

Under redovisningsperioden uppdagades det att avdragen skatt från utbetalda pensioner förmedlade via Skandia har hanterats fel i redovisningen. Avdragen skatt har inte tagits upp som skuld vilket innebär att skulden succesivt minskat i samband med att skatten betalats in. Rätt belopp har deklarerats och betalats ut men saldot på skuldkontot har inte stämts av på korrekt sätt och har sedan 2019 inte visat aktuell skuld.

Felet bedöms inte påverka resultatet de tidigare perioderna i väsentlig utsträckning. För att återställa skuldkontot till rätt saldo påverkas dock innevarande räkenskapsårs resultat i sådan omfattning att resultatpåverkan redovisas som en extraordinär post.

Tidigare års felaktiga redovisning skedde till följande belopp:

2019 - 1,7 mnkr

2020 - 1,9 mnkr

2021 - 2,0 mnkr

2022 - 2,1 mnkr

Totalt 7,7 mnkr som i år redovisas som extraordinär kostnad.

Kostnaden påverkar resultatet negativt om -7,7 miljoner kronor. I balansräkningen kan effekten ses i not 24 under posten "Personalens skatter, avgifter och avdrag". För perioden är skulden korrekt medan jämförelsetalet föregående period omräknat är 13,4 miljoner kronor i stället för redovisade 5,7 miljoner kronor.

	Kommunen		Koncernen	
	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
11 - Immateriella anläggningstillgångar				
Förvärvade immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	4,5	5,6	4,5	5,6
Inköp	0,9	2,0	0,9	2,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,2	0,0	0,2	0,0
Utgående anskaffningsvärde	5,6	7,7	5,6	7,7
Ingående ack. avskrivningar	-3,8	-4,2	-3,8	-4,2
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-0,4	-0,7	-0,4	-0,7
Utgående ack. avskrivningar	-4,2	-4,9	-4,2	-4,9
Utgående redovisat värde	1,4	2,8	1,4	2,8
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	4,1 år	3,6 år		
12 - Mark, byggnader, tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	778,7	840,4	1122,5	1185,6
Inköp	57,6	67,0	61,6	74,8
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	-4,9	0,0	-4,9
Överföringar	4,2	0,0	4,2	0,0
Utgående anskaffningsvärde	840,4	902,5	1188,2	1255,5
Ingående ack. avskrivningar	-295,6	-319,6	-403,0	-433,2
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,8	0,0	0,8
Årets avskrivningar	-24,1	-25,4	-30,1	-31,5
Utgående ack. avskrivningar	-319,6	-344,2	-433,2	-463,9
Utgående redovisat värde	520,8	558,3	755,0	791,6
Därav finansiell leasing	33,6	31,0	0	0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	30,0 år	29,4 år		

	Kommunen		Koncernen	
	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
13 - Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	131,6	135,2	138,4	142,5
Inköp	3,7	9,3	4,4	9,4
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	29,1	-0,1	-29,1
Överföringar	0,2	0,1	-0,2	-0,1
Utgående anskaffningsvärde	135,2	115,3	142,5	122,7
Ingående ack. avskrivningar	-113,9	-120,0	-119,4	-125,7
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,1	29,1	0,2	29,1
Överföringar	0,0	-0,8	0,0	-0,8
Årets avskrivningar	-6,2	-5,5	-6,4	-5,8
Utgående ack. avskrivningar	-120,0	-97,2	-125,7	-103,1
Utgående redovisat värde	15,1	18,1	16,8	19,5
Därav finansiell leasing	1,2	1,4	0,0	1,4
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	5,1 år	5,6 år		
14 - Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar kommunkoncernföretag mm				
Kommunaktiebolaget	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommuninvest ekonomisk förening	6,3	7,1	6,3	7,1
Companion Sjuhärad	0,0	0,0	0,0	0,0
Inera	0,0	0,0	0,0	0,0
Gryaab	1,0	1,0	1,0	1,0
HBV, insatskapital	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa aktier och andelar kommunkoncernföretag mm	7,3	8,2	7,3	8,2
Långfristiga placeringar				
Grundfondskapital Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder	1,0	1,0	0	0
Summa långfristiga placeringar	1,0	1,0	0	0
Långfristig utlåning				
Summa finansiella anläggningstillgångar	8,3	9,2	7,3	8,2

	Kommunen		Koncernen	
	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
15 - Förråd, lager och exploateringsfastigheter				
VA-förvaltningens förråd	0,8	0,8	0,8	0,8
Tomter för försäljning	33,1	27,0	33,1	27,0
Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäders förråd	0,0	0,0	0,3	0,2
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	33,9	27,8	34,2	28,0
16 - Fordringar				
Fordringar				
Kundfordringar	7,0	6,5	5,8	6,6
Kommunalskattefordringar	25,1	21,4	25,1	21,4
Fordring fastighetsavgift	19,2	21,2	19,2	21,2
Övriga kortfristiga fordringar	4,6	5,3	5,4	4,2
Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	4,2	3,8	4,2	3,8
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	6,8	8,5	7,8	9,8
Summa fordringar	66,8	66,7	67,6	66,9
17 - Kortfristiga placeringar				
Aktier och andelar	5,7	6,3	5,6	6,3
<i>Anskaffningsvärde</i>	<i>4,0</i>	<i>4,0</i>	<i>4,0</i>	<i>4,0</i>
<i>Värdereglering</i>	<i>1,7</i>	<i>2,3</i>	<i>1,6</i>	<i>2,3</i>
Summa kortfristiga placeringar	5,7	6,3	5,6	6,3
18 - Kassa och bank				
Kassa	0,0	0,0	0,0	0,0
Bank och plusgiro	45,5	40,7	91,7	65,1
Summa kassa och bank	45,5	40,7	91,7	65,1

	Kommunen		Koncernen	
	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
19 - Eget kapital				
Ingående eget kapital	375,9	420,3	428,6	477,4
<i>Varav ingående Resultatutjämningsreserv</i>	<i>62,1</i>	<i>0,0</i>		
Byte av redovisningsprincip finansiell leasing Bollegården	-11,4	-11,8	0,0	0,0
Totalt ingående eget kapital	364,5	408,5	428,6	477,4
Årets resultat	44,1	4,5	48,8	8,0
<i>Varav reserveras till Resultatutjämningsreserv</i>	<i>38,0</i>	<i>0,0</i>		
Summa eget kapital	408,5	413,1	477,4	485,4

Under året ändrades redovisningsprincipen för leasingen av Bollegårdens äldreboende. Förändringen innebär att tidigare års resultatpåverkan av nya principen redovisas direkt mot eget kapital.

20 - Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser				
Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt	46,4	50,2	46,4	50,2
Nyintjänad pension	2,1	9,2	2,1	9,2
Årets utbetalningar	1,0	1,2	1,0	1,2
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,9	3,7	0,9	3,7
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig post	0,1	0,3	0,1	0,3
Omställningsstöd förtroendevalda	1,1	1,1	1,1	1,1
Förändring löneskatt	0,8	2,6	0,8	2,6
Summa avsatt till pensioner inkl löneskatt	50,2	63,8	50,2	63,8

Omställningsstöd till förtroendevalda avser tre politiker som avslutat sina uppdrag efter mandatperioden 2022. Eftersom utbetalning påbörjades i början av 2023 redovisades detta omställningsstöd som avsättning 2022.

21 - Andra avsättningar				
Uppskjutna skatter	0,0	0,0	1,3	1,2
Bidrag till Trafikverket	0,0	9,3	0,0	9,3
Summa andra avsättningar	0,0	9,3	1,3	10,5

Bidrag till Trafikverket avser genomförande av gång och cykelväg Ballasjövägen – cirkulationsplats Bollebygd, väg 554, Bollebygd. Avtalet tecknades i slutet av 2023 och beloppet utgår från kostnadsbe-

dömning utifrån 2023 års priser från Trafikverket. Då betalning ska ske löpande från och med byggstart vilket planeras ske i närtid har ingen nuvärdeberäkning av avsättningen gjorts.

	Kommunen		Koncernen	
	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
22 - Långfristiga skulder				
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	56,0	66,0	234,5	202,5
Långfristig leasingskuld	43,5	41,5	0,5	0,9
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter	21,8	22,7	21,8	22,6
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	4,1	4,0	4,1	4,0
Summa långfristiga skulder	125,4	134,1	260,9	230,1
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Anläggnings-/anslutningsavgifter återstående antal år (vägt snitt)	40 år	39 år		
Offentliga investeringsbidrag återstående antal år (vägt snitt)	46 år	45 år		
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	2,3 %	3,6 %	1,69%	1,92%
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	1,2 år	0,6 år	2,0 år	1,4 år
Kapitalförfall andel av lån				
0-1 år	54 %	61 %	33%	42%
1-3 år	46 %	39 %	42%	50%
3-5 år	-	-	25%	8%
Genomsnittlig räntebindningstid	1,2 år	0,6 år	2,0 år	1,3 år
23 - Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	0,2	0,4	71,3	80,9
Kortfristig del av leasingskuld	3,1	2,9	0,8	0,5
Leverantörsskulder	35,2	31,2	38,1	35,1
Moms och punktskatter	0,2	0,0	0,2	0,0
Personalens skatter, avgifter och avdrag	5,7	14,2	5,7	14,2
Upplupna personalkostnader (exkl. pensioner)	23,7	25,3	23,6	25,3
Upplupna pensionskostnader	18,7	18,2	18,7	18,2
Övriga kortfristiga skulder	6,7	11,3	7,4	10,9
<i>Varav förutbetalda generella statsbidrag</i>	<i>1,1</i>	<i>3,5</i>	<i>1,1</i>	<i>3,5</i>
<i>Varav Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar</i>	<i>4,7</i>	<i>6,0</i>	<i>4,7</i>	<i>6,0</i>
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19,9	6,1	24,1	13,6
Summa kortfristiga skulder	113,3	109,6	189,9	198,7

Förutbetalda generella statsbidrag består av ett bidrag för ”Minskad andel timanställda inom vård och omsorg om äldre” samt ”Utökad bemanning sjuksköterskor på särskilda boenden” med restriktionen att det avsåg 2023 och 2024. Bidragen som var på totalt 5,5 miljoner kronor har intäktförts med 2,0 miljoner kronor år 2023 varför 3,5 miljoner kronor periodiseras till år 2024.

Riktade statsbidrag intäktsredovisas i takt med att villkoren uppfylls. Erhållna ej intäktsredovisade riktade statsbidrag uppgår totalt till 4,8 miljoner kronor. Av de upplupna riktade statsbidragen är huvuddelen hänförliga till Socialnämnden 4,1 miljoner kronor varav 3,2 miljoner kronor bedöms betalas tillbaka.

	Kommunen		Koncernen	
	2022	2023	2022	2023
24 - Panter och därmed jämförliga säkerheter				
Bollebygd Flässjum 4:98	0,3	0,3	0,3	0,3
Summa panter och därmed jämförliga säkerheter	0,3	0,3	0,3	0,3
25 - Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna				
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998				
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt	134,5	130,8	134,5	130,8
Årets utbetalningar	5,6	5,8	5,6	5,8
Ränte- och basbeloppsuppräkring	3,1	8,3	3,1	8,3
Övrig post	0,5	0,7	0,5	0,7
Förändring av löneskatt	0,7	0,5	0,7	0,5
Summa ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt	130,8	133,1	130,8	133,1
Övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar				
Övriga pensionsförpliktelser från Borås	2,6	2,5	2,6	2,5
Utgående pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	133,4	135,7	133,4	135,7
Övriga upplysningar avseende pensioner				
Utredningsgrad	98%	98%	98%	98%
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	0	0	0	0
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	0	1,8	0	1,8
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0	0	0
26 - Övriga ansvarsförbindelser				
Borgensåtagande kommunala bolag				
Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder	249,0	217,0	0,0	0,0
Pensioner GRYAAB	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga borgensförbindelser				
Förlustansvar för egna hem	0,0	0,0	0,0	0,0
Gadden, fristående skola	2,9	2,8	2,9	2,8
Fastigo, garantiförbindelse			0,1	0,1
Summa övriga ansvarsförbindelser	251,9	219,8	3,0	2,9

Bollebygds kommun har i juni 2001 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingåtts ett

regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatsskapital i Kommuninvest Ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Bollebygds kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kronor och totala tillgångar till 562 022 704 021 kronor.

Bollebygds kommun andel av de totala förpliktelserna uppgick till 328 833 081 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 333 654 957 kronor.

	Kommunen		Koncernen	
	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
27 - Leasing				
Finansiella leasingavtal				
Fastigheter				
Totala minimileaseavgifter	65,0	60,0	0,0	0,0
Nuvärde minimileasingavgifter	44,8	42,5	0,0	0,0
<i>Därav förfall inom 1 år</i>	2,3	2,5	0,0	0,0
<i>Därav förfall inom 1-5 år</i>	10,8	11,5	0,0	0,0
<i>Därav förfall senare än 5 år</i>	31,7	28,5	0,0	0,0
Maskiner och inventarier				
Totala minimileasingavgifter	1,3	1,5	1,3	1,5
Nuvärde minimileasingavgifter	1,2	1,4	1,2	1,4
<i>Därav förfall inom 1 år</i>	0,5	0,5	0,5	0,5
<i>Därav förfall inom 1-5 år</i>	0,8	0,9	0,8	0,9
<i>Därav förfall senare än 5 år</i>	0,0	0,0	0,0	0,0

Samtliga finansiella leasingavtal avseende Fastigheter är koncerninterna och avser äldreboendet Bollegården. Implicit ränta har beräknats till 5,67 procent. Av finansiella leasingavtal för Maskin och inventarier är samtliga koncernexterna.

Icke uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 1 år

Med förfall inom 1 år	6,0	6,2	6,0	6,2
Med förfall inom 1-5 år	3,8	4,9	3,8	4,9
Med förfall senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Totala operationella och finansiella minimileaseavgifter	55,9	55,0	11,1	12,5

28 - Justering för ej likviditetspåverkande poster

Avskrivningar	28,1	31,5	37,0	40,6
Utrangeringar	0,0	4,2	0,0	4,2
Gjorda avsättningar	3,8	22,8	3,8	22,8
Korrigering omsättningstillgång/anläggningstillgång	0,0	-5,8	0,0	-5,8
Orealiserade kursförändringar	0,8	-0,6	0,8	-0,6
Upplösning av bidrag till infrastruktur	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Övriga ej likviditetspåverkande poster	0,0	0,0	0,9	-0,3
Summa ej likviditetspåverkande poster	32,7	52,1	42,4	60,8

29 - Upplysning om upprättade särredovisningar

Särredovisning för VA-verksamheten enligt Lag om allmänna vattentjänster finns i slutet av den här årsredovisningen.

30 - Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Kostnader för räkenskapsrevision (tkr)	2022	2023	2022	2023
Sakkunnigt biträde	249	300	334	400
Förtroendevalda revisorer	69	79	69	79
Total kostnad för räkenskapsrevision	318	379	403	479

31 - Koncerninterna förhållanden

Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder

I kommunkoncernen räknas Stiftelsen Bollebygds Hyresbostäder in där kommunen har 100 procent ägarandel. Inga ägartillskott, koncernbidrag, utdelning eller försäljning har skett under året. Det finns inga koncerninterna lån. Koncernintern finansiell leasing innebär dock räntekostnader som elimineras i koncernredovisningen.

Den av kommunfullmäktige fastställda borgensavgiften för 2023 var 0,32 procent. Borgensavgiften höjs årligen till målnivå som ska vara uppnådd 2025.

Borgensavgift erläggs inte för den del av lån som avser Bollegårdens äldreboende som kommunen leasar från stiftelsen.

Borgensavgifter samt lämnad borgen

	2022	2023
Borgensavgift	0,4	0,6
Lämnad borgen	299	299
Utnyttjad borgen	249	217

Måluppföljning

Kommunfullmäktiges mål

Nr	Mål	Målet är...		
		uppnått	delvis uppnått	ej uppnått
Skola				
1	Skolorna ska tillhöra toppskiktet i landet		delvis	
<p>Det mäts genom att följande nyckeltal ska visa på ett högre utfall än pendlingskommuner nära storstad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun, ska vara över 85 procent. Utfallet för Bollebygds del har minskat från 72,7 procent till 71,9 procent. Utfallet för pendlingskommuner nära storstad är 71,1 procent vilket innebär att Bollebygds utfall är något högre än pendlingskommuner nära storstad. • Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, ska vara över 92 procent. Utfallet för Bollebygd var 80,5 procent och är en minskning från 90,1 procent Utfallet är lägre än pendlingskommuner nära storstad (86,4 procent) <p>Även om utbildningsnämnden arbetar med flera insatser för att förbättra resultaten så visar indikatorerna på ett lägre utfall än förra året och enbart en av indikatorerna är högre än utfallet för pendlingskommuner nära storstad målet kan därför endast anses delvis uppnått.</p>				
Företagande				
2	Genomföra minst två riktade aktiviteter t.ex. konferenser eller seminarier under 2023–2024	uppnått		
<p>Under 2023 har kommunen genomfört 7 riktade aktiviteter utöver företagsbesök.</p> <p>Kommunen har genomfört två frukostmöten tillsammans med företagare, båda var välbesökta. På det ena var kommunens energirådgivare med och informerade och på det andra var vuxenutbildningen i Borås med och informerade.</p> <p>Övriga riktade aktiviteter till företagare har varit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Företagsrevitaliseringsprojekt tillsammans med Högskolan i Skövde. (Stötta tillväxtföretag) • Företagsstart Sjuhärad (råd, stöd och hjälp till nystartade företag). Där har vi även lokala företag som berättar om sina tillväxtresor på de allmänna träffarna som är gjorda vid två tillfällen under året. • ”Öppet hus” där alla professioner inom samhällsbyggnadsförvaltningen var med. • Exploatörsträff där kommunens planprocess har presenterats. • Träff med kontrollansvariga • ”Öppet Hus” om enskilda avlopp, allmänt • ”Öppet Hus” om enskilda avlopp för entreprenörer. <p>Målet bedöms som uppfyllt.</p>				
3	Förvaltningarna och politikernas bemötande gentemot företagarna ska förbättras.		delvis	
<p>Tre av nämnderna har arbetat med målet av dessa bedömer två att målen uppnås helt och en av nämnderna bedömer det som delvis uppnått</p> <p>Utöver ovanstående aktiviteter har kommunen arbetat för en ökad tillgänglighet, både fysiska möten men även bättre tillgänglighet avseende e-post och telefon.</p>				

Stor vikt vid bedömningen av målet läggs vid mätning med nöjd kundindex där resultaten har ökat inom flera delområden och får godkänd. Dock når fortfarande resultatet fortfarande inte upp till en godkänd nivå utan för totalen.

Målen bedöms därför som delvis uppfyllt.

Personalförsörjning - attraktiv arbetsgivare

4	Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras. Målet mäts genom årlig medarbetarenkät.		delvis	
---	---	--	--------	--

Samtliga nämnder arbetar med målet utifrån lite olika perspektiv. Det kan konstateras att kompetensförsörjning är en utmaning på både kort och lång sikt. Samtliga förvaltningar upplever svårigheter i att rekrytera rätt kompetens till verksamheterna och även svårigheter att rekrytera vikarier.

Det har genomförts en medarbetarenkät i kommunen för att ta reda på medarbetarnas upplevelse sitt arbete. Resultatet visar på att medarbetarna överlag är nöjda med sin arbetssituation och att de har ett utvecklande och meningsfullt arbete. Enkäten visar också på att kommunikationen mellan de olika hierarkiska nivåerna i kommunen bör öka och att många medarbetare upplever att de inte hinner med sitt arbete på sin arbetstid. Jämfört med andra kommuner har kommunen ett högt resultat, men det är oförändrat jämfört med tidigare år.

Genom den röda tråden genomförs en systematisk dialog med medarbetare och chefer om balansen mellan krav och resurser. Dialogerna upplevs som meningsfulla av både chefer och medarbetare.

Att erbjuda heltidsarbete är en viktig förutsättning för att befintliga och eventuella framtida medarbetare ska uppleva Bollebygds kommun som en attraktiv och bra arbetsgivare och förvaltningarna strävar efter att erbjuda heltidsanställningar. Störst utmaning i detta har socialförvaltningen.

Sammantaget bedöms målet som delvis uppfyllt.

5	Genom tillitsfull dialog vill vi skapa en hållbar organisation. Varje nämnd/styrelse ska hålla workshop kring (tillitsbaserad) hållbar organisation.	uppnått		
---	--	---------	--	--

Varje nämnd har genomfört en workshop utifrån sina förutsättningar och utmaningar då det ser lite olika ut i de olika nämnderna. Samtliga nämnder har tagit fram handlingsplaner efter workshoparna och dessa kommer nämnderna att arbeta med under 2024.

Målet bedöms som uppfyllt.

Fritid

6	Krafthuset ska utvecklas och vara mer tillgängligt med utökade öppettider och erbjuda mer aktiviteter för barn och ungdomar.	uppnått		
---	--	---------	--	--

Nämnden har sett över behovet av utökade öppettider genom enkätundersökning, men har inte utökat de ordinarie öppettiderna. Däremot har fler aktiviteter anordnats utanför ordinarie öppettider samt genomfört aktiviteter i Töllsjö och Olsfors.

Utifrån detta är bedömningen att målet är uppfyllt

Hållbarhet, samhällsutveckling och miljö

7	Samtliga nämnder ska arbeta med insatser som bidrar till att kommunens energianvändning minskar.	uppnått		
---	--	---------	--	--

Samtliga nämnder arbetar med insatser för att minska energianvändningen, däremot är det svårt att mäta effekten av insatserna eftersom det är så många andra faktorer som påverkar kommunens totala energianvändning. De största insatserna görs av samhällsbyggnadsnämnden där en stor del av reinvesteringsbudgeten används till åtgärder i fastigheter vilket syftar till att minska energianvändningen. Exempel på insatser är att en värmepump bytts ut och inköp av energieffektiva lampor. Temperaturen sänks vid de anläggningar där det är möjligt utan att göra avsteg från arbetsmiljöverkets föreskrifter.

En kort och grundläggande energiutbildning tagits fram tillsammans med extern part. Utbildningen är digital och kommer skickas ut brett inom organisationen under januari 2024. Målet är i första hand att all personal med en fast arbetsplats samt personal inom fastighetsavdelningen och lokalvården ska genomgå utbildningen.

Målet bedöms som uppfyllt.			
8	Andelen ekologiska livsmedel ska vara minst 52 procent 2023		ej uppnått
Andelen ekologiska livsmedel uppgick till 49 procent och målet är därför ej uppfyllt.			
9	Andelen närproducerade livsmedel ska vara minst 75 procent 2023		ej uppnått
Utfallet blev 72 procent och målet är därför ej uppfyllt.			
Kollektivtrafik			
10	Inleda förhandling med Västtrafik om ökad kollektivtrafik i kommunen.	uppnått	
Flera dialogmöten har ägt rum. Dessa har dock inte resulterat i utökad kollektivtrafik.			
God ekonomisk hushållning			
11	Det ekonomiska resultatet ska över mandatperioden motsvara 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.	uppnått	
Målet uppnått se vidare kommentarer och analys i stycket God ekonomisk hushållning i förvaltningsberättelsen.			
12	Minst 40 procent av kommunens skattefinansierade investeringar och exploateringar finansieras med egna medel över mandatperioden.	uppnått	
Målet uppnått se vidare kommentarer och analys i stycket God ekonomisk hushållning i förvaltningsberättelsen.			

Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen

Av de tio verksamhetsmålen bedömer kommunstyrelsen att fem mål uppnås, tre uppnås delvis och två uppnås ej. Detta är en något försämrad måluppfyllnad jämfört med 2022 men flera av målen är omformulerade eller helt nya.

Då det är fler mål som uppfylls jämfört med som ej uppfylls samtidigt som flera mål uppfylls delvis bedömer kommunstyrelsen att den totala måluppfyllnaden är tillräckligt god för att anse att merparten av de verksamhetsmässiga målen är uppfyllda vilket är ett bedömningskriterie för god ekonomisk hushållning.

Verksamhetsberättelser

Barn och utbildning

Förskola

Forskning visar på att rektor har stor betydelse för verksamhetens utveckling. Under delar av 2023 har det saknats en fjärde rektor vilket påverkat möjligheten att med kraft styra utvecklingsprocesser.

Förskolan har arbetat vidare med att "Fler barn ska få en god grund för sin språkutveckling och förmåga att kommunicera." vilket är en förutsättning för fortsatt framgång av utbildningen.

Varje förskola har under 2023 arbetat vidare med TAKK (Tecken som Alternativ och Kompletterande Kommunikation) och ser att det är hjälpsamt för barnen. Alla pedagoger har under året också fått tillgång till programmet "Wiget online" för att lätt själva kunna ta fram bildstöd till undervisningssituationer. Rektorerna för förskolorna anser att de bedriver ett välorganiserat systematiskt arbete men strävar efter att förbättra sig ytterligare. Under det gångna året har man fokuserat på att implementera SKAV (Systematiskt Kvalitetsarbete på Vetenskaplig Grund), med stöd av texter och mallar från Skolverket.

Kollegiala samtal, ledda av rektor eller förstelärare, är en del av arbetssättet. Rektorerna har börjat att genomföra kvalitetsdialoger för att analysera och utvärdera fokusområdena. Genom gemensamma analyser av dessa områden kan rektorerna identifiera och prioritera de områden som behöver utvecklas under det kommande året.

Under det gångna året har förskolorna även fokuserat på att kontinuerligt och kvalitativt dokumentera barnens individuella utveckling och lärande. Detta har inkluderat en granskning och uppdatering av IUP-mallen på Schoolsoft, som används vid utvecklingssamtal.

Några nyckeltal

	2020	2021	2022	2023
Antal barn i förskola*	512	524	530	519
Antal barn i pedagogisk omsorg*	-	-	-	-
Andel av anställda med förskollärexamen	49 %	52%	45%	i/u
Antal barn per årsarbetare	5,4	5,5	5,4	i/u

*Förvaltningens egna uppgifter.

i/ u innebär att uppgift ännu inte finns för året i Kolada.

Ekonomiskt resultat

	2023			2022
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Nettokostnad, mnkr	-70,5	-71,1	0,6	-64,6

Vissa förskolor har också förbättrat sin kompetens inom värderingsfritt skrivande genom kollegiala samtal under ledning av specialpedagoger.

Pedagogerna har blivit mer medvetna om att skapa miljöer som lockar barnen till kreativitet och aktiva val baserade på deras intresse, snarare än att följa vad deras kamrater väljer vilket också är ett trygghetsarbete där individen tränas i att göra aktiva val som är både bra för sig själv som för gruppen.

Andelen heltidstjänster i förskolan med förskollärlägitimation ökade något till 2021 men har återigen minskat till 2022.

Elevantalet varierar mellan åren men har minskat från 2022.

Verksamheten i förskolan redovisar ett överskott på 0,6 miljoner kronor för helåret. Det positiva resultatet utgörs av lägre kostnader för köpt förskola än budgeterat där kostnaderna blivit drygt 0,6 miljoner kronor lägre än föregående år. Man har också saknat en förskolerektor under andra halvåret i år vilket också bidragit till resultatet. Personalkostnaderna på enheterna har varit högre än budgeterat. Man har flertalet tillsatta resurser för barn med omfattande behov vilket initialt gjorde att personalkostnaderna för året såg ut att bli högre. Resurspersonerna är något färre på hösten än de var på våren. Verksamheten beskriver också att sjukfrånvaron varit hög och att det varit svårt att få tag i vikarier. Det är också svårt att få tag i och ersätta behörig personal varvid personalkostnaderna minskat under årets prognoser. Nettokostnaderna har ökat med 9,1 procent. Ökningen har skett på nästan alla kostnadsposter men främst på personalkostnader och inköp. Nettokostnader för köpt verksamhet har minskat med 15,2 procent.

Förskoleklass, grundskola och fritidshem

Årets verksamhet

Förskoleklass

Enheterna konstaterar att kunskapsnivån hos eleverna är lägre än i tidigare grupper. Dock har det skett en god kunskapsutveckling under förskoleklasstiden. Enheterna har utvecklat ett nära samarbete med skolbibliotekarierna och barnboksbibliotekarie. Här finns ett nära samarbete med språk-, läs- och skrivutvecklare i förskolan men också direkt med lärare såsom i förskoleklass där skolbibliotekarien är ett givet återkommande inslag i skoldagen.

Grundskola

Matematik är det ämne som eleverna har störst svårighet med. Detta visar sig redan i de lägre årskurserna. I förskoleklass är eleverna nyfikna och intresserade av det matematiska innehållet. Det är en bra grund att stå på i det fortsatta lärandet. Det eleverna har svårt för är antalsuppfattning. Forskning säger att det är en medfödd förmåga. Denna förmåga handlar inte om egentligt räknande. Det handlar om en relativ, ospecifik förmåga att uppfatta antal. De senaste forskningsresultaten tyder på att precisionsgraden i denna förmåga att uppskatta antal skulle kunna förklara utvecklingen av gravare inlärningssvårigheter i matematik (dyskalkyli). Teorin utgår ifrån antagandet att erfarenheterna från uppskattning av antal, utgör grunden för förståelsen av kopplingen mellan antal och symbol. Om denna förmåga att uppskatta ungefärligt antal är mycket inexakt utvecklas inte uppfattningen om storleksskillnader mellan tal. Vi kan alltså redan här urskilja ett antal elever som kommer att ha svårigheter i ämnet och därmed behöver stöd i sitt lärande.

Svenska är i de tidigare årskurserna ett ämne där eleverna har svårare att nå godtagbara kunskaper. Detta ser ut som om man återhämtar högre upp. Anledningen till det goda resultatet, kan vara att man sätter in åtgärder tidigt och att eleverna därmed lyckas bättre. Det kan också vara så att man ser att vissa av eleverna, som inte nått godtagbara kunskaper borde läsa svenska som andraspråk och därmed bedöms utifrån dessa kriterier.

Engelska är ett ämne som eleverna har hög måluppfyllelse i. Moderna språk behöver diskuteras då trenden är att antalet elever, som inte läser språk, ökar vart efter årskurs. Om en elev av någon anledning inte kan läsa ett modernt språk (spanska, tyska, franska) finns möjligheten att välja engelska eller svenska/engelska som andraspråk. Antalet elever som anpassar bort ämnen ökar för varje årskurs.

Anpassad studiegång kan i vissa situationer vara en nödvändig åtgärd för att exempelvis göra det möjligt för en elev att koncentrera sig på ett mindre antal ämnen och få ett godkänt betyg i dessa. Samtidigt som detta kan vara en nödvändig åtgärd, kan det leda till att eleven inte blir behörig till gymnasieskolans nationella program. Det är därför viktigt att rektorn gör en prioritering av vilka ämnen som eleven ska koncentrera sig på. Eftersom behörighetskraven ser olika ut för gymnasieskolans program kan denna negativa konsekvens av en anpassad studiegång mildras om åtgärden utformas med målsättningen att eleven ska nå behörighet till exempel till ett visst gymnasieprogram. Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning.

I de kursplaner som började gälla hösten 2022 är kunskapskraven ändrade. De har bytt namn till betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper och är mindre omfattande och detaljerade än tidigare. Det införs också nya bestämmelser för betygssättning. De innebär att kravgränserna för betygen D-A inte längre är lika skarpa. På så sätt får lärare, som sätter betyg, större möjligheter att göra en sammantagen bedömning och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper med hjälp av betygskriterierna.

Fritidshem

Undervisningen i fritidshemmet kompletterar förskoleklassen och skolan genom att lärandet i högre grad ska vara situationsstyrt och upplevelsebaserat och utgå från elevernas behov, intressen och initiativ. Betydelsefulla inslag i undervisningen ska vara lek, rörelse och skapande med estetiska uttrycksformer samt utforskande och praktiska arbetssätt för att främja elevernas fantasi, inlevelse och samarbetsförmåga. Undervisningen i fritidshemmet kompletterar även genom att erbjuda eleverna rekreation och vila för hälsa och välbefinnande.

Anpassad grundskola

Elevers rätt att få sina behov tillfredsställda i skolan sträcker sig långt - vilket med andra ord kan beskrivas som skolans arbete med att skapa tillgängliga och inkluderande miljöer för alla elever. Att utforma lärmiljöer som är tillgängliga och som främjar elevens lärande och utveckling är alla som arbetar i skolans uppdrag. I och med anpassad grundskolas start har hela kollegiet tagit del av föreläsning kring ledning och stimulans samt delaktighet och tillgängliga lärmiljöer. Inom ramen för anpassad grundskolas verksamhet erbjuds olika former av stöd och anpassningar utifrån elevernas behov. Skoldagarna genomförs med stor tydlighet, struktur och återkommande ruti-

ner. Eleverna ges gott om tid att genomföra skoluppgifter. Personalen använder sig av lågaffektivt bemötande och tydliggörande pedagogik.

Personaltätheten är hög och på grund av elevernas behov av stöd vid olika moment, både i undervisningssituationer och vad gäller adaptiva färdigheter. Eleverna ges svar på frågorna: Vad ska jag göra? Var ska jag vara? När ska jag göra det? Med vem? Hur länge/hur mycket? När är det slut? Vad ska jag göra sedan? Under skoldagarna skapar dessa olika faktorer begriplighet, hanterbarhet och lugn för eleverna. Vid undervisning av ämneslärare utanför elevgruppens klassrum följer alltid resurspersoner med gruppen och medverkar på dessa lektioner för att stötta ämneslärarna i den tydliggörande pedagogiken och i lågaffektivt bemötande.

Några nyckeltal

	2020	2021	2022	2023
Meritvärde (17 ämnen)	225	231	224	214
Antal elever i skola*	1 311	1 327	1 322	1297
Antal elever per lärare	12,4	12,0	11,7	i/u
Lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne, andel	73,7%	71,6%	77,3%	i/u
Antal barn i fritidshem*	542	533	530	515**
Antal elever/årsarbetare i fritidshem	21,3	23,5	21,4	i/u
Andel pedagoger med högskoleutbildning på fritidshem	44,0	42,0	38,0	i/u
Antal elever grundskola*	11	15	16,6	17,3

*Förvaltningens egna uppgifter.

**Inkl. fritids anpassad grundskola

i/ u innebär att uppgift ännu inte finns för året i Kolada.

Ekonomiskt resultat

Nettokostnad, mnkr	2023			2022
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Fritidshem	-20,9	-22,6	1,7	-19,3
Grundskola	-147,3	-143,6	-3,7	-138,3
Anpassad grundskola	-13,1	-15,0	1,9	-11,0
Totalt	-181,3	-181,2	-0,1	-168,6

Verksamheten fritidshem redovisar ett överskott på 1,7 miljoner kronor för helåret. De största delarna av överskotten kommer av föräldraavgifter, anställningsstöd, lägre kostnader för köpt verksamhet samt lägre personalkostnader än budgeterat. Personalkostnaderna var lägre under semestermånaderna än budgeterat och tillika på hösten på grund av vakanser och föräldraledighet. Även för fritidshem har det varit svårt att anställa behörig personal, vilket givit lägre personalkostnader.

Nettokostnaderna har ökat med 8,2 procent. Det är främst personalkostnader och övriga kostnader som ökat.

Verksamheten grundskola redovisar ett underskott på 3,7 miljoner kronor på helåret. Underskottet

kommer av högre personalkostnader och övriga kostnader än budgeterat. Underskottet är mindre än årets tidiga prognoser. Förbättringen beror på att lönekostnaderna varit lägre under semestermånaderna än budgeterat och att budget för löneökning gick ut för tolv månader, då man haft ökade kostnader för nio månader.

Överskridandet av övriga kostnader ligger främst centralt och då på licensavgifter, böcker och transporter. När det gäller böcker utgör överskridandet av inköpen kopplade till statsbidraget Inköp vissa läromedel som man annars är återbetalningsskyldig.

Överskridandet av transportkostnader, 0,9 miljoner kronor, beror på ökade kostnader för skolskjuts som kommer av högre indexuppräknings av avtalet än man erhållit i budget samt två tillkommande extraturer under hösten på grund av fler elever på sträck-

an från Töllsjö. Dessa turer utgör drygt 0,4 miljoner kronor utav överskridandet.

Nettokostnaderna har ökat med 6,5 procent. Det är främst övriga kostnader (se ovan) och lokalkostnader (bland annat tillkommande halvårskostnad nya matsalen Bollebygds-skolan) som ökat. Det påverkar också att intäkterna minskat. Skolmiljarden försvann till i år och coronastödet för sjuklöner som kommunen fick i inledningen av förra året finns inte i år.

Verksamheten anpassad grundskola redovisar ett överskott på 1,9 miljoner kronor. Överskottet utgörs av personalkostnader, där merparten utgörs av volymbuffert centralt 1,0 miljoner kronor. Verksamheten gör också ett överskott på personalkostnadssidan där man anger att det varit mycket kort-sjukskrivningar där man inte haft timanställda då det varit svårt att få tag på. Man har också haft vakanser där det dröjt att få tag i ny personal. Det har dock varit lättare att få tag på timanställda under hösten då man börjat stöd i detta från Bemanningenheten. Till skillnad från skolskjuts för grundskolan, redovisar skolskjutskostnaderna för anpassad grundskola ett överskott på 0,2 miljoner kronor. Kostnaderna

har ökat men en del utav budgettillskottet fördelades till anpassad grundskola.

Nettokostnaderna har ökat med 19,6 procent. Det är främst personalkostnader och övriga kostnader som ökat. Man har behövt köpa in mer möbler och anpassningar till eleverna än tidigare.

Gymnasieskola

Betydelsefullt för eleverna på gymnasiet är att Bollebygds kommun har en bra grundskoleutbildning. Den ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, kompetent personal, samt ett gott samarbete mellan hem och skola. Ett viktigt stöd för det livslånga lärandet och möjligheten att söka arbete i framtiden är studie- och yrkesvägledning. Det är inte bara studie- och yrkesvägledarens (SYV) roll, utan alla pedagoger i alla årskurser har i sitt uppdrag att vidga förståelsen för utbildning och lärande. I detta arbete ingår bland annat Framtidsdagen då Bollebygds skolan 7–9 bjuder in olika branscher för att presentera och möta elever från årskurs 6–9 under en dag.

Några nyckeltal

	Oktober 2023	April 2023	Oktober 2022	April 2022
Åk 1	122	131	133	123
Åk 2	126	121	125	107
Åk 3	115	98	106	120
IM Bollebygd	13 (varav 2 såld)	8 (varav 1 såld)	8 (varav 1 såld)	11

*Förvaltningens egna uppgifter

	2020	2021	2022	2023
Antal elever i gymnasieskola	369	364	369	371

*Förvaltningens egna uppgifter. Inkl. anpassad gymnasieskola och IM

		2020	2021	2022	2023
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning hemkommun, genomsnitt	Bollebygd	13,9	14,1	14,3	i/u
	Riket	14,4	14,5	14,5	i/u
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 3 år, hemkommun, andel (%)	Bollebygd	77,3	81,4	77,6	75,9
	Riket	71,5	73,9	75,2	77,0
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	Bollebygd	78,5	87,3	86,7	80,8
	Riket	77,9	77,9	79,8	80,4
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, hemkommun, andel (%)	Bollebygd	55,5	56,6	56,8	54,3
	Riket	54,3	56,2	56,5	57,5

Typ av utbildning	2020	2021	2022	2023
Yrkesförberedande	17,6%	19,1%	18,9%	i/u
Högskoleförberedande	72,7%	72,3%	72,4%	i/u
Individuella programmet IM	9,7%	8,6%	8,7%	i/u

i/u innebär att uppgift ännu inte finns för året i Kolada.

Ekonomiskt resultat

Nettokostnad, tkr	2023			2022
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Gymnasieskola	-48,7	-52,3	3,6	-46,8

Bollebygd kommun köper all verksamhet utom IM från andra kommuner eller fristående verksamheter. Huvuddelen av eleverna väljer att gå på gymnasieskola i Borås eller i Härryda.

Bollebygds kommun har en egen verksamhet och det är en enhet med individuella program, IM. En del inriktningar av IM bedrivs inte i Bollebygd och vid behov köper vi då in från andra kommuner.

Verksamheten gymnasieskola redovisar ett överskott på 3,6 miljoner kronor. Merparten utav överskottet kommer utav köpta platser. Man skulle enligt befolkningsstatistiken haft tillkommande kostnader på hösten för 24 fler elever som gick ut årskurs 9 på vårterminen än de som gick ut år 3 på gymnasiet. Per oktober visade sig att 27 elever flyttat ut och att 17 av dessa utflyttade skulle börjat gymnasiet till hösten, jämnt fördelat över årskurserna. Detta har gjort att kostnaderna blivit lägre.

Kostnader för köpt anpassad gymnasieskola har också minskat under året på grund av att en elev slutat där kostnaderna var budgeterade för. Eftersom

eleven antogs gå kvar vid årsbokslutet 2022 bokades även kostnaden för höstterminen upp, vilket ytterligare bidragit till årets överskott.

Verksamheten IM (individuella programmet) som bedrivs i egen regi, har också gjort ett överskott.

Centralt har man haft lägre kostnader för busskort för gymnasiet och lägre kostnader för skolskjuts för anpassad gymnasieskola än prognos.

Nettokostnaderna har ökat med 4,0 procent.

Vuxenutbildning

All vuxenutbildning köps från andra kommuner eller annan utbildningsanordnare. Bollebygds kommun beslutar om interkommunal ersättning (IKE), för kursen eller inte. Utbildningsanordnaren gör urvalet utifrån ansökningarna. Kommunen får inte veta vilka som kommer in på sina sökta utbildningar eller väljer att avstå av olika anledningar och bland annat därför är det svårt att beräkna kostnaderna för vuxenutbildning.

År	Antal sökta kurser	Antal betalda kurser	Andel betalda utav sökta
2021	394	98	25%
2022	286	59	21%
2023	256	65	25%

*2021 är ca-utfall då man inte följde upp på samma sätt då.

Några nyckeltal

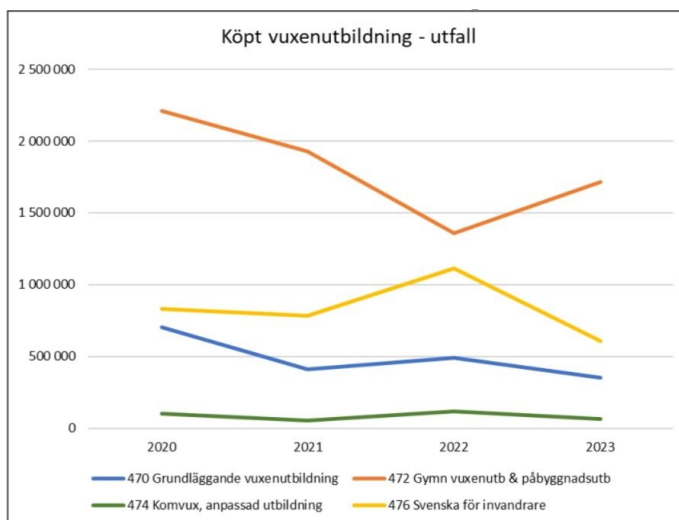
Antal	December 2023	Juni 2023	December 2022	Juni 2022
Elever i SFI-utbildning	20	21	66	35
Elever i grundläggande vuxenutbildning	13	6	17	4
Elever i gymnasial vuxenutbildning	80	41	108	45
Elever i gymn. yrkesutbildning	14	9	4	4
Elever i anpassad vuxenutbildning	1	1	1	1

*Förvaltningens egna uppgifter.

Tabellen visar antalet kurser som Bollebygds kommun betalt för under året. Antalet sökande är dock fler, särskilt inom gymnasial utbildning. Siffrorna för gymnasial yrkesutbildning är relativt låga men det beror på att de flesta går den typen av utbildning genom Boråsregionens vuxenutbildning (BR-vux) som vi tillhör och därför inte betalar extra för.

Antalet kurser som sökts under 2023 är 256 stycken. Till det kommer ett antal SFI-sökande, där Bollebygds kommun beviljar flertalet ansökningar.

Kommunen får inte veta vilka som kommer in på sina sökta utbildningar, väljer att avstå av olika anledningar och bland annat därför, är det svårt att beräkna kostnaderna för vuxenutbildning.

Ekonomiskt resultat

	2023			2022
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Nettokostnad, mnkr	-2,7	-3,8	1,1	-3,1

Verksamheten vuxenutbildning redovisar ett överskott på 1,1 miljoner kronor för helåret. Kostnaderna har inte blivit så höga som prognostiserats under året. Det är svårt att prognostisera utfallet då man säger ja till både enstaka kurser och hela utbildningar samt att det inte är säkert att personen väljer att gå utbildningen man sagt ja till. Som synes nedan är det större variationer i utbetalningar, både mellan de olika vux-indelningarna och totalt mellan åren. Nettokostnaderna har minskat med 11,2 procent.

Framtida utveckling utbildning

Kompetensförsörjning är en av framtidens viktigaste frågor för Bollebygds kommun. För att klara kompetensförsörjningen behöver vi fortsätta att rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens. Det är av största vikt att vara en attraktiv arbetsgivare och värna ett hållbart arbetsliv. På kort sikt är bristen på vikarier ett överhängande dilemma. En hög sjukfrånvaro i framför allt förskolan är problematisk ur många perspektiv och en av förvaltningens utmaningar.

Av skollagen framgår det att alla barn som är bosatta i landet har skolplikt och därmed rätt att få utbildning inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom (3 kap. 1 §). Utbildningen ska vidare ta hänsyn till barn med särskilda behov. Hemkommunen an-

svarar för att skolpliktiga barn får den utbildning de har rätt till. Hemkommunen måste se till att utbildning i förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola kommer till stånd för alla som har rätt till sådan utbildning. Här finns ett ständigt arbete att synliggöra de processer som ska fungera men också de resurser som behövs för att möta varje barn och elev utifrån deras behov. Vi behöver fortsätta att fördjupa vårt systematiska kvalitetsarbete och fokusera på rätt saker för att skapa bästa möjliga förutsättningar för våra barn och elever.

På våra mindre skolor i Töllsjö och Örelund är det små grupper som kommer från förskolan medan de större grupperna är på väg till högstadiet, alltså ett viktande elevunderlag, den totala mängden elever minskar därmed. Frågan som måste ställas är, hur liten kan en skola vara?

Kultur och fritid

Bollebygds kommun köper kulturskola från Härryda kommun. Det finns ett avtal tecknat mellan kommunerna. Avtalet reglerar omfattning och uppdrag, tecknades 2015 och gäller tillsvidare.

Idag finns den största delen av kulturskolan på Bollebygds skolan där det har följande kurser: elbas, gitarr, piano samt slagverk från åk 3 och uppåt. Det finns också möjlighet att utöva dansmix för åk 2-4, show/jazz för åk 5-7 och teater för åk 3-6. För barn som går på Töllsjöskolan och Örelundskolan finns det möjlighet att gå kurser i elbas, gitarr och piano på respektive skola. Kulturskolans kurser leds av cirka 1,5 tjänst (vara av cirka 0,2 tjänst riktas mot administration). Barn i Bollebygd har också, i mån av plats, möjlighet att gå andra kurser på kulturskolan i Härryda kommun. Kulturskolan samverkar också med skolan, där de har teater och dans. Skolsamverkan utgör cirka 0,2 tjänst.

Cirka 8 procent av barnen i åldern 6-19 år i Bollebygds kommun går någon kurs på Kulturskolan (jämfört med Borås 7,5 procent och Svenljungas 18,8 procent. Källa: Kolada).

Några nyckeltal

	2020	2021	2022	2023
Aktiva låntagare i kommunala bibliotek antal/1000 inv.	206	185	186	i/u
Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-17 år	13,5	13,4	13,6	i/u
Böcker i kommunala bibliotek, antal/inv.	4,8	4,7	4,3	i/u
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 13-20 år	13	15	15	i/u

i/u innebär att uppgift ännu inte finns för året i Kolada.

Ekonomiskt resultat

Nettokostnad, mnkr	2023			2022
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Kultur och fritid	-12,0	-11,8	-0,1	-13,5

Fritid och kultur redovisar ett underskott på 0,1 miljoner kronor för helåret. Förändringen från ett tidigare prognostiserat överskott till ett konstaterat underskott ligger i ett minskat överskott på personalkostnader samt ett större underskott på övriga kostnader.

Ökande övriga kostnader beror på släpande kostnader kring montering i samband med projektet Mooving on man haft 2022 med Vårgårda och Borås och kommer av försenat bygglov. Införandet av Knallebiblioteken med tillkommande kostnader samt för höga inköp har också bidragit till underskottet. Schools out har gjort ett större underskott jämfört med budgeterade medel.

Nettokostnaderna har minskat med 11,3 procent och beror på att det extra investeringsstödet för Hestrafors IF inte finns i år.

Socialnämnden

Äldreomsorg

Den 1 juli 2023 blev undersköterska en skyddad yrkestitel vilket innebär krav på yrkesbevis utfärdat av Socialstyrelsen (3 kap 3 § SoL och 4 kap. 5a § PSL). Personal som redan är anställda som undersköterskor kommer få använda sin titel utan yrkesbevis fram till 30 juni 2033, enligt gällande övergångsregler (Lag om ändring i patientsäkerhetslagen 2010:659). Personal som däremot anställs efter den 30 juni 2023 måste inkomma med yrkesbevis utfärdat av Socialstyrelsen för att få använda titeln undersköterska.

Den 1 juli 2022 trädde bestämmelserna om fast omsorgskontakt i kraft (3 kap. 3 d § SoL). Förutsättningarna för fast omsorgskontakt påverkades när undersköterska blev en skyddad yrkestitel den 1 juli 2023, eftersom endast den som är undersköterska får bli fast omsorgskontakt. Hemtjänsten har därför under innevarande år genomfört ett utvecklingsarbete beträffande implementeringen av fast omsorgskontakt där uppdragsbeskrivning och rutin och fastställts under året.

Äldreomsorgen har under året påbörjat ett projekt för uppsökande verksamhet för målgruppen över 80 år. Syftet var att i förebyggande syfte komma i kontakt med personer som har fyllt 80 år och som ej har insatser. Genom uppsökande åtgärder har målgruppen fått information om träffpunkten samt de biståndsinsatser som kan sökas vid behov. Verksamheten har under senare del av året identifierat ett ökat intresse där fler invånare återfunnits på träffpunkten efter en uppsökande kontakt.

Vidare har förvaltningen under hösten startat ett Förebyggande Team, vilket utgör ett samarbete mellan Bollebygds kommun och Närhälsan Bollebygd. Teamet består av biståndshandläggare, arbetsterapeut och sjuksköterska. Teamet vänder sig till äldre utan insatser och erbjuder hälsofrämjande stöd och behandling för att bibehålla god hälsa och öka möjligheterna att bo kvar hemma. Teamet är till för att tidigt upptäcka en persons behov av stöd i hemmet, erbjuda tidiga insatser och minska risken för akuta sjukhusbesök.

I maj 2023 anordnades en Äldremässa på Bollegården, med totalt 28 utställare och uppskattningsvis 200-250 besökare. Mässan syftade till att visa upp de tjänster, varor och aktiviteter som erbjuds till målgruppen äldre i kommunen. Ett mål med mässan är att den ska bidra till att främja hälsa och förebygga ofrivillig ensamhet bland målgruppen. Årets Äldremässa hade dessutom fokus på den digitala transformationen.

Vidare har kommunen, regionen och studieförbundet vuxenskolan under juni erbjudit kostnadsfri workshop till målgruppen äldre i syfte att öka de digitala kunskaperna. Workshopen fokuserade på att använda digitala tjänster såsom 1177, bank-id, Kivra, Swish och Easypark.

Under hösten har verksamheterna inom äldreomsorgen arbetat med att precisera de olika professionerna som finns inom verksamhetsområdet. Detta för att ta tillvara kunskapen inom yrkesområdena och säkerställa att insatser delegeras till rätt profession. Precisering av professionerna ökar även möjligheten att rekrytera olika yrkesgrupper och motivera medarbetarna att studera.

Möjligheten att erbjuda medarbetarna utbildning är en viktig fråga för att stärka medarbetarna i deras yrkesroll, vilket i förlängningen bidrar till målet om attraktiv arbetsgivare. Förvaltningen tillvaratar möjligheten till att utbilda personal genom att bevaka och söka statsbidrag. Under 2023 har 15 handledare utbildats enligt Vård- och omsorgscollege mål. Under våren färdigutbildades 3 undersköterskor och 1 specialistundersköterska för demens genom statsbidrag. För närvarande utbildar sig 3 medarbetare till undersköterskor och förväntas vara färdiga våren 2024. Förvaltningen har även anordnat workshops kring mer avancerade arbetsmoment i syfte att kompetensutveckla medarbetarna. Vidare har förvaltningen under hösten fattat beslut om att inför nästkommande år införa utbildningsbudget.

Bollegården har öppnats upp efter covid-19 och kan numera anordna anhörigträffar, där anhöriga bjuds in till gemensamt forum för att skapa delaktighet, tillit och sprida information.

Hemtjänsten har påbörjat arbetet med att införa fjärrtillsyn i form av trygghetskameror. Syftet med fjärrtillsyn är att minska störningsmomenten för personer som har behov av tillsyn samt ett effektivare arbetssätt för verksamheten.

Äldreomsorgen har under året fortsatt arbeta för omställningen till God och nära vård, som är ett nytt sätt att samarbeta med hälsa, vård och omsorg. Nära vård kommer innebära att vården ska ges så nära hemmet som möjligt, det vill säga patienter kommer hem tidigare från sjukhusinläggningar och fler sjukvårdande insatser kommer utföras hemma eller på vårdcentral. Nära vård innebär också mer och närmare samverkan med primärvården vilket idag fungerar väl.

Framtida utveckling Äldreomsorg

Äldreomsorgen står inför demografiska utmaningar där antalet äldre växer, men framför allt antalet äldre

som är i behov av avancerad vård i hemmet. Detta ställer höga krav på förvaltningen, dels beträffande utökat behov av personal, men även personal med särskild kompetens. Socialförvaltningen behöver således arbeta aktivt för att bibehålla och kompetensutveckla personal. Utifrån prognos ses dock att personalen ändå inte kommer räcka till, då andelen äldre ökar medan andelen medborgare som utbildar sig till att arbeta inom vård- och omsorgsyrket minskar. Förvaltningen behöver således även arbeta med andra verktyg, så som välfärdsteknik, för att öka tryggheten för invånarna och skapa en mer effektiv drift. Vidare behöver förvaltningen arbeta mer förebyggande för att bibehålla kommuninvånarnas hälsa och öka deras möjligheter att bo kvar hemma.

Tabell 2.

Prestationer	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Procentuell beläggning SÄBO hus B (snitt/år)	99%	93 %	86 %
Procentuell beläggning SÄBO hus A (snitt/år)	103%	97 %	87 %
Procentuell beläggning Hus C, korttid (snitt/år)	97%	94 %	63 %
Antal brukare hemtjänst (snitt/år)	130	122	124
Beslutade timmar hemtjänst (snitt/månad)	5068	5 120	4779

Den procentuella beläggningen på särskilda boendet har ökat under de senaste åren. Utifrån omvärldsbevakning går att konstatera att covid-19 inledningsvis medfört att färre brukare ansökt om särskilt boende. Detta med anledning av smittorisk samt att boenden stängde ner under pandemin. Från år 2022 och fram har trycket på särskilda boenden ökat i takt med att smittorisen minskat. Att det särskilda boendet är fullbelagt ger också konsekvenser för korttidsboendet. I dagsläget upptas majoriteten av korttidsboendets lägenheter av brukare som inväntar ledig plats på särskilt boende, vilket förklarar den stigande beläggningen på korttidsboendet. Beslut om hemtjänst fluktuerar över tid vad gäller antal brukare samt beviljade biståndstimmar. Kommunen har en åldrande befolkning vilket över tid kommer påverka behov av hemtjänst, men även andra insatser.

Ekonomiskt resultat

	2023			2022
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Nettokostnad, mnkr	-112,0	-114,1	2,1	-101,5

Äldreomsorg redovisar ett överskott på 2,1 miljoner kronor. Budgetöverskott härrör vakanser hemtjänst, hemsjukvård och administration och intäkter. Behov har reducerats hos brukarna på hemtjänst under året, alla sjukluckor har inte behövts ersättas. Hemtjänst redovisar fler brukare jämfört med 2022 men med färre insatser. Reducerat omfattande behov.

Nettokostnaden har ökat jämfört med föregående år med 10,3 procent. Ökningen beror främst på personalkostnader, lokalkostnader och övriga kostnader. Procentsatsen för personalomkostnaderna (PO) ökade markant mellan 2022 och 2023 med 4,78 procentenheter. Även lag om 11 timmars dygnsvila, lagkrav i oktober 2023 påverkar personalkostnaderna. Ökade kostnader lokaler härleds främst ökade vatten och elkostnader Bollegården. Inflationstakten på snitt 9 procent under året påverkar delvis ökningen av övriga kostnader.

Intäkter statsbidrag budgeteras hos socialchef och fördelas ut i driftredovisningen när de används. Äldreomsorgen har haft kostnader som täckts med statsbidrag 3,9 miljoner kronor och således fått detta som intäkt.

Demens enhet och somatik med korttid redovisar ett underskott. Ökad vårdtyngd somatik och kort-

tid, med överbeläggningar på korttid. Enheten har haft många extraturer samt brukare med behov av omfattande tillsyn. Även ökade kostnader för 11-timmars dygnsvila som blev lagkrav från 1 oktober-23 har påverkat enheterna på äldreomsorgen.

Funktionsnedsättning

Under året har Funktionsnedsättning haft stort fokus på att förbereda och implementera nya arbetssätt för att möta omställningen till 11 timmars dygnsvila. Enhetscheferna inom området har deltagit i den arbetsgrupp som av förvaltningsledningen fått i uppdrag att arbeta med frågan. Arbetsgruppen har under året arbetat för att skapa förutsättningar för socialförvaltningens verksamheter genom framtagande av stöddokument, tekniska åtgärder i verksamhetssystem som säkerställer efterföljsamhet till lagkrav, framarbetande av nya scheman för personal samt spridning av information och kunskap. Arbetet har medfört en trygg och säker övergång för socialförvaltningens medarbetare. Inom funktionsnedsättningsområdet fortgår arbetet kring de verksamheter som berörs av Bilaga J, vilket avser jourarbete. Arbetet kommer vara färdigt innan den 1 februari 2024, då reglerna börjar gälla.

Likt äldreomsorgens har funktionsnedsättning svårigheter att tillsätta tjänster i den grad som krävs för att möta brukarnas behov. Undersköterskor och personliga assistenter utgör några av de professioner

som är svårrekryterade. För att ta vara på förvaltningens resurser på ett effektivt sätt och öka medarbetarnas förutsättningar att bredda sin kompetens har enhetscheferna inom äldreomsorgen samt funktionsnedsättning utbildats i bemanningsakademi samt bemanningsekonomi, vilket kommer fortgå under 2024.

Under 2022 genomfördes en extern genomlysning av funktionsnedsättningsområdet. Utifrån genomlysningen upprättades en handlingsplan som verksamheten arbetat vidare med under 2023. Huvudsakligen har verksamheten arbetat med att utveckla enheterna för att möta dagens behov beträffande lagstiftning, förändrat levnadsmönster och personal. Verksamheten har även fortsatt se över organisationens uppbyggnad för att skapa en brukarorienterad organisation som är präglad av kvalitet och engagemang. Arbetet kommer fortgå under 2024.

Verksamhetsområdet har under innevarande år samarbetat med konsultbolag samt samhällsbyggnadsförvaltningen i uppstartsprocessen inför att bygga en ny gruppbostad för vuxna enligt LSS. Arbetet har gått enligt plan och gruppbostraden planeras vara redo för inflyttning år 2025.

Socialförvaltningen har av kommunstyrelsen fått uppdrag att starta återbruksverksamhet i Bollebygd, vilket kommer startas i januari 2024. Verksamheten kommer bedrivas av daglig verksamhet där även arbetsmarknadsenheten kommer kopplas på i senare skede. Förvaltningen ser inom ramen för återbruksverksamheten över möjligheten att införa en intern annonsmarknad för återbruk av kontorsmöbler. Vidare ses strukturen för en arbetshub över beträffande inköp och transporter, som i så fall också skulle bedrivas genom daglig verksamhet samt arbetsmarknadsenheten. Genom att samordna transporter samt skapa en cirkularitet av kommunens inventarier kan miljöpåverkan minska.

Tabell 3.

Insatser enligt LSS	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Boende vuxna och barn/unga	24*	22*	21
Daglig verksamhet	34**	34**	32

*varav 4 köpta externa

Ekonomiskt resultat

	2023			2022
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Nettokostnad, mnkr	-44,2	-45,1	0,9	-41,0

Framtida utveckling

Funktionsnedsättningsområdet står inför en eventuell omställning i det fall att förslaget om statligt huvudmannaskap för personlig assistans antas. Förslaget innebär att Försäkringskassan övertar hela ansvaret för beslut om och finansiering av insatsen personlig assistans från och med år 2026. Förslaget innebär även att kommunerna inte längre ska vara skyldiga att bekosta sjuklönekostnader eller medfinansiera de första 20 assistanstimmarna per vecka.

Likt äldreomsorgen står funktionsnedsättning inför demografiska utmaningar där antalet invånare växer, men framför allt antalet invånare som är i behov av avancerad vård i hemmet. Detta ställer höga krav på förvaltningen, dels beträffande utökad behov av personal, men även personal med särskild kompetens. Socialförvaltningen behöver således arbeta aktivt för att bibehålla och kompetensutveckla personal. Utifrån prognos ses dock att personalen ändå inte kommer räcka till, då andelen medborgare som utbildar sig till att arbeta inom vård- och omsorgsycket minskar. Förvaltningen behöver således även arbeta med andra verktyg, så som välfärdsteknik, för att öka tryggheten för invånarna och skapa en mer effektiv drift. Vidare behöver förvaltningen arbeta mer förebyggande för att bibehålla kommuninvånarnas hälsa och öka deras möjligheter att bo kvar hemma.

Verksamheten redovisar 2023 ett överskott på 0,9 miljoner kronor.

Budgetöverskott härrör olika faktorer. Mindre utbetalt ersättning till Försäkringskassan på grund av reducerad antal 20 timmars ansvar under året. Reducerade kostnader personlig assistans köpta placeringar och personalkostnader på grund av ändringar i beslut och avslutade insatser.

Reducerade kostnader ledsagarservice och kontaktperson. Flytt till andra kommuner som haft kontaktperson och svårigheter att rekrytera påverkar kostnaden.

Nettokostnaden har ökat jämfört med föregående år med 7,8 procent. Ökningen beror främst på reducerade intäkter från Försäkringskassan, lägre assistansersättning till följd av färre andel brukare. Även ökade kostnader köpta placeringar korttidsvistelse och boende enligt LSS.

I dagsläget betalar kommunen 20-timmarsansvar för 17 brukare på personlig assistans. Av de 17 brukarna är två brukare i kommunens regi. Kommunen har egen personal och kommunen får ersättning från Försäkringskassan när assistanstimmarna överstiger 20 timmar per vecka. 15 brukare har privat utförare. Privat utförare får ersättning från Försäkringskassan för utförd assistans över 20 timmar per vecka. Dock betalar kommunen eventuella sjuklöner. Kommunen har betalat 0,4 miljoner kronor i sjuklöner i år.

Brukare kan även beviljas personlig assistans enligt LSS från kommunen. I dessa fall betalar kommunen för samtliga beviljade assistanstimmar, det vill säga inte endast för de första 20 timmarna. I dagsläget har kommunen två brukare med kommunalt beslutad personlig assistans, varav båda har privata utförare, vilket innebär att kommunen betalar extern utförare i sin helhet.

Individ- och familjeomsorg

Under hösten invigdes Familjecentralen i Bollebygd. I den nya Familjecentralen samordnar Bollebygds kommun, Närhälsan och Västra Götalandsregionen sina resurser där personal finns representerade från socialtjänst, skola, barnavårdscentralen och mödrhälsovården. Familjecentralen är en mötesplats för blivande föräldrar samt barn och deras föräldrar. Familjecentralens syfte är att i samverkan minska fysisk, psykisk och social ohälsa bland barn, ojämlikheten i hälsa bland barn samt risken att barn hamnar mellan samhällets trygghetssystem som gör att barnet inte får rätt stöd i rätt tid.

Under 2022 påbörjades projektet Bostad Först inom socialnämnden i syfte att implementera och skapa en modell för att minska bostadslöshet och social stigmatisering. Detta projekt har fortsatt under 2023 med stöd av statsbidrag. Medel har även sökts för 2024. Projektet planeras fortgå även under 2025 då medel förväntas utlysa.

Inom individ- och familjeomsorgen har kontakt etablerats med diverse universitet och högskolor för mottagande av studenter som ska utföra sina verksamhetsförlagda utbildningar (VFU). Detta har resulterat i att den första socionomstudenten mottogs hösten 2023 från Malmö universitet. Från Göteborgs universitet förväntas de första studenterna mottas våren 2024.

Individ- och familjeomsorgen har under året anställt två förebyggare som riktar sig till barn och ungdomar. Förebyggarna har utfört en kartläggning av ungdomarnas behov och möjligheter till aktiviteter i och utanför tätorten, och tagit fram förslag på nya och meningsfulla aktiviteter för ungdomarna. Förebyggarna har anordnat After school-aktiviteter i Krafthuset på onsdagar mellan klockan 15-17 där cirka 40-50 elever har deltagit varav en del stannar på ungdomsgården efteråt. Vidare har föreläsningar och särskilda aktiviteter anordnats vilket samlat en del ungdomar. Krafthuset har även haft öppet en dag för personer med funktionsnedsättning, vilket kommer fortgå nästa år. I planeringen ligger också att anordna frukostmöten som är riktade till de individer som har problematisk skolnärvaro. Syftet blir att starta morgonen och sedan lotsa eleverna till skolan.

Under hösten har förvaltningen påbörjat projektet Äldreomsorgsprocessen där både biståndshandläggarna inom individ- och familjeomsorgen samt utförarna inom äldreomsorgen ingår. Projektet drivs av utvecklingsenheten. Syftet med Äldreomsorgsprocessen är att identifiera förtjänster och förbättringsområden inom äldreomsorgen i Bollebygds kommun. Det förväntade resultatet är att skapa en sammanhängande äldreomsorgsprocess som säkerställer rättssäkerhet samt god vård och omsorg för brukarna.

Framtida utveckling

Individ- och familjeomsorgen arbetar för att ställa om mot mer förebyggande åtgärder, vilket kommer fortgå framöver. Det förebyggande arbetet ligger i linje med kommande lagstiftning som sätter högre krav på kommunerna beträffande tidigare åtgärder.

För individ- och familjeomsorgens verksamheter förväntas förändringar ske till följd av statligt fattade beslut. Bland annat ses förändringar inom migrationsområdet där en minskad integration förutses, inom personlig assistans där ett förstärkt huvudmannaskap föreslås samt inom missbruksvården där ansvaret föreslås förflyttas till regionen. Det är i dagsläget svårt att förutse hur och i vilken omfattning förändringarna kommer påverka kommunen. Förvaltningen omvärldsbevakar emellertid frågorna i syfte att kunna möta och vid behov ställa om.

Tabell 4.

Insatser	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Ekonomiskt bistånd, antal hushåll, snitt	34	52	58
Placeringar vuxna institution, antal dygn**	350	64	16
Placeringar barn och unga (HVB), antal dygn	490	89	104
Aktualiseringar	567	553	435
Anmälningar barn och unga	500	509	418
Öppnade utredningar barn och unga	115	177	195

** Avser enbart missbruk, ej LSS och SoL

Antal hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat, vilket beror på ett reducerat inflöde. Förvaltningen har räknat med en ökning till följd av inflation och rådande omvärldsläge, men detta har uteblivit. Socialförvaltningen ser ett fortsatt minskat inflöde, dock med viss utplaning under senare delen av året. Antal placeringsdygn inom såväl Barn och unga som Vuxna har ökat markant sedan tidigare år. Då volymerna för placeringar är små medför det en stor påverkan redan vid en kortare placering. Under året har individ- och familjeomsorgen haft flera placeringar vilket tydliggörs i ovan siffror. Aktualiseringar har ökat något, vilket är utanför förvaltningens påverkan då verksamheten expedierar det som kommer förvaltningen till känna. Socialförvaltningen har arbetat aktivt med att stärka kunskap och kompetens i den egna organisationen vilket kan ses i en minskning av öppnade utredningar inom Barn och unga.

Verksamheten redovisar 2023 ett överskott på 1,0 miljoner kronor.

Ekonomiskt resultat

	2023			2022
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Nettokostnad, mnkr	-46,4	-47,4	1,0	-38,1

Budgetöverskott härleds reducerade kostnader inom försörjningsstöd, personalkostnader på grund av vakanta tjänster inom alla individ- och familjeomsorgs verksamheter 2023 och lokalkostnader.

Orsak till vakanser, medarbetare som i grunden har 100 procent tjänstgöringsgrad, men som valt lägre sysselsättningsgrad, föräldralediga och sjukskrivningar.

Vid vissa fall har man valt att inte tillsätta och i andra fall har det varit svårigheter med rekrytering. Hushåll som uppbär försörjningsstöd i snitt/månad är 34 hushåll 2023, jämfört med 52 hushåll 2022.

Nettokostnaden har ökat jämfört med föregående år med 21,8 procent. Ökningen beror främst på reducerade intäkter, färre placeringskostnader som verksamheten kan återsöka 2023 än 2022. Även ökade kostnader köpta placeringar vuxna (missbruksvård och socialpsykiatriskt boende) och för barn och unga på institution samt i familjehem påverkar nettokostnadsökningen.

Samhällsbyggnad

Samhällsbyggnadsförvaltningen har arbetat med flera projekt under året. Arbetet har pågått med att ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar genom en planeringsstrategi, detta för att översiktsplanen ska kunna fungera som ett verktyg för politiken. Detta arbete sker rullande och ny strategi ska antas för varje ny mandatperiod. Kommunfullmäktige ska anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ordinarie val. När översiktsplanen regelbundet blir föremål för politisk helhetsbedömning blir det också klarlagt om planen fortfarande ger uttryck för de övergripande politiska målen i kommunen. Kommuninvånare, näringsliv och intresseorganisationer med flera behöver kunna lita på att översiktsplanen uttrycker den aktuella politiska inställningen till byggelseutvecklingen i olika delar av kommunen eller om översiktsplanens ställningstaganden kan komma att ändras.

Nämnden har arbetat fram en skogsbruksplan och under året påbörjades även en skogspolicy. Skogspolicyn kompletterar skogsbruksplanen genom att klargöra övergripande mål och principer för kommunens skogsförvaltning. Policyn ska därmed fungera som beslutsunderlag och stöd för att informera kommunens invånare samt övriga berörda aktörer om kommunens skogsförvaltning.

Invånarna önskar fler cykelvägar, och nämnden har arbetat för gång- och cykelväg mot avfarten vid Balasjön. Mer om detta finns under avsnittet om särskilt viktiga händelser.

Förvaltningen har sökt bidrag (stadsmiljöavtal) för gång- och cykelåtgärder som stärker attraktiviteten att använda cykeln. Genom det bidraget anlades en gång- och cykelbana vid Bollebygds skolan. Ett projekt är ”På egna ben”, är knutet till bidraget som en del av en motprestation som Bollebygds kommun har förbundit sig till genom stadsmiljöavtalet. ”På egna ben” är en utmaning för elever i årskurs 4–6 som handlar om att ta sig till skolan genom att cykla, gå eller åka kollektivt och därmed undvika de ofta korta bilresorna. Projektet har genomförts.

Det pågår översyn av parkeringsnormen. En utredning har även genomförts med hjälp av konsult kring hur parkering nyttjas i centrala Bollebygd i och med översynen av parkeringsnormen.

Ett tjänsteköpsavtal avseende GIS har sagts upp på grund av ändrade förutsättningar för Marks kommun. I stället har ett samverkansavtal med Mark och Svenljunga kommuner tecknats och till innehåll finns

det idag en större bredd då det omfattar samhällsstrategiska tjänster.

Regeringen har satt upp mål för bredbandsanslutningar i Sverige. År 2020 var målet att minst 95 procent av alla hushåll och företag skulle ha tillgång till anslutningar på minst 100 Mbit/s. Målen för 2023 och 2025 är att alla i Sverige ska ha tillgång till stabil mobiltjänst av god kvalitet respektive snabbt bredband.

Bredbandskartläggningen genomförs under oktober varje år och publiceras sedan i mars året efter på Post- och telestyrelsens hemsida. Siffran är idag 83 procent men ökar till 93 procent om även ”absolut närhet till bredband” tas med i filtreringen.

Besiktning av stammen mellan Olsfors och Gesebol har skett, inför utbetalning av statliga medel respektive kommunal medfinansiering.

För att säkerställa att samhällsviktig verksamhet kan upprätthållas vid elbortfall, har continuitetsplaneringen fortsatt i olika arbetsgrupper, både inom förvaltningen och kommunövergripande. Samhällsbyggnadsförvaltningen har flera verksamheter med ansvar för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet. En återrapportering har skett till kommunstyrelsen i uppdraget om laddstolpar för kommunens egna poolbilar. Klimatklivsmedel från Naturvårdsverket har sökts, för eventuellt beslut om medfinansiering. Ett lagkrav gör också att det retroaktivt kommer krävas laddstolpar på större (fler än tio platser) parkeringsplatser där kommunen har uppvärmda lokaler som inte är bostadshus. Arbetet fortsätter som uppdrag för 2024.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har genomfört en kartläggning enligt uppdrag från utbildningsförvaltningen för att förebygga och minska risken för dödligt våld. Arbetet pågår på utbildningsförvaltningen för att konkretisera behov som finns för att klara utrymning, inrymning och inlåsning.

LONA-bidrag (lokal naturvårdssatsning) är sökt för att få medfinansiering för inventering inom de gröna ytorna i Bollebygds centralort. Planen är framtagen och kommer att lyftas för beslut under 2024. Den har tagits fram med brett stöd från många aktörer med bland annat workshops och interaktiv karta via hemsidan.

Bygg- och miljöenheten arbetar utifrån beslutet om ny taxa med efterhandsdebitering. Förändringar i lagstiftningen innebär kommuner senast 2024 ska ta betalt efter utförd livsmedelskontroll, i stället för att ta betalt i förväg. Idag sker debitering inom miljöbal-

kens område efter genomförd tillsyn.

För Sveriges blåjusaktörer är kartan ett viktigt arbetsredskap. Blåjuskollen är en checklista med syfte att kvalitetssäkra kommunens geodataprocess så att kommunen skapar och uppdaterar de geodata som blåjusaktörer behöver för att hitta rätt. En kommun som gått igenom och klarat Blåjuskollen kan titulera sig ”Blåjusgodkänd kommun”. Detta visar att kommunen har fungerande processer och leveranser för de data och den information som finns hos Lantmäteriet och Trafikverket. Förvaltningen deltar i Lantmäteriets ”Blåjuskollen”. En mindre arbetsgrupp inom förvaltningen har arbetat med projektet under året. Det kvarstår dock lite arbete.

Samhällsbyggnadsnämndens namnberedning har också varit delaktiga och hjälpt förvaltningen i arbetet. Utöver listorna från tidigare nämnda myndigheter har förvaltningen själva gjort kontroller i systemen och ser ett stort behov av att inventera och göra nya leveranser av data, framför allt inom trafikområdet. Förvaltningen har också sett över att rutiner finns nedskrivna enligt checklisten för blåjuskollen och tagit fram nya rutiner i de fall det saknats.

Blåjuskollen drivs som ett projekt på max sex månader, förvaltningens bedömning i nuläget är att det kan bli svårt att nå tidsgränsen och bli klara inom denna tidsram, men att projektet varit till väldigt stor nytta och inneburit en klar förbättring av dataleveranserna och höjt kunskapsnivån inom förvaltningen. Projektet sammanställdes och skickades in till Lantmäteriet för granskning under september 2023, några punkter kvarstår att hantera.

Samhällsbyggnadsnämnden har ansvar för flera mål i avfallsplanen. Bland annat har samhällsbyggnadsförvaltningen arbetat med att följa samt minska matsvinnet i kommunens verksamheter. Målet är att matsvinnet ska minska till 35g/ portion i kommunens verksamheter.

Verksamheten har arbetat med rutiner för att undvika matsvinn genom förebyggande åtgärder. Mätning av matsvinnet sker med ett uppsatt mål på max 45 g/portion i förskola/skola i genomsnitt (lunch eller middag). I siffran ingår alla tre typer av svinn: köksvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. Matsvinn mäts dagligen. En utökning av mätningen sker för fler objekt under året, med målet att minska matsvinnet.

För klimatmålen (Klimat 2030) 2024–2026 siktar förvaltningen på att nå max 35 g för förskola/skola och 100 g för äldreomsorgen. På längre sikt 2030 är målet 35 g/portion.

Matsvinnet var lågt i den nya högstadierestaurangen inledningsvis, men har sedan ökat efterhand.

Totalt 43 g/matgäst för förskolor och skolor, samma nivå som tidigare år. Skolor: 38 g/matgäst.

Tallrikssvinnet ligger i snitt på 22 g/matgäst, alltså den största andelen.

Inom äldreomsorgen ligger siffrorna högre. På vissa avdelningar (totalt ca 60 matgäster) har matsvinnet mätts och hamnade på ca 120 g/portion. Där är serveringssvinnet den absolut största andelen (96 g).

Framtida utveckling

Nämnden har upplösts genom beslut i kommunfullmäktige och ny organisation trädde i kraft 1 jan 2024. Detta innebär att förvaltningens enheter delas upp och nya förvaltningar och nämnder bildas.

Renhållningsverksamheten

Arbetet fortsätter med införande och driftsättning av Grönt kort vid kommunens återvinningscentral. Det beräknas vara klart tidig vår 2024. Grönt kort innebär att det möjliggörs att besöka återvinningscentralen utanför bemannade öppettider, detta för att öka tillgängligheten. Det krävs att besökaren genomgår en kort utbildning.

Kommunen tar över ansvaret från FTI för förpackningsinsamlingen från 2024 och i förlängningen ska kommunen erbjuda fastighetsnära insamling av förpackningar, ett krav som börjar att gälla från 2027. Samhällsbyggnadsnämnden har givit förvaltningen i uppdrag att införa nytt insamlingssystem så att den nya förordningen om producentansvar uppfylls för förpackningar. För att få så bra förutsättningar som möjligt har samverkan skett inom sjuhäradskommunerna för att utreda lämplig lösning.

Arbetet med att ta fram en ny avfallstaxa har senarelagts något för att bättre ta in i mot kommande förändringar.

Ekonomiskt resultat

	2023			2022
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Intäkter	14,4	14,2	0,1	13,3
Kostnader	-13,6	-14,3	0,6	-13,4
Nettokostnad	0,7	-0,1	0,8	-0,1
Reglering med fond	-	-	-	-
Resultat efter ev. reglering	0,7	-	0,8	-0,1

Återställning av tidigare underskott

	2023	2022	2021	2020	2020–2023
Utfall	0,7	-0,1	-1,1	-0,4	-0,8

Årets resultat är ett överskott på 0,7 miljoner kronor mot budget. Framst beror överskottet på lägre kostnad för personal och köpt verksamhet. Resultatet har inte bokats upp som en skuld till avgiftskollektivet då det finns ett ackumulerat underskott i taxeverksamheten de senaste tre åren.

VA-verksamheten

Årets verksamhet

VA-ledning Olsfors-Bollebygd har under året prioriterats, förprojektering av ledningssträckningen pågår. VA-verksamheten har fokuserat på arbetet med utläckage från dricksvattennätet och inläckage i spillvattennätet. Läcksokningsarbetet har resulterat i olika åtgärder som minskat utläckaget och inläckaget under året.

Varje kommun ska ha en aktuell vattentjänstplan antagen av kommunfullmäktige innan 1 januari 2024 enligt nya lagkrav i lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Bedömningen av behovet att ordna vattentjänster, det vill säga vattenförsörjning och avlopp, görs mer flexibel. En enskild anläggning ska kunna ersätta behovet av en allmän VA-anläggning, förutsatt att man inte kompromissar med skyddet för människors hälsa och miljön.

Lagförändringen innebär också att kommuner blir skyldiga att ta fram vattentjänstplaner, utreda hur den allmänna VA-anläggningen påverkas av skyfall, samt definiera vilka åtgärder som krävs för att hantera detta.

Planen var inte antagen i kommunfullmäktige före 1 januari 2024 men beräknas kunna vara antagen under första halvåret 2024. Samråd har skett och avslutades december 2023.

VA-redovisning

Verksamhetens resultat för 2023 är 1,4 miljoner kronor innan omföring av resultatet. Den av kommunfullmäktige beslutade VA-fonden från 2019 har upplösts då investeringen som fonderades inte realiserats under den beslutade tidsramen för fonden. Fonden har därför återförts i sin helhet till taxekollektivet i form av en intäkt. Årets resultat har blivit belastat med betydande projekteringskostnader för pågående nyanläggningar som blivit avbrutna. Det innebär att både väsentliga intäkter och kostnader av engångskaraktär präglar det ekonomiska utfallet under 2023. VA-verksamhetens överskott om 1,4 miljoner kronor har tagits upp som en skuld till VA-kollektivet och förväntas förbrukas under kommande år. Strukturellt sett är VA-verksamheten inte i balans. Utan VA-fondens upplösning hade resultatet varit negativt. Nuvarande taxenivå kommer kräva skattefinansiering utöver planerat taxeuttag om nuvarande kostnadsnivå bibehålls.

Resultaträkning			
Belopp i miljoner kronor (mnkr)	Not	2022	2023
Verksamhetens intäkter	1	21,2	29,5
Verksamhetens kostnader	2	-19,2	-23,8
Avskrivningar	3	-3,2	-3,3
Verksamhetens nettokostnader		-1,3	2,4
Finansiella kostnader		-0,7	-1,0
Verksamhetens resultat		-1,9	-1,0
Skattefinansiering enligt budget		0,0	0,1
Omföring skuld		1,9	-1,4
Årets resultat		0,0	0,1

Balansräkning			
Belopp i miljoner kronor (mnkr)	Not	2022	2023
Immateriella anläggningstillgångar	4	0,3	0,2
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	5	61,5	84,5
Maskiner och inventarier	6	1,1	1,9
Pågående investeringar	5	17,9	0,0
Summa anläggningstillgångar		80,5	86,6
Kundfordringar		3,5	1,9
Förråd	7	0,8	0,8
Summa omsättningstillgångar		4,3	2,7
SUMMA TILLGÅNGAR		84,8	89,3
Eget kapital		0,0	0,0
Summa eget kapital		0,0	0,0
Långfristiga skulder	8	71,5	85,8
Kortfristiga skulder	9	13,2	3,5
Summa skulder		84,8	89,3
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		84,8	89,3

Noter VA-redovisning**Redovisningsprinciper för VA**

VA-verksamheten följer samma principer som kommunen i övrigt när det gäller avskrivningstider, periodiseringar, med mera.

<u>1 - Verksamhetens intäkter</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Anslutningsavgifter	0,9	0,6
Taxor och avgifter	20,2	20,0
Upplösn. medel för VA-invest.	0,0	8,3
Övriga bidrag	0,0	0,6
Summa verksamhetens intäkter	21,2	29,5

<u>2 - Verksamhetens kostnader</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-6,1	-7,5
Köp av verksamhet	0,0	0,0
Lokal- och markhyror	-0,3	-0,4
Inköp av material och varor	-0,1	-0,1
Inköp av tjänster	-1,8	-1,5
Övriga verksamhetskostnader	-10,9	-14,4
Summa verksamhetens kostnader	-19,2	-23,8

<u>3 - Avskrivningar</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Avskrivning immateriella tillgångar	-0,1	-0,1
Avskrivning byggnader och anläggningar	-2,8	-2,8
Avskrivning maskiner och inventarier	-0,4	-0,3
Avskrivning leasing	0,0	-0,1
Summa av- och nedskrivningar	-3,2	-3,3

<u>4 - Immateriella anläggningstillgångar</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	0,4	0,5
Inköp	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	0,4	0,0
Ingående ack. avskrivningar	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0
Årets avskrivningar	0,0	0,0
Utgående ack. avskrivningar	-0,1	-0,2
Utgående redovisat värde	0,3	0,2
Genomsnittlig nyttjandeperiod	4,7	4,6

<u>5 - Mark, byggnader och tekniska anläggningar</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Ingående anskaffningsvärde	107,9	109,9
Inköp och pågående	1,9	26,7
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	-1,6
Överföringar	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	109,9	135,0
Ingående ack. avskrivningar	-45,6	-48,4
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,7
Överföringar	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-2,8	-2,8
Utgående ack. avskrivningar	-48,4	-50,5
Utgående redovisat värde	61,5	84,5
Genomsnittlig nyttjandeperiod	39,6	41,1

<u>6 - Maskiner och inventarier</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Ingående anskaffningsvärde	8,7	8,7
Inköp	0,0	1,1
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	-2,9
Överföringar	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	8,7	6,8
Ingående ack. avskrivningar	-7,2	-7,6
Försäljningar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	2,9
Överföringar	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-0,4	-0,3
Utgående ack. avskrivningar	-7,6	-5,0
Utgående redovisat värde	1,1	1,9
Genomsnittlig nyttjandeperiod	9,4	8,8

<u>7 - Förråd och exploateringar</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
VA-verksamhetens förråd	0,8	0,8
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	0,8	0,8
VA-verksamhetens förråd redovisas till bestämd mängd och fast värde. Varje år görs en inventering av förrådet för att säkerställa att verkliga värdet stämmer överens med upptagna värdet.		

<u>8 - Långfristiga skulder</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Skuld till kommunen	54,3	63,1
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter	17,2	22,6
Summa långfristiga skulder	71,5	85,8

<u>9 - Kortfristiga skulder</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Leverantörsskulder	2,4	2,1
Upplupna kostnader	0,6	0,0
Skuld till VA-kollektivet	8,3	1,4
Summa kortfristiga skulder	11,4	3,5

Stiftelsen Bollebygds hyresbostäder (Bollebo)

Uppdrag och antal lägenheter

Stiftelsen äger och förvaltar 414 lägenheter i kommunen samt 13 lokaler. Fastigheterna finns främst i Bollebygds tätort men också i Olsfors och i Töllsjö. Det ekonomiska läget gör att det är svårt att bygga nytt och få en rimlig hyresnivå. Under året har det därför inte påbörjats någon nybyggnation.

Efterfrågan på boende är fortsatt stort men hyresbortfallen har ökat 2023 till 234 tusen kronor från låga nivåer tidigare år. 2022 var det 67 tusen kronor och för 2021 var det 60 tusen kronor.

Lägenhetsfördelning			
	Bostäder	Särskilt boende	Totalt
1 r.o.k.	29	81	110
2 r.o.k.	193	2	195
3 r.o.k.	142		142
4 r.o.k.	49		49
5 r.o.k.	1		1
Summa	414	83	497

Ekonomisk utveckling

Några nyckeltal	2019	2020	2021	2022	2023
Nettoomsättning, mnkr	39	40,7	43,8	45,0	47,3
Res. efter fin. poster, mnkr	0	3,9	2,4	5,3	4,0
Balansomslutning, mnkr	276,6	314,5	310,9	318,3	293,5
Justerat eget kapital, mnkr	48,6	51,8	53,8	58,2	61,4
Soliditet	17,60%	16,50%	17,30%	18,30%	20,99%
Medeltal anställda	9	9	9	9	9

Resultaträkning	2022	2023
Hyresintäkter	45,0	47,3
Övriga intäkter	0,5	1,5
Summa intäkter	45,2	48,8
Direkta fastighetskostnader	-21,9	-25,0
Övriga externa kostnader	-2,0	-2,2
Personalkostnader	-5,7	-5,6
Avskrivningar	-8,9	-9,0
Summa rörelsekostnader	-38,5	-41,9
Rörelseresultat	6,9	6,9
Finansiella poster	-1,6	-3,0
Resultat efter finansiella poster	5,3	4,0
Bokslutsdispositioner	-0,6	0,3
Resultat efter bokslutsdispositioner	4,7	4,3
Skatt på årets resultat	-0,9	-0,8
Årets resultat	3,9	3,5

Belopp är i miljoner kronor.

Stiftelsens resultat för 2023 var ett resultat på 3,5 miljoner kronor.

Nybyggnationen som skulle ha påbörjats under året har flyttats fram. De stigande räntorna innebär en stor finansiell ansträngning under kommande år vilket kan resultera i att underhållstaken kan komma att behövas dras ned. Genomsnittsräntan ökade till 1,39 procent 2023 motsvarande genomsnitt var 0,54 procent 2022.

Nya stadgar har antagits under året där kravet på vissa belopp för dispositionsfond och reservfond har tagits bort. Det som anges i stadgarna är att grundfonden som lägst ska vara 1 000 tusen kronor. Detta kommer innebära förändring i disposition av eget kapital under 2024.

BOLLEBYGDS
KOMMUN

Revisorerna

2024-04-24

Till
Fullmäktige i Bollebygds kommun
organisationsnummer 212000-2973

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedd revisor den verksamhet som bedrivits i kommunens stiftelse. Granskningen av kommunen har utförts av sakkunniga från PwC som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente i den omfattning som revisorernas begränsade budget medgett.

Vi noterar i den grundläggande granskningen att samhällsbyggnadsnämnden för 2023 hade ett ekonomiskt underskott och att samhällsbyggnadsnämnden och utbildningsnämnden inte hade en tillräckligt god måluppfyllelse avseende verksamhetsmålen.

Jula
GN

Vi bedömer att samhällsbyggnadsnämnden har bedrivit verksamheten på ett inte helt ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att utbildningsnämnden har bedrivit verksamheten på ett i huvudsak ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att kommunstyrelsen och de övriga nämnderna har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att samhällsbyggnadsnämndens interna kontroll inte har varit helt tillräcklig.

Vi bedömer att styrelsens och de övriga nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2023.

Bollebygd 2024-04-24

Göran Nordh

Jan-Åke Andersson

Maria Finnälä

Elin Axelsson

Margaretha Almqvist-Malmsjö

Bilagor

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys,
drift- och investeringsredovisning samt noter, 2023

Revisionsrapport Granskning av god ekonomisk hushållning 2023

Revisionsrapport Grundläggande granskning 2023

16. Prövning av ansvarsfrihet för kommunstyrelsen 2023 KS2024/132

Dnr : **KS2024/132-1**

Revisionsberättelse avseende Bollebygds kommuns verksamhet under 2023 och fråga om ansvarsfrihet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktiges presidium föreslår kommunfullmäktige besluta

1. att bevilja kommunstyrelsen samt dess enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för 2023 års verksamhet,
2. att bevilja utbildningsnämnden samt dess enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för 2023 års verksamhet,
3. att bevilja socialnämnden samt dess enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för 2023 års verksamhet,
4. att bevilja samhällsbyggnadsnämnden samt dess enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för 2023 års verksamhet,
5. att bevilja valnämnden samt dess enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för 2023 års verksamhet,
6. att bevilja jävsnämnden samt dess enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för 2023 års verksamhet.

Ärendet

Kommunrevisionen har till kommunfullmäktige överlämnat följande:

- Revisionsberättelse 2023
- Revisionsrapport PwC, Granskning av årsredovisning 2023
- PM PwC sammanfattande ”Grundläggande granskning 2023”
- PM God ekonomisk hushållning 2023

Kommunfullmäktiges presidium har berett ärendet och delar kommunrevisionens uppfattning att kommunstyrelsen och övriga nämnder, samt de enskilda förtroendevalda i dessa instanser, ska beviljas ansvarsfrihet för 2023 års verksamhet.

Kommunrevisionens granskning har utförts enligt kommunens revisionsreglemente, kommunallagen och god revisionsd i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. I revisionsarbetet har de kommunala revisorerna biträttats av PwC.

Kommunrevisionen noterar i den grundläggande granskningen att samhällsbyggnadsnämnden för 2023 hade ett ekonomiskt underskott och att samhällsbyggnadsnämnden och utbildningsnämnden inte hade en tillräckligt god måluppfyllelse kring verksamhetsmålen.

Kommunrevisionen bedömer att samhällsbyggnadsnämnden har bedrivit verksamheten på ett inte helt ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Kommunrevisionen bedömer att utbildningsnämnden har bedrivit verksamheten på ett i huvudsak ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Kommunrevisionen bedömer att kommunstyrelsen och de övriga nämnderna har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Kommunrevisionen bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Kommunrevisionen bedömer att samhällsbyggnadsnämndens interna kontroll inte har varit helt tillräcklig.

Kommunrevisionen bedömer att kommunstyrelsens och de övriga nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Kommunrevisionen bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som kommunfullmäktige uppställt.

Kommunrevisionen tillstyrker därför att kommunfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen och nämnderna samt enskilda ledamöter i dessa instanser, och att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2023.

Beslutsunderlag

Revisionsberättelse 2023

Revisionsrapport PwC, Granskning av årsredovisning 2023

PM PwC sammanfattande ”Grundläggande granskning 2023”

PM God ekonomisk hushållning 2023

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunfullmäktiges presidium

Emma Isfeldt (S)
Ordförande

Lisette Vermeulen (SD)
1:a vice ordförande

Tomas Andersson (M)
2:a vice ordförande

Denna skrivelse har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

22. Befrielse från uppdrag som ledamot (SD)
i kommunfullmäktige KS2022/212

Från: [Gunnar Riegertz](#)
Till: [Funktionsadress Kommunstyrelsen](#)
Ärende: Avsägelse förtroendeuppdrag
Datum: den 9 april 2024 16:50:25

Hej

Jag önskar avsäga mig samtliga mina förtroendeuppdrag i kommunen av personliga skäl.

- Ledamot i Kommunfullmäktige Bollebygd
- Ledamot i styrelsen i stiftelsen Bollebygds hyresbostäder
- Ersättare i styrelsen för Åsa stugorna

Med vänlig hälsning, Gunnar Riegertz

23. Befrielse från uppdrag, och
kompletteringsval, av ledamot (SD) i stiftelsen
Bollebygds hyresbostäder (Bollebo)
KS2022/238

Från: [Gunnar Riegertz](#)
Till: [Funktionsadress Kommunstyrelsen](#)
Ärende: Avsägelse förtroendeuppdrag
Datum: den 9 april 2024 16:50:25

Hej

Jag önskar avsäga mig samtliga mina förtroendeuppdrag i kommunen av personliga skäl.

- Ledamot i Kommunfullmäktige Bollebygd
- Ledamot i styrelsen i stiftelsen Bollebygds hyresbostäder
- Ersättare i styrelsen för Åsa stugorna

Med vänlig hälsning, Gunnar Riegertz

24. Befrielse från uppdrag, och kompletteringsval, av ersättare (SD) i styrelsen för Åsastugorna KS2022/239

Från: [Gunnar Riegertz](#)
Till: [Funktionsadress Kommunstyrelsen](#)
Ärende: Avsägelse förtroendeuppdrag
Datum: den 9 april 2024 16:50:25

Hej

Jag önskar avsäga mig samtliga mina förtroendeuppdrag i kommunen av personliga skäl.

- Ledamot i Kommunfullmäktige Bollebygd
- Ledamot i styrelsen i stiftelsen Bollebygds hyresbostäder
- Ersättare i styrelsen för Åsa stugorna

Med vänlig hälsning, Gunnar Riegertz

25. Befrielse från uppdrag, samt kompletteringsval, av ersättare (FR) i bygg- och miljönämnden KS2023/277

Från: Albin Haverstal

Skickat: den 24 mars 2024 20:50

Till: Suzanna Bengtsson <suzanna.bengtsson@bollebygd.se>

Ämne: Uppdrag Bygg- och miljönämnden

Du får inte e-post ofta från albin.haverstal@gmail.com. [Se varför det här är viktigt.](#)

Hej,

Härmed avsäger jag mig mitt uppdrag som ersättare i bygg- och miljönämnden för Folkets Röst.

Mvh

Albin Haverstal

26. Val till samordningsförbundet FINSAM KS2022/243

§2

KS2022/243

Val till samordningsförbundet FINSAM

Beslut

Val- och arvodesberedningens förslag till kommunfullmäktige

Till FINSAM för resten av mandatperioden 2022-2026 väljs Lars-Erik Olsson (S) till ledamot, och Ewa-Maria Andorff-Ripa (SD) väljs till ersättare.

Ärendet

I samband med att den nya förbundsordningen för FINSAM träder i kraft ska varje medlemskommun representeras av en beslutande ledamot och en ersättare i styrelsen. Det kan innebära nyval för kommuner som i dagsläget har en representant utan ersättare. Uppgifter om att utse ledamöter finns i 12§ lag om finansiell samordning. Ledamöter och ersättare i förbundsstyrelsen utses av kommunfullmäktige, och det är ledamot eller ersättare i kommunfullmäktige som är valbara. Kommunfullmäktige i Bollebygds kommun utsåg 2022-11-17, § 145, en representant till styrelsen för mandatperioden 2022-2026, ett val som nu får göras om/kompletteras. Kommunfullmäktige ska på sitt sammanträde i maj 2024 utse beslutande ledamot och ersättare från Bollebygds kommun, för resten av mandatperioden.

Förslag till beslut

Ledamöternas förslag till beslut

Tomas Andersson (M) föreslår att Lars-Erik Olsson (S) väljs till ledamot, och Ewa-Maria Andorff-Ripa (SD) väljs till ersättare.

Roland Andersson (C) föreslår att Fredrik Olofsson (C) väljs till ledamot.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att Tomas Anderssons (M) förslag bifalls av majoriteten av de närvarande ledamöterna, och att det blir beredningens förslag till kommunfullmäktige.

Skickas till

Kommunfullmäktige

Paragrafen är justerad

27. Fråga (FR) till teknik- och
servicenämndens ordförande om Pfas i
dricksvattnet KS2024/6

Från: Michael Plogell
Skickat: den 9 januari 2024 21:04
Till: Suzanna Bengtsson <suzanna.bengtsson@bollebygd.se>
Ämne: Fråga

Fråga till ordföranden i teknik - och servicenämnden angående Pfas

I medierna nu i början av januari hör vi hur olika kommuner tillhandahåller dricksvatten till sina invånare som innehåller höga halter av pfas. Jag tog upp frågan om pfas och andra gifter under ett anförande om anslutning till Gryaab i förra kf. Jag skulle vilja följa upp detta spår.

Nu tror väl inte jag att vårt vatten, som är vida berömt för sin renhet, innehåller några som helst giftiga substanser, men det hindrar mig inte från att ställa följande kontrollfråga.

Har kommunen undersökt om dricksvattnet i Bollebygd innehåller förhöjda värden av någon av de substanser, såsom pfas, som våra myndigheter listar som giftiga och, om det finns några sådana substanser i vattnet, ligger halterna inom angivna gränsvärden?

Med vänlig hälsning/ Best regards
Michael Plogell